

Bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

I medfør af § 18, stk. 1 og 2, § 19, stk. 2, § 23, stk. 1, § 24, stk. 1 og 2, og § 25, stk. 1 og 2, i lovbekendtgørelse nr. 900 af 30. august 2012 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab fastsættes:

Kapitel 1

Budget- og regnskabssystem for regioner

§ 1. Økonomi- og indenrigsministeren fastsætter i bilag 1 i denne bekendtgørelse om »Budget- og regnskabssystem for regioner« regler vedrørende formen for regionernes årsbudget, flerårige budgetoverslag og regnskab, regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag, jf. § 3, stk. 2 og 3, regler om specifikation af de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet ved dets endelige vedtagelse skal tage bevillingsmæssig stilling, samt regler om udarbejdelse og udsendelse af oplysninger til regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen om regionens økonomiske forhold.

Kapitel 2

Årsbudgettet og flerårige budgetoverslag

§ 2. Forslag til regionernes årsbudget og flerårige budgetoverslag udarbejdes af forretningsudvalget til regionsrådet senest den 15. august forud for det pågældende regnskabsår.

Stk. 2. Regionsrådets 1. behandling af forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag foretages senest den 24. august og 2. behandlingen senest den 1. oktober.

Stk. 3. Det forslag til kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag, som er indeholdt i forslaget til årsbudget, jf. §§ 6 og 7 i lov om regionernes finansiering, skal drøftes i kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen senest den 1. september.

Stk. 4. Kommunalbestyrelserne i regionen skal senest den 10. september skriftligt meddele regionsrådet deres stillingtagen til forslaget til grundbidrag og udviklingsbidrag, jf. stk. 3.

§ 3. Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering:

1) Sundhedsområdet

2) Social- og specialundervisningsområdet

3) Det regionale udviklingsområde

Stk. 2. Opgjort efter udgiftsbaserede principper skal der på sundhedsområdet være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Stk. 3. Opgjort efter omkostningsbaserede principper skal indtægterne være større end eller lig med omkostningerne på social- og specialundervisningsområdet på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag. Tilsvarende gælder for det regionale udviklingsområde. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Stk. 4. Ændringsforslag til forslag til årsbudget skal angive, hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt med hvilket beløb bevillingen ønskes ændret, og hvordan balancen opgjort efter henholdsvis stk. 2 og 3 på hvert af de tre aktivitetsområder i årsbudgettet tilvejebringes.

Stk. 5. Perioden for de flerårige budgetoverslag fastsættes til 3 år. Ændringsforslag til de flerårige budgetoverslag skal have en sådan specifikationsgrad, at oversigter i budget- og regnskabssystemet, som enten skal indsendes til staten, eller som skal foreligge i forbindelse med budgetbehandlingen, umiddelbart skal kunne udfyldes. Ændringsforslag til de flerårige budgetoverslag skal angive, med hvilket beløb posten ønskes ændret, og hvordan balancen opgjort efter henholdsvis stk. 2 og 3 på hvert af de tre aktivitetsområder i de flerårige budgetoverslag

tilvejebringes.

Kapitel 3

Regnskabsmæssig supplementsperiode

§ 4. Den regnskabsmæssige supplementsperiode løber fra regnskabsårets udgang til udgangen af februar måned i det følgende regnskabsår. Regionsrådet kan i regionens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere supplementsperiode, som dog ikke må fastsættes til at udløbe før den 15. januar.

Stk. 2. Den regnskabsmæssige forsupplementsperiode omfatter december måned i året før regnskabsåret. Regionsrådet kan i regionens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere forsupplementsperiode.

Kapitel 4

Revision m.v.

§ 5. Enhver region skal lade sine regnskaber revidere af en statsautoriseret eller registreret revisor. Regionens revision skal være sagkyndig og uafhængig. jf. § 28 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Stk. 2. Regionsrådet skal give revisionen adgang til at foretage de undersøgelser, revisionen finder nødvendige, og skal sørge for, at revisionen i øvrigt får de oplysninger og den bistand, som revisionen anser for påkrævet for udførelsen af hvervet.

Stk. 3. Regionsrådet fastsætter de nærmere regler om revisionen i et revisionsregulativ.

§ 6. Revisionen afgiver en årsberetning om revisionen af årsregnskabet. Revisionen afgiver endvidere beretning i årets løb, når det er foreskrevet, eller revisionen finder det hensigtsmæssigt (delberetninger), jf. § 29 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. § 42, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 2. Regionsrådets formand sørger for, at revisionens årsberetning og delberetninger udsendes til regionsrådets medlemmer senest 7 dage efter modtagelsen, jf. § 29 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab, jf. § 42 b i lov om kommunernes styrelse.

§ 7. I delberetninger redegøres for den udførte revision samt for forhold, der har givet anledning til bemærkninger, eller forhold i øvrigt, som revisionen har fundet anledning til at fremdrage. Revisionen skal gøre bemærkning, hvis den mener, at regnskabet ikke er rigtigt, eller at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, ikke er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, regionsrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, jf. § 28, stk. 2, 2. pkt., i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab. Revisionen skal tillige gøre bemærkning, hvis den mener, at der ved forvaltningen af midlerne og driften af de virksomheder, hvis regnskaber er omfattet af revisionen, ikke er taget skyldige økonomiske hensyn, jf. § 28, stk. 2, 3. pkt., i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab. Revisionens bemærkninger efter 2. pkt. og 3. pkt. skal fremgå særskilt af beretningen.

Stk. 2. Beretningen forelægges forretningsudvalget og for så vidt angår bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under forretningsudvalget, tillige den pågældende regionale myndighed til besvarelse, inden regionsrådet i et møde træffer afgørelse om revisionens bemærkninger og om eventuelle andre spørgsmål vedrørende det pågældende regnskab.

Stk. 3. Beretningen og regionsrådets afgørelse herom indsendes til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter modtagelsen af beretningen, dog senest samtidig med afgørelsen vedrørende

revisionsberetningen om årsregnskabet, jf. § 8. Samtidig sendes afgørelsen til revisionen.

§ 8. Årsregnskabet aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, således at årsregnskabet kan afgives til revisionen inden den 1. juni det følgende år.

Stk. 2. Efter at revisionen af årsregnskabet er afsluttet, skal dette af revisionen forsynes med påtegning om, at revisionen er udført i overensstemmelse med revisionsregulativets bestemmelser.

Stk. 3. Revisionen afgiver inden den 15. august beretning om revisionen af årsregnskabet til regionsrådet.

Stk. 4. Fremgangsmåden i § 7, stk. 1 og 2, finder også anvendelse på revisionens og regionsrådets behandling af årsregnskabet. Årsregnskabet skal tillige godkendes af regionsrådet.

Stk. 5. Regionernes årsregnskab sendes inden udgangen af september måned til tilsynsmyndigheden sammen med revisionsberetningen og de afgørelser, som regionsrådet har truffet i forbindelse hermed. Samtidig sendes afgørelserne til revisionen.

Kapitel 5

Ikrafttræden

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. oktober 2012. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 1014 af 21. oktober 2011 om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Økonomi- og Indenrigsministeriet den 27. september 2012.

P.M.V.

E.B.

Niels Jørgen Mau Pedersen

/ Henning Elkjær Nielsen

1 INDLEDNING

1.0 Budget- og regnskabssystemets status som regelsæt

Det autoriserede budget- og regnskabssystem omfatter et sæt af regler vedrørende formen for regionernes årsbudget, flerårige budgetoverslag og regnskab m.v. Reglerne er fastsat af indenrigs- og sundhedsministeren med hjemmel i §§ 24 og 25 i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab.

I Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er fastsat en række - især proceduremæssige - bestemmelser om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. I bilag 1 til bekendtgørelsen fremgår bestemmelserne vedrørende regionernes budget og regnskab af "Budget- og regnskabssystem for regioner", jf. bekendtgørelsens § 1.

Budget- og Regnskabsudvalget, der består af repræsentanter for staten samt de kommunale og regionale parter, afgiver indstilling til Økonomi- og Indenrigsministeren vedrørende de justeringer i budget- og regnskabssystemet, som udvalget finder påkrævede eller ønskelige.

Ændringer eller tilføjelser til budget- og regnskabssystemet fremgår af Lovtidende og meddeles særskilt elektronisk til regionerne.

Budget- og regnskabssystemet er tilgængeligt i elektronisk Lovtidende, www.retsinfo.dk, eller via internet på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside på www.oim.dk under "Budget- og regnskabssystem."

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

1.1 Budget- og regnskabssystemets opbygning

Budget- og regnskabssystemet omfatter to hoveddele. Dels en autoriseret kontoplan med tilhørende konteringsregler, og dels et sæt af form- og procedurekrav vedrørende budgetlægning, bevillingsafgivelse, regnskabsaflæggelse m.v. I overensstemmelse hermed er dette ringbind opdelt i to dele.

Del I omfatter en oversigt over kontoplanens opbygning og de generelle konteringsregler (kapitel 2), den autoriserede kontoplan (kapitel 3) og de særlige konteringsregler for hver enkelt konto (kapitel 4).

Såvel kontoplanen som konteringsreglerne er bindende for regionerne.

Del II omfatter form- og procedurekrav, herunder form- og procedurekrav til budgettet (kapitel 5), bevillingsregler (kapitel 6), regler vedrørende bogføring, regnskab og revision (kapitel 7), regler vedrørende indregning og måling af materielle og immaterielle aktiver i anlægskartoteket og balancen (kapitel 8) Lovgivning og vejledning m.v. (kapitel 9).

I del II forekommer såvel bindende regler som beskrivelser af mere vejledende og uddybende karakter. De bindende regler er, hvor det har været muligt og hensigtsmæssigt, markeret med en fremhævelse af teksten.

Disponeringen af systemet er sket ud fra et hensyn til, at det er Del I, som de personer, der arbejder med budget- og regnskabssystemet i det daglige, hyppigst vil have behov for at foretage opslag i. For personer, der står foran at skulle sætte sig ind i det regionale bevillings- og budget- og regnskabssystem, vil en gennemlæsning af Del II før Del I imidlertid være mere naturlig.

DEL I

KONTOPLAN OG KONTERINGSREGLER

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

2 KONTOPLANENS OPBYGNING OG GENERELLE REGLER FOR KONTERING

Indhold	Side
0 Oversigt over kontoplanen	2.0 - 1
1 Hovedkonti, hovedfunktioner og funktioner	2.1 - 1
2 Dranst	2.2 - 1
3 Ejerforhold og omkostningssted	2.3 - 1
4 Gruppering	2.4 - 1
5 Artsinddelingen	2.5 - 1
6 Moms	2.6 - 1

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

2 KONTOPLANENS OPBYGNING OG GENERELLE REGLER FOR KONTERING

2.0 Oversigt over kontoplanen

Hovedstrukturen i den regionale kontoplan er skitseret i oversigten på næste side.

Kontoplanen er opbygget ud fra et kontonummersystem, hvor det samlede kontonummer består af 16 cifre.

1. ciffer - hovedkonto

Kontonummerets første ciffer opdeler den regionale virksomhed i 6 hovedkonti. Heraf vedrører hovedkonto 1-3 de tre aktivitetsområder, som den regionale drifts- og anlægsvirksomhed er inddelt i (sundhed, social og specialundervisning samt regional udvikling). Hovedkonto 4 vedrører drifts- og anlægsvirksomhed for fællesområderne, mens hovedkonto 5-6 vedrører de finansielle poster, som er fælles for de tre aktivitetsområder. *Hovedkontiene er altid autoriserede.*

2. og 3 ciffer - hovedfunktion

Hovedfunktionerne består af et nærmere angivet interval af funktioner vedrørende regionale aktiviteter, der henhører under det samme overordnede formål, f.eks. »SYGEHUSVÆSEN«. *Hovedfunktionerne er altid autoriserede.*

4. og 5. ciffer - funktion

Funktionerne indeholder en specifikation af de forskellige regionale aktiviteter inden for samme formål. Gennem funktionsopdelingen specificeres de regionale aktiviteter vedrørende eksempelvis »UDDANNELSE« på regionale udviklingsopgaver på undervisningsområdet og central administration af uddannelsesområdet. *Funktionerne er altid autoriserede.*

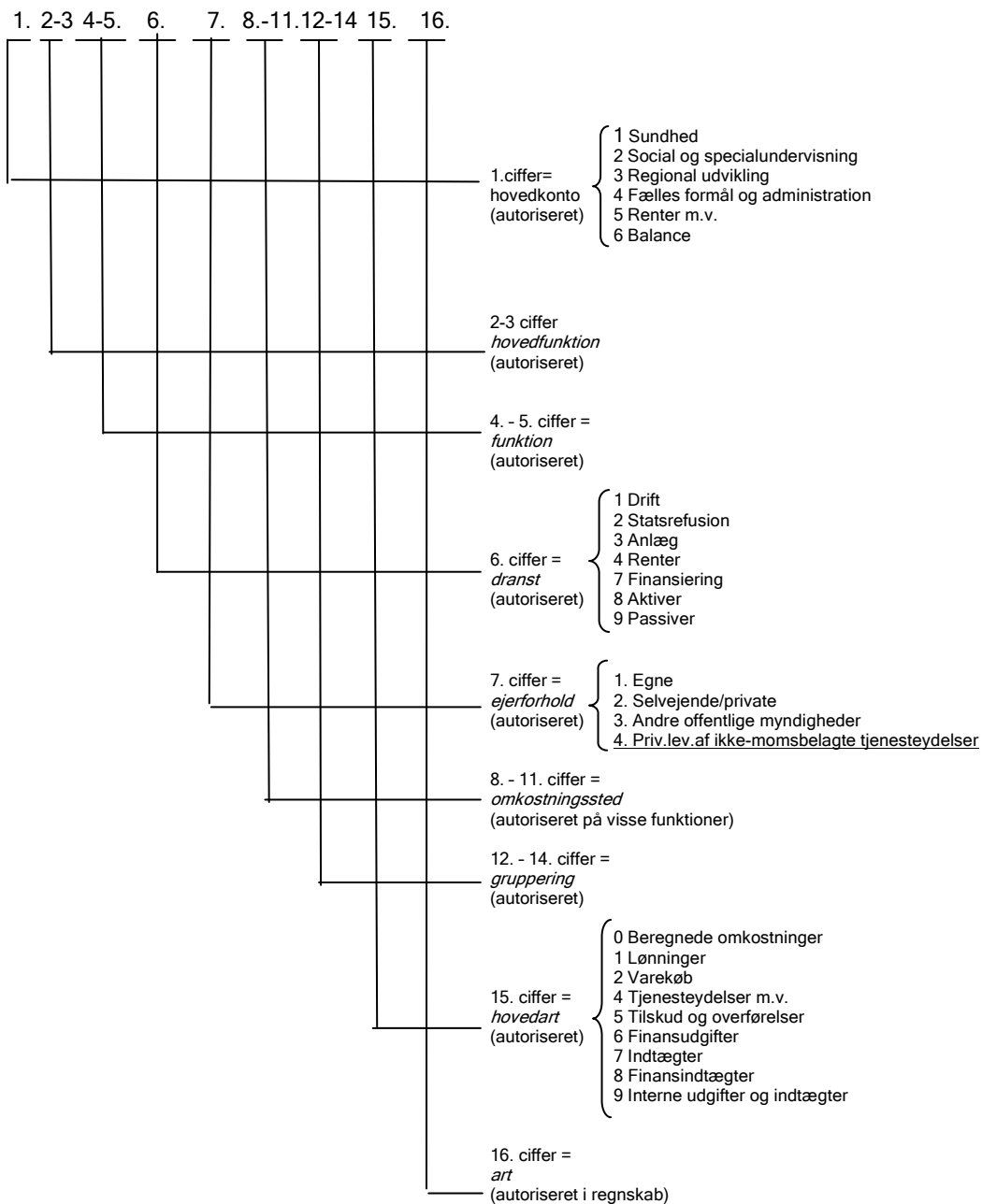
6. ciffer - dranst

Betegnelsen »dranst« er et kunstigt skabt udtryk bestående af de første 2 bogstaver fra hvert af ordene drift, anlæg og status. Ved angivelsen af dranst sker der en specifikation af posterne på de enkelte funktioner efter type, dvs. efter om der er tale om en drifts-post, anlægspost eller lignende. Kontoplanen indeholder i alt 7 dranst-værdier, og *angivelsen af dranst-værdi er altid autoriseret.*

Dato: juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

Kontonummerets opbygning:

Dato: juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

7. ciffer - ejerforhold

I 7. ciffer foretages en opdeling af de regionale aktiviteter efter ejerforholdet for de institutioner, ordninger eller lignende, som aktiviteterne vedrører. *Ejerforhold er altid autoriseret.*

Der sondres i kontoplanen mellem fire former for ejerforhold

1. Egne
2. Selvejende/private
3. Andre offentlige myndigheder
4. Private leverandører af ikke-momsbelagte tjenesteydelser

8, 9., 10. og 11. ciffer - omkostningssted

Ved hjælp af kontonummerets 8., 9., 10. og 11. ciffer kan der foretages en opsplnitning på omkostningssteder, dvs. på de enkelte institutioner, afdelinger mv. Specifikationen på omkostningssted i det 8. - 11. ciffer er *autoriseret* på funktionerne 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning.

12., 13 og 14. ciffer - gruppering

Grupperingerne på kontonummerets 12.- 14. ciffer anvendes til en videreopdeling af funktioner på enkeltaktiviteter eller -områder.

Der er *autoriseret en tværgående grupperingsstruktur* for hovedkonto 1-4. Grupperingscifrene er endvidere *autoriseret i visse tilfælde*, hvor man fra de centrale myndigheders side ønsker at kunne uddrage specifikke oplysninger af de regionale regnskaber. Dette er altid tilfældet for statsrefusion og for anlæg (i regnskabet) samt i et vist omfang for driftskontiene. Grupperingerne er alene autoriseret i regnskabet.

15. og 16. ciffer - hovedart og art

Ved hjælp af kontonummerets 15. ciffer specificeres regionens ressourceforbrug på hovedarter, dvs. løn, varekøb, tjenesteydelser m.v. *Hovedarterne 0-9 er altid autoriserede i budget og regnskab.*

I det 16. ciffer er foretaget en yderligere specifikation af de enkelte hovedarter på arter. Eksempelvis er hovedarten varekøb opdelt på fem arter: fødevarer, brændsel og drivmidler, køb af jord og bygninger, anskaffelser samt øvrige varekøb. *Artsspecifikationen er altid autoriseret i regnskabet og i nogle tilfælde ligeledes i budgettet.* Der er således i budgettet autoriseret en specifikation på arterne 4.0, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 5.1, 5.2, 5.9, 7.1, 7.2, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 8.5 og 8.6.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

2.1 Hovedkonti, hovedfunktioner og funktioner

Placering i kontoplanen

Hovedkonti, hovedfunktioner og funktioner er altid autoriserede. Det vil sige, at der ved indberetning af budgetter og regnskaber til Økonomi- og Indenrigsministeriet eller Danmarks Statistik ikke må anvendes andre tekster til eksisterende funktioner end de her anvendte. Der må heller ikke oprettes nye hovedkonti, hovedfunktioner eller funktioner.

Hovedkontoen fastlægges i kontonummerets 1. ciffer:

- 1 Sundhed
- 2 Social og specialundervisning.
- 3 Regional udvikling
- 4 Fælles formål og administration
- 5 Renter m.v.
- 6 Balance

Der er således i alt seks hovedkonti. Hovedkonto 1-3 opdeler den regionale drifts- og anlægsvirksomhed på i alt tre hovedområder. Hovedkonto 4 omfatter fælles formål og administration, som ved hjælp af fordelingsnøgler overføres til hovedkonto 1-3 i forbindelse med både budget og regnskab. Hovedkonto 5 omfatter de finansielle poster, der fordeles på hovedkonto 1-4 i både budget og regnskab. Hovedkonto 6 er balancen.

Hovedfunktionerne omfatter et nærmere angivet interval af funktioner, der er fastlagt ved kontonummerets 2. og 3. ciffer.

På hovedkonto 5 og 6 er så vidt muligt anvendt en parallel hovedfunktions- og funktionsopdeling. Funktionerne:

- 5.10.05 Indskud i pengeinstitutter mv.
- 6.10.05 Indskud i pengeinstitutter mv.

anvendes således til registrering af henholdsvis renter af indskud i pengeinstitutter mv. (5.10.05) og beholdningen af indskud i pengeinstitutter mv. (6.10.05).

Formålsbestemt inddeling

Gennem kontoplanens inddeling i hovedkonti, hovedfunktioner og funktioner sker der en gradvis specifikation af de regionale udgifter og indtægter efter deres *formål*.

Hovedkontoen fastlægger det overordnede formål, f.eks. hovedkonto 3: Regional udvikling.

Ved *hovedfunktionerne* sker der herefter en opdeling på enkelte formål eller aktivitetsområder, for hovedkonto 3 således:

- 10 KOLLEKTIV TRAFIK
- 20 KULTUREL VIRKSOMHED
- 30 ERHVERVSUDVIKLING
- 40 UDDANNELSE
- 50 MILJØ

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

60 DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER
70 ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION
80 ANDEL AF RENTER M.V.
90 FINANSIERING

Endelig sker der ved *funktionerne* en yderligere opdeling på formålsbestemte aktiviteter. Hovedfunktionen ERHVERVSUDVIKLING er f.eks. opdelt på følgende funktioner:

3.30.20 Vækstfora
3.30.21 Turisme
3.30.22 Innovation og ny teknologi
3.30.23 Erhvervsservice og iværksætter
3.30.24 Udvikling af menneskelige ressourcer
3.30.25 Udvikling af yder- og landdistriktsområder
3.30.29 Central administration af erhvervsudviklingsområdet

Registrering på hovedfunktioner og funktioner

Registreringen i budget- og regnskabssystemet skal så vidt muligt bero på konstaterbare forhold, med mindre konteringsreglerne i kapitel 4 specifikt foreskriver en beregningsmæssig fordeling af udgifter eller indtægter (jf. nærmere herom i kapitel 5.2.5).

Udgifter og indtægter, der ikke konkret kan fordeles på de enkelte hovedfunktioner eller funktioner skal registreres på funktionerne "Diverse udgifter/omkostninger og indtægter".

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

2.2 Dranst

Placering i kontoplanen

Betegnelsen »dranst« er et kunstigt skabt begreb bestående af de første to bogstaver fra hvert af ordene drift, anlæg og status. Dransten, der *altid er autoriseret*, registreres i kontonummerets 6. ciffer med følgende værdier:

	Forekommer på følgende hovedkonti/funktioner:
1 Drift	<u>1 - 4 og 5.90.99</u>
2 Statsrefusion	1 - 4 og 5.80.95
3 Anlæg	1 - 4
4 Renter	5.10.05 - 5.75.78
7 Finansiering	1.90.90-93, 2.90.90-91 og 3.90.90-91
8 Aktiver	6.10.01-6.42.43 og 6.58.81-87
9 Passiver	6.45.46-6.55.79 og 6.72.90-99

I den autoriserede kontoplan i kapitel 3 er dransten anført i de tilfælde, hvor der er autoriseret specielle grupperingscifre for den pågældende funktion.

Det gælder dog ikke for dranst 3 (anlæg), da der her er autoriseret generelle grupperinger, som er gældende for alle funktioner, jf. afsnit 2.4. Dette gælder ligeledes for visse grupperinger på dranst 1 (drift), der også er gældende for alle funktioner.

Anvendelse af dranst

Med dransten opdeles de regionale omkostninger og indtægter m.v. efter *type*. Dranst 1-3 afgrænser således den egentlige drifts- og anlægsvirksomhed, mens dranst 4 og 7 vedrører de finansielle poster og dranst 8-9 balancen.

Med hensyn til *anvendelsen* af dranst-værdier og *sondringen mellem* disse ved registreringen gælder nedenstående generelle regler.

1 (drift) og 2 (statsrefusion)

Dranst 1 (drift) anvendes ved driftsomkostninger og driftsindtægter. De indtægter fra staten, som registreres på dranst 2 (statsrefusion), vil i alle tilfælde fremgå af autoriserede grupperinger i kontoplanen. Det drejer sig først og fremmest om indtægter fra de egentlige refusionsordninger. Endvidere er der i nogle tilfælde i kontoplanen autoriseret grupperinger under dranst 2 til registrering af visse tilskud fra staten og fra EU. Andre tilskud fra staten (bortset fra generelle tilskud mv., jf. nedenfor) samt betalinger fra staten, der modsvarer en ydelse, registreres under dranst 1. Alle betalinger i forhold til kommuner og andre regioner registreres under dranst 1, uanset om der er tale om en modydelse eller ej.

1 (drift) og 3 (anlæg)

Sondringen mellem driftsomkostninger og anlægssomkostninger foretages i kontoplanen ved anvendelse af dranst-værdierne 1 henholdsvis 3.

Sondringen mellem drifts- og anlægssomkostninger har ikke alene betydning for selve registreringen i regionens budget og regnskab. Der er også forskel på de bevillingsprocedurer, som skal gå forud for omkostningernes afholdelse. For driftsomkostningernes vedkommende er bevillingsafgivelsen knyttet til vedtagelsen af budgettet. For anlægssomkostningernes vedkommende sker bevillingsafgivelsen derimod ved vedtagelsen af en anlægsbevilling for det enkelte anlægsprojekt. Tilrettelæggelsen af den økonomiske styring - procedurerne omkring bevillingsstyring og -kontrol - er med andre ord afhængig af, om der er tale om en drifts- eller en anlægssomkostning.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007/Budget 2007

I det omkostningsbaserede system betegnes anlægsomkostninger som investeringer, der defineres som aktiver, der opfylder de 3 generelle betingelser for indregning og måling af aktiver i balancen, jf. kap 8.1.2 om generelle regler for måling og indregning af materielle aktiver:

1. Aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår (dvs. at aktivet har en brugstid/levetid på mere end 1 år)
2. Aktivets værdi kan måles pålideligt
3. Aktivet har en værdi, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Vejledende for, om en omkostning til *vedligeholdelses- og ombygningsarbejder* skal betragtes som drift eller en investering, er dels om arbejdet indebærer en forbedring og levetiden for bestående bygninger eller anlæg øges, dels om formålet med eller brugen af bygningen m.v. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, skal omkostningen konteres som en investering (dranst 3).

Større *anskaffelser af materiel, inventar m.v.*, der hver for sig falder under bagatelgrænsen, indregnes i balancen som et samlet aktiv og henregnes som en investering, hvis de indgår i et samlet system, har samme anvendelsesformål og/eller indkøbes i forbindelse med nybygning eller større renovering, jf. kap. 8.3.1 om materielle anlægsaktiver.

Følgende tilskud og omkostninger forbundet med anskaffelse af følgende aktiver betragtes som investeringer, selv om de ikke opfylder betingelserne for indregning i regionens balance:

- Materielle aktiver, hvis værdi for regionen primært er af kulturel eller historisk karakter
- Anlægstilskud til selvejende institutioner og andre offentlige myndigheder

I øvrigt henvises til det i kapitel 7, afsnit 7.0, omtalte *kontinuitetsprincip*, hvorefter der ikke bør foretages hyppige ændringer i de regnskabsmæssige regler og procedurer, som kan medvirke til at vanskeliggøre en vurdering af regionens regnskab.

2 (statsrefusion) og 7 (finansiering)

De generelle tilskud fra staten, de aktivitetsafhængige tilskud fra staten og kommunerne på sundhedsområdet, tilskud fra bløderudligningsordningen, den objektive finansiering fra kommunerne på social- og specialundervisningsområdet samt kommunernes grund- og udviklingsbidrag på funktionerne 1.90.90-94, 2.90.91 og 3.90.90-91 registreres under dranst 7 (finansiering). Under dranst 2 (statsrefusion) registreres som nævnt alene indtægter fra refusionsordningerne samt visse tilskud fra staten og fra EU, hvor dette er autoriseret på grupperingsniveau i kontoplanen. Øvrige tilskud og betalinger fra staten registreres under dranst 1 (drift).

4 (renter)

Dranst 4 (renter) optræder alene på funktionerne 5.10.05 - 5.75.78.

7 (finansiering)

Dranst 7 (finansiering) anvendes ved registrering af generelle tilskud fra staten (funktionerne 1.90.90, 2.90.91 og 3.90.90), kommunernes grund- og udviklingsbidrag (funktionerne 1.90.91 og 3.90.91), de aktivitetsafhængige tilskud fra staten og kommunerne på sundhedsområdet (funktionerne 1.90.92-93), tilskud fra bløderudligningsordningen (1.90.94) samt de objektive finansieringsbidrag på social- og specialundervisningsområdet (funktion 2.90.90).

8 (aktiver) og 9 (passiver)

Dranst 8 (aktiver) og dranst 9 (passiver) anvendes udelukkende ved registrering af aktivdelen og passivdelen af hovedkonto 6.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007/Budget 2007

I tilfælde, hvor sondringen mellem drifts- og anlægsudgifter giver anledning til tvivl, kan følgende lægges til grund:

Vejledende for, om en udgift til *vedligeholdelses- og ombygningsarbejder* bør henføres under drift eller under anlæg, er dels om arbejdet indebærer væsentlige ændringer i bestående bygninger eller anlæg, dels om formålet med eller brugen af bygningen m.v. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, bør udgiften konteres under anlæg.

Udgifter til *anskaffelser af materiel, inventar m.v.* bør som hovedregel henføres under drift. Anskaffelser, der medfører en væsentlig forskydning af institutionens driftsudgiftsniveau, bør dog henføres under anlæg. Vægten lægges således ikke på, om den konkrete anskaffelse er ordinær eller ekstraordinær. Anskaffelser af materiel og inventar *i forbindelse med regionalt nybyggeri* afholdes i alle tilfælde som en del af byggeudgiften.

Udgifter til behovsanalyse og programoplæg for et bygge- eller anlægsarbejde kan henføres til driften. Hvor der er etableret særlige byggeadministrationer, gælder dette også udgifter til udarbejdelse af byggeprogram. Projekteringsudgifter i øvrigt henføres under anlæg.

I øvrigt henvises til det i kapitel 7, afsnit 7.0, omtalte *kontinuitetsprincip*, hvorefter der ikke bør foretages hyppige ændringer i de regnskabsmæssige regler og procedurer, som kan medvirke til at vanskeliggøre en vurdering af regionens regnskab.

2 (statsrefusion) og 7 (finansiering)

De generelle tilskud fra staten, de aktivitetsafhængige tilskud fra staten og kommunerne på sundhedsområdet, den objektive finansiering fra kommunerne på social- og specialundervisningsområdet samt kommunernes grund- og udviklingsbidrag på funktionerne 1.90.90-93, 2.90.91 og 3.90.90-91 registreres under dranst 7 (finansiering). Under dranst 2 (statsrefusion) registreres som nævnt alene indtægter fra refusionsordningerne samt visse tilskud fra staten og fra EU, hvor dette er autoriseret på grupperingsniveau i kontoplanen. Øvrige tilskud og betalinger fra staten registreres under dranst 1 (drift).

4 (renter)

Dranst 4 (renter) optræder alene på funktionerne 5.10.05 - 5.75.78.

7 (finansiering)

Dranst 7 (finansiering) anvendes ved registrering af generelle tilskud fra staten (funktionerne 1.90.90, 2.90.91 og 3.90.90), kommunernes grund- og udviklingsbidrag (funktionerne 1.90.91 og 3.90.91), de aktivitetsafhængige tilskud fra staten og kommunerne på sundhedsområdet (funktionerne 1.90.92-93) samt de objektive finansieringsbidrag på social- og specialundervisningsområdet (funktion 2.90.90).

8 (aktiver) og 9 (passiver)

Dranst 8 (aktiver) og dranst 9 (passiver) anvendes udelukkende ved registrering af aktivdelen og passivdelen af hovedkonto 6.

Dato: December 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

2.3 Ejerforhold og omkostningssted

Ejerforhold

Ejerforholdet er fastlagt ved det 7. ciffer i kontoplanen og er *altid autoriseret*. Der sondres mellem fire former for ejerforhold

1. Egne
2. Selvejende/private
3. Andre offentlige myndigheder
4. Private leverandører af ikke-momsbelagte tjenesteydelser

Ejerforhold er ikke medtaget i den autoriserede kontoplan i kapitel 3.

Om de enkelte former for ejerforhold skal bemærkes følgende:

Ejerforholdet *Egne* dækker over ordninger eller institutioner, hvor såvel drift som regnskabsfunktion henhører under den pågældende region. Hvor regionen er regnskabsførende for en selvejende institution med driftsoverenskomst, skal ejerforholdet angives som selvejende/private, jf. nedenfor.

Ejerforholdet *Selvejende/private* benyttes ved ordninger eller institutioner, som drives i selvejende eller privat regi, og som opnår drifts- og anlægstilskud fra regionen. Som hovedregel vil der være tale om et overenskomstforhold mellem regionen og de pågældende institutioner.

Selvejende og private institutioner optages i de regionale regnskaber efter samme regler gældende for regionale institutioner, såfremt der er indgået driftsoverenskomst mellem regionen og den pågældende institution.

Der er ingen faste bestemmelser mht. indholdet af en driftsoverenskomst. Generelt vil en driftsoverenskomst medføre, at regionsrådet vil have en betydelig indflydelse på institutionens drift, således at den selvejende/private institution er at sidestille med en regional institution.

Som forhold, der kan beskrive en driftsoverenskomst, kan peges på:

- Regionsrådet godkender institutionens vedtægter.
- Regionsrådet har indflydelse på institutionens drift. For eksempel med hensyn til antallet af institutionspladser og hvem disse står til rådighed for, daglige åbningstider, antallet af stillinger og disses art, ansættelse og afskedigelse af institutionens leder.
- Regionsrådet afholder institutionens driftsudgifter på grundlag af budgettet.
- Budget-, bogførings- og regnskabsprocedurer: Budgetforslag udarbejdes af regionsrådet med bistand fra institutionen. Institutionen er forpligtet til at overholde budgettet, om nødvendigt søge tillægsbevillinger og udføre løbende budgetkontrol. Parterne aftaler, hvem der beregner og udbetaler løn og varetager bogholderi og regnskabsføring. Regionsrådet godkender revisor.

Institutionens budget og regnskab registreres hos den region, der har overenskomsten. Regnskabsføringen sker på de respektive funktioner under de respektive hovedkonti med undtagelse af renter og afdrag, som registreres på hovedkonto 5 og 6.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Det samme gælder for anlægsposterne for selvejende og private institutioner (bortset fra private lederejede institutioner), der før anlægsarbejdernes påbegyndelse er indgået en overenskomst med. I de tilfælde, hvor der ikke er en hovedoverenskomstregion, skal det aftales, hvilken region der skal budgettere og regnskabsføre vedrørende institutionen.

For private lederejede institutioner medtages alene driftsudgifter og driftsindtægter i regionens budget og regnskab, idet institutionens udgifter til renter og afdrag betragtes som huslejeudgift.

Ejerforholdet *Andre offentlige myndigheder* anvendes ved driftstilskud og takstbetaling til ordninger og institutioner i offentligt regi, men uden for regionen.

Ejerforholdet *Private leverandører af ikke-momsbelagte tjenesteydelser* anvendes ved køb hos private leverandører af ikke-momsbelagte tjenesteydelser, der er et alternativ til kommunale og regionale tilbud og institutioner, f.eks. på det sociale og sundhedsfaglige område. Ejerforholdskode 4 anvendes udelukkende for tjenesteydelser, der er optaget på positivlisten i bekendtgørelse om momsrefusionsordning for kommuner og regioner. Det gælder f.eks. køb af tjenesteydelser hos sociale opholdssteder uden driftsoverenskomst eller selvejende specialskoler uden driftsoverenskomst.

Omkostningssted

Kontonummerets 8., 9., 10. og 11. ciffer anvendes til opdeling af regionens omkostningssteder og er autoriseret i regnskabet.

I budgettet såvel som regnskab er omkostningssted autoriseret på funktion 1.10.01 Sygehuse og funktion 2.10.01 Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning på institutionsniveau.

Udgangspunktet er her, at udgifter og indtægter til, hvad der må anses for institutionens kerneydelse er omfattet af den autoriserede registrering på omkostningssted. Kerneydelsen defineres som den grundlæggende ydelse, der er forbundet med et pågældende funktionsområde, f.eks. ophold i en døgninstitution. Udgifter og indtægter, der er nødvendige for at sikre den almindelige produktion af kerneydelsen - f.eks. udgifter til administration på institutionen, inventar, vand, varme, strøm indvendig vedligeholdelse og rengøring - er ligeledes omfattet af den autoriserede registrering på omkostningssted.

Udgifter til lokaler i sig selv, dvs. husleje, og udgifter til udvendig vedligeholdelse skal også registreres på omkostningssted.

Omkostningssted på funktion 1.10.01 Sygehuse

Udgifter og indtægter på sygehusområdet registreres i regnskabet på omkostningssted i overensstemmelse med Sygehusvæsenets Organisationsregister, SOR, på lavest muligt relevant niveau. SOR er et klassifikationssystem, som drives af Sundhedsstyrelsen således, at klassifikationssystemets to øverste niveauer (ejer og sundhedsinstitution) alene vedligeholdes af Sundhedsstyrelsen, medens niveauer herunder vedligeholdes af regionerne. SOR afspejler de økonomiske ledelsesrelationer.

Registrering på lavest muligt relevant niveau betyder, at de udgiftstyper, der kan registreres på et givent niveau uden anvendelse af fordelingsnøgler, skal registreres på dette niveau. Det autoriserede stedniveau i regnskabet er således "flydende", således at forskellige forekomster af udgifter knyttes til det lavest mulige stedniveau. Som eksempel kan peges på, at udgifter til medicin i mange tilfælde kan registreres på afsnitsniveau uden anvendelse af fordelingsnøgler, mens sygehusledelsens udgifter og indtægter til administration kun kan registreres på højeste niveau i sygehusets organisation.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

I budgettet skal der registreres på sygehusniveau i overensstemmelse med SOR, hvilket vil sige en selvstændig organisatorisk enhed. Et sygehus kan udgøre en eller flere geografiske enheder afhængig af, hvordan sygehusvæsenet er organiseret.

Kvalitetsfondsinvesteringer på sygehusområdet

På funktion 1.10.01 Sygehuse, dranst 3 anlæg, samt på funktionerne 5.32.27, 5.55.78, 6.32.27 (gruppering 903-907), 6.51.53 og 6.55.78 er der både i budget og regnskab autoriseret omkostningssteder til 16 kvalitetsfundsprojekter:

Projekt	Omkostningssted
Nyt Universitetssygehus i Aalborg	3035
Det nye universitetshospital i Århus, DNU	9000
Regionshospitalet Viborg, RHV	7699
Det nye Vest, DNV	6599
Odense Universitets hospital	1671
Sygehus Lillebælt, Kolding	1672
Sygehus Sønderjylland	1673
Det ny Rigshospitalet	1911
Nyt Hospital Herlev	1711
Nyt Hospital Hvidovre	1811
Nyt Hospital Bispebjerg	1211
Nyt Hospital Nordsjælland	2211
Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans	5181
Køge Sygehus	8004
Psykiatri i Slagelse	8002
Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)	8003

Dato: 30. marts 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

2.4 Gruppering

Grupperingerne på kontonummerets *12-14. ciffer* anvendes til en yderligere opdeling af udgifterne og indtægterne inden for den enkelte funktion.

Kontoplanen indeholder en række *specifikke autoriserede grupperinger*. Disse grupperinger har kun relevans for en given funktion. Det drejer sig især om tilfælde, hvor de centrale myndigheder ønsker at kunne uddrage specifikke oplysninger af de regionale regnskaber. Som supplement er der autoriseret en *tværgående grupperingsstruktur*, som skal anvendes på alle funktioner, med mindre andet er anført. Det giver mulighed for at trække oplysninger om generelle udgifter og omkostninger, der vedrører den regionale serviceproduktion, og som går på tværs af funktioner.

Det skal bemærkes, at både de specifikke og tværgående autoriserede grupperinger er udtømmende. Det vil sige, at der ikke er mulighed for regionerne at anvende uautoriserede grupperinger.

Konteringsreglerne for de specifikke autoriserede grupperinger er beskrevet under de relevante funktioner, og konteringsreglerne for den tværgående grupperingsstruktur står beskrevet efter nedenstående oversigt over den tværgående grupperingsstruktur:

010 Personale
015 Servicejob
016 Løntilskud
017 Andet tilbud ved manglende overholdelse af kvote for løntilskudsstillinger
020 Kurser
030 Arbejdsskader
110 Materiale- og aktivitetsudgifter
310 Anskaffelser, inventar, apparatur
320 Drift og vedligeholdelse
410 Ejendomsudgifter
420 Forsyning
710 Tilskud og kontingenter
720 EU-tilskud
730 Interne overførsler
790 Andet
810 Betalinger - andre regioner
820 Betalinger - private sygehuse og institutioner
830 Betalinger - kommuner
840 Betalinger - staten

Konteringsreglerne for de specifikke autoriserede grupperinger i kontoplanen beskrives under de relevante funktioner i kapitel 4. Konteringsreglerne for den tværgående kontoplan under "dranst"-betegnelsen "drift" beskrives i det følgende. Herefter følger de generelle regler for grupperinger under "dranst"-betegnelserne: statsrefusion, anlæg, renter og finansforskydninger, finansiering, samt aktiver og passiver.

Drift

Regionerne skal anvende de specifikt autoriserede grupperinger på de enkelte funktioner samt den tværgående grupperingsstruktur. Det betyder, at anvendelsen af de autoriserede grupperinger er udtømmende for regionens udgifter og indtægter.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

De særligt autoriserede grupperinger under dranst 1 (drift), som ikke fremgår af den tværgående grupperingsstruktur, fremgår altid af den autoriserede kontoplan på de funktioner, hvor de forekommer.

Nedenfor er anført nærmere regler for konteringen på de autoriserede tværgående grupperinger

010 *Personale*

Her registreres alle udgifter og indtægter, der vedrører aflønning af personale. Det omfatter betaling for lønsystemer, fratrædelsesgodtgørelse, vikarbureauer, pensionsforsikringspræmier, jubilæumsgratiale, lægeerklæringer, BST, velfærdsskemaer for personale, honorar til personale ikke ansat i regionen, afløserkorps, udlån af personale, lønrefusioner, tjenestekørsel, diæter - time/dagpenge, ansvarsforsikring, rejseforsikring, personalerelateret konsulentbistand, telefongodtgørelse og direkte udbetalt pension.

015 *Servicejob*

Her registreres regionernes udgifter/omkostninger vedrørende personer ansat i servicejob, jf. lov om ophævelse af lov om servicejob.

Det bemærkes, at servicejobordningen er ophørt, jf. Lov nr. 140 af 25. marts 2002, således at der ikke længere kan oprettes og/eller besættes nye servicejob efter den 1. april 2002, mens der fortsat kan udbetales tilskud til allerede oprettede og besatte servicejobs.

På funktionen konteres desuden aftaler om jobtræning og puljejob indgået før 1. juli 2003.

016 *Løntilskud*

Her registreres regionernes udgifter og indtægter til ansættelse af forsikrede ledige i jobs med løntilskud (tidligere jobtræning) i regionerne, jf. § 51, stk. 1 i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Løntilskuddet, som regionen modtager fra kommunen, registreres også her.

017 *Udgifter til andet tilbud ved manglende overholdelse af kvote for løntilskudsstillinger, jf. § 56 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og § 2, stk. 4 i lov nr. 176 af 27. februar 2007*

Her registreres udgifter/omkostninger, som regionen pådrager sig i det tilfælde, at regionen ikke opfylder kvoten for løntilskudspladser og ikke rettidigt kan stille en løntilskudsplads til rådighed efter at være anmodet herom, jf. § 56 i lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats og § 2, stk. 4 i Lov nr. 176 af 27. februar 2007.

020 *Kurser*

Her registreres alle udgifter og indtægter, der vedrører uddannelse af personale udover sygehusvæsenets interne uddannelsessystem af læger og andet sundhedspersonale. Det kan være eksterne kurser, konferencer og seminarer. Det omfatter også udgifter til undervisningsmateriale, transport relateret til kurset, diæter og time/dagpenge relateret til kurset.

030 *Arbejdsskader*

Her registreres udgifter og indtægter forbundet med ansattes arbejdsskader.

Dato: 30. marts 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

110 Materiale- og aktivitetsudgifter

Her registreres udgifter og indtægter til vareforbrug og tjenesteydelser knyttet til den pågældende aktivitet, som ikke er dækket af de specifikke grupperinger 120-150 på hovedkonto 1. Det kunne eksempelvis være fødevarer, aviser, kontorartikler, telefon, konsulentbistand, revision, advokatudgifter, repræsentation, tryksager, rengøringsartikler mv.

310 Anskaffelser, inventar, apparatur

Her registreres udgifter og indtægter til hjælpemidler og reservedele, Maskiner /TA, Undersøgelsesapparatur, EDB-maskiner og programmer, Senge og sengeudstyr, Sterilisationsudstyr, Kommunikationsanlæg, Kunst/udsmykning, Behandlingsudstyr og reservedele, Kørende materiel, Kontormaskiner, Rengøringsmaskiner, Køkkenudstyr og -maskiner, Radio-TV-anlæg og salg af gammelt inventar.

320 Drift og vedligeholdelse

Her registreres udgifter og indtægter til drifts- og vedligeholdelsesudgifter i forbindelse med anskaffet IT-udstyr, inventar og materiel. Det kunne eksempelvis være benzinudgifter, reparationsudgifter, inventar- og tyveriforsikringer, licenser, og lignende.

410 Ejendomsudgifter og ejendomsvedligehold

Her registreres udgifter og indtægter til vagtselskaber, renholdelse, skadedyrsbekæmpelse, vedligeholdelse af have og vejanlæg, brandsikkerhed, forsikring relateret til ejendommen, vedligeholdelse af ejendommen, renovation, bortkørsel af affald, lejeindtægter, tekniske anlæg og installationer, køle- fryseanlæg, ventilationsanlæg, vedligeholdelse af tekniske anlæg og ejendomsskat.

420 Forsyning

På grupperingen registreres alle udgifter og indtægter til varme, vand, el og øvrige drivmidler.

710 Tilskud og kontingenter**720 EU tilskud****730 Interne overførsler**

Grupperingen anvendes i forbindelse med, at der både i budget og regnskab skal overføres andele af fælles formål, administration og renter fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3.

790 Andet

Her registreres udgifter og indtægter, der ikke kan registreres på de øvrige grupperinger i den autoriserede grupperingsstruktur, f.eks. arv og donation.

810 Betalinger til og fra andre regioner**820 Betalinger til og fra private sygehuse, sociale institutioner og udenlandske statsborgere mv.****830 Betalinger til og fra kommuner****840 Betalinger til og fra staten**

Dato: 30. marts 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Statsrefusion

Grupperingerne under dranst 2 (statsrefusion) er altid autoriserede enten i form af tværgående grupperinger eller særligt autoriserede grupperinger på den enkelte funktion.

De særligt autoriserede grupperinger under dranst 2 (statsrefusion), som ikke fremgår af den tværgående grupperingsstruktur, fremgår altid af den autoriserede kontoplan på de funktioner, hvor de forekommer.

Der er under dranst 2 autoriseret følgende *tværgående grupperinger*

<u>051</u>	<u>Servicejob</u>
<u>052</u>	<u>Berigtigelser angående servicejob</u>
<u>053</u>	<u>Løntilskud</u>
<u>054</u>	<u>Berigtigelser angående løntilskud</u>

Nedenfor er anført nærmere regler for konteringen på de autoriserede tværgående grupperinger

051 Servicejob

Ved ansættelse af personer i servicejob udbetaler staten et tilskud, jf. lov om ophævelse af lov om servicejob. Der er under dranst 2 autoriseret tværgående gruppering 051 til registrering af det statslige tilskud til regionernes ansættelse af forsikrede ledige i servicejob.

052 Berigtigelser angående servicejob

Der er derudover på dranst 2 yderligere en autoriseret tværgående gruppering 052 Berigtigelser angående servicejob.

053 Løntilskud

Ved ansættelse af forsikrede ledige i et job med løntilskud i regionerne udbetaler staten et tilskud, jf. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Der er under dranst 2 autoriseret tværgående gruppering 053 til registrering af det statslige tilskud til regionernes ansættelse af forsikrede ledige i jobs med løntilskud.

054 Berigtigelser angående løntilskud

Der er derudover på dranst 2 yderligere en autoriseret tværgående gruppering 054 Berigtigelser angående løntilskud.

Anlæg

For alle anlægskonti er der autoriseret følgende *generelle grupperinger*:

- 010 Anlægstilskud
- 020 Køb/salg af jord
- 030 Køb/salg af bygninger
- 040 Ejendomme
- 050 Anskaffelser, inventar, apparatur

Til de enkelte grupperinger kan knyttes følgende korte beskrivelse:

010 Anlægstilskud

I udgiftskolonnen for denne gruppering registreres anlægstilskud til selvejende/private institutioner eller andre offentlige myndigheder. I indtægtskolonnen registreres tilskud fra andre offentlige myndigheder samt fra private til det pågældende anlæg.

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

020 Køb/salg af jord

Under denne gruppering registreres udgifter og indtægter i forbindelse med køb og salg af arealer og grunde. Hvor regionen i forvejen ejer de arealer eller grunde, der tages i anvendelse i forbindelse med anlægsarbejder, registreres værdien af de pågældende ejendomme *ikke* som anlægsudgift under de enkelte anlægsarbejder.

030 Køb/salg af bygninger

Grupperingen anvendes på tilsvarende måde som gruppering 020. Afgørende for, om der skal ske registrering på gruppering 020 eller 030 er, om jord eller bygninger udgør den økonomisk største andel.

040 Ejendomme

Grupperingen anvendes til registrering af anlægsudgifter vedrørende ejendomme. Ved køb og salg af ejendomme anvendes gruppering 020 eller 030.

050 Anskaffelser, inventar, apparatur

Under denne gruppering registreres anskaffelser, inventar og apparatur, som defineres som anlæg.

De ikke-autoriserede grupperingsnumre kan anvendes frit af den enkelte region.

Renter

Der er autoriseret grupperinger under dranst 4 (renter) på hovedkonto 5 Renter m.v. De autoriserede grupperinger fremgår af kontoplanen i kapitel 3.

Finansiering

Der er autoriseret grupperinger under dranst 7 (finansiering) på hovedkonto 1 Sundhed og hovedkonto 2 Social og specialundervisning.

Renteudgifter og -indtægter vedrørende investeringer i en moderne sygehusstruktur registreres på projektspecifikke grupperinger, der fastsættes af Økonomi- og Indenrigsministeriet. De projektspecifikke grupperinger anvendes på funktion 5.32.27 Deponerede beløb for lån m.v. og 5.55.78 Gæld vedr. kvalitetsfondsinvesteringer.

Aktiver og passiver

Der er autoriseret grupperinger under dranst 8 (aktiver) på hovedkonto 6 Balance. Det samme gælder dranst 9 (passiver), hvor der ligeledes findes autoriserede grupperinger på hovedkonto 6.

Investeringer i en moderne sygehusstruktur i perioden 2009-2018 forudsættes finansieret med tilskud fra kvalitetsfonden, regional egenfinansiering og låneadgang. Disse midler registreres i 2010 på en særskilt konto i et pengeinstitut, mens de fra 2011 deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut. Midlerne frigives i takt med at udgifterne, der følger af det endelige statslige tilsagn til det pågældende projekt, afholdes. Økonomi- og Indenrigsministeriet autoriserer i forbindelse med tilsagn til det pågældende projekt en gruppering til hensættelser og en gruppering til frigivelsen. Der anvendes projektspecifikke grupperinger, der fastsættes af Økonomi- og Indenrigsministeriet Økonomi- og Indenrigsministeriet, på følgende funktioner: 6.32.27, 6.51.53 og 6.55.78.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

2.5 Artsinddelingen

Den autoriserede artsinddeling

Kontonummerets to sidste cifre indeholder en opdeling af de regionale udgifter og indtægter m.v. efter hovedart - det 15. *ciffer* - og art - det 16 *ciffer*.

Der er i kontoplanen autoriseret i alt 9 hovedarter, der igen er opdelt på en række autoriserede arter.

Den *autoriserede artsinddeling* er følgende:

HOVEDARTER	ARTER
0 Beregnede omkostninger	0.0 Statuskonteringer
	0.1 Afskrivninger
	0.2 Lagerforskydninger
	0.3 Pensionshensættelse vedrørende tjenestemænd
	0.4 Forrentning
	0.5 Overførte omkostninger
	0.6 Øvrige beregnede omkostninger
	0.7 Feriepenge
	0.8 Beregnede og overførte indtægter
	0.9 Modregningskonto
1 Lønninger	
2 Varekøb	2.2 Fødevarer
	2.3 Brændsel og drivmidler
	<u>2.5 Køb af jord og bygninger (inkl. moms)</u>
	2.6 Køb af jord og bygninger (ekskl. moms)
	2.7 Anskaffelser
	2.9 Øvrige varekøb
4 Tjenesteydelser m.v.	4.0 Tjenesteydelser uden moms
	4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser
	4.6 Betalinger til staten
	4.7 Betalinger til kommuner
	4.8 Betalinger til regioner
	4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.
5 Tilskud og overførsler	5.1 Tjenestemandspensioner m.v.
	5.2 Overførsler til personer
	5.9 Øvrige tilskud og overførsler
6 Finansudgifter	
7 Indtægter	7.1 Egne huslejeindtægter
	7.2 Salg af produkter og ydelser
	7.6 Betalinger fra staten
	7.7 Betalinger fra kommuner
	7.8 Betalinger fra regioner
	7.9 Øvrige indtægter
8 Finansindtægter	8.1 Finansindtægter
	8.5 Tilskud fra kommuner
	8.6 Statstilskud

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

9 Interne udgifter og indtægter

- 9.1 Overførte lønninger
- 9.2 Overførte varekøb
- 9.4 Overførte tjenesteydelser
- 9.7 Interne indtægter

Formål og anvendelse

Med artsinddelingen sker der en specifikation af de regionale udgifter og indtægter m.v. efter deres *art* - løn, varekøb, tjenesteydelser etc. - og dermed efter karakteren af det *ressourceforbrug*, de indebærer.

En hovedbegrundelse for artsinddelingen er, at de centrale myndigheder har behov for at kunne opgøre det *ressourceforbrug*, som regionernes aktiviteter giver anledning til. Dels samlet - bl.a. til brug for opgørelsen af nationalregnskabet - og dels inden for de enkelte sektorer.

Artsinddelingen danner også grundlag for de centrale myndigheders opgørelse af pris- og lønudviklingen i den regionale sektor til brug for reguleringen af de generelle tilskud m.v.

Artsinddelingen tjener samtidig forskellige formål i den enkelte regions budget og regnskab.

Foruden at muliggøre vurderinger af udviklingen i den enkelte regions ressourceforbrug, anvendes artsinddelingen bl.a. ved indarbejdelsen af *skøn over pris- og lønudviklingen* i budgettet.

Endvidere foretages der gennem artsinddelingen en opdeling på momsbelagte og ikke-momsbelagte udgifter, som er nødvendige af hensyn til administration af *momsrefusionsordningen*. Det sker ved, at artsinddelingen indeholder en klar adskillelse mellem arter vedrørende udgifter *med* moms - nemlig art 2.2, 2.3, 2.5, 2.7, 2.9, art 4.5 og 4.9 - og de øvrige arter. De særlige forhold omkring registreringen i forbindelse med moms er omtalt i afsnit 2.6.

Endelig benyttes de autoriserede arter under hovedart 0 Beregnede omkostninger til registrering af beregnede omkostninger som eksempelvis afskrivninger. Registrering på hovedart 0 foretages med henblik på at kunne omkostningsregistrere i selve budget- og regnskabssystemet.

Regler for kontering på arterne

I *budgettet* skal der som minimum foretages en specifikation af udgifter og indtægter m.v. på de autoriserede *hovedarter*.

Derudover er der i *budgettet* autoriseret en specifikation på art 4.0, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, art 5.1, 5.2, 5.9, art 7.1, 7.2, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9 og 8.6.

Af hensyn til budgetteringen vedrørende den statslige momsrefusionsordning vil det endvidere være hensigtsmæssigt, at regionen budgetterer *de moms bærende udgiftsarter*, dvs. art 2.2, 2.3, 2.5, 2.7, 2.9, samt art 4.5 og 4.9. Der er imidlertid ikke noget krav om, at art 2.2, 2.3, 2.5, 2.7 og 2.9 skal fremgå af budgettet.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

I *regnskabet* skal udgifter og indtægter m.v. specificeres på de autoriserede *arter*. I det omfang, der i regionernes udgifts- og indtægtsbilag er indeholdt en specifikation, der omfatter flere arter, skal der som hovedregel foretages registrering på hver af disse. En undtagelse herfra er dog udgifter til anlæg, reparation og vedligeholdelse, der ikke udføres af regionens eget personale, herunder varekøb og anskaffelser i tilknytning hertil. Disse udgifter registreres samlet, under art 4.5 Entreprenør- og håndværksydelser.

De ikke benyttede numre i artsinddelingen kan anvendes frit af regionerne, såfremt der ønskes en yderligere specifikation. I så fald skal der imidlertid i indberetningerne til de centrale myndigheder, jf. kapitel 7, ske en opsummering til de autoriserede arter.

Anvendelsen af hovedart 9 til registrering af interne overførsler af udgifter og indtægter er *obligatorisk* i forbindelse med, at der både i budget og regnskab skal overføres andele af fælles formål, administration og renter fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3. Herudover er det *frivilligt* for den enkelte region, jf. nærmere nedenfor. Ønsker regionen at benytte hovedart 9, *skal* dette imidlertid ske ved anvendelsen af de herunder autoriserede arter. Arterne under hovedart 9 må ikke benyttes til andre formål end de anførte.

Nedenfor er anført nærmere regler for konteringen på de enkelte hovedarter og arter.

HOVEDART 0 BEREGNEDE OMKOSTNINGER

Indførelsen af omkostningsprincipper i budget og regnskab indebærer, at der skal sondres mellem udgifter og omkostninger. Udgifter registreres enten på betalings- eller leveringstidspunktet, mens omkostninger registreres i takt med ressourceanvendelsen.

Hovedart 0 benyttes til registrering af beregnede omkostninger og indtægter som eksempelvis afskrivninger. Registrering på hovedart 0 foretages med henblik på at kunne omkostningsregistrere i budget- og regnskabssystemet samt indregne materielle aktiver mv. i balancen.

Flere af arterne, bl.a. art 0.1 Afskrivninger og art 0.2 Lagerforskydninger, refererer til omkostninger, som beregnes i anlægskartoteket for materielle aktiver og herefter overføres til hovedart 0. Jævnfør endvidere beskrivelsen af materielle aktiver i kapitel 8 samt kapitel 9 om omkostninger.

Registreringen af de beregnede omkostninger foretages under arterne 0.1-0.7, mens beregnede indtægter registreres under art 0.8. Posterings under art 0.1-0.7 og 0.8 modposteres på art 0.9 Modregningskonto. Medtages hovedart 0 i budgettet eller regnskabet, fås et omkostningsbudget-/regnskab på hovedkonto 1-5. Undlades hovedart 0, fås et budget/regnskab baseret på udgiftsbaserede principper.

Beregneede omkostninger mv. er i artsopdelingen opdelt på 9 arter:

- 0.0 Statuskonteringer
- 0.1 Afskrivninger
- 0.2 Lagerforskydninger
- 0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd
- 0.4 Forrentning
- 0.5 Overførte omkostninger
- 0.6 Øvrige beregnede omkostninger
- 0.7 Feriepenge
- 0.8 Beregnede og overførte indtægter
- 0.9 Modregningskonto

Vedrørende forhold, der gælder for de enkelte arter, kan der peges på følgende:

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

0.0 Statuskonteringer

I det udgiftsbaserede system udgiftsføres aktiver ved tilgang (og indtægtsføres ved afgang) som drifts- eller anlægsudgifter (-indtægter), mens status ikke påvirkes af tilgangen/afgangen. I det omkostningsbaserede system skal status derimod påvirkes ved tilgang/afgang af alle aktiver.

Beløbsmæssigt er det kun aktiver med en værdi på over 100.000 kr., som det er obligatorisk at indregne i status. Dette svarer til de aktiver, som regionen skal optage i anlægskartoteket, jf. kap. 8.

Optagelsen af anskaffelsesudgiften sker ved, at denne "omkonteres" til de relevante statuskonti via hovedkonto 6 og anvendelse af art 0.0. Ved "omkonteringen" til balancen anvendes samme dranst-værdi som ved bogføringen af anskaffelsesudgiften.

Der skal etableres forretningsgange, der sikrer, at registreringen af anskaffelser i anlægskartoteket også indregnes i status, således at der altid er overensstemmelse mellem til- og afgang i anlægskartoteket og bevægelserne på hovedkonto 6.

Eksempel:

Eksemplet viser "omkonteringen" af anskaffelsesudgiften til balancen ved køb af en grund til 2 mio. kr. Grunden skal i dette eksempel anvendes til opførelse af en tilbygning til en institution.

	Investering x-institution 2.01.3.sted.10.26		Kassen 601.5.zzzz.zz.zz
1) Købesum	2.000		2.000
	Investering x-institution 2.01.3.sted.10.00		Grunde og bygninger 681.5.xxxx.03.00
2) "Omkontering" til status via art 0	2.000		2.000

0.1 Afskrivninger

Aktiver, der indgår i produktionen/udførelsen af produkter/ytelser, vil med tiden typisk blive forbrugt. Som et led i opgørelsen af omkostninger registreres et sådant forbrug i form af beregnede afskrivninger på bygninger, inventar, materiel m.v. Disse afskrivninger registreres under art 0.1 Afskrivninger.

Anvendelsen af art 0.1 Afskrivninger er obligatorisk. Afskrivninger registreres på stedniveau, hvor dette er autoriseret i kontoplanen. På øvrige områder registreres afskrivninger på funktionsniveau.

0.2 Lagerforskydninger

I forbindelse med opgørelsen af omkostninger er der behov for at foretage en periodisering af udgifterne. Der kan således være tale om omkostninger til vareforbrug, som ikke

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

er udgiftsregistreret i det år, hvor forbruget finder sted, fordi der forbruges fra lager. Omvendt vil registrerede udgifter til varekøb ikke skulle medregnes i omkostningsregnskabet, i det omfang der alene er tale om lageropbygning. Registreringen af sådanne forskydninger vedrørende henholdsvis forbrug fra eller opbygning af lager sker ved at registrere forskydningerne under art 0.2 Lagerforskydninger.

0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd

Art 0.3 anvendes til at omkostningsregistrere ændringer i regionens pensionsforpligtelse vedrørende tjenestemænd. Omkostningsregistreringen skal ske årligt på samme niveau som afskrivninger, jf. ovenfor under art 0.1.

Betaling af forsikringspræmier registreres ved brug af hovedart 1.

0.4 Forrentning

I en given aktivitet vil der typisk være bundet en vis kapital. Ved omkostningsberegning kan der derfor være behov for at indregne en forrentning af den kapital, der er investeret i tilknytning til den omhandlede aktivitet. Forrentning kan f.eks. beregnes i forbindelse med interne lån, der ydes til investeringer. Der anvendes ikke intern forrentning i forhold til social- og specialundervisningsområdet, da der i stedet er krav om forrentning med markedsrenten af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen. Registreringen sker på art 0.4 Forrentning.

0.5 Overførte omkostninger

Der kan forekomme beregnede omkostninger, som kan være relevante i de enkelte omkostningsberegninger. Som eksempel kan nævnes indirekte omkostninger, der er forbundet med regional levering af tilbud til voksne handicappede, f.eks. andel af fællesomkostninger til ledelse, administration, husleje mv. Disse registreres under art 0.5 Overførte omkostninger.

0.6 Øvrige beregnede omkostninger

Art 0.6 anvendes til at registrere omkostninger, der ikke kan registreres ved anvendelse af art 0.1-0.4.

0.7 Feriepenge

Art 0.7 anvendes til at registrere omkostninger til feriepenge.

0.8 Beregnede og overførte indtægter

Under art 0.8 registreres beregnede og overførte indtægter, der ikke skal øve indflydelse på regionens regnskaber.

0.9 Modregningskonto

Under art 0.9 modposteres registreringer foretaget under art 0.1-0.8, dvs. registreringen på art 0.9 foregår med modsat fortegn af registreringen på art 0.1-0.8. Modregningskontoen er en teknisk konto, der sikrer, at kun poster med finansiell betydning kan øve indflydelse på regionens samlede udgiftsregnskab. Det er således modregningskontoens funktion at neutralisere de nye poster i forhold til udgiftsregnskabet. Modregningskontoen føres på hovedkonto 6.

HOVEDART 1 LØNNINGER

På hovedart 1 Lønninger registreres regionens lønudgifter, herunder lønbidrag af enhver art.

Godtgørelse af ansattes udgifter i forbindelse med tjenesten, dvs. udgifter til repræsentation, rejser, brug af eget motorkøretøj og lignende, registreres ikke under hovedart 1

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Lønninger, men under hovedart 4 Tjenesteydelser m.v. Det samme gælder vederlag til sagkyndige og specialister i liberale erhverv samt vederlag og lignende til medlemmer af kommissioner, råd og nævn, hvor medlemmerne hverken er regionalt ansatte eller medlemmer af regionsrådet.

I visse tilfælde kan det være vanskeligt at sondre mellem lønninger og tjenesteydelser. Det vil her være afgørende, om den pågældende person er regionalt ansat. Udbetalinger til personer, der ikke er ansat i regionen, registreres ikke som lønninger, men under hovedart 4 Tjenesteydelser m.v.

Regionrådsmedlemmer betragtes i denne forbindelse som regionalt ansatte. Skattepligtige mødediæter, vederlag og honorarer til regionrådsmedlemmer registreres på hovedart 1 Lønninger, mens ikke-skattepligtige diæter og lignende til disse personer registreres på hovedart 4 Tjenesteydelser m.v.

Pensionsforsikringspræmier skal registreres på hovedart 1, mens direkte udbetalt pension, ventepenge, rådighedsløn og understøttelse registreres på hovedart 5 Tilskud og overførsler.

Bonus og lignende vedrørende pensionsforsikringspræmier samt refusion af dagpenge vedrørende regionalt ansatte skal krediteres som udgift under hovedart 1 Lønninger.

Det bemærkes, at lønudgiften til personer i regionale fleksjob og skånejob registreres på art 1 under de regionale institutioner, hvor de er ansat. På de samme funktioner krediteres endvidere løntilskuddet på art 1.

Under hovedart 1 findes ingen autoriserede arter. Som eksempler på kontering under hovedart 1 kan anføres:

1 Lønninger

- Arbejdsgivernes elevrefusion (AER)
- Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring (AES)
- Arbejdsmarkedsuddannelsesfonden
- ATP
- Beklædningsgodtgørelse (skattepligt)
- Direkte udbetalt løn
- Døgnplejeløn
- Feriegodtgørelse
- Fond til uddannelse af tillidsmænd
- Godtgørelse fra dagpengefond vedr. løn under barsel
- Godtgørelse fra dagpengefond vedr. sygdom over 5. uge
- Kursusgodtgørelse fra arbejdsløshedskasser
- Lønmodtagernes garantifond
- Mødediæter, honorarer og vederlag til medlemmer af regionsrådet (skattepligtige)
- Overtidsgodtgørelse
- Pensionsforsikringspræmier
- Løntilskud til personer i fleks- og skånejob
- Tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for skattepligtige.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

HOVEDART 2 VAREKØB

Under hovedart 2 Varekøb registreres regionens udgifter til momsbelagte varekøb samt udgifter til køb af jord og nye bygninger. Endvidere registreres udgifter til køb af bygninger, der ikke er nye og momsbelagte.

Varekøb er i artsinddelingen opdelt på 5 arter:

- 2.2 Fødevarer
- 2.3 Brændsel og drivmidler
- 2.5 Køb af jord og bygninger (inkl. moms)
- 2.6 Køb af jord og bygninger (ekskl. moms)
- 2.7 Anskaffelser
- 2.9 Øvrige varekøb

Som eksempler på kontering på de enkelte arter under hovedart 2 kan anføres:

2.2 Fødevarer

- Brød
- Dybfrostvarer
- Kaffe, te og kakao
- Kartoffler, grøntsager og frugt
- Kolonialvarer
- Konservesvarer
- Kød, fjerkræ og fisk
- Mejeriprodukter
- Øl, vand og andre drikkevarer

2.3 Brændsel og drivmidler

- Benzin
- Dieselolie
- Elektricitet
- Fast brændsel (kul, koks)
- Fjernvarme
- Flydende brændsel (olie)
- Forsyningsvirksomheders køb af energi med henblik på videresalg
- Gas
- Petroleum

2.5 Køb af jord og nye bygninger (inkl.moms)

- Køb af nye bygninger med tilhørende jord
- Køb af byggegrunde

2.6 Køb af jord og bygninger (ekskl. moms)

- Køb af bygninger med tilhørende jordarealer, der ikke er afgiftspligtige

2.7 Anskaffelser

Her registreres større og bekostelige indkøb af genstande med levetid på over 1 år (eksklusiv køb af jord og bygninger), f.eks.:

- Maskiner
- Motorkøretøjer og andet kørende materiel
- Tekniske anlæg og installationer, f.eks. elevatorer, forbrændingsanlæg, kedelanlæg, køleanlæg, sanitære anlæg, varme- og ventilationsanlæg, større apparaturer såsom f.eks. røntgenanlæg, scannere o. lign.

2.9 Øvrige varekøb

- Byggematerialer, f.eks. betonelementer, mursten, cement, grus og tømmer
- Kontorartikler, f.eks. papir og tryksager

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

- Lægelige artikler, f.eks. apparatur og instrumenter, behandlingsapparater, laboratorieudstyr, forbindsstoffer, medicin, proteser, røntgenartikler, tand-plejeartikler og transfusionsmateriale
- Rengøringsartikler, f.eks. affaldsposer, vaske- og opvaskemidler, toiletartikler og desinfektionsmidler
- Inventar, f.eks. armaturer, tæpper, møbler, senge og service
- Undervisningsmidler, f.eks. bøger, film, bånd, samlinger, håndgerningsmaterialer, skriveredskaber, sløjdmaterialer og varer til skolekøkken

HOVEDART 4 TJENESTEYDELSER M.V.

På hovedart 4 Tjenesteydelser m.v. registreres udgifter vedrørende køb af tjenesteydelser, der leveres af fremmede.

Hovedart 4 omfatter altså kun tjenesteydelser, der direkte leveres fra omverdenen. Ydelser og præstationer, der leveres af regionens egne institutioner eller afdelinger, registreres ikke under hovedart 4, jf. nærmere om registreringen af interne udgifter under omtalen af hovedart 9 Interne udgifter og indtægter nedenfor. De enkelte aktivitetsområders faktiske andele af regionens almindelige administrationsudgifter på hovedkonto 4 registreres ligeledes ved brug af hovedart 9.

Køb af varer og tjenesteydelser hos en anden offentlig myndighed (dvs. staten, kommuner eller andre regioner), der på det pågældende aktivitetsområde er *momsregistreret*, og altså afregner leverancer incl. moms, registreres på de moms bærende udgiftsarter og altså *ikke* på art 4.6-4.8.

Bortset fra køb af momsplichtige varer og tjenesteydelser hos en anden offentlig myndighed gælder, at køb hos staten, kommuner eller andre regioner registreres på art 4.6-4.8.

Med hensyn til sondringen mellem hovedart 4 Tjenesteydelser m.v., og hovedart 1 Lønninger henvises til bemærkningerne til hovedart 1.

På art 4.0 Tjenesteydelser uden moms registreres de tjenesteydelser, som ikke er momsbelagte. Hertil kommer, at der på art 4.0 skal konteres visse udgifter, som ikke er egentlige tjenesteydelser, men mere har karakter af varekøb og anskaffelser, som imidlertid ikke er belagt med moms (f.eks. avisabonnementer og køb af visse kunstgenstande).

På art 4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v., må kun konteres momsbelagte ydelser.

Betalinger mellem *regioner* registreres under art 4.8 (henholdsvis 7.8).

Betalinger mellem kommuner og regioner registreres under art 4.7 (henholdsvis 7.7).

Tjenesteydelser er i artsinddelingen opdelt på 6 arter:

- 4.0 Tjenesteydelser uden moms**
- 4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser**
- 4.6 Betalinger til staten**
- 4.7 Betalinger til kommuner**
- 4.8 Betalinger til regioner**
- 4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.**

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Som eksempler på kontering på de enkelte arter under hovedart 4 kan anføres:

4.0 *Tjenesteydelser uden moms*

- Visse administrative tjenesteydelser, f.eks. kontingenter til regionale sammenslutninger, ikke-skattepligtige diæter til regionrådsmedlemmer, porto, visse aviser og blade
- Skatter, visse afgifter og forsikringer, f.eks. ejendomsskatter, vægtafgift, bygningsforsikringer, brandforsikringer og grundejerforsikringer
- Sundhedsmæssige tjenesteydelser, f.eks. almen læge- og sygeplejemæssig bistand, betaling til private sygehuse, betaling for forskellige undersøgelser
- Visse transportudgifter, f.eks. befordringsgodtgørelse, patientbefordring samt ikke-momsbelagte udgifter til bustransport
- Varekøb og anskaffelser, der ikke er momsbelagte, herunder f.eks. andel af varmeudgifter opkrævet af ikke-momsregistrerede boligforeninger og lignende.
- Betaling vedr. humandiagnostiske analyser.

4.5 *Entreprenør- og håndværkerydelser*

- Samtlige udgifter til anlæg, reparation og vedligeholdelse, som ikke udføres af regionens eget personale

4.6 *Betalinger til staten*

4.7 og 4.8 *Betalinger til kommuner henholdsvis regioner*

- Ambulante undersøgelser og behandlinger på sygehuse i andre regioner
- Indlæggelser til specialbehandling på sygehuse i andre regioner
- Undersøgelser

4.9 *Øvrige tjenesteydelser*

- Visse administrative tjenesteydelser, f.eks. annoncer og it-udgifter samt vederlag til sagkyndige m.v.
- Fragt
- Revision og telefon m.v.
- Sanitære tjenesteydelser, f.eks. rengøring, bortkørsel og forbrænding af affald, skorstensfejning, slamsugning, vask og rensning samt vinduespolering
- Udgifter til vand

HOVEDART 5 TILSKUD OG OVERFØRSLER

På hovedart 5 Tilskud og overførsler registreres som hovedregel udgifter, der ikke direkte modsvares af præstationer hos tilskudsmodtageren. Herudover registreres udgifter i forbindelse med sygesikring på hovedart 5.

Direkte udbetalte pensioner skal registreres på funktion 4.40.31.

Tilskud og overførsler er i artsinddelingen opdelt på 3 arter:

- 5.1 Tjenestemandspensioner m.v.**
- 5.2 Overførsler til personer**
- 5.9 Øvrige tilskud og overførsler**

Som eksempler på kontering på de enkelte arter under hovedart 5 kan anføres:

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.1 Tjenestemandspensioner m.v.

- Direkte udbetalte pensioner og understøttelser (men ikke præmier til ansattes pensionsforsikringsordninger, idet pensionsforsikringspræmier registreres under hovedart 1)
- Pensionsoverførsler ved overgang mellem stat og regioner eller mellem to regioner (betalende region: debet, modtagende region: kredit)
- Pensionsudbetalinger, der tilfalder regionen (kredit)
- Ventepenge og rådighedsløn

5.2 Overførsler til personer

- Erstatninger
- Kostgodtgørelse til beboere på institutioner m.v.
- Udgifter til sygesikring

5.9 Øvrige tilskud og overførsler

- Tilskud til foreninger og institutioner
- Tilskud til personaleklubber
- Tilskud til trafikselskaber

HOVEDART 6 FINANSUDGIFTER

På hovedart 6 Finansudgifter, registreres de udgifter, som føres på hovedkonto 5. Uden for denne hovedkonto anvendes hovedart 6 kun i forbindelse med forrentning af regionens likviditetsmæssige udlæg vedrørende social- og specialundervisningsområdet. Under hovedart 6 findes ingen autoriserede arter.

Som eksempler på kontering under hovedart 6 kan anføres:

6 Finansudgifter

- Kurstab
- Renteudgifter

HOVEDART 7 INDTÆGTER

På hovedart 7 Indtægter registreres indtægter ved salg af produkter og ydelser til stat, kommuner, andre regioner samt private. Til disse indtægter hører takstmæssige betalinger for kommuners benyttelse af institutioner i regionen. Under hovedart 7 registreres ligeledes indtægter ved salg af fast ejendom samt indtægter ved udlejning af faciliteter tilhørende regionen.

Det bemærkes, at statsrefusioner, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne samt bloktilskud fra staten registreres under hovedart 8 Finansindtægter.

Indtægter er i artsinddelingen opdelt på 6 arter:

- 7.1 Egne huslejeindtægter**
- 7.2 Salg af produkter og ydelser**
- 7.6 Betalinger fra staten**
- 7.7 Betalinger fra kommuner**
- 7.8 Betalinger fra regioner**
- 7.9 Øvrige indtægter**

Betaling mellem *regioner* registreres under art 7.8 (henholdsvis 4.8).

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Betalinger mellem kommuner og *regioner* registreres under art 7.7 (henholdsvis 4.7). Som eksempler på kontering på de enkelte arter under hovedart 7 kan anføres:

7.1 *Egne huslejeindtægter*

- Kontraktmæssigt fastsatte huslejebetalinger for ejendomme regionen selv ejer samt varmebidrag i forbindelse hermed, hvis varmeudgifterne indgår i momsrefusionsordningen
- Overenskomstmæssig lejebetaling for personaleboliger (lægeboliger, lærerboliger mv.) regionen selv ejer samt varmebidrag i forbindelse hermed, hvis varmeudgifterne indgår i momsrefusionsordningen.

På art 7.1 Egne huslejeindtægter registreres alle lejebetalinger, varmebidrag mv. vedrørende egne ejendomme såvel til beboelse som andre formål.

Herved er anvendt det kriterium, som ligger bag tilbagebetalingsordningen i momsrefusionsordningen, jf. afsnit 2.6.2. Er der tale om en sammensat ydelse - altså en ydelse, som udover husleje, varmebidrag m.v. vedrørende egne ejendomme indeholder andre elementer - må der ske en opdeling på art 7.1 og art 7.2 eller 7.9 af de relevante dele af ydelsen, hvis dette er muligt. Ellers registreres indtægten på art 7.1. For boliger i regionens egne ejendomme, skal hele lejeindtægten, varmebidrag m.v. (såvel beboernes egenbetaling som det offentlige tilskud) registreres på art 7.1.

Huslejeindtægter, som indgår i et momsregistreret regnskab, skal registreres på art 7.9.

Beboeres betaling for husleje på institutioner for ældre og voksne handicappede skal registreres på art 7.2.

Det understreges, at lejebetalinger, varmebidrag m.v. vedrørende egne ejendomme fra staten, kommuner eller andre regioner skal registreres på art 7.1 (eller art 7.9, hvis der er tale om indtægter, som indgår i et momsregistreret regnskab) og altså *ikke* på arterne 7.6-7.8.

7.2 *Salg af produkter og ydelser*

- Ambulante undersøgelser og behandlinger for selvbetalende patienter
- Andre pleje- og behandlingsmæssige ydelser
- Arbejder udført for private
- Beboeres betaling for husleje og servicepakke på institutioner for ældre og voksne handicappede
- Benyttelse af beskyttede boliger
- Forældrebetaling til daginstitutioner m.v.
- Kantinesalg til patienter, besøgende og personale
- Kur og pleje til indlagte selvbetalende patienter
- Salg af apparatur og instrumenter m.v.
- Salg af bøger m.v.
- Salg af inventar
- Salg af kostportioner og madaffald
- Salg af maskiner og transportmidler
- Salg af tekniske anlæg og installationer
- Salg af varer
- Undersøgelser og behandlinger for forsikringselskaber

7.6 *Betalinger fra staten*

- Ambulante undersøgelser og behandlinger
- Indlagte militærpatienter
- Udførte tjenesteydelser

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

7.7 og 7.8 Betalinger fra kommuner henholdsvis regioner

- Tilbud på social- og specialundervisningsområdet
- Ambulante undersøgelser og behandlinger
- Patienter til specialbehandling

7.9 Øvrige indtægter

- Afgifter og gebyrer
- Erstatning fra forsikringsselskaber
- Lejebetaling for grunde og arealer
- Lejebetaling for inventar
- Kontraktmæssigt fastsatte huslejebetalinger for ejendomme regionen lejer samt varmebidrag i forbindelse hermed
- Overenskomstmæssig lejebetaling for personaleboliger (lægeboliger, lærerboliger m.v.) regionen lejer samt varmebidrag i forbindelse hermed
- Salg af jord og bygninger

HOVEDART 8 FINANSINDTÆGTER

På hovedart 8 Finansindtægter registreres de indtægter, som føres på hovedkonto 5. Uden for disse hovedkonti anvendes hovedart 8 i forbindelse med statsrefusioner samt ved statslige tilskud på hovedkonto 1-4.

Hovedart 8 er opdelt på 3 arter:

- 8.1 Finansindtægter**
- 8.5 Tilskud fra kommuner**
- 8.6 Statstilskud**

Ved tilbagebetalinger/efterreguleringer af tilskud fra kommuner og statstilskud benyttes debetpostering på henholdsvis art 8.5 og art 8.6.

Som eksempler på kontering under hovedart 8 kan anføres:

8.1 Finansindtægter

- Kursgevinster
- Renteindtægter
- Tilskud fra EU

8.5 Tilskud fra kommuner

- Grundbidrag
- Udviklingsbidrag
- Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag på sundhedsområdet

8.6 Statstilskud

- Generelle tilskud
- Statsrefusioner
- Tilbagebetalinger/efterreguleringer af statstilskud
- Aktivitetsbestemte tilskud fra staten på sundhedsområdet

Det bemærkes, at betalinger fra staten, der modsvarer en ydelse, fortsat skal registreres på art 7.6 Betalinger fra staten.

Dato: 8. juni 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

HOVEDART 9 INTERNE UDGIFTER OG INDTÆGTER

Registrering af udgifter og indtægter i forbindelse med interne afregninger mellem forskellige funktioner og omkostningssteder i regionen kan foretages på 2 måder i budget- og regnskabssystemet. Enten ved hjælp af plus-/minusposter eller ved anvendelse af de interne arter på hovedart 9.

Den enkelte region træffer selv afgørelse om, hvilken registreringsform, den ønsker at anvende. Uanset registreringsform bør de interne afregninger så vidt muligt afspejle konstaterbare overførsler.

Ved *plus/minus-posteringer* registreres afregningen positivt på "køberinstitutionen" og negativt på "sælgerinstitutionen". For at artsinddelingen fortsat kan udvise den korrekte fordeling af udgifter og indtægter på de enkelte arter, *skal plus/minus-posteringer ske på samme art.*

Momsrefusion hjemtages ved registrering på "køberinstitutionen". Det skal endvidere understreges, at der som udgangspunkt skal ske registrering på de eksterne arter ved afregning af momsbelagte ydelser mellem konti vedrørende momsregistreret virksomhed og konti vedrørende momsrefusionsordningen. Dette skyldes bl.a., at opgørelsen af moms i momsrefusionsordningen sker på grundlag af registreringen på de eksterne arter.

Vælger regionen at registrere interne afregninger under *hovedart 9*, skal dette ske ved anvendelse af de herunder autoriserede arter.

For at undgå en kunstig forøgelse af regionens udgifter og indtægter i forbindelse med overførslerne betragtes hovedart 9 altid som en udgiftsart. Dette indebærer, at interne indtægter (art 9.7) på såvel budgettet som regnskabet skal registreres som negative udgifter.

Interne udgifter og indtægter er i artsinddelingen opdelt på 4 arter:

- 9.1 Overførte lønninger**
- 9.2 Overførte varekøb**
- 9.4 Overførte tjenesteydelser**
- 9.7 Interne indtægter**

I forbindelse med, at der både i budget og regnskab skal overføres andele af fælles formål, administration og renter fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3, er det obligatorisk at anvende *hovedart 9* til registrering af de interne overførsler. I denne situation må der ikke anvendes plus/minus-posteringer.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

2.6 Moms

Det er hovedreglen i det regionale budget- og regnskabssystem, at udgifter og indtægter på såvel drifts- som anlægskonto skal registreres eksklusivt moms i de regionale budgetter og regnskaber.

Fra denne hovedregel findes enkelte specifikke undtagelser, som er nærmere omtalt i afsnit 2.6.2 Købsmoms.

Der sondres i det regionale budget- og regnskabssystem mellem to former for moms

- *Registreret moms*, dvs. moms der afregnes med SKAT i forbindelse med momsregistreret virksomhed i regionen
- *Købsmoms*, dvs. moms der indgår i den regionale momsrefusionsordning

Konteringsreglerne er forskellige for de to former for moms. Reglerne er gennemgået i de følgende afsnit.

2.6.1 REGISTRERET MOMS

Registreret moms bruges her som betegnelse for den afregning af moms med SKAT, som finder sted i forbindelse med momsregistreret virksomhed i regionerne.

Det lovmæssige grundlag for denne afregning findes i lovbekendtgørelse nr. 906 af 14. oktober 2005 om merværdiafgiftsloven. Reglerne omfatter de regionale institutioners afsætning af varer eller afgiftspligtige ydelser til private, staten eller andre regioner

Såvel beløbene for indgående og udgående moms som afregningen af moms med SKAT skal i de regionale budgetter og regnskaber registreres på funktion 6.52.59 Mellemløbskonto.

Der oprettes en konto for hver enkelt momsregistrering.

Kontoen skal være specificeret således:

- xx Indgående moms
- xx Udgående moms
- xx Afregning af moms

Afregningen skal ske særskilt for hver momsregistrering.

Ved køb af goder, der både benyttes i forbindelse med momsregistreret virksomhed og til andre formål, foretages en fordeling af momsbeløbet ved købet. Den del, der vedrører den momsregistrerede virksomhed, registreres som indgående moms i virksomhedens momsregnskab. Den anden del af momsbeløbet anmeldes til refusion via momsrefusionsordningen, jf. afsnit 2.6.2. Reglerne for fordeling af momsbeløb findes i Skatteministeriets lovbekendtgørelse om merværdiafgift (momsloven).

2.6.2 KØBSMOMS

Købsmoms anvendes her som betegnelse for den moms, som regionerne betaler ved køb af varer og tjenesteydelser, der *ikke* indgår i en momsregistreret virksomhed i regionerne.

Dato: 30. marts 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

I henhold til lov nr. 497 af 7. juni 2006 om konkurrencemæssig ligestilling mellem kommuners og regioners egenproduktion og køb af ydelser hos eksterne leverandører i relation til udgifter til merværdiafgift m.v. samt om momsfondet får regionerne som hovedregel købsmoms refunderet gennem en refusionsordning.

Formålet med denne refusionsordning er at tilstræbe lige konkurrencevilkår mellem det private erhvervsliv og regionernes fremstilling af ydelser til eget brug. Refusionen af købsmoms betyder nemlig, at den enkelte region i valget mellem at udføre opgaver i eget regi eller ved fremmede tjenesteydelser kan se bort fra købsmomsen.

Nedenfor er nærmere redegjort for konteringsreglerne i forbindelse med købsmoms. Der skal herudover henvises til bestemmelserne i ovennævnte lov nr. 497 af 7. juni 2006 samt i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om den kommunale og regionale momsrefusionsordning.

Kontering af købsmoms

Købsmoms og refusion heraf registreres i de regionale budgetter og regnskaber på funktion 5.80.95 Refusion af købsmoms. Under funktionen er autoriseret to grupperinger:

002 Refusion af købsmoms
003 Udgifter til købsmoms

Registreringen på grupperingerne skal i alle tilfælde ske ved anvendelse af hovedart 6 Finansudgifter.

Refusion af købsmoms samt refusion af tilskud i medfør af momsrefusionsordningens positivliste budgetteres og regnskabsføres på gruppering 002. Da hovedart 6 Finansudgifter anvendes ved registreringen, skal denne ske i form af en negativ udgiftspostering.

Udgifter til købsmoms og indirekte udgifter til købsmoms, jf. momsrefusionsordningens positivliste, budgetteres og regnskabsføres på gruppering 003. Endvidere budgetteres og regnskabsføres på gruppering 003 tilbagebetaling af momsrefusion i forbindelse med indtægtsdækket driftsvirksomhed (huslejeindtægter), købsmoms af anlægsudgifter ved salg af anlæg, inden for 5 år samt tilbagebetaling af 17 ½ % af tilskud fra fonde, private foreninger, institutioner og EU m.v. Reglerne er omtalt nedenfor i afsnittet vedrørende "Tilbagebetalingsregler vedrørende momsrefusionsordningen".

Refusion af købsmoms

De momsbeløb, der refunderes gennem refusionsordningen, omfatter afholdte momsudgifter på hovedkonto 1-4, bortset fra registreret moms, jf. afsnit 2.6.1.

Fra denne hovedregel er der *følgende specifikke undtagelser*:

- Momsudgifter vedrørende drifts- og anlægsudgifter på funktion 3.10.01 Tilskud til trafikselskaber og funktion 2.10.30 Almene ældreboliger.
- Momsudgifter vedrørende anlægsudgifter for selvejende eller private institutioner på hovedkonto 2, såfremt institutionen har lejet sig ind eller vil leje sig ind i lokaler, der ejes eller opføres af andre end institutionen, eller hvis der ikke er indgået overenskomst med regionen inden anlægsarbejdets igangsætning

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

- Momsudgifter vedrørende tilsvarende anlægsudgifter for selvejende eller private institutioner på funktion 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning, i det omfang disse efter konteringsreglerne skal optages i regionernes budgetter og regnskaber

De nævnte momsudgifter kan *ikke* anmeldes til refusion. Som følge heraf skal der i disse tilfælde som *undtagelser fra hovedreglen* ske registrering af udgifterne *inklusive moms* i regionernes budgetter og regnskaber.

De moms bærende arter

Administrationen af momsrefusionsordningen er tilrettelagt således, at regionerne månedligt indberetter afholdte udgifter til købsmoms til Økonomi- og Indenrigsministeriet med henblik på refusion.

For at sikre en ensartet og entydig bestemmelse af de udgifter til købsmoms, som indgår i refusionsordningen, er artsinddelingen opbygget således, at der kun på nogle bestemte arter registreres udgifter med købsmoms.

Det drejer sig om:

- Art 2.2 Fødevarer
- Art 2.3 Brændsel og drivmidler
- Art 2.5 Køb af jord og bygninger (inkl. moms)
- Art 2.7 Anskaffelser
- Art 2.9 Øvrige varekøb
- Art 4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser
- Art 4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.

Denne opdeling af arterne indebærer, at der på art 4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v. *kun* må konteres momsbelagte ydelser.

Tjenesteydelser, som ikke er momsbelagte, skal derimod konteres på art 4.0 Tjenesteydelser uden moms. Det afgørende for kontering på art 4.0 er altså, at der er tale om ikke-momsbelagte tjenesteydelser. Hvorvidt art 4.0 eller art 4.9 skal anvendes i forbindelse med registreringen af godtgørelser (telefongodtgørelse, hotelgodtgørelse osv.), beror på, om godtgørelsen ydes efter regning, hvor der i beløbet indgår momsudgifter.

På art 4.0 skal endvidere konteres visse udgifter, som ikke er egentlige tjenesteydelser, men varekøb og anskaffelser, som ikke er belagt med moms. Som eksempler herpå kan nævnes avisabonnementer og køb af visse kunstgenstande.

Som omtalt i afsnit 2.5 er det frivilligt for regionerne, om de vil anvende arterne under hovedart 9 Interne udgifter og indtægter ved registreringen af interne afregninger, bortset fra ved overførsel af andele af udgifter til fælles formål fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3.

Af hensyn til administrationen af momsrefusionsordningen er det imidlertid nødvendigt, at regionerne som udgangspunkt foretager registrering på de *eksterne* arter i forbindelse med afregning af momsbelagte ydelser mellem konti vedrørende momsregistreret virksomhed og konti vedrørende momsrefusionsordningen. Det skyldes, at opgørelsen af moms i momsrefusionsordningen sker på grundlag af registreringen på de eksterne arter.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Intern afregning af ydelser, som er momsbelagte, må således kun registreres med anvendelse af hovedart 9, når afregningen sker mellem konti, som i relation til momsafregning er ens. Ved afregning af momsbelagte ydelser mellem konti, som i relation til momsafregning er forskellige, skal beløbet debiteres kontoen, *hvertil* der flyttes, ved anvendelse af en ekstern art. Den konto, hvorfra der flyttes, krediteres beløbet ved anvendelse af den samme eksterne art.

Administrationen af momsrefusionsordningen indebærer endvidere, at køb af varer eller tjenesteydelser hos staten eller andre regioner, der på det pågældende aktivitetsområde er momsregistrerede og altså afregner deres leverancer inklusive moms, skal konteres på en af de moms bærende udgiftsarter og *ikke* på art 4.6, 4.7 eller 4.8.

En region kan dog godt, når den køber varer og tjenesteydelser i udlandet til levering i Danmark, anmelde importmoms og erhvervsmoms, der er afregnet hos SKAT, til refusion i Økonomi- og Indenrigsministeriet. Momsafløftningen sker her på samme måde, som hvis købet var foretaget i Danmark (dvs. gennem kontering på de moms bærende arter).

Positivlisten

Ud over udgifter på de moms bærende arter kan regionerne anmelde en procentdel af visse betalinger og tilskud til refusion under refusionsordningen. Baggrunden for dette er, at en række regioner lader aktiviteter udføre af private eller foreninger. Såfremt den del af disse betalinger eller tilskud, der dækker momsudgifter, ikke kunne anmeldes til refusion, ville det modvirke den tilsigtede konkurrenceneutralitet og begunstige udførelse af opgaver i regionalt regi.

De tilskud m.v., der kan anmeldes til refusion, beregnes som en procent af de bogførte udgifter på bestemte funktioner og arter. Reglerne herom er fastlagt i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om den kommunale og regionale momsrefusionsordning, og listen over betalinger og tilskud, der kan anmeldes til refusion - den såkaldte positivliste - er optaget som bilag til dette afsnit.

Den del af de tilskud, som kan anmeldes til refusion, bogføres ikke på hovedkonto 1-4, men på funktion 5.80.95. Refusion af købsmoms.

Fællesregional virksomhed

Af hensyn til refusionsordningen gælder for *fællesregional virksomhed*, som i *én* af fællesskabets regioner regnskabsføres med fuld artsspecifikation på hovedkonto 1-4, at de andre regioner i fællesskabet skal udgiftsføre betalinger til dette på art 4.7. Momsudgifterne anmeldes da til refusion af den regnskabsførende region, der herefter fremsender regninger eksklusive moms til de øvrige regioner i fællesskabet.

Dette gælder dog *ikke*, hvis den regnskabsførende region er momsregistreret på det pågældende område. I dette tilfælde skal der afregnes inklusive moms, jf. bemærkningerne ovenfor om anvendelse af en ekstern udgiftsart, hvis der er tale om afregning af leverancer inklusive moms.

Fællesregionale virksomheder, der af administrative grunde er selvstændigt regnskabsførende, kan - såfremt der foreligger godkendelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet - anmelde købsmoms til refusion gennem fællesskabets regioner, idet dog virksomhed, som kan henføres til funktionerne, 1.10.01 Sygehuse, er undtaget fra godkendelse.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Er der ikke tale om et tilskud eller overførsler, der skal konteres på art 5.9, kan fællesskabets købsmoms refunderes på følgende måde. Regionernes betalinger til fællesskabets specificeres på en moms bærende betaling, der konteres på art 4.9, og en ikke-moms bærende betaling, der konteres på art 4.0. Opdelingen på moms bærende og ikke-moms bærende betaling foretages på grundlag af, hvor stor en del af betalingen der vedrører momsbelagte, henholdsvis ikke-momsbelagte, udgifter. Er der tale om en aconto-afregning med fællesskabet, må fordelingen foretages på grundlag af, hvor stor en del af betalingen der vedrører momsbelagte, henholdsvis ikke-momsbelagte udgifter. Ved den endelige regnskabsaflæggelse må beløbene på art 4.9, henholdsvis art 4.0 reguleres, således at de kommer til at svare til den rent faktiske fordeling af fællesskabets udgifter på moms bærende og ikke-moms bærende udgifter.

Ved egentlige køb af varer og tjenesteydelser hos et fællesskab, der er selvstændigt regnskabsførende, konteres der på en af de sædvanlige udgiftsarter.

Særligt om selvejende/private institutioner

På selvejende og private institutioner, som er selvstændigt regnskabsførende efter regionens standardkontoplan, kan regnskabsføringen foretages inklusive købsmoms.

Ved overdragelsen af budgettet til institutionen kan de moms bærende arter tillægges købsmoms, således at bevillingskontrol i institutionen løbende sker på grundlag af udgifter inklusive købsmoms.

Institutionens budget optages i regionens årsbudget uden købsmoms, og ved institutionens aflæggelse af regnskabet til regionen skal udgifterne registreres på de relevante arter på normal vis, hvorved købsmoms automatisk udskilles og henføres til funktion 5.80.95.

Optagelse af anlægsposterne for selvejende og private institutioner (bortset fra private lederejede institutioner), med hvem der er indgået driftsoverenskomst før anlægsarbejdernes påbegyndelse, indebærer, at der kan ydes momsrefusion af afholdte anlægsudgifter. I de tilfælde, hvor en institution har lejet sig ind eller vil leje sig ind i bygninger ejet af andre end institutionen, kan der ikke ydes momsrefusion af anlægsudgifterne, jf. også ovenfor.

Tilbagebetalingsregler vedrørende momsrefusionsordningen

For indtægtsdækket driftsvirksomhed skal købsmoms, der dækkes af *huslejeindtægter*, undtages fra refusion. Det sker ved, at 7,5 pct. af de bogførte egne huslejeindtægter på art 7.1 fragår ved den månedlige saldoopgørelse af købsmomsen til refusion. Huslejeindtægter registreret på art 7.1.

For øvrige former for indtægtsdækket driftsvirksomhed foretages der *ikke* modregning.

Af hensyn til en korrekt opgørelse af tilbagebetalingsgrundlaget og af afstemningsmæssige årsager er det nødvendigt at anvende en særlig art til registrering af egne huslejeindtægter.

Konteringsreglerne er derfor udformet således, at art 7.1 forbeholdes huslejeindtægter, der *ikke* stammer fra fremlejemål. Indtægter i form af varmebidrag (herunder aconto-bidrag) i forbindelse med de nævnte lejemål skal ligeledes registreres på art 7.1. Alle øvrige lejeindtægter skal registreres på art 7.2 eller art 7.9.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Tilbagebetalingsbeløbet, der vil indgå som minuspost i den månedlige saldoopgørelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet af beløb til momsrefusion, skal registreres på funktion 5.80.95, gruppering 003. Registreringen af modposterne til tilbagebetalingsbeløb skal ske på relevant funktion, hvor indtægten, der har forårsaget tilbagebetalingen, konteres.

For anlægsudgifter gælder, at refunderet købsmoms skal tilbagebetales til momsrefusionsordningen, hvis anlægget sælges inden for en periode af 5 år. Denne tilbagebetalingsregel administreres som udgangspunkt således, at tilbagebetalingen opgøres løbende i forbindelse med salget af anlægget.

Ved salg af samlede anlæg er det tilstrækkeligt at opgøre tilbagebetalingen ved regionsrådets godkendelse af anlægsregnskabet. Ved etapevis salg af et anlæg, f.eks. byggegrunde, skal tilbagebetalingen ske løbende eller mindst én gang årligt, således at refunderet købsmoms tilbagebetales for de dele af anlægget, der er etableret i en periode på op til 5 år før salget

Refusionen af købsmoms, som skal tilbagebetales, opgøres på grundlag af anlægsregnskabet udgifter på de momsbærende arter. Der tilbagebetales en andel af refusionen svarende til salgsindtægternes andel af de samlede udgifter i regnskabet inkl. moms. Tilbagebetalingen kan dog højst svare til den refusion, der er udbetalt.

Tilbagebetalingen opføres på saldoopgørelsen til Økonomi- og Indenrigsministeriet som en minuspost under gruppering 003. Registreringen af modposterne til tilbagebetalingsbeløb skal ske på relevant funktion, hvor salgsindtægten, der har forårsaget tilbagebetalingen, konteres.

Ved udbetaling af erstatninger for skader eller lignende skal købsmoms refunderet i forbindelse med udbedring af den pågældende skade ikke tilbagebetales.

Købsmomsudgifter afholdt ved køb af varer og tjenesteydelser, *finansieret af tilskud til regionen fra fonde, private foreninger, institutioner mv.* er ikke omfattet af refusion. Dette gælder tilsvarende for anlægstilskud fra EU's strukturfonde viderefordelt af den danske stat, og direkte anlægstilskud fra EU. (Tilskud fra offentlige myndigheder og andre offentlige instanser er som udgangspunkt ikke omfattet af refusionsordningens tilbagebetalingsregel).

Denne regel administreres ved, at et beløb svarende til 17,5 pct. af de nævnte typer af tilskud tilbagebetales til momsrefusionsordningen.

Det gælder dog som en undtagelse, at forskningstilskud registreret på funktion 1.10.01 Sygehuse ikke er omfattet af tilbagebetalingsreglen.

Tilbagebetalingen opføres på saldoopgørelsen til Økonomi- og Indenrigsministeriet som en minuspost under gruppering 003 med modpost på relevant funktion, hvor tilskuddet, der har forårsaget tilbagebetalingen, konteres.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Eksempel:

Eksemplet viser kontering af udgifter og købsmoms samt refusion heraf i forbindelse med sundhedsområdet

Konto for sygehuse (på funktion 1.10.01)	Kassekonto (på funktion 6.10.01)	Konto for købsmoms (på funktion 5.80.95, gruppe 003)	Konto for refusion af købsmoms (på funktion 5.80.95, gruppe 002)
600 ¹⁾	600 ¹⁾		
	150 ¹⁾		
300 ²⁾	300 ²⁾		
	75 ²⁾		
500 ³⁾	500 ³⁾		
	125 ³⁾		
300 ⁴⁾	300 ⁴⁾		
	75 ⁴⁾		
	425 ⁶⁾	425 ⁵⁾	-425 ⁶⁾

Noter til kontoskitserne:

- 1) Udgifter til øvrige varekøb - art 2.9
- 2) Udgifter til anskaffelser - art 2.7
- 3) Udgifter til entreprenør og håndværkerydelser - art 4.5
- 4) Udgifter til øvrige tjenesteydelser m.v. - art 4.9
- 5) Udgifter til købsmoms
- 6) Refusion af købsmoms - opføres som "negativ udgift" på funktion 5.80.95, gruppering 002

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

BILAG
Positivliste for regioner
gældende fra og med regnskab 2010

Artkonto	Funktion		Moms- og lønsums-	
			andelsprocent	
			(Drift: DR1)	(Anlæg: DR3)
Regioner				
4.0 ¹⁾	1.10.01	Sygehuse	36*	-
4.7 og 4.8 ²⁾	1.10.01	Sygehuse	18*	-
4.0 ³⁾	1.10.01	Sygehuse	58*	-
4.0 ¹⁾	2.10.01	Sociale tilbud, special- undervisning og rådgivning	25	-
5.9	3.20.10	Tilskud til kulturelle aktiviteter	40	85

* Momsandelsprocenten indeholder en lønsumsandelsprocent.

- 1) Gælder alene for registreringer på ejerforholdskode 4 private.
- 2) Gælder alene for registreringer på gruppering 009 Private leverandører af personlig og praktisk hjælp.
- 3) Gælder alene for registreringer på gruppering 004 Hjemmesygepleje, ejerforholdskode 4 private.
- 4) Gælder kun for registreringer på gruppering 012 og 013
- 5) Gælder alene for registreringer på gruppering 003 Afløsning, aflastning og hjælp m.v. til ældre og til personer med betydeligt nedsat funktionsevne, ejerforholdskode 4 private.
- 6) Gælder ikke for motorkøretøjer.
- 7) Gælder kun for posteringer på artskonto 5.9, gruppering 018 Udgifter ved undervisning i dansk som andetsprog for aktiverede kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere.
- 8) Gælder ikke for udgifter til højt specialiseret behandling (lands- og landsdelspatienter).
- 9) Gælder kun for ydelser købt hos Statens Serum Institut.

Beregning af moms- og lønsumsandelsprocenter:

For hver funktion på positivlisten er der beregnet en momsandelsprocent, der afspejler, hvor stor en andel af udgifterne til den pågældende ydelse, der er momsbelagt. Tilsvarende er der, for de med * markerede relevante ydelser, beregnet en lønsumsandelsprocent, der afspejler, hvor stor en andel af de samlede udgifter til den pågældende ydelse, der er lønudgifter. Lønsumsandelsprocenten er efterfølgende omregnet til momsandelsprocenten ved at gange lønsumsandelsprocenten med $(3,08/103,08)/(25/125)$, idet private leverandører, på de relevante områder, betaler en lønsumsafgift på 3,08 pct. af lønsummen+overskud/underskud. Herefter er den omregnede lønsumsandelsprocent og momsandelsprocenten lagt sammen til én moms- og lønsumsandelsprocent. Fx er lønsumsandelsprocenten for sygehuse 70 pct., hvilket giver en moms- og lønsumsandelsprocent på 11 $(70*(3,08/103,08)/(25/125)=10,5)$.

Regneeksempel for beløbet til refusion for kommuner:

Der gives tilskud på 1.000 kr. (funktion 0.32.31 Stadion, idrætsanlæg og svømmehaller, art 5.9).

Dato: juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

Beløb til refusion: $1.000 \text{ kr.} \times 55\% \times 25/125 = 110 \text{ kr.}$

Der registreres i eksemplet følgende i det kommunale budget- og regnskabssystem:

- Udgiften, excl. den beregnede momsudgift dvs. $1.000 \text{ kr.} - 110 \text{ kr.} = 890 \text{ kr.}$ registreres på funktion 0.32.31 stadion, idrætsanlæg og svømmehaller, art 5.9.

- Den beregnede momsudgift, dvs. 110 kr. registreres på funktion 7.65.87, gruppering 003.

- Momsrefusionen, dvs. 110 kr. registreres på funktion 7.65.87, gruppering 002.

Regneeksempel for beløbet til refusion for regioner:

Der gives tilskud på 1.000 kr. (funktion 1.10.01 Sygehuse, art 4.0).

Beløb til refusion: $1.000 \text{ kr.} \times 36\% \times 25/125 = 72 \text{ kr.}$

Der registreres i eksemplet følgende i budget- og regnskabssystemet for regioner:

- Udgiften, excl. den beregnede momsudgift dvs. $1.000 \text{ kr.} - 72 \text{ kr.} = 928 \text{ kr.}$ registreres på funktion 1.10.01 Sygehuse, art 4.0.

- Den beregnede momsudgift, dvs. 72 kr. registreres på funktion 5.80.95, gruppering 003.

- Momsrefusionen, dvs. 72 kr. registreres på funktion 5.80.95, gruppering 002.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

3 DEN AUTORISEREDE KONTOPLAN

Indhold	Side
1 Sundhed	3.1 - 1
2 Social og specialundervisning	3.2 - 1
3 Regional udvikling	3.3 - 1
4 Fælles formål og administration	3.4 - 1
5 Renter m.v.	3.5 - 1
6 Balance	3.6 - 1

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

3 DEN AUTORISEREDE KONTOPLAN

1 Sundhed

SYGEHUSVÆSEN

1.10.01 Sygehuse

1 Drift

- 120 Medicin
- 130 Implantater
- 140 Øvrige lægelige artikler
- 150 Kliniske analyser
- 210 Patientforsikringer
- 220 Patientskadeerstatning, sygehuse
- 230 Patientskadeerstatning, praksis og privat sygehus

3 Anlæg

- 3035 Nyt Universitetssygehus i Aalborg
- 9000 Det nye universitetshospital i Århus, DNU
- 7699 Regionshospitalet Viborg, RHV
- 6599 Det nye Vest, DNV
- 1671 Odense Universitets hospital
- 1672 Sygehus Lillebælt, Kolding
- 1673 Sygehus Sønderjylland
- 1911 Det ny Rigshospitalet
- 1711 Nyt Hospital Herlev
- 1811 Nyt Hospital Hvidovre
- 1211 Nyt Hospital Bispebjerg
- 2211 Nyt Hospital Nordsjælland
- 5181 Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
- 8004 Køge Sygehus
- 8002 Psykiatri i Slagelse
- 8003 Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

SYGESIKRING M.V.

- 1.20.10 Almen lægehjælp
- 1.20.11 Speciallægehjælp
- 1.20.12 Medicin
- 1.20.13 Tandlægebehandling
- 1.20.14 Fysiurgisk behandling
- 1.20.15 Kiropraktor
- 1.20.16 Brilller
- 1.20.17 Rejsesygeforsikring
- 1.20.18 Fodterapeuter
- 1.20.19 Psykologbehandling
- 1.20.20 Øvrige sygesikringsudgifter
- 1.20.21 Ernæringspræparater
- 1.20.22 Profylaktiske svangerundersøgelser
- 1.20.23 Lægeundersøgelser af børn
- 1.20.24 Vaccinationer
- 1.20.30 Specialiseret tandplejetilbud

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

DIVERSE UDGIFTER OG INDTÆGTER

- 1.60.40 Central administration af sundhedsområdet
- 1.60.41 Øvrige udgifter og indtægter

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

- 1.70.50 Fælles formål og administrationsudgifter vedr. sundhed

ANDEL AF RENTER M.V.

- 1.80.60 Renter m.v.

FINANSIERING

- 1.90.90 Bloktilskud fra staten
- 1.90.92 Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag
  - 7 Finansiering
    - 833 Stationær somatik
    - 834 Ambulant somatik
    - 835 Stationær psykiatri
    - 836 Ambulant psykiatri
    - 837 Praksissektoren (Sygesikring)
    - 838 Genoptræning under indlæggelse
- 1.90.93 Aktivitetsbestemte tilskud fra staten
- 1.90.94 Tilskud fra bløderudligningsordningen

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

2 Social og specialundervisning

SOCIALE TILBUD OG SPECIALUNDERVISNING

- 2.10.01 Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning
- 2.10.30 Almene ældreboliger
  - 1 Drift
    - 501 Ydelsesstøtte vedrørende private ældreboliger
    - 502 Lejetab
    - 503 Lejeindtægter

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

- 2.60.40 Central administration af det sociale område
- 2.60.50 Øvrige omkostninger og indtægter

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

- 2.70.60 Fælles formål og administrationsomkostninger vedr. sociale tilbud og specialundervisning

ANDEL AF RENTER M.V.

- 2.80.70 Renter m.v.

SÆRLIGE ADMINISTRATIVE OPGAVER

- 2.85.80 Særlige administrative opgaver

FINANSIERING

- 2.90.90 Objektive finansieringsbidrag
  - 7 Finansiering
    - 831 Objektiv finansiering - socialområdet
    - 832 Objektiv finansiering - specialundervisningsområdet
- 2.90.91 Bloktilskud fra staten

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

3 Regional udvikling

KOLLEKTIV TRAFIK

- 3.10.01 Tilskud til trafikselskaber
  - 1 Drift
    - 001 Tilskud til trafikselskaber vedrørende ydelser udført af private leverandører

KULTUREL VIRKSOMHED

- 3.20.10 Tilskud til kulturelle aktiviteter
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn

ERHVERVSUDVIKLING

- 3.30.20 Vækstfora
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn
- 3.30.21 Turisme
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn
- 3.30.22 Innovation og ny teknologi
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn
- 3.30.23 Erhvervsservice og iværksætteri
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn
- 3.30.24 Udvikling af menneskelige ressourcer
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn
- 3.30.25 Udvikling af yder- og landdistriktsområder
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn

UDDANNELSE

- 3.40.30 Regionale udviklingsopgaver på undervisningsområdet
  - 1 Drift
    - 001 Projekttilsagn

MILJØ

- 3.50.40 Jordforurening
- 3.50.41 Råstoffer

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

- 3.60.50 Øvrige omkostninger og indtægter
- 3.60.51 Central administration af regional udvikling.

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

- 3.70.63 Fællesomkostninger og administrationsomkostninger vedr. regionale udviklingsopgaver

---

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Budget 2011

ANDEL AF RENTER M.V.

3.80.70 Renter

FINANSIERING

3.90.90 Bloktilskud fra staten

3.90.91 Kommunale udviklingsbidrag

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

4 Fælles formål og administration

POLITISK ORGANISATION

- 4.10.01 Fælles formål
- 4.10.02 Regionsrådsmedlemmer
  - 1 Drift
    - 040 Vederlag mv. til politikere
- 4.10.04 Valg m.v.

ADMINISTRATIV ORGANISATION

- 4.20.12 Sekretariat og forvaltninger

LØNPULJER m.v.

- 4.30.21 Løn- og barselpuljer

TJENESTEMANDSPENSIONER

- 4.40.31 Tjenestemandspensioner
  - 1 Drift
    - 050 Udbetaling af pension til tjenestemænd fratrædt før 1.1.2007
    - 2 Statsrefusion
  - 050 Refusion af pensionsudbetalinger vedr. tjenestemænd fratrædt før 1.1.2007

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

- 4.60.51 Øvrige omkostninger og indtægter
- 4.60.52 Interne forsikringspuljer

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1-3

- 4.70.99 Overførsel - Fælles formål og administration

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

5 Renter m.v.

RENTER AF LIKVIDE AKTIVER

- 5.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.
- 5.10.07 Investerings- og placeringsforeninger
- 5.10.08 Realkreditobligationer
- 5.10.09 Kommunekreditobligationer
- 5.10.10 Statsobligationer m.v.
- 5.10.11 Udenlandske obligationer

RENTER AF KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

- 5.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol
- 5.28.15 Andre tilgodehavender vedrørende hovedkonto 1-4
- 5.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 5.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner

RENTER AF LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

- 5.32.20 Pantebreve
- 5.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.
- 5.32.22 Tilgodehavender hos grundejere
- 5.32.23 Udlån til beboerindskud
- 5.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender
- 5.32.26 Ikke-likvide obligationer
- 5.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

4 Renter

930	Kvalitetsfondsinvesteringer
3035	Nyt Universitetssygehus i Aalborg
9000	Det nye universitetshospital i Århus, DNU
7699	Regionshospitalet Viborg, RHV
6599	Det nye Vest, DNV
1671	Odense Universitets hospital
1672	Sygehus Lillebælt, Kolding
1673	Sygehus Sønderjylland
1911	Det ny Rigshospitalet
1711	Nyt Hospital Herlev
1811	Nyt Hospital Hvidovre
1211	Nyt Hospital Bispebjerg
2211	Nyt Hospital Nordsjælland
5181	Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
8004	Køge Sygehus
8002	Psykiatri i Slagelse
8003	Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

RENTER AF UDLÆG VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

- 5.35.31 Renter af udlæg vedr. hovedkonto 2

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER

- 5.50.50 Kassekreditter og byggelån

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

5.51.52 Anden gæld

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

- 5.52.54 Kommuner og andre regioner
- 5.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager
- 5.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager
- 5.52.59 Mellemløbskonto
- 5.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

RENTER AF LANGFRISTET GÆLD

5.55.63	Selvejende institutioner med driftsoverenskomst
5.55.64	Stat og hypotekbank
5.55.65	Kommuner og andre regioner
5.55.66	Kommunernes Pensionsforsikring
5.55.67	Andre forsikringsselskaber
5.55.68	Realkredit
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.70	KommuneKredit
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.71	Pengeinstitutter
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.74	Offentligt emitterede obligationer i udland
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.75	Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.76	Anden langfristet gæld med udenlandsk kreditor
4	Renter
001	Regionale ældreboliger
5.55.78	Gæld vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
4	Renter
929	Kvalitetsfondsinvesteringer
3035	<u>Nyt Universitetssygehus i Aalborg</u>
9000	<u>Det nye universitetshospital i Århus, DNU</u>
7699	<u>Regionshospitalet Viborg, RHV</u>
6599	<u>Det nye Vest, DNV</u>
1671	<u>Odense Universitets hospital</u>
1672	<u>Sygehus Lillebælt, Kolding</u>
1673	<u>Sygehus Sønderjylland</u>
1911	<u>Det ny Rigshospitalet</u>
1711	<u>Nyt Hospital Herlev</u>
1811	<u>Nyt Hospital Hvidovre</u>
1211	<u>Nyt Hospital Bispebjerg</u>
2211	<u>Nyt Hospital Nordsjælland</u>
5181	<u>Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans</u>
8004	<u>Køge Sygehus</u>
8002	<u>Psykiatri i Slagelse</u>
8003	<u>Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)</u>

KURSTAB OG KURSGEVINSTER

5.75.78 Kurstab og kursgevinster i øvrigt

REFUSION AF KØBSMOMS

5.80.95 Refusion af købsmoms
 2 Statsrefusion
 002 Refusion af købsmoms
 003 Udgifter til købsmoms

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1 og 3

5.90.99 Overførsel - Renter m.v.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

6 Balance

LIKVIDE AKTIVER

- 6.10.01 Kontante beholdninger
- 6.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.
- 6.10.07 Investerings- og placeringsforeninger
- 6.10.08 Realkreditobligationer
- 6.10.09 Kommunekreditsobligationer
- 6.10.10 Statsobligationer m.v.
- 6.10.11 Udenlandske obligationer

TILGODEHAVENDER HOS STATEN

- 6.15.13 Tilgodehavender hos staten
  - 8 Aktiver
    - 001 Kontant tilgodehavende hos staten som følge af delingsaftalen

KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

- 6.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol
- 6.28.15 Andre tilgodehavender
- 6.28.17 Mellemløbet med foregående og følgende regnskabsår
- 6.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 6.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner
  - 8 Aktiver
    - 001 Kontant tilgodehavender hos kommuner som følge af delingsaftalen
    - 002 Kontant tilgodehavender hos regioner som følge af delingsaftalen

LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

- 6.32.20 Pantebreve
- 6.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.
- 6.32.24 Indskud i Landsbyggefonden m.v.
  - 8 Aktiver
    - 001 Grundkapitalindskud (Indskud i Landsbyggefonden)
    - 002 Grundkapital til ældreboliger
- 6.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender
  - 8 Aktiver
    - 001 Udlån til kommuner som følge af delingsaftalen
    - 002 Udlån til regioner som følge af delingsaftalen
    - 003 Udlån til staten som følge af delingsaftalen
- 6.32.26 Ikke-likvide obligationer
- 6.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.
  - 8 Aktiver
    - 900 Renter af hensatte beløb
      - 901 Hensættelser vedr. kvalitetsfonden
    - 902 Overført til projektspecifik egenfinansiering
    - 903 Tilskud vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
    - 904 Lån vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
    - 905 Egenfinansiering vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
    - 906 Frigivelse vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
    - 907 Renter af deponerede beløb vedr. kvalitetsfondsinvesteringer

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

3035 Nyt Universitetssygehus i Aalborg
9000 Det nye universitetshospital i Århus, DNU
7699 Regionshospitalet Viborg, RHV
6599 Det nye Vest, DNV
1671 Odense Universitets hospital
1672 Sygehus Lillebælt, Kolding
1673 Sygehus Sønderjylland
1911 Det ny Rigshospitalet
1711 Nyt Hospital Herlev
1811 Nyt Hospital Hvidovre
1211 Nyt Hospital Bispebjerg
2211 Nyt Hospital Nordsjælland
5181 Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
8004 Køge Sygehus
8002 Psykiatri i Slagelse
8003 Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

AKKUMULERET RESULTAT HOVEDKONTO 2

6.35.31 Akkumuleret resultat vedr. hovedkonto 2

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

AKTIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE

- 6.38.36 Kommuner og regioner m.v.
- 6.38.37 Staten

AKTIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER

- 6.42.42 Legater
- 6.42.43 Deposita

PASSIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER

- 6.45.46 Legater
- 6.45.47 Deposita

PASSIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE

- 6.48.48 Kommuner og regioner m.v.
- 6.48.49 Staten

KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER

- 6.50.50 Kassekreditter og byggelån

KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

- 6.51.52 Gæld til staten
  - 9 Passiver
    - 001 Kontant kompensation til staten som følge af delingsaftalen
- 6.51.53 Periodeafgrænsning
  - 9 Passiver
    - 903 Tilskud vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
    - 906 Frigivelse vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
      - 3035 Nyt Universitetssygehus i Aalborg
      - 9000 Det nye universitetshospital i Århus, DNU
      - 7699 Regionshospitalet Viborg, RHV
      - 6599 Det nye Vest, DNV
      - 1671 Odense Universitets hospital
      - 1672 Sygehus Lillebælt, Kolding
      - 1673 Sygehus Sønderjylland
      - 1911 Det ny Rigshospitalet
      - 1711 Nyt Hospital Herlev
      - 1811 Nyt Hospital Hvidovre
      - 1211 Nyt Hospital Bispebjerg
      - 2211 Nyt Hospital Nordsjælland
      - 5181 Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
      - 8004 Køge Sygehus
      - 8002 Psykiatri i Slagelse
      - 8003 Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

- 6.52.54 Kommuner og andre regioner
  - 9 Passiver

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

- 001 Kontant kompensation til kommuner som følge af delingsaftalen
- 002 Kontant kompensation til andre regioner som følge af delingsaftalen
- 6.52.55 Feriepenge
- 6.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager
- 6.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager
- 6.52.59 Mellemløbskonto
- 6.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 6.52.62 Afstemnings- og kontrolkonto

LANGFRISTET GÆLD

- 6.55.63 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst
- 6.55.64 Stat og hypotekbank
  - 9 Passiver
    - 001 Lån fra staten som følge af delingsaftalen

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

- 6.55.65 Kommuner og andre regioner
 9 Passiver
     001 Lån fra kommuner som følge af delingsaftalen
     002 Lån fra andre regioner som følge af delingsaftalen
- 6.55.66 Kommunernes Pensionsforsikring
- 6.55.67 Andre forsikringsselskaber
- 6.55.68 Realkredit
- 6.55.70 Kommunekredit
- 6.55.71 Pengeinstitutter
- 6.55.74 Offentligt emitterede obligationer i udland
- 6.55.75 Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor
- 6.55.76 Anden langfristet gæld med udenlandsk kreditor
- 6.55.77 Langfristet gæld vedrørende ældreboliger
- 6.55.78 Gæld vedr. kvalitetsfondsinvesteringer
 9 Passiver
     920 Afdrag
     921 Lånoptagelse
         3035 Nyt Universitetssygehus i Aalborg
         9000 Det nye universitetshospital i Århus, DNU
         7699 Regionshospitalet Viborg, RHV
         6599 Det nye Vest, DNV
         1671 Odense Universitets hospital
         1672 Sygehus Lillebælt, Kolding
         1673 Sygehus Sønderjylland
         1911 Det ny Rigshospitalet
         1711 Nyt Hospital Herlev
         1811 Nyt Hospital Hvidovre
         1211 Nyt Hospital Bispebjerg
         2211 Nyt Hospital Nordsjælland
         5181 Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
         8004 Køge Sygehus
         8002 Psykiatri i Slagelse
         8003 Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

6.55.79 Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

- 6.58.80 Grunde
 8 Aktiver
     001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
     002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
     003 Sociale opgaver - regionale
     004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
     005 Regionale udviklingsopgaver
     006 Ikke fordelte aktiver
- 6.58.81 Bygninger
 8 Aktiver
     001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
     002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
     003 Sociale opgaver - regionale
     004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
     005 Regionale udviklingsopgaver
     006 Ikke fordelte aktiver

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

6.58.82 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

8 Aktiver

- 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
- 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
- 003 Sociale opgaver - regionale
- 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
- 005 Regionale udviklingsopgaver
- 006 Ikke fordelte aktiver

6.58.83 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr

8 Aktiver

- 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
- 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
- 003 Sociale opgaver - regionale
- 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
- 005 Regionale udviklingsopgaver
- 006 Ikke fordelte aktiver

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

6.58.84 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver

- 8 Aktiver
  - 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
  - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
  - 003 Sociale opgaver - regionale
  - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
  - 005 Regionale udviklingsopgaver
  - 006 Ikke fordelte aktiver

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER**6.62.85 Udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver**

- 8 Aktiver
  - 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
  - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
  - 003 Sociale opgaver - regionale
  - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
  - 005 Regionale udviklingsopgaver
  - 006 Ikke fordelte aktiver

OMSÆTNINGSAKTIVER-VAREBEHOLDNINGER**6.65.86 Varebeholdninger/-lagre**

- 8 Aktiver
  - 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
  - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
  - 003 Sociale opgaver - regionale
  - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
  - 005 Regionale udviklingsopgaver
  - 006 Ikke fordelte aktiver

OMSÆTNINGSAKTIVER - FYSISKE ANLÆG TIL SALG**6.68.87 Grunde og bygninger bestemt til videresalg**

- 8 Aktiver
  - 001 Sygehuse og sundhedsområdet - regionale
  - 002 Sygehuse og sundhedsområdet - selvejende institutioner
  - 003 Sociale opgaver - regionale
  - 004 Sociale opgaver - selvejende institutioner
  - 005 Regionale udviklingsopgaver
  - 006 Ikke fordelte aktiver

PASSIVER**HENSATTE FORPLIGTELSE****6.72.90 Hensatte forpligtelser**

- 9 Passiver
  - 001 Ikke-forsikringsdækkede tjenestemandspensioner
  - 002 Tilsagn vedrørende kulturel virksomhed
  - 003 Tilsagn vedrørende erhvervsudvikling
  - 004 Tilsagn vedrørende uddannelse

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

EGENKAPITAL

6.75.94 Modpost for donationer
6.75.95 Reserve for opskrivninger
6.75.96 Akkumuleret resultat for sundhedsområdet
6.75.98 Akkumuleret resultat for det regionale udviklingsområde
6.75.99 Balancekonto

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

4 KONTERINGSREGLER

Indhold	Side
Hovedkonto 1 Sundhed	4.1 - 1
Hovedkonto 2 Social og specialundervisning	4.2 - 1
Hovedkonto 3 Regional udvikling	4.3 - 1
Hovedkonto 4 Fælles formål og administration	4.4 - 1
Hovedkonto 5 Renter m.v.	4.5 - 1
Hovedkonto 6 Balance	4.6 - 1

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

4 KONTERINGSREGLER

Hovedkonto 1 Sundhed

Hovedkontoen omfatter udgifter og indtægter vedrørende regionernes sygehuse og dertil knyttede institutioner m.v., samt udgifter og indtægter vedrørende sygesikring. Endvidere registreres udgifter og indtægter forbundet med administration af sundhedsområdet.

I forbindelse med bevillingsafgivelsen anvendes på hovedkontoen omkostningsbaserede principper, mens der i regnskabet anvendes både udgifts- og omkostningsbaserede principper.

SYGEHUSVÆSEN

1.10.01 Sygehuse

På denne funktion registreres udgifter og indtægter vedrørende regionens sygehuse samt udgifter og indtægter vedrørende sygehusydelse, der leveres uden for regionens sygehuse, f.eks. hospiceophold og behandling i andre regioner eller i udlandet.

Registrering på *omkostningssted* er autoriseret. Udgifter og indtægter på sygehusområdet registreres i regnskabet på omkostningssted i overensstemmelse med Sygehusvæsenets Organisationsregister, SOR, på lavest muligt relevant niveau. Det betyder, at de udgiftstyper, der kan registreres på et givent niveau uden anvendelse af fordelingsnøgler, skal registreres på dette niveau, jf. afsnit 2.3.

I budgettet skal der registreres på sygehusniveau i overensstemmelse med SOR, hvilket vil sige en selvstændig organisatorisk enhed. Et sygehus kan udgøre en eller flere geografiske enheder afhængig af, hvordan sygehusvæsenet er organiseret.

Den tværgående grupperingsstruktur er autoriseret på funktionen, ligesom den er det på de øvrige funktioner i kontoplanen for regionerne. Herudover er der på funktionen en række autoriserede grupperinger, som er specifikke for funktionen, f.eks. gruppering 120 Medicin.

Registrering på de enkelte sygehuse

Udgifter og indtægter vedrørende de enkelte sygehuse registreres på omkostningsstedsnumre i overensstemmelse med SOR på lavest mulige relevante niveau. Regionerne skal sikre, at det er muligt for de centrale myndigheder for hvert omkostningsstednummer at udlede oplysninger om den organisatoriske enheds adresse, afdelingspeciale o.s.v.

Betaling for ydelser, der udveksles mellem regionens egne sygehuse omposteres mellem omkostningsstederne for de pågældende sygehuse ved anvendelse af de interne arter under hovedart 9 eller plus-/minusposter på samme art. Dog registreres resourceanvendelsen ved ambulant behandling og undersøgelser, der er resultatet af *henvisninger mellem regionens egne sygehuse*, kun på det sygehus, hvor aktiviteten foregår.

Indtægter fra andre regioner for indlæggelser, ambulant behandling eller undersøgelser registreres ligeledes på de enkelte sygehuse, under anvendelse af art 7.8.

Der er på funktionen særskilt autoriseret omkostningssteder på dranst 3 til sygehusbygninger, der finansieres via kvalitetsfondsmidlerne. Følgende omkostningssteder er autoriserede:

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

3 Anlæg

3035	Nyt Universitetssygehus i Aalborg
9000	Det nye universitetshospital i Århus, DNU
7699	Regionshospitalet Viborg, RHV
6599	Det nye Vest, DNV
1671	Odense Universitets hospital
1672	sygehus Lillebælt, Kolding
1673	Sygehus Sønderjylland
1911	Det ny Rigshospitalet
1711	Nyt Hospital Herlev
1811	Nyt Hospital Hvidovre
1211	Nyt Hospital Bispebjerg
2211	Nyt Hospital Nordsjælland
5181	Nybyggeri ved Psykiatrisk center Sct. Hans
8004	Køge Sygehus
8005	Psykiatri i Slagelse
8003	Slagelse Sygehus (akutmodtagelse)

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Fælleskonto

Fællesudgifter og -indtægter vedrørende sygehuse registreres på omkostningssted 0001. På fælleskontoen registreres udgifter og indtægter, som ikke objektivt kan fordeles på de enkelte sygehuse.

Betalinger til andre regioner vedrørende indlæggelser, ambulante behandling eller undersøgelser på somatiske sygehuse skal ligeledes registreres på det fælles omkostningssted og ved anvendelse af gruppering 810 Betalinger - andre regioner. Såfremt det enkelte sygehus disponerer over udgifter til andre regioner i forbindelse med indlæggelser, ambulante behandling eller undersøgelser, kan dette registreres ved at underopdele fælleskontoen og lade det enkelte sygehus disponere over en del heraf. Registreringen må ikke ske på omkostningsstederne for de enkelte sygehuse.

Betalinger til andre offentlige myndigheder registreres under ejerforholdskode 3 Andre offentlige myndigheder. Betaling for indlæggelse på private sygehuse og for indlæggelse på udenlandske sygehuse registreres under ejerforholdskode 2 Selvejende/private og ved anvendelse af gruppering 820 Betalinger - private sygehuse og institutioner

Selvejende og private sygehuse, hvormed regionen har driftsoverenskomst, optages i regionens budget og regnskab efter de regler om selvejende og private institutioner, der er anført i afsnit 2.3.

Det understreges, at der skal være tale om en egentlig driftsoverenskomst, dvs. at regionen skal have indflydelse på en lang række forhold omkring driften, jf. hvad der er gældende for selvejende og private institutioner med driftsoverenskomster på det sociale område. Benyttelsesaftaler alene berettiger således ikke til, at selvejende/private sygehuse optages i regionens budget eller regnskab. Optages et privat/selvejende sygehus i budgettet og regnskabet, gælder de almindelige regler om mellemregionale betalinger (anvendelse af art 4.8 henholdsvis 7.8) i tilfælde af, at andre regioner benytter pladser på det pågældende sygehus.

Bestemmelserne vedrørende optagelse af selvejende og private sygehuse i regionens budget og regnskab gælder også institutioner med driftsoverenskomst, såfremt de henhører under et sygehus. Det er i denne henseende underordnet, om de modtager patienter til indlæggelse eller ambulante behandling.

Hjælpefunktioner

På funktionen registreres endvidere en række hjælpeaktiviteter, der løses på fælles grundlag inden for regionens sygehusvæsen, og som ikke direkte har med patientbehandling at gøre. Det drejer sig om aktiviteter, der ofte varetages af selvstændige organisatoriske enheder, f.eks. kursusafdelinger, centralvaskerier, centralkøkken, befordring af patienter.

SYGESIKRING M.V.

På denne hovedfunktion registreres de regionale udgifter og indtægter i medfør af lov om offentlig sygesikring.

Der er autoriseret følgende udtømmende funktioner til registrering af de forskellige udgiftskategorier:

1.20.10 Almen lægehjælp**1.20.11 Speciallægehjælp**

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

- 1.20.12 Medicin
- 1.20.13 Tandlægebehandling
- 1.20.14 Fysiurgisk behandling
- 1.20.15 Kiropraktor
- 1.20.16 Brilller
- 1.20.17 Rejsesygeforsikring
- 1.20.18 Fodterapeuter
- 1.20.19 Psykologbehandling
- 1.20.20 Øvrige sygeskringsudgifter
- 1.20.21 Ernæringspræparater
- 1.20.22 Profylaktiske svangerundersøgelser
- 1.20.23 Lægeundersøgelser af børn
- 1.20.24 Vaccinationer
- 1.20.30 Specialiseret tandplejetilbud

Det bemærkes, at der på funktion 1.20.20 registreres alle øvrige udgifter, f.eks. tilskud til rideterapi, tilskud til optræning og behandling samt udgifter til tolkebistand i forbindelse med lægebehandling.

I forbindelse med offentlig sygesikring anvendes som udgangspunkt art 5.2.

Art 5.2 anvendes således til registrering af udgifter til betaling af regninger, som kan specificeres på den enkelte patient, herunder udgifter til medicin og tilskud til brilller. Herudover gælder for funktionerne de generelle regler for artskontering.

I forbindelse med anvendelse af art 5.2 skal der ved overførsler af ydelser eller produkter fra et andet kontoområde i regionen til hovedfunktionen foretages en indtægtsregistrering af salget på det kontoområde, hvorfra salget foretages (f.eks. funktion 1.10.01) ved anvendelse af art 7.2 eller 7.9. For øvrige overførsler finder de generelle regler for interne afregninger anvendelse.

Kun sygeskringsudgifter til regionens egne borgere må fremgå af hovedfunktionen. Udlæg til sygeskringsudgifter for andre regioner må derfor enten registreres på en mellemregningskonto eller udlignes ved kreditering.

Det bemærkes, at udgifter og indtægter vedrørende sygeskringsbeviser registreres på funktion 1.60.41

DIVERSE UDGIFTER OG INDTÆGTER

1.60.40 Central administration af sundhedsområdet

På denne funktion registreres udgifter, der afholdes af centrale enheder i forbindelse med administrationen af sundhedsområdet, herunder løn til administrativt personale, der fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med sundhedsområdet. Udgifter vedrørende administration, der finder sted på sygehuse og institutioner og som vedrører disse, registreres derimod på funktion 1.10.01.

1.60.41 Øvrige udgifter og indtægter

På denne funktion registreres udgifter og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 1.10.01-1.60.40, bl.a. udgifter til Patientombuddet og Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

1.70.50 Fælles formål og administrationsudgifter vedr. sundhed

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af art 0.5 eller art 9.1-9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af fælles formål og administration fra funktion 4.70.99. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de tre regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

ANDEL AF RENTER M.V.

1.80.60 Renter

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af dranst 1, art 0.5 eller art 9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af renteudgifter og -indtægter fra funktion 5.90.99, jf. den anførte fordelingsnøgle i afsnit 5.2.5.

FINANSIERING

Denne hovedfunktion omfatter de generelle og aktivitetsafhængige tilskud fra stat og kommuner til finansiering af sundhedsområdet. Tilskuddene registreres under dranst 7 og ved anvendelse af hovedart 8 Finansindtægter. Ved tilskud fra staten anvendes art 8.6 Statstilskud. Øvrige indtægter registreres på funktion 1.10.01-1.60.41.

1.90.90 Bloktilskud fra staten

På denne funktion registreres det generelle statstilskud til finansiering af sundhedsområdet, jf. § 3 i lov om regionernes finansiering. Ved brug af plus-/minusposter på art 8.6 overføres den del af bloktilskuddet, der vedrører social- og specialundervisningsområdet til funktion 2.90.91.

1.90.92 Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag

På denne funktion registreres det kommunale aktivitetsafhængige bidrag, der består i, at en kommune betaler en andel af regionens udgifter

- pr. stationær og ambulat behandling på sygehuse for patienter fra kommunen,
- pr. leveret sygesikringsydelse til patienter fra kommunen,
- til genoptræning, der er ydet under indlæggelse på sygehus til patienter fra kommunen,

jf. §§ 13 og 14 i lov om regionernes finansiering.

Der er autoriseret en driftsgruppering for hvert af de aktivitetsafhængige bidrag:

- Stationær somatik
- Ambulant somatik
- Stationær psykiatri
- Ambulant psykiatri
- Praksissektoren (Sygesikring)
- Genoptræning under indlæggelse

1.90.93 Aktivitetsbestemte tilskud fra staten

På denne funktion registreres det statslige aktivitetsafhængige tilskud til regionernes sygehusvæsen, jf. § 15 i lov om regionernes finansiering.

Dato: 8. juni 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

1.90.94 Tilskud fra bløderudligningsordningen

På funktionen registreres alene tilskud fra udligningsordningen. Regionens tilsvar til udligningsordningen er modregnet i de generelle tilskud og indgår således i de registrerede beløb på funktion 1.90.90 Bloktilskud fra staten.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Hovedkonto 2 Social og specialundervisning

Denne hovedkonto omfatter omkostninger og indtægter i forbindelse med regionernes lovbestemte leverandørpligt i forhold til kommunerne for en række sociale og undervisningsmæssige tilbud. Regionerne modtager betaling fra kommunerne for de driftsopgaver, som de varetager for dem.

Betalingerne fra kommunerne registreres på gruppering 830 og med anvendelse af art 7.7 Betalinger fra kommuner, dog registreres objektive finansieringsbidrag vedrørende det sociale område og specialundervisningsområdet, jf. funktion 2.90.90, på henholdsvis gruppering 831 og 832 og ved anvendelse af hovedart 8.

Aktiviteterne på funktion 2.85.80 - Særlige administrative opgaver - finansieres som en undtagelse ved overførsel af dele af sundhedsbloktilskuddet fra staten til funktion 2.90.91 Bloktilskud fra staten. Ved opgørelsen af balancekravene i budget og regnskab for de tre aktivitetsområder, som regionernes økonomi er opdelt i, henregnes de to funktioner til hovedkonto 1 Sundhed.

I forbindelse med bevillingsafgivelsen anvendes på hovedkontoen omkostningsbaserede principper, mens der i regnskabet anvendes både udgifts- og omkostningsbaserede principper.

SOCIALE TILBUD OG SPECIALUNDERVISNING

2.10.01 Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende:

- særlige dagtilbud og særlige klubber efter § 32 og § 36 i serviceloven,
- plejefamilier og opholdssteder mv. for børn og unge efter § 66 i serviceloven,
- forebyggende foranstaltninger for børn og unge, herunder til unge fra 18 til 22 år, efter § 52, stk. 3, nr. 1-7 og 9-10, § 52, stk. 4 og 5, § 54 og § 76, stk. 2 og stk. 3, nr. 2 og 3 i serviceloven,
- vedrørende døgninstitutioner for børn og unge der er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 8, § 58 og § 75 i serviceloven, jf. § 66 i serviceloven,
- døgnophold i døgninstitutioner for 18-22-årige, jf. § 76, stk. 3, nr. 1 i lov om social service,
- udslusningsophold i døgninstitutioner for 18-22-årige, jf. § 76, stk. 3, nr. 4 i serviceloven,
- sikrede døgninstitutioner for børn og unge, herunder til sikrede afdelinger i tilknytning til en døgninstitution, efter § 123 i serviceloven,
- personlig og praktisk hjælp (hjemmehjælp) efter § 83 i serviceloven,
- afløsning, aflastning, og hjælp mv. til personer med betydelig nedsat funktionsevne, jf. servicelovens §§ 84, 85 og 102,
- støtte til hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring til personer med varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. servicelovens §§ 112 - 117,
- rådgivningsinstitutioner, herunder lands- og landsdækkende rådgivningsinstitutioner og videnscentre for børn og unge, jf. servicelovens § 11, samt børnepsykiatrisk rådgivning, der ikke er en sygehusydelse,
- behandling af stofmisbrugere efter servicelovens § 101 og sundhedslovens § 142,
- botilbud for længerevarende ophold for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, jf. servicelovens § 108,

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

- botilbud for midlertidigt ophold for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 107,
- kontaktperson- og ledsagerordninger til personer med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, jf. servicelovens §§ 45 og 96-99,
- beskyttet beskæftigelse til personer under 65 år med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 103,
- aktivitets- og samværstilbud til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, jf. servicelovens § 104,

Omkostninger til genoptræning og vedligeholdelsestræning, jf. servicelovens § 86, konteres under funktion 1.10.01 Sygehuse

Endvidere registreres på funktionen omkostninger og indtægter vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud om specialundervisning og undervisningsinstitutioner med specialundervisning for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre).

2.10.30 Almene ældreboliger

De tidligere amtskommunalt ejede almene ældreboliger er som udgangspunkt i henhold til lov om almene boliger m.v. overført til regionerne pr. 1. januar 2007. Med hensyn til etablering af nye almene ældreboliger til denne persongruppe er det alene kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning herom. Den enkelte kommunalbestyrelse kan dog beslutte, at boligerne skal bygges og drives af regionsrådet, som igen kan beslutte at overlade bygge- og driftsopgaven til en almen boligorganisation eller en selvejende institution.

Der er på funktionen autoriseret følgende driftsgrupperinger, der afhængigt af ejerforholdet anvendes som anført nedenfor:

- 501 Ydelsesstøtte vedrørende private ældreboliger
- 502 Lejetab
- 503 Lejeindtægter

Regionalt ejede almene ældreboliger:

Følgende omkostninger registreres på funktion 2.20.30:

- Lejetab m.v., herunder manglende udlejning, registreres på gruppering 502 med modpost på gruppering 503.
- Beboernes fulde huslejebetalinger registreres på gruppering 503. Der anvendes art 7.1. Det bemærkes, at der på funktion 6.52.60 foretages en særskilt registrering af den del af beboernes husleje, der vedrører henlæggelser til vedligeholdelse, med modpost på balancekontoen. Saldoen skal kunne specificeres efter reglerne i lov om almene boliger m.v. og lejeloven.
- Ejendommens almindelige driftsomkostninger.
- Anlægsomkostninger, herunder jordværdien, overtaget fast ejendom og beregnet forrentning og administrationsbidrag.

Øvrige regionale omkostninger og indtægter, herunder finansiering af boligerne, registreres på følgende måde:

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

- Hjemtagne indeksslån registreres på hovedkonto 6 under funktion 6.55.77 Langfristet gæld vedrørende ældreboliger. Ved årets udgang nedskrives og indekseres lånene på funktion 6.55.77 med modpost på balancekontoen.
- Regionens indskud af grundkapital opskrives på funktion 6.32.24, gruppering 002 med modpost på balancekonto 6.75.99. Beboernes tilbagebetaling indgår som en del af huslejen, og der reguleres efterfølgende på status.

Afdrag på lån vedrørende regionale almene ældreboliger debiteres funktion 6.55.77.

Renter af gæld vedrørende regionale almene ældreboliger optages på en af funktionerne 5.55.68-5.55.76 afhængig af lånekreditor

Ældreboliger ejet af almennyttige boligselskaber, selvejende institutioner eller pensionskasser

Følgende omkostninger registreres på funktion 2.20.30:

- Eventuelt tab på garanti for indeksslån registreres på gruppering 502..

Øvrige regionale omkostninger og indtægter registreres således:

- Regionens indskud af grundkapital registreres på funktion 6.32.24, gruppering 002. Ved påbegyndelse af tilbagebetaling af grundkapital krediteres funktion 6.32.24 for de årlige afdrag.

Det bemærkes, at drifts- og anlægsomkostninger vedrørende almene ældreboliger ikke kan anmeldes til momsrefusion.

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

2.60.40 Central administration af det sociale område

På denne funktion registreres omkostninger, der afholdes af centrale enheder i forbindelse med administrationen af social- og specialundervisningsområdet, herunder løn til administrativt personale, der fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med social- og specialundervisningsområdet.

2.60.50 Øvrige omkostninger og indtægter

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 2.10.01 og 2.60.40.

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

2.70.60 Fælles formål og administrationsomkostninger vedr. sociale tilbud og specialundervisning

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af art 9.1-9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af fælles formål og administration fra funktion 4.70.99. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de tre regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

ANDEL AF RENTER

2.80.70 Renter m.v.

I forbindelse med både budget og regnskab registreres på funktionen ved brug af hovedart 6 forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen, jf. funktion 5.35.31 Renter af udlæg vedrørende hovedkonto 2.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

SÆRLIGE ADMINISTRATIVE OPGAVER

2.85.80 Særlige administrative opgaver

På funktionen registreres omkostninger til bearbejdning af kommunale redegørelser, udarbejdelse af og opfølgning på rammeaftaler, koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud mv. på social. - og specialundervisningsområdet. Omkostninger finansieres af sundhedsbloktilskuddet fra staten, jf. funktion 2.90.91.

FINANSIERING

2.90.90 Objektive finansieringsbidrag

På funktionen registreres den objektive finansiering fra kommunerne for at kunne benytte de lands- og landsdelsdækkende tilbud på både det sociale område og specialundervisningsområde.

Der er på funktionen autoriseret følgende grupperinger:

- 831 Objektiv finansiering - socialområdet
- 832 Objektiv finansiering - specialundervisningsområdet

Registreringen foretages under dranst 7 og ved anvendelse af hovedart 8 Finansindtægt.

2.90.91 Bloktilskud fra staten

På funktionen registreres den del af bloktilskuddet på sundhedsområdet, som regionsrådet bestemmer skal anvendes til særlige administrative opgaver på social- og specialundervisningsområdet (udarbejdelse af rammeaftaler m.v). Overførelsen sker fra funktion 1.90.90 Bloktilskud fra staten ved brug af plus-/minusposterings på art 8.6.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Hovedkonto 3 Regional udvikling

På hovedkonto 3 registreres omkostninger og indtægter vedrørende regionens opgaver i relation til kollektiv trafik, kulturel virksomhed, erhvervsudvikling og vækstfora, uddannelse og miljø.

I forbindelse med bevillingsafgivelsen anvendes på hovedkontoen omkostningsbaserede principper, mens der i regnskabet anvendes både udgifts- og omkostningsbaserede principper.

På hovedfunktionerne 3.20 Kulturel virksomhed, 3.30 Erhvervsudvikling og 3.40 Uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives, uanset om en del af udbetalingen falder i senere år. Retligt bindende tilsagn om projektilskud bogføres resultatopgørelsen på relevant funktion, gruppering 001 og ved brug af art 5.9. I tilfælde af et projekt er medfinansieret af EU, indtægtsføres den forventede EU-refusion samtidig med afgivelse af retligt bindende tilsagn.

KOLLEKTIV TRAFIK

3.10.01 Tilskud til trafikselskaber

Her registreres regionens tilskud til trafikselskabet, jf. § 3 i lov om trafikselskaber.

Regionens tilskud registreres med art 5.9 Øvrige tilskud og overførsler.

På funktionen er følgende autoriseret gruppering:

001 Tilskud til trafikselskaber, der vedrører ydelser udført af private leverandører

Her registreres den del af regionens tilskud til trafikselskaber, der vedrører ydelser udført af private leverandører. Trafikselskabet skal udspecificere hvor stor en del af regionens tilskud til trafikselskabet, der vedrører betaling for ydelser udført af private leverandører.

KULTUREL VIRKSOMHED

3.20.10 Tilskud til kulturelle aktiviteter

På funktionen registreres tilskud til enkeltstående kulturelle aktiviteter. Der er autoriseret gruppering 001 til registrering af retligt bindende tilsagn om tilskud.

ERHVERVSUDVIKLING

3.30.20 Vækstfora

På funktionen registreres omkostninger i forbindelse med afholdelse af møder, konferencer, o.lign. i regionens vækstfora. De administrative omkostninger i forbindelse med vækstfora, herunder sekretariatsbetjeningen, skal registreres på funktion 3.60.51.

På funktionen er autoriseret gruppering 001 til registrering af retligt bindende tilsagn om tilskud.

3.30.21 Turisme

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende turismefremmende aktiviteter, f.eks. tilskud til turismeudviklingselskaber, udstillings- og conferencefaciliteter rettet mod erhvervssturisme og turismemarkedsføring, jf. lov om erhvervsfremme § 9.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Endvidere registreres tilsagn om EU-tilskud til tilsvarende aktiviteter samt tilsagn om projektstøtte i tilknytning hertil. Retligt bindende tilsagn om tilskud registreres på gruppering 001.

Regionens centrale administrationsomkostninger i forbindelse med turisme registreres på 3.60.51.

3.30.22 Innovation og ny teknologi

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende fremme af innovation (og anvendelse af ny teknologi), fx tilskud til udviklingsparker, samarbejde mellem virksomheder og vidensinstitutioner og faciliteter til fremme af kultur-erhverv-samspil samt tilknyttede analyser, jf. lov om erhvervsfremme § 9.

Endvidere registreres tilsagn om EU-tilskud til tilsvarende aktiviteter samt tilsagn om projektstøtte i tilknytning hertil. Retligt bindende tilsagn om tilskud registreres på gruppering 001.

Regionens centrale administrationsomkostninger i forbindelse med innovation og anvendelse af ny teknologi registreres på 3.60.51.

3.30.23 Erhvervsservice og iværksætteri

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende erhvervsservice og iværksætteri, f.eks. tilskud til erhvervsråd, investeringsfremmeorganisationer og iværksætterrådgivning, jf. lov om erhvervsfremme § 9.

Endvidere registreres tilsagn om EU-tilskud til tilsvarende aktiviteter samt tilsagn om projektstøtte i tilknytning hertil. Retligt bindende tilsagn om tilskud registreres på gruppering 001.

Regionens centrale administrationsomkostninger i forbindelse med erhvervsservice og iværksætteri registreres på 3.60.51.

3.30.24 Udvikling af menneskelige ressourcer

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer med henblik på at fremme erhvervsudviklingen f.eks. medfinansiering af socialfondsprojekter (eksempelvis kompetenceudviklingsaktiviteter der ligger udover de generelle tilbud), jf. lov om erhvervsfremme § 9.

På funktionen er autoriseret gruppering 001 til registrering af retligt bindende tilsagn om tilskud.

3.30.25 Udvikling af yder- og landdistriktsområder

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende erhvervsfremmende aktiviteter, som har til hovedformål at styrke udviklingen i yderområder (svage områder), samt landdistriktsudvikling, f.eks. projekter under EU's landdistriktsprogrammer og IT-huse i yderområder, jf. lov om erhvervsfremme § 9.

På funktionen er autoriseret gruppering 001 til registrering af retligt bindende tilsagn om tilskud.

Regionens centrale administrationsomkostninger i forbindelse med udvikling i yderområder og landdistriktsudvikling registreres på 3.60.51.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

UDDANNELSE

3.40.30 Regionale udviklingsopgaver på undervisningsområdet

Her registreres regionens omkostninger til uddannelsesinstitutioner (gymnasier, VUC, social- og sundhedsskoler m.v.) i forbindelse med finansiering af lokale udviklingsprojekter og andre typer af projekter med udviklende og uddannelsesfremmende sigte på institutionerne.

På funktionen er autoriseret gruppering 001 til registrering af retligt bindende tilsagn om tilskud.

Administration i forbindelse med koordinations- og planlægningsfunktioner registreres på 3.60.51.

Tilskud til institutioner registreres med art 5.9 Øvrige tilskud og overførsler.

MILJØ

3.50.40 Jordforurening

Her registreres regionens omkostninger til jordforurening. Administration i forbindelse med koordinations- og planlægningsfunktioner registreres på hovedkonto 3.60.51.

3.50.41 Råstoffer

Her registreres regionens driftsomkostninger vedrørende råstofområdet. Administrations- og planlægningsopgaver i forbindelse hermed registreres på 3.60.51.

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

3.60.50 Øvrige omkostninger og indtægter

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 3.10.01-3.50.41.

3.60.51 Central administration af regional udvikling.

På denne funktion registreres omkostninger, der afholdes af centrale enheder i forbindelse med administrationen af det regionale udviklingsområde, herunder løn til administrativt personale, der fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med det regionale udviklingsområde.

ANDEL AF FÆLLES FORMÅL OG ADMINISTRATION

3.70.63 Fællesomkostninger og administrationsomkostninger vedr. regionale udviklingsopgaver

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af art 0.5 og art 9.1-9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af fælles formål og administration fra funktion 4.70.99.

Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Budget 2011

ANDEL AF RENTER

3.80.70 Renter

I forbindelse med både budget og regnskab debiteres funktionen ved brug af dranst 1, art 0.5 eller art 9.4 og gruppering 730, Interne overførsler, en andel af renteomkostninger og -indtægter fra 5.90.99, jf. den anførte fordelingsnøgle i afsnit 5.2.5.

FINANSIERING

3.90.90 Bloktilskud fra staten

På denne funktion registreres det generelle statstilskud til finansiering af de regionale udviklingsopgaver, jf. § 3 i lov om regionernes finansiering.

Registreringen foretages under dranst 7 og ved anvendelse af art 8.6 Statstilskud.

3.90.91 Kommunale udviklingsbidrag

På denne funktion registreres udviklingsbidrag til finansiering af de regionale udviklingsopgaver, der betales af kommunerne i regionen, jf. § 7 og 19 i lov om regionernes finansiering.

Registreringen foretages under dranst 7 og ved anvendelse af hovedart 8 Finansindtægter

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Rengskab 2011

Hovedkonto 4 Fælles formål og administration

Denne hovedkonto omfatter omkostninger og indtægter vedrørende regionens politiske virksomhed, den centrale administration og planlægningsvirksomhed, diverse omkostninger og indtægter samt lønpuljer og valg.

For registreringen af administrative omkostninger og indtægter gælder følgende hovedregler:

- Omkostninger og indtægter vedrørende den centrale administration registreres alene på hovedkonto 4, såfremt der er tale om tværgående opgavetyper, der ikke entydigt kan henføres til ét af de tre områder. Dette gælder, uanset om den centrale administration er samlet på regionsgården, eller om den er opdelt på flere geografiske enheder.
- Omkostninger og indtægter vedrørende den administration, som foregår på og vedrører den enkelte institution, registreres under institutionen.
- Lønomsomkostninger til medarbejdere med administrative opgaver registreres på hovedkonto 4, såfremt medarbejderen fuldt ud eller i overvejende grad er beskæftiget med tværgående opgaver, der ikke entydigt kan henføres til ét af tre regionale hovedområder.

De tre regionale hovedområders andele af regionens omkostninger til fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 4 til de enkelte områder på hovedkonto 1-3, hvor beløbene debiteres ved brug af art 0.5 eller art 9.1-9.4. På hovedkonto 4 krediteres beløbene funktion 4.70.99 ved brug af art 0.9 eller art 9.7 Interne indtægter.

I forbindelse med bevillingsafgivelsen anvendes på hovedkontoen omkostningsbaserede principper, mens der budgettet og regnskabet anvendes både udgifts- og omkostningsbaserede principper.

POLITISK ORGANISATION

4.10.01 Fælles formål

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 4.10.02-4.10.04, f.eks. modtagelse af delegationer m.v.

4.10.02 Regionsrådsmedlemmer

På denne funktion registreres alle omkostninger vedrørende regionsrådsmedlemmer, herunder vederlag, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelser, diæter, rejseomkostninger, omkostninger til kurser, møder og repræsentation samt pension og efterløn til formænd, m.v. Funktionen omfatter såvel omkostninger vedrørende medlemmernes deltagelse i regionens egen virksomhed som medlemskab af råd og nævn.

Vederlag m.v., som er skattepligtig indkomst hos modtageren, registreres under hovedart 1, mens andre ikke-skattepligtige godtgørelser og lignende registreres under art 4.0.

Der er autoriseret en driftsgruppering 040 til registrering af vederlag mv. til politikere.

Dato: December 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

4.10.04 Valg m.v.

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende regionsrådsvalg.

Diæter til valgstyrere, valgbestyrelsesmedlemmer og tilforordnede registreres under hovedart 1, såfremt disse er ansat i regionen, og under art 4.0, såfremt disse ikke er ansat i regionen.

ADMINISTRATIV ORGANISATION

4.20.12 Sekretariat og forvaltninger

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter vedrørende tværgående funktioner, som ikke kan henføres på ét af de tre regionale aktivitetsområder. Det gælder bl.a. for:

- regionsrådets sekretariat,
- regionsdirektørens kontor og sekretariat,
- forskellige stabsfunktioner (central økonomi, regnskab, personale, IT-kontor m.v.)
- øvrige omkostninger og indtægter vedrørende regionens centrale administration.

De direkte henførbare omkostninger, der entydigt kan relateres til ét af de tre regionale aktivitetsområder, skal registreres på relevant funktion på de enkelte hovedkonti.

Endvidere registreres her fællesomkostninger for administrationen - f.eks. revision, it, kantinedrift, trykning og kopiering, telefon og porto.

På funktionen registreres også konsulentvirksomhed, organisationsanalyser m.v., der afløser eller supplerer en varetagelse af ovenstående opgaver.

LØNPULJER m.v.

4.30.21 Løn- og barselpuljer

Denne funktion benyttes til budgettering af omkostningerne vedrørende særlige overskomstmæssige puljer, der ikke kan fordeles ved budgettets vedtagelse, f.eks. lokal- og cheflønspuljer samt barselsudligningspuljer. Omkostningerne overføres til de respektive funktioner, når puljerne fordeles. Det bemærkes, at øvrige omkostninger til løn, herunder f.eks. omkostninger til vikarer, over/merarbejde m.v., skal registreres på de funktioner, som omkostningerne vedrører.

Ikke fordelte omkostninger til lønpuljer skal i forbindelse med budgetvedtagelse og regnskabsafklæggelse fordeles på områderne på hovedkonto 1-3 med en af regionen fastsat fordelingsnøgle.

TJENESTEMANDSPENSIONER

4.40.31 Tjenestemandspensioner

På funktionen registreres udgifter til udbetalte tjenestemandspensioner ved brug af art 5.1. Udbetalingerne registreres således centralt og skal ikke følge ansættelsesområdet.

En indbetaling fra et pensionsselskab til hel eller delvis dækning af pensionsudbetalinger skal krediteres funktionen med anvendelse af art 5.1. I omkostningsregnskabet indebærer dette for forsikrede regioner, at funktionen skal krediteres med nettoudbetalingen (pensionsudbetaling til tjenestemænd minus indbetaling fra forsikring) og debiteres 6.72.90 Hensatte forpligtelser med art 0.9.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Evt. nettoudgift til pensionsforsikringspræmier (inkl. bonus) registreres også på funktionen men med brug af art 1. Ligeledes registreres på funktionen pensionsoverførsler ved tjenestemænds jobskifte (i omkostningsregnskabet betalende region: kredit, modtagende region: debet). Begge typer af kontering har modpost på opgørelsen af pensionsforpligtelsen for tjenestemænd på funktion 6.72.90 Hensatte forpligtelser.

Idet pensionsudbetaling ikke indebærer en omkostning i omkostningsregnskabet, men blot at pensionsforpligtelsen nedbringes, neutraliseres udbetalingerne ved at kreditere funktionen med anvendelse af art 0.3 og debitere funktion 6.72.90 Hensatte forpligtelser.

På funktionen er der autoriseret følgende driftsgruppering:

050 Udbetaling af pension til tjenestemænd fratrukt før 1.1.2007
Her registreres omkostninger til udbetaling af pensioner til tjenestemænd, der er fratrukt de tidligere amtskommuner før 1.1.2007 med ret til aktuel eller opsat pension, jf. § 3 i bekendtgørelse om tjenestemandforpligtelser i forbindelse med kommunalreformen.

Der er ligeledes under dranst 2 autoriseret en gruppering 050 til registrering af den refusion, som staten yder regionerne for omkostninger, der registreres på driftsgruppering 050, jf. § 4 i bekendtgørelse om tjenestemandforpligtelser i forbindelse med kommunalreformen.

Omkostningerne til tjenestemænd svarende til ændringen i pensionsforpligtelsen debiteres på de relevante omkostningssteder, hvor disse er autoriserede, ellers på funktionen under hovedkonto 1-4 ved anvendelse af art 0.3. Omkostningerne beregnes som et procenttilæg på 20,3 % af den pensionsgivende løn for den tjenestemandsansatte medarbejder. Omkostningerne krediteres på funktion 6.72.90, gruppering 001, Ikke-forsikringsdækkede tjenestemandspensioner.

Undtaget fra autoriseringen af en skønsmæssigt fastsat omkostning til tjenestemandspension på 20,3 % af den pensionsgivende løn til tjenestemandsansatte er de institutioner, som leverer ydelser under rammeaftalerne på social- og specialundervisningsområdet. Her gælder den fastsatte omkostning via de indgåede rammeaftaler. Disse omkostninger konteres derudover i overensstemmelse med reglerne i Budget- og regnskabssystem for regioner.

DIVERSE OMKOSTNINGER OG INDTÆGTER

4.60.51 Øvrige omkostninger og indtægter

På denne funktion registreres omkostninger og indtægter, der ikke kan fordeles på funktionerne 4.20.12-4.40.31.

4.60.52 Interne forsikringspuljer

Denne funktion benyttes, hvis regionen har etableret en tværgående intern forsikringsordning. Forsikringspræmien skal fastsættes således, at forsikringen hviler i sig selv på længere sigt. Fastsættelsen af forsikringspræmien skal ske på et dokumenteret grundlag, der skal fremgå af bemærkningerne til budgettet og regnskabet. Indtægter og udgifter vedrørende forsikringsordningerne kan registreres ved brug af hovedart 0 beregnede omkostninger.

I stedet for at anvende interne arter kan forsikringsordningen håndteres ved, at der forlods i forbindelse med budgetudarbejdelsen foretages en reduktion af bevillingerne svarende til værdien af forsikringspræmierne, der placeres på funktion 4.60.52.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Udgifter til skadesudbedringer, erstatninger mv. registreres ved brug af eksterne arter på de relevante grupperinger på funktion 4.60.52 eller direkte på funktionen.

Det præciseres, at de administrative omkostninger vedrørende de interne forsikringsordninger skal registreres på funktion 4.20.12 Sekretariat og forvaltninger.

På funktionen anvendes de autoriserede tværgående grupperinger til henholdsvis arbejdsskader, patientskader, inventar- og tyveriforsikringer samt forsikring vedrørende ejendomme:

030 Arbejdsskader

Her registreres udgifter og indtægter forbundet med ansattes arbejdsskader

220 Patientskadeerstatning, sygehuse

Her registreres udgifter og indtægter forbundet med skadeserstatning for patienter på de regionale sygehuse.

230 Patientskadeerstatning, praksis og privat sygehus

Her registreres udgifter og indtægter forbundet med skadeserstatning for patienter i behandling hos praktiserende læger og på private hospitaler.

320 Drift og vedligeholdelse

Her registreres bl.a. udgifter og indtægter vedrørende inventar- og tyveriforsikringer.

410 Ejendomsudgifter og ejendomsvedligehold

Her registreres bl.a. udgifter og indtægter vedrørende forsikringer relateret til regionens ejendomme.

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1-3

4.70.99 Overførsel - Fælles formål og administration

De tre regionale hovedområders andele af regionens omkostninger og indtægter til fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 4 til de enkelte områder på hovedkonto 1-3.

For at vise en korrekt opdeling af hovedkonto 1- 3 på de udgiftsbaserede poster (hovedart 1-9) og de omkostningsbaserede poster (hovedart 0), er det nødvendigt at fordelingen/omposteringen af de omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 skal ske via hovedart 0, mens de udgiftsbaserede poster fordeles ved brug af hovedart 9. Overførelsen sker på gruppering 730 Interne overførsler. I forhold til hovedkonto 2 sker overførelsen i alle tilfælde ved brug af hovedart 9.

På denne funktion krediteres beløbene ved brug af henholdsvis art 0.9 eller art 9.7 Interne indtægter og gruppering 730 Interne overførsler. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de regionale aktivitetsområders belastning af fællesområdet.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

De finansielle konti: Hovedkonto 5 og 6

Kontoplanens hovedkonto 1-4 omfatter regionens egentlige drifts- og anlægsvirksomhed. I modsætning hertil vedrører hovedkontiene 5 og 6 det finansielle område og balancen.

Hovedkonto 5 anvendes til registrering af renter m.v., herunder finansindtægter.

Hovedkonto 6 viser beholdningerne på regionernes balance. Aktiverne fremgår af funktionerne 6.10.01-6.42.43 og 6.58.81-6.58.87. Forpligtelserne fremgår af funktionerne 6.45.46-6.55.79 og 6.72.90. Forskellen mellem aktiver og forpligtelser fremgår af hovedfunktionen "Egenkapital" (funktionerne 6.75.91- 6.75.99).

I forbindelse med regnskabsafslutningen foretages visse op- og nedskrivninger af statusposterne under hovedkonto 6 med modpost på balancekonto. Som eksempel kan nævnes regulering af obligationsbeholdninger efter kursen pr. 31. december.

På hovedkonto 5 og 6 er så vidt muligt anvendt en parallel hovedfunktions- og funktionsopbygning.

Funktionerne:

- 5.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.
- 6.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.

anvendes således til registrering af henholdsvis:

- Renter af indskud i pengeinstitutter m.v. (5.10.05)
- Beholdninger af indskud i pengeinstitutter m.v. (6.10.05)

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

Hovedkonto 5 Renter m.v.

Hovedkonto 5 anvendes til registrering af renteindtægter og -udgifter samt kurstab og kursgevinster samt refusion af købsmoms.

I relation til renter anvendes kun hovedart 6 og 8, således at hovedart 6 anvendes i forbindelse med renteudgifter og kurstab og hovedart 8 i forbindelse med renteindtægter og kursgevinster. Ved registrering af indtægter og udgifter vedrørende momsrefusionsordningen anvendes dranst 2, hovedart 8.

De tre regionale hovedområders andele af regionens udgifter og indtægter vedrørende renter overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3, hvor beløbene debiteres ved brug af hovedart 9. På hovedkonto 5 krediteres beløbene funktion 5.90.99 ligeledes ved brug af hovedart 9.

RENTER AF LIKVIDE AKTIVER

5.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.

På denne funktion registreres renteindtægter af indskud i pengeinstitutter m.v.

Endvidere registreres her gebyrer knyttet til indskud i pengeinstitutter.

Registreringen sker på tidspunktet for tilskrivning af renter. Renter, der tilskrives senest 31. december, henføres til gammelt regnskabsår.

5.10.07 Investerings- og placeringsforeninger

5.10.08 Realkreditobligationer

5.10.09 Kommunekreditobligationer

5.10.10 Statsobligationer m.v.

5.10.11 Udenlandske obligationer

På disse funktioner registreres renteindtægter af de pågældende værdipapirer.

Registreringen sker ved betalingen. Ved køb eller anden erhvervelse af obligationer mellem to terminer registreres eventuel betalt rente som negativ indtægtsrente ved erhvervelsen.

Funktion 5.10.10 omfatter såvel statsobligationer som statsgældsbeviser, statslån med variabel rente og skatkammerbeviser.

Funktion 5.10.11 omfatter forrentning af udenlandske realkredit- og statsobligationer, som er udstedt i et EU/EØS-land, i en EU/EØS-møntenhed og noteret på en fondsbørs i et EU/EØS-land, jf. § 6, stk. 1 i bekendtgørelse om anbringelse af fondes midler og bestyrelsesvederlag.

RENTER AF KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT

5.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol

5.28.15 Andre tilgodehavender vedrørende hovedkonto 1-4

5.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst

5.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner

På disse funktioner registreres renteindtægter af de pågældende tilgodehavender.

Registreringen sker ved regningsudsendelse eller ved betaling, afhængig af forholdene for de forskellige rentebærende fordringer - for funktion 5.28.18 dog senest i forbindelse med registreringen af regnskabet for den selvejende institution.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Forrentning af udlæg vedrørende det sociale område og det regionale udviklingsområde registreres ikke på funktion 5.28.15, men på funktion 5.35.31

RENTER AF LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER

5.32.20 Pantebreve

5.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.

5.32.22 Tilgodehavender hos grundejere

5.32.23 Udlån til beboerindskud

5.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender

5.32.26 Ikke-likvide obligationer

5.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

På disse funktioner registreres regionens renteindtægter af de pågældende langfristede tilgodehavender, herunder aktieudbytte m.v.

Registreringen sker på terminsdato, hvad enten betaling skal ske kontant, eller renten skal tilskrives hovedstolen (resttilgodehavendet).

Renteindtægter for deponerede beløb for lån m.v. kan - for at undgå arbitrære fordelinger - indtægtsføres på de respektive funktioner i stedet for på funktion 5.32.27. Dog skal renteindtægter for deponerede beløb vedrørende kvalitetsfondsinvesteringer registreres på en særskilt gruppering 930 på funktion 5.32.27.

Såfremt regionen yder tilskud til en institution m.v. til betaling af renter af et af regionen ydet lån, er dette at betragte som rentefritagelse. Det betyder, at der ikke sker registrering af tilskud og renteindtægt.

RENTER AF UDLÆG VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

5.35.31 Renter af udlæg vedr. hovedkonto 2

På denne funktion registreres regionens renteindtægter og -udgifter af udlæg det sociale område. Tilgodehavender og gæld forrentes med markedsrenten.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Registreringen sker senest ved regnskabsafslutningen, og modposteringen foregår på hovedkonto 2.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER

5.50.50 Kassekreditter og byggelån

Registrering af renteudgifter og provision sker ved tilskrivning af renter i pengeinstituttet. Renter, der tilskrives senest 31. december, henføres til gammelt regnskabsår.

På funktionen registreres renten (kurstab) af certifikater og REPO-forretninger.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

5.51.52 Anden gæld

Registrering af renteudgifter sker ved betaling.

RENTER AF KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

5.52.54 Kommuner og andre regioner

5.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager

5.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager

5.52.59 Mellemløbskonto

5.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

På disse funktioner registreres renteudgifter vedrørende de pågældende gældsposter.

På funktion 5.52.56 registreres bl.a. renter af kontante deposita og af mellemregning med legater m.v.

Registreringen sker på forfaldstidspunkt eller ved betaling, afhængig af forholdene for de enkelte forpligtelser; for funktion 5.52.61 dog senest i forbindelse med registrering af regnskabet for den selvejende institution.

RENTER AF LANGFRISTET GÆLD

5.55.63 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

5.55.64 Stat og hypotekbank

5.55.65 Kommuner og andre regioner

5.55.66 Kommunernes Pensionsforsikring

5.55.67 Andre forsikringselskaber

5.55.68 Realkredit

5.55.70 KommuneKredit

5.55.71 Pengeinstitutter

5.55.74 Offentligt emitterede obligationer i udland

5.55.75 Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor

5.55.76 Anden langfristet gæld med udenlandsk kreditor

5.55.78 Gæld vedr. kvalitetsfondsinvesteringer

På disse funktioner registreres regionens renteudgifter vedrørende langfristet gæld, herunder administrationsbidrag og andel af reservefonde.

Registreringen sker på terminsdato, hvad enten betaling sker samtidig, eller renten hensættes til betaling over en restancekonto. Foretages opkøb af obligationer, udstedt af kommunen selv, før forfaldsdato med henblik på amortisation, registreres renteudgiften ved opkøbet. Modtagelse af renter i forbindelse med lånoptagelse mellem to renteterminer anses for negative udgiftsrenter.

På funktion 5.55.78 er der autoriseret gruppering 929 til registrering af renteudgifter vedrørende kvalitetsfondsprojekter.

KURSTAB OG KURSGEVINSTER

Under denne hovedfunktion registreres kurstab og kursgevinster, dog registreres kurs-tab i forbindelse med lånoptagelse direkte på balancekonto 6.75.99.

5.75.78 Kurstab og kursgevinster i øvrigt

Registreringen sker som udgangspunkt på tidspunktet for afhændelsen og beregnes som forskellen mellem bogført værdi og afhændelsesværdi efter fradrag af handelsomkostninger, dvs. kurtage, gebyrer m.v.

Registreringen foretages under dranst 4.

Efter etableringen af Værdipapircentralen kan kursværdien af de enkelte udtrukne obligationer ikke konstateres. Dette indebærer, at en region ikke kan skelne mellem, om en udtrukket eller afhændet obligation er erhvervet før 1. januar eller i det indeværende regnskabsår.

Kursgevinsten ved udtrækning eller afhændelse af obligationer inden for en serie, hvor

---

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

regionen pr. 31. december havde en beholdning og senere har erhvervet yderligere obligationer, skal derfor beregnes i forhold til et vejet gennemsnit af værdien pr. 31. december og værdien af senere erhvervede obligationer inden for den pågældende serie.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Det bemærkes, at regioner, der ønsker at registrere kursgevinsten/-tabet i forhold til den oprindelige købskurs frem for den regulerede kursværdi pr. 31. december, har mulighed for at anvende følgende fremgangsmåde:

Ved afhændelse eller udtrækning af obligationer registreres forskellen mellem købsværdi (købskurs) og salgsværdi/udtrækningsværdi som kursgevinst eller kurstab på funktion 5.75.78, og samtidig tilbageføres forskellen mellem købskurs og kursværdi pr. foregående års 31. december som en op- eller nedskrivning over status på hovedkonto 6 med modpost på balancekonto 6.90.99.

Jf. det i afsnit 7.0 omtalte kontinuitetsprincip, hvorefter der af hensyn til vurdering af det kommunale regnskab ikke bør gennemføres hyppige ændringer i registreringen, vil det være hensigtsmæssigt, at regionen beslutter at lægge sig fast på den ene af de beskrevne registreringsmåder.

REFUSION AF KØBSMOMS

5.80.95 Refusion af købsmoms

På denne funktion registreres indtægter og udgifter vedrørende den statslige refusionsordning af købsmoms.

Registreringen foretages under dranst 2, hovedart 8, på efterfølgende udtømmende, *autoriserede grupperinger* Til de enkelte grupperinger skal knyttes følgende bemærkninger.

Gruppering 002 Refusion af købsmoms og gruppering 003 Udgifter til købsmoms budgetlægges med lige store beløb.

Det bemærkes, at da refusionsindtægterne på gruppering 002 registreres som »negative udgifter«, vil gruppering 002 og gruppering 003 for ét bestemt regnskabsår opveje hinanden.

Indholdet af grupperingerne 002 og 003 bestemmes af udgifterne på hovedkonto 1-4, idet refusionsberettiget købsmoms skal opføres på gruppering 003 - og ikke på de enkelte funktioner under hovedkonto 1-4.

Vedrørende regnskabsføringen i *supplementsperioden* gælder følgende:

Købsmomsrefusion opgjort på grundlag af supplementsregnskabet skal - i det omfang refusionen først udbetales efter supplementsperiodens afslutning - restanceføres i regnskabet for foregående regnskabsår.

OVERFØRSEL TIL HOVEDKONTO 1 og 3

5.90.99 Overførsel - Renter m.v.

De regionale hovedområders andele (inkl. fælles formål og administration) af regionens udgifter og indtægter til renter mv. overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafklæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3, hvor beløbene debiteres ved brug af dranst 1, art 9.1-9.4 og gruppering 730 Interne overførsler. På denne funktion krediteres beløbene ved brug af dranst 1, art 9.7 Interne indtægter og gruppering 730 Interne overførsler. Fordelingen sker i henhold til den anførte fordelingsnøgle i afsnit 5.2.5.

Regionens renteindtægter og -udgifter vedrørende udlæg for det sociale område fordeles ikke, idet modposteringen til 5.35.31 foretages direkte på hovedkonto 2.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Hovedkonto 6 Balance

Hovedkonto 6 udgør regionens samlede balance. Overordnet består balancen af materielle, immaterielle aktiver samt finansielle aktiver og passiver, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Balancen indeholder oplysninger om værdien af regionens grunde og bygninger, tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr, inventar, transportmidler mv. Ligeledes indeholder den oplysninger om regionens finansielle aktiver og værdien af forpligtelser.

Hovedkonto 6 finder ikke anvendelse ved budgetlægningen, idet budgettering og registrering af forskydninger på statuskontiene fremgår af balancen og pengestrømsopgørelsen, som regionsrådet skal godkende i forbindelse med både budgettet og regnskabet. Funktionerne 6.10.01-6.42.43 samt 6.58.81-6.68.87 er aktivkonti, der registreres under dranst 8. Funktionerne 6.45.46-6.55.79 og 6.72.90-6.75.99 er passivkonti, der registreres under dranst 9.

Det er ikke obligatorisk at anvende arter i balancen, bortset fra hovedart 0, som der i visse tilfælde i henhold til konteringsreglerne er krav om at anvende. Det gælder f.eks. ved omkontering af investeringer, registrering af afskrivninger og pensionsomkostninger.

LIKVIDE AKTIVER

Med henblik på mulighederne for kontrol af overholdelse af kassekreditreglen, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes låntagning og meddelelse af garantier m.v., skal kasseopgørelsen tilrettelægges således, at der kan ske en rekonstruktion af saldiene på funktion 6.10.01-6.10.11 dagligt i den forløbne 12 måneders periode (se også funktion 6.50.50).

6.10.01 Kontante beholdninger

Saldoen skal svare til den tilstedeværende beholdning. Forskudskasser vil ofte i årets løb indeholde bilag for udgifter (og eventuelt indtægter) som en del af beholdningen.

Det bemærkes, at det sociale områdes og det regionale udviklingsområdes gæld til regionen ikke på noget tidspunkt må overstige regionens likvide beholdninger (summen af saldiene på funktionerne 6.10.01-6.10.11) tillagt ledigt træk på regionens kassekredit. Der henvises til afsnit 10.3.1 og 10.3.2.

6.10.05 Indskud i pengeinstitutter m.v.

Saldoen på denne funktion skal svare til, hvad der er kendt som disponibelt på kontoen. Udenlandske bankkonti omregnes ultimo regnskabsåret til ny valutakurs med modpost på balancekonto 6.75.99.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

6.10.07 Investerings- og placeringsforeninger**6.10.08 Realkreditobligationer****6.10.09 Kommunekreditsobligationer****6.10.10 Statsobligationer m.v.****6.10.11 Udenlandske obligationer**

Funktion 6.10.07 omfatter anbringelse i andele i udbyttegivende investerings- og placeringsforeninger, jf. bekendtgørelse om anbringelse og bestyrelse af fondes midler.

Funktion 6.10.08 omfatter obligationer udstedt af realkreditinstitutter, pengeinstitutter m.v. Funktion 6.10.09 omfatter obligationer udstedt af Kommunekredit samt andre dansk møntede obligationer udstedt af danske kommuner. Funktion 6.10.10 omfatter værdipapirer udstedt af den danske stat, herunder statsobligationer, statsgældsbeviser, statslån med variabel rente og skatkammerbeviser.

Funktion 6.10.11 omfatter rentebærende obligationer, som handles på et reguleret marked, jf. bekendtgørelse om anbringelse og bestyrelse af fondes midler. Alene udenlandske obligationer skal registres på funktionen.

Tilgang af værdipapirer registreres til kursværdien på den dag, hvor der er rådighed over værdipapirerne. Kursgevinst og kurstab ved afgang registreres på funktion 5.75.78.

Beholdningens værdi omregnes ved årsafslutningen til kursværdien pr. 31. december med modpost på 6.75.99 Balancekonto, gruppering 002 Modpost for værdireguleringer.

TILGODEHAVENDER HOS STATEN**6.15.13 Tilgodehavender hos staten**

Saldoen skal svare til det samlede tilgodehavende, der altid skal kunne specificeres på enkeltposter.

Der er autoriseret følgende gruppering:

001 Kontant tilgodehavender som følge af delingsaftalen

Der er på funktionen autoriseret gruppering 001 til registrering af kontante tilgodehavender hos staten som følge af reglerne om kompensation til myndigheder i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen.

KORTFRISTEDE TILGODEHAVENDER I ØVRIGT**6.28.14 Tilgodehavender i betalingskontrol****6.28.15 Andre tilgodehavender**

Saldoen på disse funktioner skal svare til det samlede tilgodehavende, der altid skal kunne specificeres på enkeltposter.

Uerholdelige beløb afgangsføres over balancekonto 6.75.99 eller over den konto, hvor indtægten i sin tid blev konteret.

Dato: 19. oktober 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

6.28.17 Mellemlægninger med foregående og følgende regnskabsår

Saldoen skal svare til summen af:

- de tilgodehavender, der eksisterer ved årets udgang, men som først er indbetalt i nyt regnskabsår,
- de skyldige beløb vedrørende gammelt regnskabsår, der er registreret ved årets udgang, men først udbetales i nyt regnskabsår,
- forudbetalte beløb i gammelt regnskabsår vedrørende nyt regnskabsår,
- forudindbetalte beløb i gammelt regnskabsår vedrørende nyt regnskabsår.

Ved regnskabsafslutningen skal saldoen på funktion 6.28.17 i gammelt regnskabsår svare til summen af posteringer på funktion 6.28.17 i nyt regnskabsår med modsat fortegn.

Saldoen kan både være positiv og negativ og kan derfor både være såvel et aktiv som et passiv. Registreringen foretages dog under dranst 8 under alle omstændigheder.

6.28.18 Finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen svare til de samlede finansielle aktiver tilhørende selvejende institutioner med overenskomst.

6.28.19 Tilgodehavender hos kommuner og andre regioner

Saldoen skal svare til det samlede tilgodehavende, der altid skal kunne specificeres på enkeltposter.

På funktionen registreres kontante tilgodehavender hos kommuner og regioner i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kompensationsbeløbet registreres direkte på funktionen med modpost på 6.75.99 Balancekonto.

Der er autoriseret to grupperinger:

- 001 Kontant tilgodehavender hos kommuner som følge af delingsaftalen
- 002 Kontant tilgodehavender hos regioner som følge af delingsaftalen

LANGFRISTEDE TILGODEHAVENDER**6.32.20 Pantebreve**

Saldoen skal svare til det aktuelle resttilgodehavende. Uerholdelige tilgodehavender eller tilgodehavender, der er konverteret til tilskud, afgangsføres over balancekonto 6.75.99.

6.32.21 Aktier og andelsbeviser m.v.

Saldoen skal for noterede aktier svare til kursværdien pr. 31. december. Kursregulering foretages over balancekonto 6.75.99.

Modtagelse af fondsaktier samt op- og nedskrivning af aktiernes påtrykte værdi registreres alene på hovedkonto 6 - med modpost på balancekonto 6.75.99.

Dato: 19. oktober 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

For ikke-noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser, indskudsbeviser o.l.) foretages indregningen efter den indre værdis metode opgjort i henhold til senest aflagte årsregnskab eller foreløbigt regnskab for de selskaber, som regionen har kapitalandele i. Et selskabs indre værdi er dets egenkapital. Metoden indebærer, at regionen i balancen skal indregne en andel af selskabets indre værdi svarende til regionens ejerandel. Indre værdis metode finder ligeledes anvendelse på ejerandele i fællesregionale selskaber. Dette gælder dog ikke for fælleskommunale og regionale trafikkselskaber, som regionen skal deltage i ved lov. I bemærkningerne til regnskabet vises beregningen af den indre værdi for hvert enkelt selskab. Værdireguleringen foretages med modpost på balancekonto 6.75.99.

6.32.24 Indskud i Landsbyggefonden m.v.

Som følge af de meget gunstige lånevilkår, med bl.a. rentefrihed og betydelig afdragsfrihed, der ydes vedrørende indskud Landsbyggefonden mv. skal saldoen ultimo regnskabsåret markeres med "-" i regionens balance. Reguleringen af de uafviklede indskud i Landsbyggefonden m.v. sker med modpost på balancekonto 6.75.99.

I bemærkningerne til regnskabet skal der redegøres for den nominelle værdi af regionens uafviklede indskud i Landsbyggefonden m.v.

I balancen opgjort primo for det følgende år skal værdireguleringen tilbageføres, så kontoen igen viser det nominelle tilgodehavende.

Der er autoriseret følgende grupperinger hertil:

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

- 001 Grundkapitalindskud (indskud i Landsbyggefonden)
Herunder registreres grundkapitalindskud i alment byggeri, jf. § 120 i lov om almene boliger. I forbindelse med salg af almene boliger, vil der ske tilbagebetaling af grundkapitalindskud.
- 002 Grundkapital til almene ældreboliger
Herunder registreres grundkapitalindskud til ældreboliger, der opføres af regionen, men ikke af en almen boligorganisation, jf. § 121 i lov om almene boliger.

6.32.25 Andre langfristede udlån og tilgodehavender

Nye udlån og tilgodehavender optages til nominel værdi.

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen svare til det samlede resttilgodehavende tilgodehavenderne med nedskrivning af forventet tab på tilgodehavenderne. Nedskrivningen kan ved regnskabsårets slutning foretages som en procentdel af de forskellige typer af tilgodehavender baseret på historiske erfaringer og skal kunne dokumenteres.

Nedskrivningen foretages direkte på balancen ved at kreditere 9.32.25 med modpost på balancekonto 6.75.99

I bemærkningerne til regnskabet skal der redegøres for den nominelle værdi af tilgodehavender og udlån.

I balancen opgjort primo for det følgende år skal værdireguleringen tilbageføres, så kontoen igen viser det nominelle tilgodehavende.

Styring af tilbagebetalingspligtige ydelser kan foregå på funktion 6.32.25 med modpost på balancekonto 6.75.99.

Der er på funktionen autoriseret følgende grupperinger:

- 001 Udlån til kommuner som følge af delingsaftalen
- 002 Udlån til regioner som følge af delingsaftalen
- 003 Udlån til staten som følge af delingsaftalen

På grupperingerne registreres udlån til andre myndigheder, jf. § 41, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kompensationsbeløbet registreres direkte på funktionen med modpost på 6.75.99 Balancekonto.

6.32.26 Ikke-likvide obligationer

Primosaldoen samt forskydningerne i årets løb skal svare til beholdningen opgjort efter kursen ved foregående års slutning eller købskursen ved tilgang i året. Ved regnskabsårets slutning reguleres værdien efter den aktuelle kursværdi med modpost på balancekonto 6.75.99.

Efter den enkelte regions bestemmelse kan beholdningen i stedet enten registreres til erhvervsværdien eller til den nominelle værdi. Kursregulering i forbindelse hermed sker over balancekonto 6.75.99.

6.32.27 Deponerede beløb for lån m.v.

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen svare til det samlede beløb, der er deponeret i forbindelse med optagelse af lån, garantistillelse, indgåelse af lejemaal og leasingaftaler eller hensættelser vedr. kvalitetsfonden m.v.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Der er på funktionen autoriseret gruppering 901 Hensættelser vedrørende kvalitetsfonden. Midler fra kvalitetsfonden til delvis finansiering af investeringer i en moderne sygehusstruktur i perioden 2009-2012 udbetales til en øremærket konto i regionen, betinget af, at regionen har hensat den forudsatte egenfinansiering. Regionerne hensætter i 2010 og 2011 årligt 1 mia. kr. efter bloktilskudsnøglen. Denne hensættelse registreres på gruppering 901. Renter af den generelle hensættelse registreres på autoriseret gruppering 900 Renter af hensatte beløb.

Investeringer i en moderne sygehusstruktur forudsættes finansieret med tilskud fra kvalitetsfonden, regional egenfinansiering og låneadgang. Disse midler deponeres på en særskilt konto i et pengeinstitut og frigives i takt med at udgifterne, der følger af det endelige statslige tilsagn til det pågældende projekt, afholdes.

Der er autoriseret grupperinger til registrering af henholdsvis tilskud fra kvalitetsfonden, regional egenfinansiering og låneadgang. Ligeledes er der autoriseret grupperinger til registrering af frigivne midler og tilskrevne renter af deponerede midler. Grupperingerne er følgende:

<u>903</u>	<u>Tilskud vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>
<u>904</u>	<u>Lån vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>
<u>905</u>	<u>Egenfinansiering vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>
<u>906</u>	<u>Frigivelse vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>
<u>907</u>	<u>Renter af deponerede beløb vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>

Herudover krediteres gruppering 902 Overført til projektspecifik egenfinansiering ved overførsel af generel egenfinansiering til projektspecifik egenfinansiering. Grupperingen 905 debiteres ved overførelsen.

AKKUMULERET RESULTAT VEDRØRENDE HOVEDKONTO 2

6.35.31 Akkumuleret resultat vedr. hovedkonto 2

På funktionen registreres det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2. Det akkumulerede resultat er enten et tilgodehavende eller en gæld, da der er tale om et mellemværende med kommunerne som via takstbetaling finansierer området. Det akkumulerede resultat for sundhedsområdet og det regionale udviklingsområde registreres som en del af egenkapitalen, da der er tale om et mellemværende med de regionale aktivitetsområder.

AKTIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE

6.38.36 Kommuner og regioner m.v.

6.38.37 Staten

Saldiene består af krav på tredjemand samt af beholdning af aktiver (postgiro-anvisninger).

AKTIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER

6.42.42 Legater

Saldoen skal svare til indskud i pengeinstitutter samt den nominelle værdi eller kursværdien af legatkapitalens beholdninger af værdipapirer. Endvidere indeholder saldoen ejendomsværdier af fondens faste ejendomme. Ved omvurdering reguleres på denne funktion med modpost på funktion 6.45.46

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

6.42.43 Deposita

Saldoen skal svare til den nominelle værdi af aktiverne.

PASSIVER TILHØRENDE FONDS OG LEGATER**6.45.46 Legater**

Saldoen er et udtryk for summen af legatkapitalens nominelle værdi eller kursværdi med tillæg af eventuel prioritetsgæld i ejendomme og af uforbrugte driftsbeløb og med fradrag for eventuelt overforbrug af driftsbeløb.

Forskellen mellem 6.45.46 og 6.42.42 svarer til legaternes mellemregning med regionen.

6.45.47 Deposita

Saldoen er et udtryk for summen af kontante deposita og den nominelle værdi af andre deposita.

Forskellen mellem 6.45.47 og 6.42.43 svarer til, hvad regionen har modtaget som kontante deposita.

PASSIVER VEDRØRENDE BELØB TIL OPKRÆVNING ELLER UDBETALING FOR ANDRE**6.48.48 Kommuner og regioner m.v.**

Saldoen skal svare til det for pågældende region uafviklede tilsvarende, hvad enten det er opkrævet hos tredjemand eller ej.

Forskellen mellem funktion 6.48.48 og 6.30.36 svarer til summen af, hvad regionen har opkrævet hos tredjemand, men endnu ikke afregnet til den anmodende kommune.

6.48.49 Staten

Saldoen skal svare til det over for staten uafviklede tilsvarende, hvad enten krav hos tredjemand er opkrævet eller ej.

Forskellen mellem funktion 6.48.49 og 6.30.37 svarer til summen af opkrævede, endnu ikke afregnede beløb, og modtagne, men endnu ikke udbetalte statstilskud.

KORTFRISTET GÆLD TIL PENGEINSTITUTTER**6.50.50 Kassekreditter og byggelån**

Saldoen skal svare til det aktuelle mellemværende med pengeinstituttet vedrørende pågældende lånekonto.

Med henblik på mulighederne for kontrol af overholdelse af kassekreditreglen, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv., skal opgørelsen af kassekreditter og byggelån tilrettelægges således, at der kan ske en rekonstruktion af funktionens daglige saldi (eksklusive byggelån, der senere konverteres til langfristede lån) i den forløbne 12 måneders periode.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

KORTFRISTET GÆLD TIL STATEN

6.51.52 Gæld til staten

På funktionen registreres kortfristet gæld til staten.

Der er autoriseret en gruppering til registrering af kontant kompensation til staten i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kompensationsbeløbet registreres direkte på funktionen med modpost på 6.75.99 Balancekonto.

6.51.53 Periodeafgrænsning - kvalitetsfondsmidler

Udbetalingen af kvalitetsfondsmidler til investeringer i sygehusvæsenet deponeres med modpost på denne funktion, der krediteres. Kvalitetsfondsmidlerne indtægtsføres i takt med det faktiske forbrug ved at debitere denne funktion - som minimum en gang månedligt. Der er autoriseret en gruppering for henholdsvis hensatte kvalitetsfondstilskud og frigivne kvalitetsfondstilskud:

903	<u>Tilskud vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>
906	<u>Frigivelse vedr. kvalitetsfondsinvesteringer</u>

KORTFRISTET GÆLD I ØVRIGT

6.52.54 Kommuner og andre regioner

Saldoen skal svare til det skyldige beløb, der skal kunne specificeres på enkeltposter.

Der er autoriseret grupperinger til registrering af kontant kompensation til kommuner og andre regioner i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Kompensationsbeløbet registreres direkte på funktionen med modpost på 6.75.99 Balancekonto.

6.52.55 Feriepenge

Feriepenge fra tidligere optjeningsår for ferie, som endnu ikke er afholdt, skal registreres og opgøres på funktionen ved regnskabsårets afslutning.

Vedr. personale, som har ret til ferie med løn

Feriepengeregistreringen skal i omkostningsregnskabet omfatte alle optjente feriepenge for denne personalegruppe. Dette vil sige de almindelige feriepenge på 12,5 % af lønsummen og de 5 særlige feriedage.

Feriedage optjenes i kalenderåret og afholdes i ferieåret, som går fra den 1. maj til 30. april året efter. Det betyder, at der er mulighed for 16 måneders optjening før ferien kan afvikles og dermed tilbageføres i balancen. Dette indebærer, at de skyldige feriepenge ved hver regnskabsafslutning skal omfatte:

- Feriepenge optjent i indeværende kalenderår samt
- Feriepenge fra tidligere optjeningsår som endnu ikke er afholdt, men som skal afholdes i perioden fra regnskabsafslutningsdatoen og til 30. april året efter, såfremt der ingen aftaler er om overførsel af ferie.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Feriepenge omkostningsføres ved brug af art 0.7 på de relevante funktioner med modpost på funktion 6.52.55, Skyldige feriepenge. Feriepengeudbetaling omfatter enten løn under ferie, godtgørelse for de fem særlige feriedage eller indbetaling til Arbejdsmarkedets Feriefond. I omkostningsregnskabet indebærer feriepengeudbetalingen ikke en omkostning for regionen, men blot at feriepengeforpligtelsen nedbringes. Det indebærer, at udbetalingerne neutraliseres ved at kreditere de relevante funktioner med anvendelse af art 0,7 og debitere funktion 6.52.55 Feriepenge.

Vedr. personale, som ikke har ret til løn under ferie

Skyldige feriepenge ved hver regnskabsafslutning skal omfatte:

- Feriepenge optjent i indeværende kalenderår samt
- Feriepenge fra tidligere optjeningsår som endnu ikke er afholdt, men som skal afholdes i perioden fra regnskabsafslutningsdatoen og til 30. april året efter, såfremt der ingen aftaler er om overførsel af ferie.

Skyldige feriepenge udgør 12,5 % af lønsummen og registreres løbende på de relevante funktioner med modpost på 6.52.55, Skyldige feriepenge. Udbetalingen af feriepenge foretages som en balanceforskydning ved at debitere 6.52.55, Skyldige feriepenge, og kreditere de likvide aktiver. For denne personalegruppe er udgifts- omkostningsregnskabet identisk.

6.52.56 Anden kortfristet gæld med indenlandsk betalingsmodtager

6.52.57 Anden kortfristet gæld med udenlandsk betalingsmodtager

6.52.59 Mellemregningskonto

Saldoen skal svare til det skyldige beløb, der skal kunne specificeres på enkeltposter. Kursregulering af eventuel gæld i udenlandsk valuta sker ved regnskabsafslutningen med modpost på balancekonto 6.75.99.

6.52.61 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

I årsregnskabet er saldoen udtryk for gæld hos selvejende institutioner med overenskomst. Endvidere optræder her mellemregninger med overenskomstregionen.

6.52.62 Afstemnings- og kontrolkonto

Saldoen skal ved regnskabsafslutningen være bragt i nul.

LANGFRISTET GÆLD

6.55.63 Selvejende institutioner med driftsoverenskomst

Saldoen udgør ved årsafslutningen restgælden vedrørende selvejende institutioners langfristede gæld.

6.55.64 Stat og hypotekbank

6.55.65 Kommuner og andre regioner

6.55.66 Kommunernes Pensionsforsikring

6.55.67 Andre forsikringselskaber

6.55.68 Realkredit

6.55.70 Kommunekredit

6.55.71 Pengeinstitutter

Saldoen på de ovennævnte funktioner skal svare til størrelsen af restgælden vedrørende de pågældende lån. Alle lån registreres således med den nominelle værdi, idet et eventuelt kurstab registreres på balancekonto 6.75.99.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Regulering af restgæld som følge af udlodning af reservefondsandele i forbindelse med ordinære betalinger af terminsydelser sker direkte på hovedkonto 6 med modpost på balancekonto 6.75.99. Indbetaling fra kreditforening af reservefondsandele ud over restgæld indtægtsføres på funktion 5.75.78.

Ved brug af swaps eller andre finansielle instrumenter kursjusteres ultimo året, såfremt anvendelsen af de finansielle instrumenter har betydning for værdien af restgælden. Kursjusteringen foretages på den funktion, hvor det oprindelige lån er registreret med modpost på balancekonto 6.75.99.

Al lånoptagelse er tilknyttet regionen. Såfremt der på de omkostningsbaserede aktivitetsområder er behov for finansiering af investeringer forudsættes dette dækket af et internt lån, der forrentes med markedsrenten.

På funktion 6.55.64 er der autoriseret følgende gruppering:

001 Lån fra staten som følge af delingsaftalen

Her registreres gæld på lån fra staten i relation til delingsaftalen, jf. § 41, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen.

På funktion 6.55.65 er der autoriseret følgende grupperinger:

001 Lån fra kommuner som følge af delingsaftalen

Her registreres gæld på lån fra kommuner som følge af reglerne om kompensation til myndigheder i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen.

002 Lån fra andre regioner som følge af delingsaftalen

Her registreres gæld på lån fra regioner som følge af reglerne om kompensation til myndigheder i forbindelse med delingsaftalen, jf. § 41, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen.

6.55.74 Offentligt emitterede obligationer i udland

Restgælden på udenlandske lån (funktion 6.55.74) reguleres ultimo hvert regnskabsår over balancekonto 6.75.99 efter valutakurserne pr. 31. december, hvorfor kun restgælden ultimo regnskabsåret kan påregnes at være registreret til aktuelle valutakurser.

6.55.75 Anden langfristet gæld med indenlandsk kreditor

Saldoen skal svare til restgælden vedrørende de pågældende lån.

6.55.76 Anden langfristet gæld med udenlandsk kreditor

Saldoen svarer til den aktuelle restgæld, omregnet til danske kroner. Restgælden reguleres ultimo hvert regnskabsår over balancekonto 6.75.99 efter valutakurserne pr. 31. december, hvorfor kun restgælden ultimo regnskabsåret kan påregnes at være registreret til aktuelle valutakurser.

6.55.77 Langfristet gæld vedrørende ældreboliger

Saldoen skal svare til restgælden vedrørende de pågældende lån. Reguleringen sker ved årets udgang med modpost på 6.75.99.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

6.55.78 Gæld vedrørende kvalitetsfondsinvesteringer

På funktionen er autoriseret grupperinger for henholdsvis henholdsvis afdrag og lånoptagelse for hvert kvalitetsfondsprojekt. Saldoen skal for hvert projekt svare til restgælden vedrørende de pågældende lån, der er optaget til finansiering af projektet.

Der er autoriseret følgende grupperinger:

<u>920</u>	Afdrag
<u>921</u>	Lånoptagelse

6.55.79 Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver

Forpligtelsen over for leasinggiver indregnes i balancen som en leasingforpligtelse på samme måde, som et almindeligt lån skal indregnes som en gældsforpligtelse.

Størrelsen af gældsforpligtelsen svarer på indgåelsestidspunktet til værdien af det indregnede aktiv. Aktiv og leasingforpligtelsen er derfor lige store på indgåelsestidspunktet. Leasingforpligtelsen krediteres funktion 6.55.79 og debiteres funktion 6.75.99. Aktivet debiteres funktion 6.58.81-6.68.87 og krediteres funktion 6.75.91-6.75.93.

Leasingydelse opdeles i finansieringsomkostninger (renter), og afdrag der reducerer leasingforpligtelsen. Renten skal fordeles således, at der indregnes en konstant periodisk rente på restgælden i hvert regnskabsår. Leasingomkostningerne i det omkostningsbaserede regnskab udgøres af renter og afskrivninger, mens leasingudgifterne i det udgiftsbaserede regnskab er renter og afdrag (=leasingydelse).

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Den regnskabsmæssige værdi af aktivet og leasingforpligtelsen vil udvikle sig forskelligt over leasingperioden afhængigt af afskrivninger på aktivet og beregnede afdrag på leasinggælden, hvorfor de indregnede aktiver og forpligtelser sjældent vil have samme størrelse gennem leasingperioden.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Materielle anlægsaktiver defineres som et anlægsaktiv med fysisk substans til vedvarende brug, og som er anskaffet til brug for produktion af varer og tjenesteydelser, udlejning eller til administrative formål. Eksempler herpå er fast ejendom, maskiner, transportmidler og inventar.

6.58.80 Grunde

Funktionen er opdelt i 6 grupperinger.

Primo åbningsåret vil værdien på 6.58.80 være et udtryk for den aktuelle samlede værdi af regionens grunde, opgjort i overensstemmelse med de valgte regnskabsprincipper. Det vil som hovedregel sige oprindelig anskaffelsessum med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Denne værdi vil herefter hvert år ved regnskabsafslutningen blive reguleret med evt. op- og nedskrivninger. Herefter skal værdien reguleres for tilgange og afgang af grunde.

Til- og afgang ved køb og salg af grunde registreres direkte på 6.58.80.

Ved tilgang af aktiver debiteres først den relevante funktion/sted under hovedkonto 1-4 med anvendelse af den autoriserede artskontering. Modposten vil være en likvidkonto eller en kreditoronto.

Næste skridt er "omkontering" af anskaffelsen, så den kommer rigtigt med i balancen som et aktiv, der skal afskrives på. Dette sker ved brug af art 0.0. Den relevante funktion /omkostningssted under hovedkonto 1-4 krediteres, mens konto 6.58.80 debiteres og 6.75.99 krediteres.

Det skal sikres, at der er overensstemmelse mellem registreringerne i regnskabet og anlægskartoteket.

Nedskrivninger omkostningsføres ved at debitere under hovedkonto 1-4 med anvendelse af art 0.1. Modposten er en kreditering på 6.58.80 med anvendelse af art 0.9 og en debitering af 6.75.99.

Evt. opskrivning foretages ved at debitere 6.58.80 og kreditere 6.75.99.

Saldoen for funktion 6.58.80 skal ved regnskabsårets afslutning være identisk med den bogførte værdi, der fremgår af kategori "00 Grunde" i anlægskartoteket.

6.58.81 Bygninger

Funktionen er opdelt i 6 grupperinger.

Primo åbningsåret vil værdien på 6.58.81 være et udtryk for den aktuelle samlede værdi af regionens bygninger, opgjort i overensstemmelse med de valgte regnskabsprincipper. Det vil som hovedregel sige oprindelig anskaffelsessum med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Denne værdi vil herefter hvert år ved regnskabsafslutningen blive reguleret med afskrivninger samt evt. op- og nedskrivninger. Herefter skal værdien reguleres for tilgange og afgang af aktiver.

Til- og afgang ved køb og salg af bygninger registreres direkte på 6.58.81.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Ved tilgang af aktiver debiteres først den relevante funktion/sted under hovedkonto 1-4 med anvendelse af den autoriserede artskontering. Modposten vil være en likvidkonto eller en kreditorkonto.

Næste skridt er "omkontering" af anskaffelsen, så den kommer rigtigt med i balancen som et aktiv, der skal afskrives på. Dette sker ved brug af art 0.0. Den relevante funktion /omkostningssted under hovedkonto 1-4 krediteres, mens konto 6.58.81 debiteres og 6.75.99 krediteres.

Det skal sikres, at der er overensstemmelse mellem registreringerne i regnskabet og anlægskartoteket.

Af- og nedskrivninger omkostningsføres ved at debitere under hovedkonto 1-4 med anvendelse af art 0.1. Modposten er en kreditering på 6.58.81 med anvendelse af art 0.9 og en debitering af 6.75.99.

Evt. opskrivning foretages ved at debitere 6.58.81 og kreditere 6.75.99.

Saldoen for funktion 6.58.81 skal ved regnskabsårets afslutning være identisk med den bogførte værdi, der fremgår af kategori "01 Bygninger" i anlægskartoteket.

Ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 skal i åbningsbalancen 2007 måles til den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 2004 korrigeret for af- og nedskrivninger samt opskrivninger, der er foretaget i perioden 2004-2006.

6.58.82 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

6.58.83 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr

Der henvises til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

6.58.84 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver

Funktionen er en interimspost, en mellemregningskonto, hvor forudbetalinger og omkostninger vedrørende ikke ibrugtagne anskaffelser samt aktiver under udførelse midlertidigt placeres. Afskrivninger påbegyndes ikke, før aktiverne tages i brug, dvs. samtidig med, at de betalinger, der er opført under denne funktion, overføres til 6.75.99 balancekonto.

Funktionen er i lighed med for de øvrige materielle anlægsaktiver opdelt i 4 grupperinger.

Der henvises til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81.

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Immaterielle anlægsaktiver defineres som identificerbare ikke-finansielle aktiver uden fysisk substans til vedvarende brug.

Immaterielle anlægsaktiver kan typisk være erhvervede IT-software programmer, større investeringer i IT-systemer, herunder opgraderinger af eksisterende standardsystemer, patenter, licenser.

Internt oparbejdede immaterielle aktiver, f.eks. interne udviklingsprojekter, herunder IT-systemer, kan aktiveres, hvis aktivet er centralt og væsentligt for opgavevaretagelsen. Immaterielle aktiver skal kun aktiveres, såfremt værdien kan opgøres pålideligt. Det er således et krav, at projektet kan afgrænses og ressourceudnyttelsen opgøres pålideligt f.eks. ved hjælp af et tidsregistreringssystemer eller lignende. Det er alene udgifter afholdt i udviklingsfasen og efterfølgende udgifter afholdt i driftsfasen i form af forbedret funktionalitet, der skal aktiveres. Udgifter i driftsfasen må ikke aktiveres, idet disse ikke bidrager til en værdiforøgelse.

Det skal understreges, at aktivering af internt oparbejdede immaterielle aktiver stiller betydelige krav til dokumentation af det faktiske ressourceforbrug.

6.62.85 Udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver

Der henvises til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81.

OMSÆTNINGSAKTIVER

Omsætningsaktiver defineres som alle andre aktiver end anlægsaktiver.

VAREBEHOLDNINGER

Varebeholdninger omfatter lagre af råvarer og hjælpematerialer, produkter under forarbejdning og færdigvarer af enhver art til videresalg. Varebeholdninger omfatter ligeledes beredskabslagre og omkostningsvarer, der er ikke er møntet på videresalg

6.65.86 Varebeholdninger/-lagre

Varelagre med en værdi, der overstiger 1 mio. kr., skal altid registreres. Varebeholdninger omfatter i den sammenhæng varekategorier, der registreres på samme funktion.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Varelagre mellem bagatelgrænsen og 1 mio. kr. skal registreres, hvis der sker forskydninger i varelageret, som vurderes at være væsentlige. Væsentlighedskriteriet skal kunne dokumenteres. Det er frivilligt at registrere varelagre under bagatelgrænsen på 100.000 kr.

Primo åbningsåret vil værdien på 6.65.86 være et udtryk for den aktuelle samlede værdi af regionens varebeholdninger, opgjort i overensstemmelse med de valgte regnskabsprincipper. Denne værdi vil herefter hvert år ved regnskabsafslutningen blive reguleret med evt. op- og nedskrivninger, såfremt disse vurderes at være væsentlige. Herudover skal værdien reguleres for evt. tilgang eller afgang. Der kan ikke afskrives på varebeholdninger.

Varebeholdninger skal opgøres i forbindelse med åbningsbalancen. Regulering af varebeholdninger skal herefter ske ultimo hvert år. Der henvises i øvrigt til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81, idet dog ændringer i varebeholdninger registreres ved anvendelse af art 0.2.

6.68.87 Grunde og bygninger bestemt til videresalg

Der henvises til konteringsreglerne vedrørende funktion 6.58.81.

HENSATTE FORPLIGTELSE

6.72.90 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser er opstået som resultat af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele. Hensatte forpligtelser er i modsætning til finansielle forpligtelser uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid, og de skal vedrøre regnskabsåret eller tidligere regnskabsår.

Hensatte forpligtelser kan indregnes i balancen når:

- regionen på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse som resultat af en tidligere begivenhed, og
- det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på regionens økonomiske ressourcer, og
- der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen

Ved sandsynlighed forstås, at der skal være større risiko for et træk på de økonomiske ressourcer end for det modsatte.

Som eksempel på regionale hensatte forpligtelser kan der peges på tjenestemandspensioner. Øvrige regionale hensatte forpligtelser kan f.eks. være forpligtelser afledt af en retssag, erstatningskrav, miljøforurening mv.

Forpligtelser, der knytter sig til et aktiv skal ikke medregnes som en hensættelse, f.eks. skal en forurennet grund nedskrives med de omkostninger, der er forbundet med indfrielsen af forpligtelsen.

Da hensatte forpligtelser er uvisse mht. til størrelse eller forfaldstidspunkt, kan de ikke opgøres præcist på balancedagen. Hensatte forpligtelser skal derfor indregnes som det bedste skøn over de omkostninger, der på balancedagen er nødvendige for at afvikle forpligtelsen.

Hensatte forpligtelser adskiller sig fra eventualforpligtelser ved, at sidstnævnte ikke kan opgøres med tilstrækkelig pålidelighed, og at det ikke er sandsynligt, at afviklingen vil medføre et træk på regionens økonomiske ressourcer.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Det er obligatorisk at indregne hensatte forpligtelser, der enkeltvis overstiger 100.000 kr., i balancen.

Der er autoriseret følgende grupperinger til hensatte forpligtelser:

Gruppering 001 Ikke-forsikringsdækkede tjenestemandspensioner:

Grupperingen skal vise regionens gældsforpligtelser i form af pensionstilsagn, der ikke er forsikringsmæssigt afdækket.

Den ikke-afdækkede pensionsforpligtelse opgøres i forbindelse med åbningsbalance pr. 1. januar 2007 aktuarmæssigt. Herefter skal pensionsforpligtelsen som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5 år.

Pensionsforpligtelsen opgøres aktuarmæssigt med virkning fra regnskab 2007 på baggrund af realistiske forudsætninger hvad angår erhvervsevnetab og levealder, en pensionsalder på 62 år, samt en grundlagsrente på 2 pct. Dette svarer til de gængse forudsætninger, der oftest er anvendt ved aktuarmæssig beregning af den ikke-forsikrede pensionsbyrde. Forpligtelsen opgøres både for pensionerede, fraflyttede og erhvervsaktive tjenestemænd.

Regioner, der er genforsikret, skal ikke indregne pensionsforpligtelsen i balancen, såfremt denne er fuldt afdækket. Er der elementer af selvforsikring i forsikringsaftalen, f.eks. i forbindelse med afskedigelse af tjenestemænd eller tidlig pensionering skal den ikke-afdækkede forpligtelse opgøres. Ligeledes skal en pensionsforpligtelse, som dækkes af anden myndighed, ikke indregnes i opgørelsen af den hensatte forpligtelse til tjenestemandspensioner.

Ændringer i pensionsforpligtelsen sker løbende på følgende måde:

- a) Forøgelse ved at erhvervsaktive tjenestemænd optjener pensionsret
- b) Ændring som følge af forventet ændret dødelighed, afgangsalder, afskedigelse m.v. blandt erhvervsaktive, fraflyttede og pensionerede tjenestemænd
- c) Nedbringelse via løbende udbetalinger til pensionerede og fraflyttede tjenestemænd

Ændringen i pensionsforpligtelsen, som den opgøres efter punkt a), svarer til omkostningen ved tjenestemandspensioner i resultatopgørelsen i det omkostningsbaserede regnskab, mens pkt. c) svarer til udgiften i det udgiftsbaserede driftsregnskab.

Ad pkt. a):

Omkostningerne debiteres på de relevante omkostningssteder, hvor dette er autoriseret, ellers direkte på funktionen under hovedkonto 1-4 ved anvendelse af art 0.3. Omkostningerne beregnes som et procenttillæg svarende til 20.3 % af den pensionsgivende løn for den tjenestemandsansatte. Omkostningerne krediteres funktion 6.72.90 Hensatte forpligtelser, gruppering 001, Ikke forsikringsdækkede tjenestemandspensioner.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Undtaget fra autoriseringen af en skønsmæssigt fastsat omkostning til tjenstemands-pension på 20,3 % af den samlede lønudgift til tjenstemandsansatte er de institutioner, som leverer ydelser under rammeaftalerne på social- og specialundervisningsområdet. Her gælder den fastsatte omkostning via de indgåede rammeaftaler. Disse omkostninger konteres derudover i overensstemmelse med reglerne i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Ad pkt. b)

Ved den aktuariemæssige opgørelse af pensionsforpligtelsen for tjenstemænd op- eller nedskrives den bogførte værdi på nærværende funktion, således at der er overensstemmelse mellem den bogførte værdi på funktionen og den aktuariemæssigt opgjorte forpligtelse. Op- eller nedskrivningen foretages med modpost på balancen. Der foretages således ingen fordeling tilbage på omkostningsstederne af den korrigerede opgørelse af omkostningerne på baggrund af den aktuariemæssigt beregnede hensatte pensionsforpligtelse på funktionen.

Ad pkt. c)

Løbende pensionsudbetalinger, der nedbringer pensionsforpligtelsen, skal registreres ved brug af art 5.1 på funktion 4.40.31. Det bemærkes at i omkostningsregnskabet, indebærer pensionsudbetalinger ikke en omkostning for regionen, men blot at pensionsforpligtelsen nedbringes, idet denne allerede er hensat i regnskabet. Det indebærer, at udbetalingerne neutraliseres ved at kreditere funktion 4.40.31 med anvendelse af art 0.3 og debitere funktion 6.72.90, Hensatte forpligtelser.

002 Tilsagn vedrørende kulturel virksomhed**003 Tilsagn vedrørende erhvervsudvikling****004 Tilsagn vedrørende uddannelse**

Retligt bindende tilsagn om projekttilskud udgiftsføres på hovedfunktion 3.20 Kulturel virksomhed, 3.30 Erhvervsudvikling og 3.40 Uddannelse afhængigt af formål. Modposten hertil er gruppering 002-004 afhængigt af formål. Ved udbetaling af tilsagn nedbringes de hensatte forpligtelser.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen udgør differencen mellem regionens aktiver og forpligtelser. Egenkapitalen er på denne måde et udtryk for regionens formue. Egenkapitalen skal specificeres på funktionerne 6.75.94-6.75.99. Bevægelserne på egenkapitalen skal fremgå af noterne i regnskabet.

6.75.94 Modpost for donationer

Ved donationer af aktiver eller modtagelse af tilskud på 100.000 kr. eller derover til helt eller delvis finansiering af aktiver, der indgår i regionens serviceproduktion, skal aktivet indregnes til den kostpris, som regionen skulle betale for det, hvis det ikke var modtaget som en donation (dagsværdi). Samtidig optages en tilsvarende passivpost på denne funktion.

Herefter skal der løbende foretages afskrivninger på aktivets bogførte værdi på den relevante funktion på hovedkonto 1-4. Imidlertid gælder det, at regionen ikke skal have nogen driftsmæssige omkostninger i form af afskrivninger på noget, regionen har fået doneret. Derfor registreres der en indtægt ved brug af art 0.8 svarende til afskrivningerne på den relevante funktion på hovedkonto 1-4. Indtægten/afskrivningerne modsvarer af en tilsvarende nedbringelse af denne funktion.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

Ved donation af ejendom med tilhørende grund behandles bygningsdelen som beskrevet i ovenstående. Grunden optages som et aktiv på funktion 6.58.80 Grunde med modpost på funktion 6.75.94. Der skal ikke afskrives på grunden, og der skal derfor heller ikke bogføres en indtægt svarende til afskrivningerne, som det gælder for øvrige donerede aktiver.

6.75.95 Reserve for opskrivninger

Funktionen er en slags ikke-finansiell egenkapital. Formålet med funktionen er at kunne opgøre, hvor stor en del af værdien af de ikke-finansielle aktivers værdi, der kan tilskrives ikke realiserede opskrivninger

Opskrivningerne skal i øvrigt fremgå af en særskilt anlægsoversigt til regionens regnskab.

6.75.96 Akkumuleret resultat for sundhedsområdet**6.75.98 Akkumuleret resultat for det regionale udviklingsområde**

Kontiene skal ved regnskabsafslutningen udtrykke det akkumulerede årsresultat opgjort efter omkostningsbaserede principper.

6.75.99 Balancekonto

Senest i forbindelse med regnskabsafslutningen optages nettoforskellen mellem særskilte aktiv- og passivposter på balance-kontoen.

Det skal i forbindelse med regnskabsafslutningen sikres, at årets ændring på balance-kontoen -med modsat fortegn- svarer til summen af øvrige ændringer på hovedkonto 6.

DEL II

BEVILLINGSREGLER, PROCEDURER OG OVERSIGTER

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

5 FORM- OG PROCEDUREKRAV TIL BUDGETTET

Indhold	Side
0 Indledning til del II	5.0 - 1
1 Procedurekrav i forbindelse med budgetvedtagelsen	5.1 - 1
2 Formkrav til budgettet	5.2 - 1
3 Oversigt over tidsfrister i forbindelse med budgetvedtagelsen	5.3 - 1
4 Bilag til kapitel 5	5.4 - 1

5 FORM- OG PROCEDUREKRAV TIL BUDGETTET

5.0 Indledning til del II

Regionslovens §§ 17-29 indeholder bestemmelser om regionernes budgetlægning, bevillingsafgivelse og regnskabsaflæggelse m.v., mens §§ 60-65 indeholder bestemmelser om forberedelsesudvalgenes økonomi og finansiering. Endvidere bemyndiger loven velfærdsministeren til at fastsætte nærmere regler på en række punkter. Sådanne administrativt fastsatte regler findes i Velfærdsministeriet bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. og dels i nærværende elektroniske version af "Budget- og regnskabssystem for regioner", der er bilag 1 til bekendtgørelsen.

Del II af budget- og regnskabssystemet rummer såvel egentlige regler som vejledning til lovens bestemmelser og de administrativt fastsatte bestemmelser. De egentlige regler er, så vidt det har været muligt og hensigtsmæssigt, markeret med en ramme omkring teksten.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.1 Procedurekrav i forbindelse med budgetvedtagelsen

Regionsloven og bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. indeholder en række bestemmelser om procedurer og tidsfrister i forbindelse med budgettets udarbejdelse og vedtagelse:

Senest 15. august udarbejder forretningsudvalget til regionsrådet forslag til regionens årsbudget for det kommende regnskabsår, som løber fra den 1. januar til den 31. december.¹ Forslaget ledsages af budgetoverslag for en 3-årig periode.²

Forretningsudvalgets forslag til årsbudget og budgetoverslag skal undergives to behandlinger i regionsrådet med mindst tre ugers mellemrum.³ Første behandlingen foretages senest den 24. august.⁴

Det forslag til kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag, som er indeholdt i forslaget til årsbudget, jf. §§ 6 og 7 i lov om regionernes finansiering, skal drøftes i kontaktudvalget mellem regionen og kommunerne i regionen senest den 1. september.⁵

Kommunalbestyrelserne i regionen skal senest den 10. september skriftlig meddele regionsrådet deres stillingtagen til forslaget til grundbidrag og udviklingsbidrag.⁶

Ved anden behandling, som foretages senest den 1. oktober, vedtages forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag af regionsrådet.⁷

Regionerne har en lovbestemt leverandørpligt i forhold til kommunerne for en række sociale tilbud og visse specialundervisningstilbud. Regionsrådet skal i henhold til sektorlovgivningen senest den 15. oktober indgå en årlig rammeaftale med kommunerne beliggende i regionen om bl.a. det samlede antal pladser og tilbud, regionsrådet stiller til rådighed for kommunerne i regionen. Da rammeaftalerne er en central forudsætning for både kommunernes og regionernes budgetlægning er det dog hensigtsmæssigt, at drøftelsen og vedtagelsen af rammeaftalerne tilrettelægges og indpasses i budgetprocessen på en hensigtsmæssig måde for både regionsråd og kommunalbestyrelser.

Bekendtgørelsen indeholder endvidere regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag, jf. nærmere herom i afsnit 5.2.

¹ Jf. § 2, stk. 1 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

² Jf. § 3, stk. 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

³ Jf. § 19, stk. 1 i regionsloven.

⁴ Jf. § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

⁵ Jf. § 2, stk. 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

I 2007 er grund- og udviklingsbidragene fastsat til henholdsvis 1.000 kr. og 100 kr. (2003- pris- og lønniveau) i henhold til § 4 og 5 i lov nr. 500 af 7. juni 2006 om begrænsninger i den kommunale skatteudskrivning for 2007 og regulering af de kommunale bidrag til regionerne i 2007.

⁶ Jf. § 2, stk. 4 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

⁷ Jf. § 19, stk. 2 i regionsloven og § 2, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Bekendtgørelsen indeholder også enkelte procedureregler. Efter § 3, stk. 2 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv. skal ændringsforslag til budgetforslaget angive, hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt med hvilket beløb bevillingen ønskes ændret. Denne regel hænger sammen med kravet om, at budgettet skal være umiddelbart egnet til realisering. Det udelukker, at der kan fremsættes ændringsforslag holdt i mere almindelige vendinger såsom: »regionsrådets ønsker en opprioritering af kræftområdet i forhold til forretningsudvalgets budgetforslag«. Tilsvarende regler gælder for budgetoverslagene.

Det er et krav, at ethvert omkostningsforøgende ændringsforslag skal ledsages af et forslag til finansiering af de øgede omkostninger, jf. § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision mv.

Det fremgår i øvrigt af regionslovens § 20, at det endeligt vedtagne årsbudget og de flerårige budgetoverslag skal være tilgængelige for regionens beboere. En kort redegørelse for indholdet af årsbudgettet og budgetoverslagene skal inden det kommende regnskabsårs begyndelse offentliggøres efter regionsrådets nærmere bestemmelse.

5.2 Formkrav til budgettet

Der er fastsat en række bestemmelser om, hvordan de regionale budgetter skal opstilles, hvilke poster de skal omfatte m.v. Disse formkrav skal ses i sammenhæng med de forskellige opgaver, som budgettet skal løse. Der skelnes i reglen mellem den finansielle opgave, den bevillingsmæssige opgave og informationsopgaven.

Den finansielle opgave

At budgettet har en finansiell funktion vil sige, at budgettet ikke alene indeholder en oversigt over regionens indtægter og udgifter/omkostninger, men at der i tilknytning hertil udarbejdes et finansieringsbudget/pengestrømsopgørelse, der viser, hvorledes finansieringen af den budgetterede aktivitet tilvejebringes inden for hvert af de tre aktivitetsområder, jf. nedenfor. Budgettet er således udtryk for en samlet afvejning af omkostningsønsker over for indtægtsmuligheder. Bloktilskud fra staten, grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne og takster på social- og specialundervisningsområdet kan ikke sættes op i løbet af året, og der er ligeledes fastsat restriktioner vedrørende kassekredit og lånoptagelse. Budgettets finansielle funktion spiller derfor en mere central rolle for regionerne, end det f.eks. er tilfældet i private virksomheder.

Den bevillingsmæssige opgave

Ifølge regionslovens § 21, stk. 1, angiver de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet ved budgetvedtagelsen har taget bevillingsmæssig stilling, den bindende regel for næste års regionale forvaltning.

Bevillingsangivelsen i budgettet er således udtryk for den af regionsrådet vedtagne fordeling af de økonomiske ressourcer mellem de forskellige regionale opgaveområder. Budgettet angiver dermed størrelsen af det spillerum, der er overladt til regionsrådet, forretningsudvalget og til forvaltningen og institutionerne, når de i årets løb skal foretage økonomiske dispositioner på regionens vegne.

Spillerummet for prioriteringen af regionernes økonomi begrænses af, at den er opdelt i tre adskilte dele: Sundhedsområdet, udviklingsopgaver og drift af institutioner på social- og specialundervisningsområdet. De tre aktivitetsområder skal hvile i sig selv, således at udgifterne på sundhedsområdet, herunder andele af administrative og finansielle fællesudgifter, finansieres af indtægter øremærket til dette område - og tilsvarende for de øvrige to områder.

Den informationsmæssige opgave

Budgettet retter sig som informationskilde mod regionens borgere, leverandører, ansatte med flere samt mod de centrale myndigheder. De centrale myndigheder indsamler budgetdata med henblik på at opgøre det samlede ressourceforbrug i den regionale sektor. Det er bl.a. med henblik på denne dataindsamling, at der er indført fælles konteringsregler, som er obligatoriske for alle regioner.

Som et særligt aspekt af informationsopgaven indgår, at budget og budgetforslag skal være velegnede redskaber for politikerne i forbindelse med beslutninger om den økonomiske prioritering. Denne prioriteringsopgave er bl.a. søgt tilgodeset ved, at kontoplanen så vidt muligt er opbygget, så beløb til sammenhængende formål optræder samlet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

5.2.1 OMRÅDEOPDELTE BUDGETTER

5.2.1.1 Driftsbudgetter og balancekrav

Ifølge § 3 i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er der fastsat regler om specifikation af de områder, inden for hvilke der skal være balance mellem indtægter og udgifter/omkostninger på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: Sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering.

Opgjort efter udgiftsbaserede principper skal der på sundhedsområdet være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag.

Opgjort efter omkostningsbaserede principper skal indtægterne være større end eller lig med omkostningerne på social- og specialundervisningsområdet. Tilsvarende gælder det regionale udviklingsområde.

Selv om der på sundhedsområdet er et udgiftsbaseret balancekrav, er der ligesom på de øvrige regionale aktivitetsområder, krav om anvendelse af omkostningsbaserede bevillinger, jf. kapitel 6.

Ved økonomistyringen af regionale tilbud på det sociale område skal opmærksomheden henledes på, at det fremgår af bemærkningerne til finansieringsreglerne i lov nr. 573 af 24. juni 2005, at disse skal finansieres af kommunerne. Udgangspunktet for den kommunale finansiering er en takstbetaling for det enkelte regionale tilbud, der fastsættes på baggrund af den samlede udgift, regionen vil have for typen af tilbud i forhold til rammeaftalen med kommunerne. Dette indebærer, at der alene er mulighed for at subsidiere taksterne for tilbud rettet mod samme målgruppe. F.eks. kan et underskud vedrørende en døgninstitution for handicappede børn ikke dækkes ved at forhøje taksterne på botilbud til sindslidende - derimod kan samme underskud blive dækket ved at hæve taksterne på alle døgninstitutioner for handicappede børn mv. Det er en forudsætning, at kommunerne er enige i takstfastsættelsen i den årlige rammeaftale.

Opdelingen af regionernes økonomi i tre aktivitetsområder indebærer, at der ved brug af fordelingsnøgler skal foretages en opdeling af regionernes administrative fællesomkostninger og finansielle omkostninger, og at de efter nærmere regler skal fordeles på tre områder, jf. afsnit 5.2.5.

Regionernes løbende indtægter er som udgangspunkt reserveret til et af de tre områder. Det gælder både for tilskuddene fra staten og bidragene fra kommunerne.

Driften af institutioner på social- og specialundervisningsområdet er bortset fra nogle særlige administrative opgaver finansieret fuldt ud gennem takstbetaling fra kommunerne. Disse opgaver hviler således i sig selv og medfører ikke nettoomkostninger eller -indtægter for regionerne. Området skal budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Størrelsen af det forventede årsresultat og det samlede akkumulerede resultat drøftes i kontaktudvalget. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Nettoomkostninger på det regionale udviklingsområde skal finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og skal dermed budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år.

Kravet om et årsresultat, der er større end eller lig med nul, er et udtryk for, at årets driftsomkostninger svarer til driftsindtægterne, og at årets ressourceforbrug er finansieret, og at ændringen i kapitalgrundlaget (afskrivninger) kan reetableres, og at eventuelt underskud fra tidligere år er udlignet. Ved opgørelsen af årsresultatet indgår ikke de to områders likviditetsmæssige træk eller overskud (mellemløbsregningskonto) i forhold til regionens samlede virksomhed.

For så vidt angår sundhedsområdet skal årets nettoudgifter finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og dermed budgetteres i balance. Ved underskud i et år er der ikke krav om, at dette skal udlignes i efterfølgende år.

I modsætning til social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde indgår likvide midler fra regionens finansieringsvirksomhed, f.eks. forbrug af likvide aktiver og lånoptagelse, ved opgørelsen af balancekravet.

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter/omkostninger og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i regionsrådet eller lignende.

Undervejs i budgetbehandlingen kan der fremkomme ændringsforslag, der ændrer forudsætningen for balancen i det oprindelige budgetforslag. I § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. er det fastsat, at der i denne situation skal tilvejebringes balance i det reviderede budgetforslag inden for det aktivitetsområde, ændringsforslaget vedrører. Balancekravet indebærer i forhold til social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde, at et ændringsforslag, der medfører øgede omkostninger skal modsvares af merindtægter eller mindre omkostninger inden for samme område, såfremt det forventede årsresultat er budgetteret til nul. På sundhedsområdet kan balancekravet også honoreres på anden vis, f.eks. ved forbrug af likvide aktiver.

5.2.1.2 Investeringsbudget

Regionsrådet skal ved budgettets endelige vedtagelse som minimum fastsætte et investeringsbudget, som angiver et loft over de investeringer, der kan foretages inden for hver af hovedkontiene og finansieres af regionens likvide aktiver. Hvor der som konsekvens af investeringer foretaget inden for investeringsbudgettet skal afholdes investeringsudgifter i senere regnskabsår, skal der være afsat et rådighedsbeløb i investeringsbudgettet, jf. nærmere i afsnit 6.2.2. Regionsrådet kan ligledes fastsætte en investeringsramme for fælles- og administrationsområdet, hvis dette administreres som et selvstændigt område.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Investeringsudgifter finansieres som interne lån, der som minimum afdrages svarende til afskrivning af investeringen i efterfølgende år. På social- og specialundervisningsområdet er der med henblik på at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området herudover krav om, at både nye og eksisterende investeringer samt øvrig kapital, som regionen stiller til rådighed for området, skal forrentes med markedsrenten.

Det er regionsrådet, der fastsætter investeringsbudgettet for de enkelte hovedkonti, jf. kapitel 6, afsnit 2.2.

5.2.1.3. Likviditetsmæssigt mellemværende i forhold til social- og specialundervisningsområdet

På social- og specialundervisningsområdet skal det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen opgøres og fremgå af regionens budget og regnskab. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området samt for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv.

5.2.2 BRUTTOPOSTERING

For hvert af de tre aktivitetsområder i de regionale budgetter gælder som udgangspunkt, at samtlige omkostninger finansieres under ét af samtlige indtægter inden for aktivitetsområdet. Regionsrådet skal således stå frit i sin udgiftsprioritering og ikke være påvirket af, hvilke typer af indtægter der indgår i finansieringen af de enkelte aktivitetsområder. Der kan dog ikke foretages en prioritering af udgifter og indtægter på tværs af de tre aktivitetsområder i de regionale budgetter.

For at regionsrådet kan have det bedst mulige grundlag for at foretage en økonomisk prioritering, må budgettet derfor opstilles efter *bruttoposteringsprincippet*. Det vil sige:

Omkostninger og indtægter skal opføres og specificeres hver for sig i budgettet, uanset om der gives brutto- eller nettobevillinger.

Bruttoposteringsprincippet er ikke alene vigtigt i relation til regionsrådets prioritering. Det har også betydning for informationsopgaven mere generelt. Kun i kraft af adskillelsen af indtægter og omkostninger er det muligt at skaffe sig information om de samlede omkostninger eller de samlede indtægter ved en given regional institution eller ved regionens samlede virksomhed.

5.2.3 FLERÅRSOVERSIGT

Sammen med budgettet udarbejdes og vedtages en flerårsoversigt, der indeholder budgetoverslag for en treårig periode. Regionsrådets vedtagelse af budgetoverslag er et lovkrav. Formålet er at sikre, at der sker en vurdering af de langsigtede virkninger, som beslutningerne i årsbudgettet er udtryk for.

Regionsrådet kan f.eks. vedtage en omlægning af aktiviteten, som betyder en besparelse i sidste halvdel af budgetåret. Den fulde årseffekt af besparelsen vil da ikke fremgå af årsbudgettet, men derimod af budgetoverslaget for det første år efter budgetåret.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

På følgende punkter skal flerårsoversigten opfylde de samme krav som selve budgettet:

Flerårsoversigten skal omfatte samtlige indtægter og omkostninger, der skal være balance for hvert af årene og for hvert af tre regionale aktivitetsområder, og opstillingen skal ske efter bruttoposteringsprincippet. Derimod er der særlige regler vedrørende pris- og lønniveau i flerårsoversigten, jf. nedenfor.

5.2.4 PRIS- OG LØNNIVEAU

Årsbudgettet udarbejdes i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i budgetåret.

Budgetoverslagene i *flerårsoversigten* udarbejdes for hovedkonto 1-4 (drift, refusion og anlæg) i budgetårets priser (faste priser), mens hovedkonto 5 og 6 udarbejdes i det enkelte overslagsårs pris- og lønniveau (løbende priser).

For hvert overslagsår anføres som en særskilt post den samlede forventede pris- og lønstigning vedrørende hovedkonto 1-4 i forhold til budgetåret. Beløbet anføres særskilt for indtægter og for omkostninger.

Ved at anvende faste priser på hovedkonto 1-4 i budgetoverslagsårene opnår man, at ændringer i beløbsstørrelser fra ét år til et andet altid er udtryk for reale aktivitets- eller mængdeændringer.

På *årsbudgettet* angives alle poster i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i budgetåret.

I *flerårsoversigten* angives posterne på hovedkonto 1-4 i budgetårets pris- og lønniveau (faste priser), mens posterne på hovedkonto 5 angives i det pris- og lønniveau, der forventes at være gældende i det enkelte overslagsår (løbende priser).

For hvert af budgetoverslagsårene opstilles umiddelbart efter anlæg en særlig post, der angiver den samlede forventede pris- og lønstigning for drift, refusion og anlæg i forhold til budgetåret.

5.2.5 FORDELINGSPRINCIPPER I BUDGET OG REGNSKAB

Der skal i forbindelse med vedtagelse af budget og aflæggelse af årsregnskab foretages en række fordelinger af omkostninger og indtægter vedrørende fælles formål og central administration, der registreres på hovedkonto 4, og renter mv., der registreres på hovedkonto 5, med henblik på opgørelse af driftsresultat på hvert af de tre regionale aktivitetsområder.

Regionens renter mv. overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3. Der foretages ikke overførsel til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto er krav om registrering af intern forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Herefter overføres ligledes i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse regionens omkostninger til fælles formål og administration, der konteres på hovedkonto 4, til de enkelte områder på hovedkonto 1-3.

Ved fordelingen af indtægter og udgifter til fælles formål og central administration, der konteres på hovedkonto 4, fastsættes fordelingsnøglen af regionerne under hensyntagen til de tre aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

5.2.6 MOMS

Omkostningerne på hovedkonto 1-4 skal som hovedregel angives eksklusive moms i såvel budget som regnskab.

Omkostningerne til *købsmoms* samles på funktion 5.80.95. De nærmere regler for, hvilke konti og hvilke arter der er omfattet af købsmomsordningen, fremgår af afsnit 2.6.

Kravet om særskilt og samlet kontering af købsmomsomkostningerne skal ses i sammenhæng med momsrefusionsordningen, som betyder, at den enkelte region får sine momsomkostninger refunderet af staten.

Momsrefusionsordningens formål er at sikre en konkurrencemæssig ligestilling mellem private virksomheders produktion af regionale ydelser og regionens egenproduktion. Da regionens egenproduktion ikke er belagt med moms, ville det være ensbetydende med ulige konkurrencevilkår til ugunst for den private sektor, hvis regionen ikke fik refunderet moms af ydelser købt hos private.

Registreret moms, dvs. moms i forbindelse med momsregistreret virksomhed i regionen, føres på funktion 6.52.59. De nærmere konteringsregler er beskrevet i afsnit 2.6.

5.2.7 OVERSIGTER TIL BUDGETTET

Summariske overskuelige oversigter over budgetforslaget spiller en vigtig rolle som redskaber i den politiske prioriteringsproces forud for budgettets vedtagelse. Oversigter udarbejdet på grundlag af det vedtagne budget tjener desuden som informationsgrundlag for de centrale myndigheder. Dels med henblik på opgørelse af den samlede aktivitet i den regionale sektor og dels med statistikformål for øje.

Regionerne er i vid udstrækning frit stillet med hensyn til omfanget og formen af det materiale, der skal uddeles til regionsrådet i forbindelse med budgetbehandlingen.

Reglerne stiller alene krav om uddeling til regionsrådet af bevillingsoversigt, resultatopgørelse, pengestrømsopgørelse og investeringsoversigt samt bemærkninger (jf. afsnit 5.2.8). Den enkelte region kan selv vælge den mest hensigtsmæssige udformning af oversigterne.

Endvidere indgår der i budget- og regnskabssystemet en række oversigter til budgettet, der skal udarbejdes i overensstemmelse med de fastsatte formkrav og indsendes til henholdsvis Økonomi- og Indenrigsministeriet og Danmarks Statistik.

Nedenstående skema sammenfatter reglerne om uddeling og indsendelse af oversigter til budgettet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Afsnit	Oversigt	Skal uddeles uden formkrav	Skal indsendes med formkrav	Skal indsendes uden formkrav
5.2.7.a	Bevillingsoversigt	X		X
5.2.7.b	Resultatopgørelse	X	X	
5.2.7.c	Pengestrømsopgørelse	X	X	
5.2.7.d	Hovedoversigt til budget		X	
5.2.7.e	Sammendrag af budget		X	
5.2.7.f	Specifikationer til budgettet		X	
5.2.7.g	Investeringsoversigt	X		X
5.2.7.h	Særlige budgetoplysninger		X	
5.2.7.i	Ressourceoversigt vedrørende sociale institutioner		X	
5.2.7.j	Flerårsoversigt	X		

a. Bevillingsoversigt

Det er både obligatorisk at udarbejde bevillingsoversigt til budgetforslaget og bevillingsoversigt til det vedtagne budget.

Af bevillingsoversigten skal det klart fremgå, hvilke af budgettets poster den enkelte bevilling er knyttet til. Der må således hverken være tvivl om:

- Hvilke poster bevillingen omfatter
- Hvilket beløb bevillingen lyder på, herunder om der er tale om en brutto- eller nettobevilling
- Hvem bevillingen er givet til.

Også rådighedsbeløbene vedrørende anlægsarbejder, der opgøres efter et udgiftsbaseret princip, skal fremgå af bevillingsoversigten, således at det som minimum fremgår, hvor stort et samlet rådighedsbeløb, der er knyttet til hvert enkelt hovedkonto (om rådighedsbeløb og anlægsbevillinger, se kapitel 6).

Afgrænsningen af budgettet i bevillinger er en central forudsætning for, at budgettet kan tjene som grundlag for den daglige administration, den løbende økonomiske styring og den efterfølgende kontrol.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Der er ikke fastsat bestemte formkrav til opstilling af bevillingsoversigten. De eneste krav er, som nævnt, at hver enkelt bevilling er entydigt defineret i forhold til kontoplanen samt ved den politiske eller administrative enhed, bevillingen er givet til.

Der skal udarbejdes bevillingsoversigt i tilknytning til såvel budgetforslaget som det vedtagne budget. Bevillingsoversigten skal vise de poster afgrænset i forhold til kontoplanen - hvortil regionsrådet tager bevillingsmæssig stilling. Bevillingsoversigten skal endvidere omfatte budgettets rådighedsbeløb som minimum specificeret på hovedkontoniveau.

Et forslag til bevillingsoversigt uddeles til medlemmerne af regionsrådet i forbindelse med budgetforslagets behandling.

Den endelige bevillingsoversigt indsendes senest den *5. januar* elektronisk til Økonomi- og Indenrigsministeriet på e-mail: budregn@oim.dk

Beløb i bevillingsoversigten anføres i hele 1.000 kr.

b. Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen opgøres omkostningsbaseret.

Formålet med resultatopgørelsen er at specificere det forventede årsresultat som årets indtægter fratrukket årets omkostninger (periodiserede ressourceforbrug).

Resultatopgørelsen skal udarbejdes for sundhedsområdet (hovedkonto 1), social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) og det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3). Indtægter og omkostninger til fælles formål, administration, renter m.v., der konteres på hoved 4 og 5, fordeles på hovedkonto 1-3 i både budgettet og regnskabet. Ligeledes skal der sondres mellem indtægter og omkostninger afledt af regionens ordinære og ekstraordinære drift. Sidstnævnte vedrører aktiviteter, der ikke forventes at være tilbagevendende og som ikke har sammenhæng til den ordinære aktivitet.

Budgettet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en resultatopgørelse for sundhedsområdet (hovedkonto 1), social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) og det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3). Resultatopgørelserne udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 5.4.1.

Resultatopgørelserne indsendes ultimo oktober til Økonomi- og Indenrigsministeriet..

De budgetterede resultatopgørelser for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde må ikke udvise et underskud, jf. afsnit 5.2.1.

c. Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen udarbejdes omkostningsbaseret.

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise budgetårets pengestrømme fordelt på regionens samlede drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteter. Der skal udarbejdes en samlet pengestrømsopgørelse for hele regionen, herunder for de 3 regionale aktivtetsområder (sundhed, social- og specialundervisning samt regional udvikling).

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

Pengestrømmene fra drifts- og investeringsaktiviteterne skal henføres entydigt til ét af de tre aktivitetsområder. På social- og specialundervisningsområdet skal pengestrømsopgørelsen afdække det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi. Mellemværendet skal forrentes. Pengestrømsopgørelserne udarbejdes med udgangspunkt i resultatopgørelserne og investeringsoversigten.

I tilknytning til pengestrømsopgørelsen vises særskilt budgetårets forventede forskydninger i likviderne samt likviderne ved periodens begyndelse og slutning. I tilknytning til pengestrømsopgørelsen vises social- og specialundervisningsområdet mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi.

Årsbudgettet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet indeholde en pengestrømsopgørelse for hele regionen. Pengestrømsopgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 2 i afsnit 5.4.2.

Pengestrømsopgørelsen indsendes ultimo oktober til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Beløb i pengestrømsopgørelsen anføres i 1.000 kr.

d. Hovedoversigt til budget

Hovedoversigten udarbejdes udgiftsbaseret.

Hovedoversigtens formål er at give et summarisk overblik over de budgetterede aktiviteter og deres finansiering. Hovedoversigten danner bl.a. basis for en første opgørelse i Økonomi- og Indenrigsministeriet af den regionale sektors budgetter. Det er baggrunden for, at hovedoversigten skal indsendes umiddelbart efter budgetvedtagelsen og inden indsendelsen af det øvrige budgetmateriale.

Der skal udarbejdes en hovedoversigt til det vedtagne budget.

Hovedoversigten indsendes *primo oktober* til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse af hovedoversigten.

e. Sammendrag af budget

Sammendraget af budgettet udarbejdes efter udgiftsbaserede principper.

Sammendrag af budget tjener ligesom hovedoversigten informations- og statistikformål. Afsnitsopdelingen er den samme, men detaljeringsgraden er større, og sammendraget skal omfatte såvel budgetåret som de tre budgetoverslagsår.

Det skyldes, at sammendraget udover de ovennævnte formål også skal opfylde et planlægningsmæssigt sigte.

Specifikationsgraden er ikke den samme overalt i sammendraget. Afhængig af de enkelte udgiftsområders karakter og indhold er budgetoplysningerne i sammendraget fastlagt ved hovedfunktions- eller funktionsniveau.

Der skal udarbejdes et sammendrag af det vedtagne budget i overensstemmelse med det skema, som Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen.

Sammendrag af budget indsendes senest den *15. november* til Danmarks Statistik.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse af sammendrag af budget.

f. *Specifikationer til budgettet*

Oversigten med specifikationer til budgettet udgør den detaljerede budgetindberetning til de centrale myndigheder.

Der skal udarbejdes specifikationer til det vedtagne budget, dvs. en oversigt over budgettets poster, hvor specifikationsgraden er den samme som i den autoriserede konto-plan. Specifikationsgraden er som hovedregel følgende:

- Hovedkonto
- Hovedfunktion
- Funktion
- Dranst
- Ejerforhold
- Gruppering (drift)
- Hovedart
- Art (for så vidt angår hovedart 4, 5, 7 og 8)

Specifikationerne til budgettet indrapporteres senest den *15. november* til Danmarks Statistik.

Beløb i specifikationer til budget anføres i hele 1.000 kr.

g. *Investeringsoversigt*

Indberetningen af generelle budgetoplysninger til de centrale myndigheder omfatter endelig en investeringsoversigt for budgetåret og budgetoverslagsårene.

I investeringsoversigten redegøres i skematisk form for de af regionsrådet afgivne anlægsbevillinger og deres sammenhæng med de på årsbudgettet og i budgetoverslagsårene opførte rådighedsbeløb.

De gældende bevillingsregler, der er nærmere omtalt i kapitel 6, rummer mulighed for, at regionsrådet i et vist omfang kan afgive rammebevillinger omfattende flere anlægsarbejder. Ligeledes har regionsrådet mulighed for at anvende samlede rammer til forretningsudvalget for rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder i budgettet.

Praksis med hensyn til anvendelsen af rammebevillinger og specifikationsgraden af rådighedsbeløb i budgettet vil således kunne variere fra region til region.

Som følge heraf er investeringsoversigten ikke bundet af bestemte formkrav, men må tilpasses til de bevillingsmæssige forhold i den enkelte region. Der gælder imidlertid forskellige regler med hensyn til indholdet af oplysningerne i investeringsoversigten.

I tilknytning til det vedtagne budget skal udarbejdes en oversigt over anlægsarbejder, hvortil der er afsat rådighedsbeløb i budgetåret og/eller et eller flere af de tre budgetoverslagsår.

Investeringsoversigten indsendes senest den *5. januar* elektronisk til Økonomi- og Indenrigsministeriet på e-mail: budregn@oim.dk.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

Investeringsoversigten skal for det enkelte anlægsarbejde eller for den enkelte rammebevilling indeholde oplysninger om:

- Dato for afgivelsen og eventuelt ajourføringen af anlægsbevillingen Det beløb, som anlægsbevillingen lyder på
- Datoer for arbejdets forventede igangsættelse og afslutning
- Udgifter vedrørende anlægsarbejdet, som forventes afholdt forud for det pågældende budgetår
- De rådighedsbeløb, som er afsat i budgetåret og hvert af de tre budgetoverslagsår
- Udgifter vedrørende anlægsarbejdet, som forventes afholdt efter udløbet af budgetoverslagsperioden
- Det ajourførte udgiftsoverslag.

Beløb i investeringsoversigten anføres i hele 1.000 kr.

h. Særlige budgetoplysninger

Skemaet for særlige budgetoplysninger indeholder oplysninger, der bl.a. vedrører opgørelsen af de regionale udgifter på udvalgte områder.

Skemaet for særlige budgetoplysninger indsendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet *primo oktober*.

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse vedrørende de særlige budgetoplysninger.

i. Ressourceoversigt vedrørende sociale institutioner

I forbindelse med vedtagelse af budgettet skal der udarbejdes ressourceoversigt for sociale institutioner. Ressourceoversigten bygger på fordelinger af udgifter på funktion 2.10.01-2.80.70 for sociale institutioner.

Der skal udarbejdes ressourceoversigt for sociale institutioner til det vedtagne budget.

Ressourceoversigten skal indsendes *ultimo oktober* til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for budgetvedtagelsen det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse vedrørende ressourceoversigten.

j. Flerårsoversigt

Flerårsoversigten udarbejdes og vedtages sammen med budgettet. Flerårsoversigten kan integreres som en del af bevillingsoversigten. Regionsrådets vedtagelse af budgetoverslag er et lovkrav. Yderligere omtale af flerårsoversigten findes under 5.2.3.

5.2.8 BEMÆRKNINGER TIL BUDGETTET

Det regionale budget består ud over den talmæssige opstilling af totalbudgettet og den tilknyttede oversigt over de afgivne bevillinger af bemærkninger til budgettet.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

I bemærkningerne til budgettet redegøres nærmere for budgettets forudsætninger og indhold. Bemærkningerne til budgettet har endvidere en bevillingsmæssig funktion. Der kan således i bemærkningerne være fastsat forbehold og betingelser for udnyttelsen af en bevilling. Disse bemærkninger er bindende for den enkelte bevillingshaver. På samme måde som beløbene i bevillingsoversigten er der kun fastsat få udtrykkelige bestemmelser med hensyn til udformningen og indholdet af bemærkningerne til budgettet. Det er dog et krav, at det af bemærkningerne tydeligt fremgår, om disse har et bevillingsmæssigt sigte, jf. ovenfor, eller om de er af mere generel informativ karakter.

Herudover er det et krav, at bemærkningerne til budgettet indeholder en redegørelse for, hvordan budgettet er påvirket af indgåelsen af leasingarrangementer, herunder sale-and-lease-back arrangementer. Redegørelsen bør omfatte påvirkningen af såvel omkostninger og indtægter i budgettet som af gældsforhold og økonomiske forpligtelser i øvrigt.

Endelig er det et krav, at det af bemærkningerne til budgettet fremgår, hvordan det aktivitetsafhængige bidrag på sundhedsområdet fordeler sig på kommunerne i regionen.

Det kan være hensigtsmæssigt at opdele bemærkningerne til budgettet i en generel og en speciel del.

I en sådan opdeling vil de *generelle bemærkninger* oftest i første række tjene en informationsopgave. Informationen kan være rettet mod såvel de politiske beslutningstagere og den regionale administration som borgerne. Disse generelle, oplysende budgetbemærkninger kan f.eks. indeholde en redegørelse for generelle budgetforudsætninger såsom pris- og lønskøn, skøn over den fremtidige befolkningssammensætning. I forlængelse heraf kan endvidere redegøres for regionens målsætninger for udviklingen i regionale samlede økonomi.

Der kan herudover knyttes generelle bemærkninger til de enkelte bevillingsområder eller hovedkonti. Der kan f.eks. gøres rede for baggrunden for omprioriteringer i forhold til sidste års budget eller gives beskrivelser af igangværende eller planlagte anlægsarbejder eller omstillingsprojekter. Herudover kan bemærkningerne indeholde en omtale af regionens overordnede målsætninger for udviklingen på de enkelte serviceområder.

De *specielle bemærkninger* vil derimod indeholde den mere dybtgående redegørelse for budgettets forudsætninger og indhold med detailbemærkninger til de enkelte hovedfunktioner og funktioner m.v.

Der skal udarbejdes bemærkninger til såvel budgetforslaget som det endelige budget. Bemærkningerne til budgetforslaget uddeles til regionen i forbindelse med behandlingen af budgetforslaget.

Bemærkningerne til det vedtagne budget indsendes senest den *5. januar* elektronisk til Økonomi- og Indenrigsministeriet på e-mail; budregn@oim.dk.

Det skal i øvrigt bemærkes, at også regionernes kasse- og regnskabsregulativ eller andre interne forskrifter vil kunne indeholde bestemmelser, der på linje med de årlige bemærkninger til budgettet fastsætter betingelser i forbindelse med bevillingernes anvendelse.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

5.3 Oversigt over tidsfrister i forbindelse med budgetvedtagelsen

Fristerne i forbindelse med budgettets udarbejdelse og vedtagelse - herunder for indsendelse af budgetmateriale til de centrale myndigheder - er opsummeret i nedenstående oversigt.

Senest 15. august	Forretningsudvalget udarbejder budgetforslag til regionsrådet.
Senest 24. august	1. behandling af budgetforslaget.
Senest 1. september	Forslag til kommunernes årlige grundbidrag og udviklingsbidrag drøftes i kontaktudvalget.
Senest 10. september	Kommunalbestyrelserne i regionen meddeler skriftligt regionsrådet deres stillingtagen til forslaget grundbidrag og udviklingsbidrag.
Senest 1. oktober	Budgettet vedtages.
Primo oktober	Hovedoversigt og særlige budgetoplysninger indsendes til <u>Økonomi- og Indenrigsministeriet</u> . Den nærmere tidsfrist meddeles af Økonomi- og Indenrigsministeriet forud for budgetvedtagelsen.
Ultimo oktober	Resultatopgørelse, pengestrømsopgørelse og ressourceoversigt vedrørende sociale institutioner indsendes til <u>Økonomi- og Indenrigsministeriet</u> . Den nærmere tidsfrist fremgår af det udsendte skemamateriale.
Senest 15. november	Sammendrag og specifikationer indsendes til Danmarks Statistik.
Senest 5. januar	Bevillingsoversigt, investeringsoversigt, og bemærkninger indsendes til <u>Økonomi- og Indenrigsministeriet</u> .

Falder ovennævnte datoer på en lørdag eller søndag, udskydes fristen til den følgende mandag. Dette gælder dog ikke fristerne for budgetforslagets forelæggelse og budgettets vedtagelse.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

5.4 Bilag til kapitel 5

5.4.1. Bilag 1 - Resultatopgørelse

Sundhed

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (1.90.90)			
Kommunale grundbidrag (1.90.91)			
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag (1.90.92)			
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten (1.90.93)			
Tilskud fra bløderudligningsordningen (1.90.94)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (1.70.50)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (1.80.60)			
Andel af finansielle omkostninger (1.80.60)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

Social og specialundervisning

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Takstbetalinger vedr. det sociale område			
Takstbetalinger vedr. specialundervisning			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (2.70.60)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (2.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (2.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Regional udvikling

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (3.90.90)			
Udviklingsbidrag fra kommunerne (3.90.91)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (3.70.60-63)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (3.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (3.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

De budgetterede resultatopgørelser for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde må ikke udvise et underskud, jf. afsnit 5.2.1.

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

5.4.2. Bilag 2 - Pengestrømsopgørelse**I alt**

(1.000 kr.)	Sundhed	Social- og specialundervisning	Regional udvikling	I alt
Årets resultat				
Likviditetsreguleringer til årets resultat				
+ afskrivninger				
+ intern forrentning				
+ varebeholdninger, primo				
- varebeholdninger, ultimo				
- feriepenge, primo				
+ feriepenge, ultimo				
- hensættelse til pension, primo				
+ hensættelse til pension, ultimo				
- andre reguleringer, primo				
+ andre reguleringer, ultimo				
A. Likviditetsvirkning af årets resultat				
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer				
- køb af immaterielle anlægsaktiver				
+ salg af immaterielle anlægsaktiver				
- køb af materielle anlægsaktiver				
+ salg af materielle anlægsaktiver				
+ salg af anlægsaktiver i forbindelse med kvalitetsfundsinvesteringer ¹				
+/- andre forhold				
B. Likviditetsvirkning af investeringer				
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)				
Likviditetsreguleringer til fælles- og finansieringsposter				
+/- forskydninger i kortfristede tilgodehavender				
+/- forskydninger i kortfristede gældsforpligtelser				
+ optagelse af eksterne lån				
- afdrag på eksterne lån				
- forrentning af interne lån				
- hensættelser til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte				
+ forbrug af hensættelser til finansiering af projekter med kvalitetsfundsstøtte				
+/- værdiregulering af likvide aktiver				
+/- øvrige finansielle poster				

¹ Der redegøres i en note til pengestrømsopgørelsen, hvordan evt. salg af sygehusbyggeri har medgået til at finansiere kvalitetsfundsinvesteringer på sygehusområdet

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

D. Likviditetsvirkning af fælles- og finansieringsposter				
E. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat+A+B+C+D)				
F. Likvider, primo budgetåret				
G. Likvider, ultimo budgetåret (E+F)				

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

De afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld henføres til koncernniveauet i regionen, som en integreret del af regionens fælles kassebeholdning.

Omkostningen til evt. forrentning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forrentningen af interne lån tilgår regionen som koncern, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

For hvert af de 3 aktivitetsområder (sundhed, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde) udarbejdes en opgørelse, der viser pengestrømmene i budgetåret, korrigeret budget for indeværende års budget samt seneste regnskabsår, jf. nedenfor. Det kan være hensigtsmæssigt også at lave en pengestrømsopgørelse for hovedkonto 4 , fælles formål og administration, som herefter fordeles på de 3 regionale aktivitetsområder.

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Årets resultat			
Likviditetsreguleringer til årets resultat			
+ afskrivninger			
+ intern forrentning			
+ varebeholdninger, primo			
- varebeholdninger, ultimo			
- feriepenge, primo			
+ feriepenge, ultimo			
- hensættelse til pension, primo			
+ hensættelse til pension, ultimo			
- andre reguleringer, primo			
+ andre reguleringer, ultimo			
A. Likviditetsvirkning af årets resultat			
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer			
- køb af immaterielle anlægsaktiver			
+ salg af immaterielle anlægsaktiver			
- køb af materielle anlægsaktiver			
+ salg af materielle anlægsaktiver			
+ salg af anlægsaktiver i forbindelse med kvalitetsfundsinvesteringer ²			
+/- andre forhold			
B. Likviditetsvirkning af investeringer			
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)			

² Medtages på sundhedsområdet. Der redegøres i en note til pengestrømsopgørelsen, hvordan evt. salg af sygehusbyggeri har medgået til at finansiere kvalitetsfundsinvesteringer på sygehusområdet

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

For social- og specialundervisningsområdet vises det likviditetsmæssige mellemværende med regionen i overensstemmelse med nedenstående skema.

Mellemværende med regionen

(1.000 kr.)	B	B01	B02	B03
Primo 1. januar				
Årets likviditetsvirkning				
Forrentning af saldo				
Ultimo 31. december				

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

6 BEVILLINGSREGLER

Indhold	Side
0 Indledning	6.0 - 1
1 Bevillingstyper	6.1 - 1
2 Bevillingsniveau	6.2 - 1
3 Bruttobevillinger og nettobevillinger	6.3 - 1
4 Rammestyling og overførselsadgang for institutioner m.v.	6.4 - 1

6 BEVILLINGSREGLER

6.0 Indledning

Ved en *bevilling* forstås en bemyndigelse fra regionsrådet til at afholde udgifter til et nærmere angivet formål eller oppebære indtægter af en nærmere angiven art inden for de fastsatte økonomiske rammer og i overensstemmelse med de generelle og specielle vilkår, hvorunder bevillingen er givet.

I regionslovens § 21, stk. 4, jf. § 40, stk. 2, 1. punktum, fastslås det, at *bevillingsmyndigheden er hos regionsrådet*. Lovbestemmelsen betyder, at det *ikke* er tilladt for regionsrådet at delegere bevillingsmyndigheden.

Den bevillingsmæssige hjemmel skal foreligge, inden en disposition iværksættes. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet eller ved tillægsbevilling, må således ikke iværksættes, før regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling, jf. regionslovens § 21, stk. 4, jf. § 40, stk. 2, 2. punktum, i den kommunale styrelseslov.

Hovedreglerne er med andre ord:

- Det er alene regionsrådet, som kan give en bevilling
- Bevillingssager skal altid optages på dagsordenen for et regionsrådsmøde
- Der må ikke gennemføres udgifts- eller indtægtsmæssige dispositioner i regionen, før den fornødne bevilling fra regionsrådet foreligger (jf. dog afsnit 6.1)

Fra denne hovedregel er der to undtagelser:

For det første kan foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt, jf. regionslovens § 21, stk. 4, jf. § 40, stk. 2, 3. punktum, i den kommunale styrelseslov og jf. nedenfor om tillægsbevillinger.

For det andet kan regionsrådet, jf. regionsloven § 21, stk. 4, jf. § 40, stk. 2, 4. punktum, i den kommunale styrelseslov, bemyndige forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling, jf. nedenfor om tillægsbevillinger.

Hovedreglen om forbud mod delegation af bevillingsmyndigheden betyder imidlertid ikke, at alle udgifts- eller indtægtsmæssige dispositioner i regionen skal forelægges for regionsrådet. Omfanget af bevillingssager, som skal behandles i regionsrådet, vil afhænge af regionsrådets beslutninger om bevillingsniveau og anvendelse af bevillingsrammer.

Regionsrådet kan således ved sin bevillingsafgivelse fastsætte brede *bevillingsrammer*, der inden for forretningsudvalgets område overlader kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse til forretningsudvalget. Forretningsudvalget kan herefter beslutte at overlade dispositionskompetence og -ansvar videre til den regionale forvaltning, institutionsledere m.v. Regionsrådet kan også ved sin bevillingsafgivelse vælge snævrere bevillingsrammer, der kan overlade kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse til de udførende led i den regionale forvaltning, f.eks. direkte til en institutionsleder.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Ligger bevillingen uden for forretningsudvalgets område, er der ikke noget udvalg, bevillingsniveauet kan overlades til. Kompetence og ansvar for bevillingens overholdelse kan ligeledes overlades til de udførende led i den regionale forvaltning.

Regionsrådet har fortsat det endelige ansvar for bevillingernes anvendelse og overholdelse og har pligt til at udøve tilsyn og kontrol hermed.

Regionsrådets bevillingafgivelse sker først og fremmest i forbindelse med vedtagelsen af *årsbudgettet*.

Årsbudgettets *bevillingsmæssige funktion* er direkte fastsat i regionslovens § 21. Det fremgår heraf, at de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet har taget bevillingsmæssig stilling, afgiver den bindende regel for det næste års regionale forvaltning.

Bevillingsafgivelsen i budgettet kommer konkret til udtryk i den til budgettet knyttede *bevillingsoversigt* samt i *budgetbemærkningerne*.

Der skal om hver enkelt bevilling fremgå:

- Hvilken enhed (forretningsudvalget eller administrativ enhed) bevillingen er givet til
- Hvilket område eller hvilke aktiviteter bevillingen omfatter, afgrænset ud fra kontoplanen
- Hvilket beløb bevillingen lyder på
- Hvilke forbehold og betingelser, der eventuelt gælder for bevillingens udnyttelse

Regionsrådets bevillingsafgivelse sker som hovedregel ved budgetvedtagelsen. Regionsrådet kan desuden på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af budgetåret afgive *tillægsbevillinger*. De afgivne bevillinger kan vedrøre regionsrådets driftsvirksomhed og regionsrådets investeringer og anlægsaktiviteter.

Driftsbevillinger afgives ved budgettets vedtagelse.

Anlægsbevillinger kan afgives af regionsrådet på ethvert tidspunkt i budgetåret. Det er dog en forudsætning for anlægsarbejdets igangsættelse, at der på budgettet er afsat det fornødne *rådighedsbeløb* til finansiering af udgifterne ved arbejdet.

De bevillingsregler, som gennemgås i det følgende, knytter sig - hvor ikke andet er angivet - såvel til de bevillinger, som afgives i forbindelse med budgetvedtagelsen, som til de senere tillægsbevillinger.

Budgettet rummer omvendt mere end summen af bevillingerne. Budgettet omfatter således en række poster, hvortil der ikke stilles krav om bevillingsmæssig stillingtagen fra regionsrådets side.

I de følgende afsnit er redegjort mere detaljeret for de gældende bevillingsregler.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

6.1 Bevillingstyper

Der sondres i de regionale bevillingsregler mellem tre typer af bevillinger, nemlig

- Driftsbevillinger
- Anlægsbevillinger
- Tillægsbevillinger

Driftsbevillinger

Driftsbevillinger gives til driftsomkostninger og -indtægter samt statsrefusioner på hovedkontiene 1-4. Det vil sige til de poster, som i den autoriserede kontoplan er tildelt »dranstværdierne« 1 og 2. Driftsbevillinger afgives efter omkostningsbaserede principper, dvs. de skal indeholde f.eks. afskrivninger, i det omfang det er relevant.

Reglerne vedrørende afgivelse af driftsbevillinger gælder endvidere for:

- Afdrag på udlån - årets kreditbevægelser vedrørende funktionerne 6.32.20-6.32.27
- Afdrag på optagne lån - årets debetbevægelser vedrørende funktionerne 6.55.63-6.55.77
- Renteomkostninger og -indtægter på hovedkonto 5 - funktionerne 5.10.05-5.55.76 og 5.90.99
- Refusion af købsmoms - funktion 5.80.95

Afdrag på udlån og afdrag på optagne lån skal fremgå af pengestrømsopgørelsen, jf. kapitel 5, afsnit 2.7.d. Bevillingen afgives som led i godkendelsen af pengestrømsopgørelsen.

Driftsbevillinger afgives i forbindelse med budgetvedtagelsen og skal fremgå af den til budgettet knyttede bevillingsoversigt. I bemærkningerne til budgettet kan der endvidere være fastsat vilkår for bevillingernes udnyttelse.

Driftsbevillinger må ikke overskrides, inden der er indhentet en tillægsbevilling, jf. dog afsnittet om tillægsbevillinger. Det følger bl.a. heraf, at tillægsbevillinger til driftsbevillinger ikke kan afgives efter udløbet af det regnskabsår, de vedrører.

Driftsbevillinger bortfalder ved regnskabsårets udløb og kan kun videreføres til efterfølgende år, hvis regionsrådet beslutter at videreføre uforbrugte driftsbevillinger, jf. afsnit 6.4.

Anlægsbevillinger

Anlægsbevillinger gives til anlægsudgifter og -indtægter på hovedkontiene 1-4. Det vil sige de poster, som i den autoriserede kontoplan er tildelt »dranstværdien« 3.

Reglerne vedrørende afgivelse af anlægsbevillinger gælder endvidere for:

- Udlån - årets debetbevægelser vedrørende funktionerne 6.32.20-6.32.27
- Lånoptagelse - årets kreditbevægelser vedrørende funktionerne 6.55.63-6.55.77

Udlån og lånoptagelse skal fremgå af pengestrømsopgørelsen, jf. kapitel 5, afsnit 2.7.d.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Anlægsbevillinger kan afgives på ethvert tidspunkt i regnskabsåret. Afgivelsen kan således - men behøver ikke - finde sted i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Anlægsbevillingen omfatter den samlede udgift, som er forbundet med gennemførelsen af et anlægsarbejde eller en investering, uanset om anlægsarbejdet eller investeringen forventes at strække sig over ét eller flere år. Anlægsbevillingen angives i det på bevilningstidspunktet gældende pris- og lønniveau, uanset om arbejdet forventes at strække sig over en flerårig periode. Der kan være knyttet vilkår til en anlægsbevilling.

Ændringer i den godkendte anlægsudgift forelægges regionsrådet i forbindelse med behandlingen af forslaget til årsbudget for det kommende år, f. eks. for pris- og lønreguleringer, eller som særskilt tillægsbevillingssag.

Det er desuden en betingelse for at kunne udnytte en anlægsbevilling, at der er afsat rådighedsbeløb hertil i pengestrømsopgørelsen. Det er således en betingelse for igangsætning af et anlægsarbejde eller en investering, at der både foreligger en anlægsbevilling for totaludgiften, og at der er afsat det nødvendige rådighedsbeløb i pengestrømsopgørelsen.

Rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder skal fremgå af den til budgettet knyttede bevillingsoversigt. I bemærkningerne til budgettet kan der være fastsat vilkår for rådighedsbeløbenes udnyttelse, herunder om muligheder for anvendelse af ikke-forbrugte rådighedsbeløb i efterfølgende regnskabsår.

Sondringen mellem drifts- og anlægsbevillinger

Sondringen mellem drifts- og anlægsomkostninger kan i nogle tilfælde give anledning til tvivl. Der kan i disse situationer opstå tvivl om, hvilken bevillingsprocedure der skal iværksættes for den pågældende foranstaltning.

Der henvises herom til de generelle retningslinier vedrørende drifts- henholdsvis anlægsomkostninger, som er anført i kapitel 2, afsnit 2.2.

Tillægsbevillinger

Regionsrådet har mulighed for i årets løb at meddele tillægsbevillinger til såvel drifts- som anlægsbevillinger samt rådighedsbeløb.

Det fremgår af regionslovens § 21, stk. 4, jf. den kommunale styrelseslovs § 40, stk. 3, at enhver tillægsbevilling vedrørende driftsbevillinger eller rådighedsbeløb skal rumme en angivelse af, hvorledes den bevilgede omkostning skal finansieres. Tillægsbevillinger vedrørende social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde skal som udgangspunkt finansieres ved tilsvarende mindreomkostninger eller merindtægter inden for de pågældende aktivitetsområder, jf. dog afsnit om overførselsadgang.

Endvidere må der ikke iværksættes foranstaltninger, som medfører omkostninger og/eller indtægter for regionen, før regionsrådet har meddelt bevilling. Denne bestemmelse indebærer samtidig, at overskridelse af en drifts- eller anlægsbevilling eller af det i budgettet opførte rådighedsbeløb kræver en *forudgående* tillægsbevilling fra regionsrådets side.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Der kan dog i to henseender være tale om *afvigelser fra denne hovedregel*:

For det første kan *lovbundne foranstaltninger* om nødvendigt iværksættes uden forudgående bevilling, men bevilling skal da indhentes snarest muligt. Denne mulighed er direkte nævnt i loven og har til hensigt at sikre, at en af folketinget vedtaget lov eller udstedelse af bekendtgørelse i medfør af lov - f.eks. om en takstændring vedrørende en ydelse, som regionen har ansvaret for at levere - kan sættes i kraft straks og altså ikke behøver afvente regionsrådets bevilling.

For det andet vil det ikke blive betragtet som stridende mod loven, såfremt der sker en bevillingsoverskridelse i tilfælde, hvor det bevilgede beløb er eller må anses for *kalkulatorisk*. Det vil sige, at det ikke er muligt at angive omkostningernes eller indtægternes størrelse mere nøjagtigt, fordi disse vil afhænge af mere eller mindre uvisse fremtidige begivenheder.

Der vil her typisk være tale om ydelser, som regionen har pligt til at yde efter lovgivningen. Som eksempel på et kalkulatorisk beløb kan således nævnes omkostningerne til offentlig sygesikring. Bevillingen hertil vil væsentligst hvile på forudsætninger om bl.a. honorar pr. patientkontakt, mens antallet af patientkontakter og dermed den samlede omkostning kun kan ansættes skønsmæssigt. I et sådant tilfælde vil honorarer fortsat kunne udbetales, selv om antallet af patienter overstiger det forventede, og bevillingen dermed overskrides.

Det bør af budgetbemærkningerne til de pågældende poster fremgå, at der er tale om en kalkulatorisk omkostning eller indtægt. Det vil endvidere være i overensstemmelse med god administrativ praksis, at regionsrådet forelægges en tillægsbevillingsansøgning, såfremt et i budgettet opført beløb vedrørende en kalkulatorisk post ikke vil kunne overholdes.

Det er regionsrådet, der som bevillingsmyndighed, giver tillægsbevillinger. Der er dog en undtagelse herfra:

Regionsrådet har efter regionslovens § 21, stk. 4, jf. styrelseslovens § 40, stk. 2, mulighed for at bemyndige forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Bemyndigelsen vil alene kunne omfatte omdisponeringer mellem meddelte drifts- og anlægsbevillinger, det vil sige hovedkonto 1-4. Bemyndigelsen omfatter alene omdisponeringer fra en driftsbevilling til en anden eller fra en anlægsbevilling til en anden, men ikke fra en driftsbevilling til en anlægsbevilling eller omvendt.

I øvrigt må det i regionsrådets bemyndigelse til forretningsudvalget klart være angivet, hvad bemyndigelsen omfatter, herunder hvorvidt bemyndigelsen er begrænset, f.eks. til bestemte beløbsstørrelser eller bevillingsområder.

Regionsrådet kan endvidere træffe beslutning om muligheder for at videreføre uforbrugte driftsbevillinger eller rådighedsbeløb til efterfølgende regnskabsår med henblik på gennemførelse af forsinkede aktiviteter eller ændret anvendelse.

Budgetposter uden bevillingsmæssig funktion

Budgettet omfatter en række poster, hvortil der ikke er knyttet en bevillingsmæssig funktion, og hvor der altså ikke skal ske en bevillingsmæssig stillingtagen fra regionsrådets side. Det drejer sig om kapitalposterne - kurstab og kursgevinster - funktion 5.75.78. Beløb vedrørende disse kapitalposter skal således ikke optages i bevillingsoversigten til budgettet.

Dato: 17. oktober 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

6.2 Bevillingsniveau

Begrebet bevillingsniveau knytter sig til detaljeringsgraden af den styring, som budgettets opdeling i bevillinger er udtryk for.

Gennem sit valg af bevillingsniveau fastlægger regionsrådet rækkevidden af den *dispositionsfrihed*, som er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på regionsrådets vegne. Bevillingsniveauet vil være af betydning for bevillingshaverens muligheder for i løbet af budgetåret at foretage omplaceringer af budgetbeløb. Der kan f.eks. være tale om omplaceringer mellem omkostningssteder, grupperinger eller arter.

Bevillingshaverens dispositionsfrihed vil yderligere være bestemt af, hvilke betingelser og forbehold, der måtte være anført i budgetbemærkningerne eller i regionsrådets kasse- og regnskabsregulativ.

Ifølge regionslovens § 19 fastsætter indenrigs- og sundhedsministeren de nærmere regler om specifikationen af de poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse skal tage bevillingsmæssig stilling.

De fastsatte regler er beskrevet nedenfor.

6.2.1 BEVILLINGSNIVEAU FOR DRIFTSBEVILLINGER

For driftsbevillingers vedkommende er fastsat følgende mindstekrav til bevillingsniveauet:

Regionsrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som minimum give særskilte driftsbevillinger for hver af hovedkontiene 1-3 og for hovedkonto 4-5 under ét.

Regionsrådet kan efter denne bestemmelse frit vælge at afgive et større eller mindre antal bevillinger. Dette skal dog ske under hensyntagen til, at balancekravet skal være opfyldt for hvert af de tre regionale aktivitetsområder, dvs. at der som minimum skal gives særskilte driftsbevillinger til hvert af områderne, jf. afsnit 5.2. Dette indebærer, at regionsrådet i sidste instans kan vælge at give tre driftsbevillinger dækkende hvert af aktivitetsområderne (hovedkonto 1-3). Herudover kan der gives én samlet bevilling til driftsposterne på hovedkonto 4-5.

Der er ikke mulighed for ved bevillingsafgivelsen at sammenstykke dele af flere hovedkonti, hovedfunktioner m.v. på hovedkonto 1-3 i én bevilling - altså på tværs af den autoriserede kontoplan. Dette kan alene ske inden for den enkelte hovedkonto.

Der er mulighed for at give én samlet bevilling til hovedkonto 4 Fælles formål og administration, hvilket forudsætter, at bevillingerne på hovedkonto 1-3 afgives ekskl. andele af udgifter til fælles formål og administration.

Reglerne om bevillingsniveauet udgør alene et *mindstekrav*, altså en grænse for hvor højt bevillingsniveauet kan lægges. Det står således det enkelte regionsråd frit at beslutte en mere detaljeret bevillingsbinding. Heri ligger også, at regionsrådet kan vælge en detaljeret bevillingsbinding på nogle områder, mens andre områder (f.eks. funktioner inden for samme hovedkonto) kan slås sammen i én samlet bevilling.

Endelig kan regionsrådet som tidligere omtalt i forbindelse med bevillingsafgivelsen specificere særlige forbehold og betingelser for bevillingernes udnyttelse i budgetbemærkningerne.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

6.2.2 BEVILLINGSNIVEAU FOR ANLÆGSBEVILLINGER OG RÅDIGHEDS- BELØB

Anlægsbevillinger

Anlægsbevillinger afgives enten som en særskilt anlægsbevilling til konkrete anlægsarbejder og investeringer eller som rammebevillinger til nærmere afgrænsede anlægsarbejder og investeringer, dvs. poster med dranst 3.

Anlægsbevillinger omfatter som udgangspunkt investeringer, som indgår i balancen. Herudover omfattet anlægsbevillinger også materielle aktiver, hvis værdi for regionen primært er af kulturel eller historisk karakter samt anlægstilskud til selvejende institutioner og andre offentlige myndigheder, jf. kapitel 2, afsnit 2.2.

Anlægsbevillinger til konkrete investeringsaktiviteter og anlægsrammer afgives af regionsrådet.

Anlægsbevillinger til konkrete bygge- og anlægsarbejder og investeringer omfatter de samlede udgifter til investeringsaktiviteten uanset investeringsaktivitetens varighed. Anlægsbevillingen ledsages af rådighedsbeløb, som er afsat i regionsrådets budget og pengestrømsopgørelse til finansiering af den pågældende investeringsaktivitet.

Rammebevillinger til investeringsaktiviteter - investeringsrammer - kan afsættes til mindre investeringer af en nærmere angiven art, f. eks. mindre byggearbejder eller anskaffelser. Investeringsrammer, der afsættes i tilknytning til driftsbevillinger, kan ikke afsættes på tværs af hovedkontiene 1-4.

Anvendelsesområdet for de enkelte investeringsrammer beskrives nærmere i budgetbemærkninger eller i tillægsbevillingsansøgningen, hvis en investeringsramme er afgivet ved tillægsbevilling.

Investeringsaktiviteter omfattet af investeringsrammer kan gennemføres uden forelægelse for regionsrådet, forudsat investeringsudgifter kan afholdes inden for den afsatte investeringsramme, og at der er afsat de fornødne rådighedsbeløb i budgettet.

Regionsrådet træffer bestemmelse om afgrænsning mellem anlægsbevillinger til konkrete projekter og anlægsbevillinger til investeringsrammer og om beløbsgrænser for investeringsprojekter, som skal bevilges af regionsrådet. Gennemførelse af konkrete investeringer, som overstiger 10 mio. kr. i totaludgift, skal dog bevilges af regionsrådet.

Anlægsbevillinger skal gives som interne lån, der som minimum skal afdrages svarende til afskrivninger på de anskaffede anlægsaktiver.

Rådighedsbeløb

Det er som omtalt i afsnit 6.1 en betingelse for et anlægsarbejdes igangsætning, at der både foreligger en anlægsbevilling, og at der er afsat et rådighedsbeløb i pengestrømsopgørelsen og i budgettet.

For rådighedsbeløb vedrørende anlægsarbejder gælder tilsvarende regler om bevillingsniveau som for driftsbevillinger, dvs.:

Regionsrådet skal ved årsbudgettets endelige vedtagelse som minimum give særskilte rådighedsbeløb for hver af hovedkontiene 1-3 og for hovedkonto 4-5 under ét.

Dato: 17. oktober 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Regionsrådet har altså mulighed for ved budgetvedtagelsen at slå rådighedsbeløb sammen for anlægsarbejder/-anskaffelser, der henhører under samme hovedkonto. Benytter regionsrådet denne mulighed, vil forretningsudvalget få en større dispositionsfrihed, idet udvalget kan kompensere overskridelse af ét rådighedsbeløb med besparelse på et andet uden på forhånd at indhente en tillægsbevilling fra regionsrådet.

Det er ikke muligt at slå rådighedsbeløb sammen med driftsbevillinger.

6.2.3 BEVILLINGSNIVEAU FOR DE FINANSIELLE KONTI PÅ HOVEDKONTO 6

Bevillingsreglerne for de finansielle konti på hovedkonto 6 er følgende:

For de finansielle konti under hovedkonto 6 skal regionsrådet ved årsbudgettets endelige vedtagelse som mindstekrav tage bevillingsmæssig stilling til:

- Udlån under ét - årets debetbevægelser på funktionerne 6.32.20-6.32.27,
- Lånoptagelse - årets kreditbevægelser på funktionerne 6.55.63-6.55.77,
- Afdrag på udlån under ét - årets kreditbevægelser på funktionerne 6.32.20-6.32.27,
- Afdrag på optagne lån under ét - årets debetbevægelser på funktionerne 6.55.63-6.55.77.

Årets bevægelser i disse finansielle poster skal ligesom for årets øvrige bevægelser i de finansielle poster fremgå af pengestrømsopgørelsen, der skal godkendes af regionsrådet, jf. afsnit 5.2.7.c.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

6.3 Bruttobevillinger og nettobevillinger

En *bruttobevilling vil sige*, at der til regionale foranstaltninger, som både indebærer udgifter og indtægter, gives såvel en udgiftsbevilling som en indtægtsbevilling. Opstår der i årets løb muligheder for at opnå indtægter ud over det budgetterede, kan sådanne indtægter *ikke* uden en tillægsbevilling fra regionsrådet anvendes til forøgelse af udgifterne.

En *nettobevilling vil sige*, at regionsrådet alene tager bevillingsmæssig stilling til størrelsen af nettoudgifterne, dvs. udgifter fratrukket indtægter. Bevillingshaveren vil derfor kunne anvende eventuelle indtægter, der ligger ud over det budgetterede, til en forøgelse af udgifterne inden for samme bevillingsområde uden på forhånd at skulle indhente en tillægsbevilling fra regionsrådet.

Der gælder følgende regler med hensyn til afgivelsen af brutto- henholdsvis nettobevillinger:

For så vidt angår driftsvirksomheden (dranst 1 og 2) henholdsvis anlægsvirksomheden (dranst 3) under hovedkonto 0-4 træffer regionsrådet selv afgørelse om, hvorvidt bevillinger skal afgives som bruttobevillinger eller nettobevillinger.

Bevillinger vedrørende de finansielle poster på hovedkonto 5 og 6 afgives som bruttobevillinger.

Det skal af bevillingsoversigten til budgettet (samt af den hertil svarende regnskabsoversigt til regnskabet, jf. afsnit 7.2.2) fremgå, om bevillinger er afgivet som brutto- eller nettobevillinger.

Adgangen til at afgive nettobevillinger omfatter såvel enkelte, afgrænsede aktivitetsområder - eksempelvis en social institution - som aktivitetsområder, der bevillingsmæssigt behandles under ét.

Der kan være god grund til, at regionsrådet nøje overvejer de forskellige aspekter af anvendelsen af nettobevillinger i forhold til de enkelte regionale aktivitetsområder, herunder områder med 100 pct.'s refusion, særlige tilskud m.v.

I mange tilfælde vil det således være en fordel for regionsrådet at foretage en nærmere afgrænsning af, hvilke områder den finder det hensigtsmæssigt at anvende nettobevillinger på, samt indholdet af disse. For eksempel kan regionsrådet overveje, om alle typer af merindtægter bør give bevillingshaveren ret til merudgifter af tilsvarende størrelse.

Eventuelle restriktioner i forbindelse med anvendelse af merindtægter bør fremgå af budgetbemærkningerne. Man kan f.eks. forestille sig restriktioner gående ud på, at indtægter ved salg af større effekter over en vis beløbsgrænse ikke må genanvendes uden særskilt tillægsbevilling fra regionsrådet, eller at merindtægter ikke må anvendes til udvidelse af den fastansatte personalestab.

Som det fremgår af ovenstående er spørgsmålet om anvendelse af nettobevillinger ikke et enten-eller - der er tale om en glidende skala. Regionsrådet kan begrænse nettoprincippet til at omfatte nogle enkelte, forholdsvis specificerede bevillinger, den kan give nettobevillinger på visse særlige vilkår fastsat i budgetbemærkningerne, eller den kan vælge en generel og uindskrænket ret til at anvende merindtægter på alle bevillinger under hovedkonto 0-4.

Uanset om der anvendes nettobevillinger ved bevillingsafgivelsen, gælder princippet om bruttoposter i budgettet uændret. Der skal med andre ord altid foretages særskilt kontering af indtægter og udgifter i budget og regnskab.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

6.4 Rammestyring og overførselsadgang for institutioner m.v.

Bevillinger afgives altid af regionsrådet og kan på politisk niveau alene tildeles forretningsudvalget inden for forretningsudvalgets område. Forretningsudvalget kan ikke tildeles bevillinger uden for forretningsudvalgets område, dvs. hvor regionsrådet selv har den umiddelbare forvaltning. På administrativt niveau kan bevillinger tildeles institutioner eller andre administrative enheder. Bevillingerne kan vedrøre konkrete dispositioner, men vil som hovedregel afstikke dispositionsrammer for varetagelsen af regionens opgaver i budgetperioden.

Rent bevillingsteknisk kan en sådan rammestyring af institutioner mv. ske på flere måder:

De/s kan regionsrådet vælge at henlægge den umiddelbare forvaltning af alle regionsrådets opgaver til forretningsudvalget og herefter etablere en ordning, der administreres af forretningsudvalget. I denne situation giver regionsrådet en »bred« bevilling til hvert enkelt aktivitetsområde på hovedkonto 1-4. Udvalget tildeler herefter økonomiske rammer til de enkelte institutioner mv. inden for hvert aktivitetsområde og bestemmer de nærmere vilkår for rammernes udnyttelse.

De/s kan regionsrådet vælge at henlægge den umiddelbare forvaltning af alle regionsrådets opgaver - bortset fra økonomiudvalgsfunktionerne - til regionsrådet og herefter afgive en rammebevilling til den enkelte institution, idet der i bemærkningerne fastsættes nærmere retningslinier for, hvilket ansvar og hvilket råderum den pågældende institution skal have.

De to eksempler betegner yderpunkterne på en glidende skala, og der er vide muligheder for at tage lokale og individuelle forhold i betragtning, når en region indretter et økonomisk rammestyringssystem.

Blandt de spørgsmål, regionsrådet vil skulle tage stilling til, kan nævnes: Skal institutionen tildeles en nettoramme eller en bruttoramme? Skal der være adgang til at overføre midler fra øvrige driftskonti til lønkonti og omvendt?

Rammestyring af institutioner aktualiserer også spørgsmålet om adgang til at *overføre uforbrugte bevillinger* til det følgende år og tilsvarende om adgang til at »låne« af næste års budget.

Det er ofte fremført, at de disponerende enheder kan føle sig tilskyndet til at bruge bevillingen helt op, fordi et eventuelt restbeløb bortfalder ved årets udgang. Tilsvarende kan et mindreforbrug give regionsrådet indtryk af, at enheden generelt kan løse sine opgaver inden for en snævrere økonomisk ramme end hidtil forudsat.

Disse synspunkter har ved flere lejligheder ført til overvejelser omkring mulighederne for overførsel af bevillinger mellem budgetårene. En nærmere redegørelse for disse overvejelser findes i betænkning nr. 1369 om "Det fremtidige budget- og regnskabssystem for kommuner og amter", januar 1999.

Det skal på denne baggrund præciseres, at anvendelse af uforbrugte bevillinger i efterfølgende regnskabsår (driftsbevillinger og rådighedsbeløb) forudsætter, at de uforbrugte bevillingsbeløb genbevilges via tillægsbevillinger, som afgives inden udløbet af anvendelsesåret.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Dette følger af regionslovens bestemmelser om årsbudgettets bevillingsfunktion og forbudet mod at delegere regionsrådets bevillingskompetence.

Der kan inden for de eksisterende regler peges på to principielle »modeller« for tilrettelæggelsen af sådanne ordninger for overførsel og genbevilling af uforbrugte bevillingsbeløb.

Den ene model går ud på, at regionsrådet i budgetbemærkningerne vedrørende en given bevilling tilkendegiver, at man vil være indstillet på at genbevilde eventuelle uforbrugte beløb i det følgende år via en tillægsbevilling, som forhøjer den ordinære bevilling. Der kan eventuelt føjes restriktioner på en sådan tilkendegivelse om genbevilling, f.eks. kan overførselsadgangen begrænses til en bestemt procentdel af bevillingen og/eller den kan gøres betinget af, at det opsparede beløb anvendes til en bestemt større anskaffelse.

Tilsvarende kan der gennemføres en adgang til at disponere over næste års bevilling. Regionsrådet tilkendegiver da i budgetbemærkningerne, at ansøgninger om tillægsbevillinger - eventuelt op til en bestemt beløbsramme - kan forventes imødekommet mod en tilsvarende nedsættelse af bevillingen for det følgende år.

Anvendes denne model for overførselsadgang, må der således forelægges en tillægsbevillingssag for det samlede regionsråd i de tilfælde, hvor en bevillingshaver ønsker at udnytte overførselsadgangen. Tilkendegivelserne i budgetbemærkningerne er dermed udtryk for regionsrådets forhåndsindstilling til en senere forelagt konkret tillægsbevillingsansøgning om overførsel af bevillingsbeløb på det pågældende område.

Det vil ofte være muligt at samle disse sager til samlet behandling i regionsrådet. Såfremt regionsrådet ønsker at henlægge denne behandling til et senere tidspunkt på året - eventuelt det sidste regionsrådsmøde i året - vil behandlingen dog alene kunne omfatte sager vedrørende overførsel af bevillingsbeløb til det kommende budgetår. Sager vedrørende »lån« af det kommende budgetårs bevilling må derimod behandles i regionsrådet, forinden der kan disponeres over de omhandlede beløb.

Hvis regionsrådet ønsker at undgå denne enkeltsagsbehandling, kan den anvende *en anden model* for overførselsadgang, som bygger på, at ordningerne administreres af forretningsudvalget:

En forudsætning for denne model er, at regionsrådet anvender brede rammebevillinger - f.eks. én samlet bevilling til hvert af de regionale aktivitetsområder på hovedkonto 1-4 eller en bevilling, der omfatter et større antal institutioner. Forretningsudvalget henholdsvis regionsrådet fordeler herefter dispositionsrammer til institutionerne, og det er udvalget, der tager stilling til anmodninger fra institutioner om enten overførsel af rammebeløb, lån eller forbrug af tidligere overførte beløb. Når udvalget behandler disse anmodninger, må det ske under hensyntagen til, at opsparing og merforbrug skal opveje hinanden, således at bevillingen for det enkelte aktivitetsområde for det pågældende år overholdes.

Uanset hvilke former for ordninger, som regionsrådet måtte vælge at indføre, er det vigtigt, at der foreligger en udførlig beskrivelse af »spillereglerne« i ordningerne.

Særligt om overførselsadgang på social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde

I dette afsnit beskrives det, hvordan den bevillingsmæssige håndtering af overførsel af over- eller underskud til efterfølgende år er for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Det fremgår af afsnit 6.1, side 2, at tillægsbevillinger vedr. social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde skal finansieres ved tilsvarende mindreomkostninger eller merindtægter. Finansiering ved forbrug af likvide aktiver kan som udgangspunkt derfor kun ske inden for sundhedsområdet. Dette er en konsekvens af det omkostningsbaserede balancekrav, der gælder for social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde, jf. § 3, stk. 3, 1. og 2. pkt., i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. og afsnit 5.2.1.1.

Det fremgår endvidere af budget- og regnskabsbekendtgørelsens § 3, stk. 3, 3. pkt., at over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger. Der er imidlertid ikke tale om indtægter og omkostninger i traditionel forstand, der registreres i regnskabet. Formålet er alene at sikre, at der i henhold til det omkostningsbaserede balancekrav kan budgetteres med et over- eller underskud, hvis der i tidligere år har været et under- eller overskud, der skal udlignes.

Tillægsbevillinger vedrørende meromkostninger ved overførsel af overskud til efterfølgende år kan derfor afgives ufinansieret, da de modsvares af en indtægt svarende til overskuddet, der dog ikke registreres i budgettet eller regnskabet, jf. ovenstående henvisning til § 3, stk. 3, 3. pkt., i budget- og regnskabsbekendtgørelsen. Balancekravet er således opfyldt. Tilsvarende gælder det, at tillægsbevillinger vedrørende mindreomkostninger ved overførsel af underskud kan afgives uden en forøgelse af de likvide aktiver, da de modsvares af en omkostning til underskuddet.

7 BOGFØRING, REGNSKAB OG REVISION

Indhold	Side
7.0 Bogføring	7.0 - 1
7.1 Procedurekrav i forbindelse med regnskabsaflæggelsen	7.1 - 1
7.1.1 Indledning	7.1 - 1
7.1.2 Proceduren ved regnskabsaflæggelsen	7.1 - 1
7.1.3 Åbningsbalance opgjort pr. 1. januar 2007	7.1 - 2
7.2 Formkrav til årsregnskabet	7.2 - 1
7.2.1 Generelle krav til årsregnskabets form og indhold	7.2 - 1
7.2.2 Årsregnskabet	7.2 - 1
7.2.2.1 Indholdet af årsregnskabet	7.2 - 1
a. Præsentation af regionen	7.2 - 2
b. Generelle bemærkninger	7.2 - 2
c. Anvendt regnskabspraksis	7.2 - 2
d. Resultatopgørelse	7.2 - 3
e. Balance	7.2 - 3
f. Pengestrømsopgørelse	7.2 - 3
g. Noter til resultatopgørelse og balance	7.2 - 3
h. Omregningstabel	7.2 - 4
i. Regnskabsoversigt og specielle bemærkninger	7.2 - 4
j. Oversigt over overførte uforbrugte bevillinger	7.2 - 5
k. Anlægs- og investeringsregnskaber	7.2 - 6
l. Eventualrettigheder og -forpligtelser, herunder garantier	7.2 - 6
m. Personaleoversigt	7.2 - 7
7.3 Indberetning af regnskabsoplysninger	7.3 - 1
7.3.1 Specifikationer til regnskab	7.3 - 1
7.3.2 Specifikationer til regnskabet, funktion 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud og specialundervisning	7.3 - 1
7.3.3 Særlige regnskabsoplysninger	7.3 - 3
7.4 Likviditetsoversigt og forventet årsresultat	7.4 - 1
7.4.1 Likviditetsoversigt opgjort efter kassekreditreglen	7.4 - 1
7.4.2 Forventet årsresultat	7.4 - 1
7.5 Revision	7.5 - 1
7.6 Oversigt over tidsfrister i forbindelse med regnskabsaflæggelse m.v.	7.6 - 1
7.7 Bilag til kapitel 7	7.7 - 1
7.7.1 Bilag 1 - Resultatopgørelse	7.7 - 1
7.7.2 Bilag 2 - Balance	7.7 - 5
7.7.3 Bilag 3 - Pengestrømsopgørelse	7.7 - 7
7.7.4 Bilag 4 - Note til materielle aktiver - grunde og bygninger	7.7 - 9
7.7.5 Bilag 5 - Note til materielle aktiver - tekniske anlæg, større specialudstyr, transportmidler og lignende	7.7 - 10
7.7.6 Bilag 6 - Note til materielle aktiver - inventar, herunder IT-udstyr	7.7 - 11
7.7.7 Bilag 7 - Note til materielle aktiver - materielle anlæg under udførelse	7.7 - 12

7.0 Bogføring

Indledning

Ifølge regionslovens § 29, jf. den kommunale styrelseslovs § 43, skal bogføringen give en oversigt over, hvorledes regionens midler er forvaltet, og om forvaltningen er i overensstemmelse med årsbudgettet og regionsrådets øvrige beslutninger. Desuden forpligtes regionerne efter regionslovens § 24, stk. 1, til i et særligt regulativ at fastsætte nærmere regler for indretningen af regionens kasse- og regnskabsvæsen m.v.

Endvidere er det i § 4 i bekendtgørelse nr. 390 af 2. maj 2006 fastsat, at den regnskabsmæssige supplementsperiode løber fra regnskabsårets udgang til udgangen af februar måned i det følgende regnskabsår. Regionsrådet kan dog i regionsrådets kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere supplementsperiode. Men denne må ikke fastsættes til at udløbe før den 15. januar. Endelig fremgår af § 1, nr. 2, i bekendtgørelse nr. 1087 af 7. november 2006 om ændring af bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v., at den regnskabsmæssige forsupplementsperiode omfatter december måned i året før regnskabsåret. Regionsrådet kan i regionens kasse- og regnskabsregulativ fastsætte en kortere forsupplementsperiode.

Om bogføringen generelt

Registreringen i det regionale regnskabssystem omfatter først og fremmest regionernes *eksterne transaktioner*, altså transaktioner, der opstår mellem regionen og omverdenen. Denne registrering vedrører således objektivt konstaterbare størrelser.

Som det fremgår af kapitel 2 rummer regnskabssystemet også mulighed for registrering af interne afregninger mellem forskellige omkostningssteder og funktioner. Dette kan enten ske ved anvendelse af de interne arter på hovedart 9 eller ved plus/minus posteringer på de eksterne arter¹. Også for de interne afregninger er udgangspunktet, at registreringen så vidt muligt bør bero på konstaterbare forhold.

Fordelinger baseret på mere skønsmæssige vurderinger og lignende bør så vidt muligt ikke lægges til grund for registreringer i regnskabssystemet, medmindre konteringsreglerne foreskriver en beregningsmæssig fordeling. Opgaver af denne art bør snarere løses i særlige oversigter m.v. uden for selve regnskabssystemet. På hovedart 0 Beregnede udgifter og de dertil hørende arter vil skønsmæssige vurderinger dog være nødvendige bl.a. i forbindelse med fastsættelse af levetider for regionens materielle aktiver.

Budget- og regnskabssystemet giver generelt vide rammer for den praktiske tilrettelæggelse af registreringen og den bogholderimæssige proces generelt i den enkelte region.

Det er imidlertid en hovedregel, at de regler og procedurer, som den enkelte region fastlægger, skal være kendetegnet ved en *kontinuitet* over tiden. Der bør med andre ord ikke gennemføres hyppige ændringer i de regnskabsmæssige regler og procedurer - herunder i supplementsperiodens længde - som kan medvirke til at vanskeliggøre en vurdering af det regionale regnskab.

---

¹ Plus/minus postering på en ekstern art indebærer, at der debiteres og krediteres med samme eksterne art.

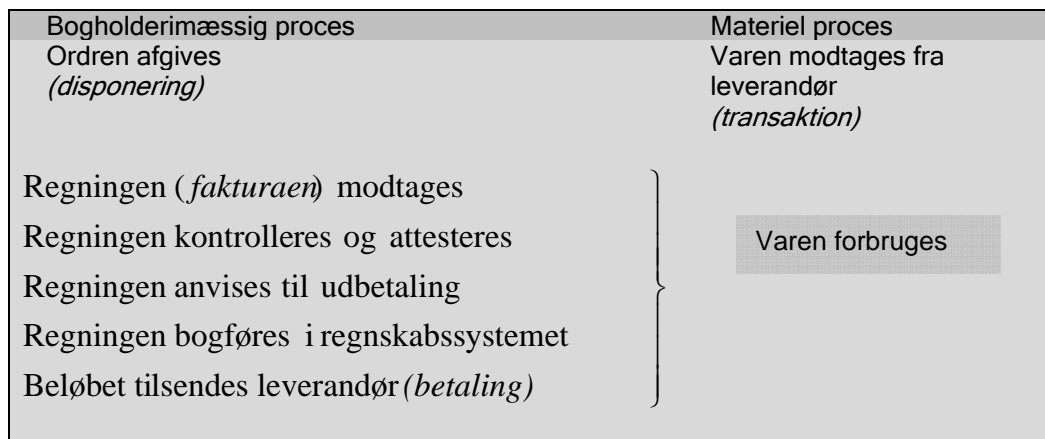
Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Dette *kontinuitetsprincip* er dog ikke til hinder for, at den enkelte region kan foretage ændringer, som er begrundet ud fra hensynet til en bedre tilrettelæggelse af arbejds-gange og lignende forhold.

Bogføringen i regnskabsåret

Processen i forbindelse med køb af en vare eller tjenesteydelse vil generelt kunne illustreres som i følgende oversigt:

Oversigten viser en normalt forekommende proces. Der vil naturligvis i praksis kunne forekomme andre procesforløb.

Der kan ske en registrering på forskellige tidspunkter i den skitserede proces. Afhængigt af tilrettelæggelsen af økonomistyringen i den enkelte region kan det endvidere være hensigtsmæssigt at foretage en registrering på flere forskellige tidspunkter.

Ud fra oversigten kan defineres 3 tidspunkter i den bogholderimæssige proces:

Disponeringstidspunktet, som udtrykker tidspunktet for en bindende ordreafgivelse. Det vil sige det tidspunkt, hvor en ansvarlig på regionens vegne indgår en bindende aftale om en leverance, typisk bestilling af varer og materiel eller tjenesteydelser.

Transaktionstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor leveringen foregår eller arbejdet præsteres.

Betalingstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor betalingen finder sted. Det kan defineres som det tidspunkt, hvor der hæves (indsættes) på de likvide konti.

Ud fra hensynet til den økonomiske styring af indkøb vil en registrering på disponeringstidspunktet kunne være ønskelig. Hensynet til regnskabsafklæggelse og bevillingskontrol stiller krav om en nøjagtig beløbsregistrering, hvilket ofte nødvendiggør en registrering senere i processen, når regningen er modtaget. Endelig kan peges på en registrering på betalingstidspunktet med henblik på likviditetsstyringen.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Den bogholderimæssige registrering i regnskabsåret må generelt tilrettelægges i overensstemmelse med de regler og procedurer, som er fastsat i regionens kasse- og regnskabsregulativ og i overensstemmelse med de registreringskrav, som følger af indretningen af regionens økonomiske styring.

Budget- og regnskabssystemet indeholder ikke et mere detaljeret regelsæt for tilrettelæggelsen af denne registrering. Dog er det et krav, at der altid skal ske registrering af betalingen på betalingstidspunktet.

Særligt om bogføring inden for områderne erhvervsudvikling, uddannelse og kultur på det regionale udviklingsområde

På hovedfunktionerne 3.20 Kulturel virksomhed, 3.30 Erhvervsudvikling og 3.40 Uddannelse budgetteres og udgiftsføres tilsagn om tilskud med hele det beløb, der gives tilsagn for i det år, hvor retligt bindende tilsagn gives, uanset om en del af udbetalingen falder i senere år. Ordningen omfatter alene tilsagn om projekttilskud og ikke anlægsbevillinger og almindelig drift.

God bogføringsskik

Regionens bogføring skal foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik.

Den gode bogføringsskik kan beskrives som, hvad der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i "Budget- og regnskabssystem for regioner" og øvrige relevante forskrifter er fulgt.

Regnskabsmaterialet

Materialet, der samlet dokumenterer bogføringens udførelse og verificerer dens rigtighed er benævnt: regnskabsmaterialet. Regnskabsmaterialet omfatter de faktiske registreringer, herunder transaktionsspor, beskrivelser af bogføringen, herunder aftaler om elektronisk dataudveksling, beskrivelser af systemer til at opbevare og fremfinde opbevaret regnskabsmateriale, bilag og anden dokumentation, oplysninger i øvrigt, som er nødvendige for kontrolsporet, regnskaber samt revisionsprotokoller.

A. Overskuelig tilrettelæggelse

Bogføringen skal tilrettelægges og udføres på en overskuelig måde og give et overblik over regionens dispositioner.

B. Transaktions- og kontrolspor

Regionen skal sikre et transaktions- og kontrolspor i tilrettelæggelsen af bogføringen.

Transaktionsporet sikrer sammenhængen mellem den enkelte postering og regnskabets hovedposter. Det skal med andre ord være muligt at kontrollere, om alle posteringer er med i regnskabet, og hvilke posteringer regnskabets poster er sammensat af.

Kontrolsporet dokumenterer de faktiske posteringer. Kravet om kontrolspor forudsætter derfor, at der kan identificeres et bilag på baggrund af en given postering, og at sammenhængen mellem postering og bilag er entydig. Kontrolsporet udgør en vigtig del af den samlede dokumentation for, at udgiften er afholdt korrekt.

C. Registreringer

Alle transaktioner registreres nøjagtigt og snarest muligt efter, at de forhold, der ligger til grund for registreringerne, foreligger, dog senest på betalingstidspunktet.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

D. Attestation og afstemninger

De enkelte registreringer kan henføres til et bilag og tidsmæssige placering i bogføringen. Registreringer af hver transaktion skal ske efter fastlagte og konsistente metoder.

Der skal foretages regelmæssige afstemninger mellem registreringer og kasse- og likviditetsbeholdningen, samt på øvrige beholdningskonti.

Afstemning sikrer, at registreringerne er aktuelle, og at der ikke er transaktioner, som ikke er registreret eller registreret forkert.

E. Forretningsgangsbeskrivelser, herunder anvendelse af IT.

Regionen udarbejder beskrivelser af virksomhedens (IT)-systemer, herunder de manuelle forretningsgange / arbejdsrutiner, samt de interne kontrolprocedurer.

Beskrivelserne skal indeholde oplysninger om, dels hvorledes systemerne sikrer fuldstændighed og nøjagtighed af det materiale, der danner grundlag for registreringerne, herunder eventuelle aftaler om overførsel af data, der registreres i virksomheden, herunder beskrivelser af IT-anvendelsen.

F. Fejl og misbrug

Bogføringen skal tilrettelægges og udføres således, at regnskabsmaterialet ikke ødelægges, bortskaffes eller forvanskes, ligesom det skal sikres mod misbrug.

Regnskabsmaterialet sikres blandt andet mod fejl og misbrug gennem en betryggende funktionsadskillelse mellem kasse- og bogholderifunktion. Funktionsadskillelsen kan understøttes af sikkerhedsprocedure i relation til regionens IT-systemer via adgangsbegrænsning og passwords.

Adgangsbegrænsningen til de elektroniske systemer skal endvidere sikre, at fremmede ikke kan bogføre uden tilladelse. Brugerkontrollen skal tilpasses det af regionen anvendte system.

G. Opbevaring

Regnskabsmaterialet må ikke ødelægges eller forsvinde, og regnskabsmaterialet skal i hele perioden opbevares på betryggende vis. Af dette følger, at der skal være umiddelbar adgang til materialet, og interessenter, herunder revision, skal umiddelbart kunne få adgang til materialet. Omvendt må som minimum følge, at almindelige borgere ikke umiddelbart kan få adgang til materialet.

Opbevaringskravet omfatter endvidere beskyttelse mod ødelæggelse som følge af brand, tyveri, forvanskning, anden utilsigtet ødelæggelse eller bortskaffelse, samt uforsætlige eller uagtsomme handlinger.

H. Opbevaringslængde.

Regnskabsmateriale fra regioner skal opbevares i 3 år fra udløbet af det regnskabsår, som regnskabsmaterialet vedrører, jf. lov om forældelse af fordringer samt bekendtgørelse om bevaring og kassation af arkivalier i amtskommunerne. Såfremt anden opbevaringslængde af andet regnskabsmateriale er fastsat i anden lovgivning gælder denne.

I. Udskrift af regnskabsmaterialet

Regionen afgør, hvilket medie regnskabsmaterialet skal opbevares på.

Vælges elektroniske opbevaringsformer er det i overensstemmelse med god bogføringsskik, at regnskabsmaterialet til enhver tid kan udskrives i klar skrift, ligesom der af sikkerhedsmæssige hensyn tages de nødvendige forholdsregler vedrørende sikkerhedskopiering, samt at læsbarheden kontrolleres med jævne mellemrum

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Bogføring i supplementsperioden

I forbindelse med den regnskabsmæssige årsafslutning kan der opstå nogle særlige problemer med hensyn til spørgsmålet om, *hvilket årsregnskab* en given udgift eller indtægt skal henføres til. Her gælder som hovedregel følgende:

Regnskabsføringen i supplementsperioden skal ske i regnskabet for det år, hvori transaktionen finder sted.

Denne hovedregel er benævnt *transaktionsprincippet*.

Hovedreglen er uafhængig af den bogholderimæssige proces. Den ændres altså ikke af, at selve registreringen eventuelt sker i et andet kalenderår.

Som almindeligt forekommende situationer kan her peges på:

- Regning for en i regnskabsåret leveret vare eller ydelse når først frem til registrering efter regnskabsårets afslutning.

Hovedreglen indebærer her, at der inden supplementsperiodens udløb skal ske en henføring af udgiften til regnskabsåret. Dette sker i praksis ved anvendelse af funktion 06.28.17 Mellemlægninger med foregående og følgende regnskabsår, jf. konteringsreglerne herfor (kapitel 4, afsnit 4.6).

Efter supplementsperiodens udløb kan der ske henføring til regnskabsåret ved anvendelse af den omtalte mellemregningskonto. Dette må bero nærmere på det konkrete tidspunkt for regningens modtagelse og registrering og den praktiske tilrettelæggelse af regnskabsafslutningen i regionen (jf. dog nedenfor om afslutningsposter).

- Forudbetaling i regnskabsåret af en ydelse, der leveres i det følgende regnskabsår. For eksempel udbetaling i december måned af januarløn til tjenestemænd.

Udgiften skal henføres til det nye regnskabsår. Der benyttes ovennævnte mellemregningskonto mellem regnskabsåret og det nye regnskabsår, jf. konteringsreglerne herfor (kapitel 4, afsnit 4.6).

Hovedreglen om anvendelse af transaktionsprincippet i supplementsperioden gælder ikke alene for udgifter og indtægter som følge af køb og salg af varer og ydelser, herunder betaling af lønninger. Det gælder også for udgifter og indtægter i forbindelse med indkomstoverførsler, skatter og afgifter, refusion m.v.

Afslutningsposter

Efter supplementsperiodens udløb kan der være behov for at foretage visse afslutningsposter i form af omposter, altså ikke pengeposter, i det afsluttede regnskabsår.

Det er som hovedregel regionen selv, der træffer afgørelse om sådanne afslutningsposter i overensstemmelse med de regler og procedurer, der er fastlagt i regionens kasse- og regnskabsregulativ m.v.

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.1 Procedurekrav i forbindelse med regnskabsaflæggelsen

7.1.1 Indledning

Regionslovens §§ 23 og 25 indeholder bestemmelser om proceduren i forbindelse med aflæggelse og revision af årsregnskabet. Med hjemmel i lovens §§ 23, stk. 1, 24, stk. 1 og 2, og 25, stk. 1 og 2, er der endvidere i bekendtgørelse nr. 390 af 2. maj 2006 fastsat en række proceduremæssige krav, herunder om tidsfrister for årsregnskabet's afgivelse til revision m.v. Endelig er der fastsat visse yderligere bestemmelser om indsendelse af regnskabsmateriale m.v.

I dette afsnit er givet en kort beskrivelse af de proceduremæssige regler i forbindelse med regnskabsaflæggelsen. De formmæssige krav til indsendelse af regnskabsmateriale til de centrale myndigheder og udarbejdelsen af årsregnskabet er behandlet i afsnit 7.2. Endvidere er de særlige regler omkring indberetning af regnskabsoplysninger omtalt i afsnit 7.3, mens udarbejdelse af kvartalsvise likviditetsoversigter og skøn over forventet årsresultat er omtalt i afsnit 7.4. Revisionen af årsregnskabet er omtalt i afsnit 7.5. I afsnit 7.6 er vist en samlet skematisk oversigt over tidsfristerne ved regnskabsaflæggelsen. Endelig er der i afsnit 7.7 i skematisk form vist de indholdsmæssige krav for dele af regnskabet, f.eks. resultatopgørelse, balance og pengestrømsopgørelse.

7.1.2 Proceduren ved regnskabsaflæggelsen

Årsregnskabet skal posteringsmæssigt være afsluttet den 1. april i det efterfølgende år. Efter dette tidspunkt kan der ikke foretages yderligere omposterings.

Regionslovens § 23 fastsætter herefter, at årsregnskabet med tilhørende bemærkninger m.v. aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet.

Der er ikke fastsat en bestemt tidsfrist for denne regnskabsaflæggelse.

Det fremgår imidlertid af § 8 i bekendtgørelse nr. 390 af 2. maj 2006, at aflæggelsen skal ske, så årsregnskabet kan afgives af regionsrådet til revisionen inden den 1. juni i året efter regnskabsåret.

Revisionen skal afgive beretning om revisionen af årsregnskabet til regionsrådet inden den 15. august.

Revisionens beretning skal herefter forelægges for forretningsudvalget og - for revisionsmæssige bemærkninger, der ikke umiddelbart angår den forvaltning, der hører under forretningsudvalget - for den pågældende regionale myndighed.

Revisionens beretning og de hertil knyttede bemærkninger fra forretningsudvalget og de øvrige regionale myndigheder behandles af regionsrådet på et møde. På mødet træffer regionsrådet afgørelse om revisionens bemærkninger og regnskabet's godkendelse.

Regionsrådets behandling skal finde sted, så regionens regnskab sammen med revisionens beretning og de afgørelser, regionsrådet har truffet i forbindelse hermed, skal sendes til tilsynsmyndigheden (samt til revisionen) inden udgangen af september måned.

Endelig fremgår det af regionslovens § 23, at det endeligt godkendte regnskab skal offentliggøres efter regionsrådets nærmere bestemmelse. Regionsrådet kan f.eks. træffe beslutning om, at det endeligt godkendte regnskab offentliggøres på regionens hjemmeside.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

7.1.3 Åbningsbalance opgjort pr. 1. januar 2007

I forbindelse med etableringen af regionerne pr. 1. januar 2007 skal der udarbejdes en åbningsbalance baseret på reglerne i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Åbningsbalancen pr. 1. januar 2007 aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, således at åbningsbalancen kan afgives til revisionen inden udgangen af november 2007. På dette tidspunkt skal de regnskabsmæssige principper, der ligger til grund for åbningsbalancen pr. 1. januar 2007, være politisk godkendt af regionsrådet. Samtidig, eller senest 1. december 2007, skal åbningsbalancen indsendes til Danmarks Statistik.

Efter at revisionen af åbningsbalancen er afsluttet, skal denne af revisionen forsynes med en påtegning om, at revisionen er udført i overensstemmelse med Økonomi- og Indenrigsministeriets regelsæt. Revisionen afgiver inden udgangen af januar 2008 beretning om revisionen af åbningsbalancen pr. 1. januar 2007 til regionsrådet.

Regionens åbningsbalance pr. 1. januar 2007 skal inden 15. marts 2008 sendes til tilsynsmyndigheden sammen med de afgørelser, som regionsrådet har truffet vedrørende revisionens bemærkninger. Samtidig sendes afgørelserne til revisionen.

Udarbejdelsen af åbningsbalancen sker i øvrigt under hensyntagen til reglerne om behandling af regionens årsregnskab, jf. § 23 i regionsloven.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

7.2 Formkrav til årsregnskabet

7.2.1 Generelle krav til årsregnskabets form og indhold

Det er i regionslovens § 23 fastsat, at regionens årsregnskab skal være ledsaget af en fortegnelse over regionens kautions- og garantiforpligtelser. Endvidere skal regnskabet i fornødent omfang være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Regionslovens § 24 bemyndiger herudover indenrigs- og sundhedsministeren til at fastsætte de nærmere regler om formen af regionens regnskab.

Disse regler kommer til udtryk dels i den autoriserede kontoplan, som fastlægger regnskabets indholdsmæssige opdeling, dels i nedenstående regler om udarbejdelse af oversigter og bemærkninger til regnskabet.

7.2.2 Årsregnskabet

7.2.2.1 Indholdet af årsregnskabet

Årsregnskabet indeholder en række oversigter og redegørelser. De regnskabsmæssige oversigter og redegørelser tjener som grundlag for bl.a.:

- vurdering af regnskabet set i forhold til budgettet
- opgørelse af regnskabsårets ressourceforbrug (i resultatopgørelsen)
- opgørelse af beholdninger (balancen)
- vurdering af regionens økonomiske situation

Regionens årsregnskab skal disponeres i de afsnit, der er angivet nedenfor. Dispositionen er bindende af hensyn til sammenligneligheden i regionernes regnskabsaflæggelse.

Afsnit	Oversigt/redegørelse
7.2.2.1.a	Præsentation af regionen
7.2.2.1.b	Generelle bemærkninger
7.2.2.1.c	Anvendt regnskabspraksis
7.2.2.1.d	Resultatopgørelse
7.2.2.1.e	Balance
7.2.2.1.f	Pengestrømsopgørelse
7.2.2.1.g	Noter til resultatopgørelse og balance
7.2.2.1.h	Regnskabsoversigt og specielle bemærkninger
7.2.2.1.i	Oversigt over uforbrugte overførte bevillinger
7.2.2.1.j	Anlægsregnskaber
7.2.2.1.k	Eventualrettigheder og -forpligtelser, herunder garantier
7.2.2.1.l	Personaleoversigt

Det regionale regnskab skal aflægges efter omkostningsbaserede principper.

Resultatopgørelsen, balancen, pengestrømsopgørelsen og noter skal udarbejdes efter bestemte formkrav. For de øvrige oversigter og redegørelser er der ikke fastsat formkrav. Regionerne er frit stillet med hensyn til at medtage yderligere regnskabsmateriale i årsregnskabet.

a. Præsentation af regionen

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Årsregnskabet skal indeholde et afsnit med omtale af regionen herunder regionens opgaver og organisation samt hovedtal og nøgletal fra regionens årsregnskab. Der er ingen bindende formkrav til indholdet af årsregnskabets omtale af regionen.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en præsentation af regionen.

b. Generelle bemærkninger

Regionsloven fastsætter som anført i afsnit 7.2.1, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb. I de generelle bemærkninger redegøres der på et overordnet niveau for afvigelser mellem budget og regnskab, herunder særligt for store forskelle mellem bevilling og regnskab. Øvrige væsentlige afvigelser omtales i tilknytning til regnskabsoversigten og de specielle bemærkninger, jf. afsnit 7.2.2.1.i.

De generelle bemærkninger skal i øvrigt understøtte årsregnskabets øvrige indhold. De generelle bemærkninger kan deles i afsnit svarende til regionens aktivitetsområder og dermed indeholde bemærkninger og oplysninger, der er målrettet mod det enkelte aktivitetsområde. Resultatet af regionens aktivitetsområder kan omtales i generelle bemærkninger.

Der er ingen formkrav til årsregnskabets generelle regnskabsbemærkninger.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde generelle bemærkninger.

c. Anvendt regnskabspraksis

Beskrivelsen af den anvendte regnskabspraksis i relation til det omkostningsbaserede regnskab skal kort og præcist beskrive de principper, der er lagt til grund for regnskabsudarbejdelsen vedrørende værdiansættelse af aktiver og passiver. Beskrivelsen skal fokusere på principperne for indregning og måling af samtlige aktiver og passiver samt beskrivelse af øvrige anvendte principper. Endvidere skal det fremgå, hvordan de frihedsgrader der er ved udarbejdelsen af det omkostningsbaserede regnskab, jf. afsnit 8.4.3, er udnyttet, f.eks. anvendte afskrivningsperioder, principper for anvendelse af op- og nedskrivninger, anvendelse af grupper eller "klumper" ved indregning af aktiver.

Beskrivelsen skal endvidere indeholde ændringer i anvendt regnskabspraksis og effekten heraf på regnskabet i forhold til tidligere år.

Der er ingen formkrav til indholdet af årsregnskabets afsnit om anvendt regnskabspraksis.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en beskrivelse af anvendt regnskabspraksis. Herudover skal det indeholde evt. ændringer i anvendt regnskabspraksis og effekten heraf på regnskabet i forhold til tidligere år.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

d. Resultatopgørelse

Årsregnskabet skal indeholde en resultatopgørelse opstillet som vist i bilag i afsnit 7.7.1. Resultatopgørelsen skal indeholde sammenligningstal for sidste regnskabsår. For regionens første regnskabsår indsættes tallene fra regionens årsbudget inkl. korrektioner fra tillægsbevillinger til årsbudgettet meddelt i årets løb ("korrigeret budget").

Redegørelsen for væsentlige afvigelser mellem bevilling og regnskab foretages i årsregnskabets afsnit "regnskabsoversigt og specielle bemærkninger". Regionens resultatopgørelse er således forbeholdt regionens eksterne rapportering om årets ressourceforbrug sammenlignet med foregående år.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en resultatopgørelse. Resultatopgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 7.7.1.

Beløb i resultatopgørelsen anføres i 1.000 kr.

e. Balance

Formålet med balancen er at vise regionens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtelser.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en balance opstillet efter bestemte formkrav. Balancen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 2 i afsnit 7.7.2.

Balancen skal indeholde sammenligningstal for regnskabsåret før.

Beløb i balancen anføres i 1.000 kr.

f. Pengestrømsopgørelse

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise regnskabsårets pengestrømme fordelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktiviteterne.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en pengestrømsopgørelse opstillet efter bestemte formkrav. Opgørelsen udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 3 i afsnit 7.7.3.

I tilknytning til pengestrømsopgørelsen for social- og specialundervisningsområdet vises det likviditetsmæssige mellemværende mellem området og regionen.

Beløb i pengestrømsopgørelsen anføres i 1.000 kr.

g. Noter til resultatopgørelse og balance

Årsregnskabet skal indeholde et afsnit med noter til resultatopgørelse og balance. I afsnittet skal medtages alle væsentlige forhold, herunder som minimum de noter, der er omtalt i afsnit 7.7. Årsregnskabet kan herudover forsynes med yderligere noter, og uddybende specifikationer eller forklaringer til regnskabsposterne.

De noter, der i henhold til formkravene til årsregnskabet skal medtages, kan opsummeres til følgende poster i resultatopgørelsen og balancen:

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

- 1 Fællesformål og administration, jf. afsnit 7.7.1.6
- 2 Renter, jf. afsnit 7.7.1.7
- 3 Driftsomkostninger, jf. afsnit 7.7.1.8
- 4 Driftsresultat, jf. afsnit 7.7.1.10
- 5 Grunde og bygninger, jf. afsnit 7.7.4
- 6 Tekniske anlæg og maskiner, jf. afsnit 7.7.5
- 7 Inventar herunder IT udstyr, jf. afsnit 7.7.6
- 8 Materielle anlæg under udførelse, jf. afsnit 7.7.7
- 9 Egenkapital, jf. afsnit 7.7.2.1
- 10 Driftsresultat overført til næste år, jf. afsnit 7.7.2.1, jf. også pkt. 4.

h. Regnskabsoversigt og specielle bemærkninger

Regnskabsoversigten er den regnskabsmæssige parallel til budgettets bevillingsoversigt, dvs. den skal vise regnskabet på bevillingsniveau. Regnskabsoversigten skal gøre det muligt at sammenholde årsbudgettets bevillingsposter og årets tillægsbevillinger med de endelige regnskabstal.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en regnskabsoversigt. Beløbene i regnskabsoversigten skal som minimum være specificeret på de poster - afgrænset i forhold til kontoplanen - hvortil der er meddelt bevilling ved budgettets vedtagelse og efterfølgende tillægsbevillinger. Regnskabsoversigten skal indeholde 3 kolonner for henholdsvis:

- De endelige regnskabstal
- Bevillingerne afgivet ved budgettets vedtagelse
- Tillægsbevillinger afgivet i løbet af året.

Posterne i regnskabsoversigten skal være opdelt i aktivitetsområderne sundhed, social og specialundervisning og regional udvikling samt udgiftsområderne fælles formål og administration samt renter.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Ud over det anførte er der ikke fastsat bestemte formkrav til den enkelte regions opstilling af regnskabsoversigten. Regnskabsoversigt og bevillingsoversigt til budgettet skal dog følge samme opstillingsform.

I tilknytning til regnskabsoversigten skal der i de specielle bemærkninger redegøres for væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb for hver enkelt bevilling.

Det er næppe muligt generelt at fastlægge, hvad der er et »fornødent omfang«, eller hvornår afvigelser må anses for »væsentlige«. Dette må bero på en konkret vurdering i de enkelte tilfælde og i øvrigt afklares gennem samspillet mellem regionsrådet og den regionale revision omkring behandlingen og revisionen af regnskabet.

Større og væsentlige afvigelser skal også omtales i de generelle bemærkninger.

Bestemmelsen indebærer også, at der skal udarbejdes bemærkninger til regnskabet i tilfælde, hvor der nok er overensstemmelse mellem regnskabs- og bevillingsbeløb, men hvor de aktiviteter eller formål, som var forudsat ved bevillingsafgivelsen, ikke er realiseret.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en regnskabsoversigt og specielle bemærkninger.

Bemærkningerne til regnskabet skal endvidere redegøre for de swap-aftaler, som regionen har indgået. Herunder også for swap-aftaler, som er indgået i tidligere regnskabsår, men fortsat løber. En swap er en aftale mellem to eller flere parter om at bytte betalingsstrømme på aftalte vilkår over en aftalt periode. Redegørelsen for indgåede swap-aftaler skal omfatte oplysninger om swap-modparten, størrelsen af restgælden, udløbstidspunktet samt oplysninger om valuta og rente.

Der er ikke i øvrigt fastsat særlige bestemmelser for udformningen og indholdet af de specielle bemærkninger til regnskabet

1. Oversigt over overførte uforbrugte bevillinger

Som en del af årsregnskabet skal udarbejdes en oversigt over de driftsbevillinger, som er genbevilget i det følgende år.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en oversigt over overførte uforbrugte driftsbevillinger.

Ifølge bevillingsreglerne, som er fastsat i regionsloven, er driftsbevillinger etårige og bortfalder ved regnskabsårets afslutning.

Der eksisterer dog ordninger til overførsel mellem årene af uforbrugte bevillinger. Regionsrådet kan således i budgetbemærkningerne om en given bevilling tilkendegive, at man vil være indstillet på at genbevilge eventuelle uforbrugte beløb i det følgende år i form af en forhøjelse af den ordinære bevilling. Denne tilkendegivelse har ingen selvstændig bevillingsmæssig karakter, men er alene udtryk for regionsrådets forhåndsindstilling til en senere forelagt konkret tillægsbevillingsansøgning om overførsel af bevillingsbeløb.

Det omtales i hvilket omfang årets resultat for regionens aktivitetsområder genbevilles til følgende år.

Baggrunden for denne oversigt er, at der er tale om oplysninger, som kan være væsentlige for regionens økonomi. Oversigten over overførte uforbrugte bevillinger oplyser således om det øgede likviditetsbehov i forhold til det vedtagne budget.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Der er ikke fastsat særlige formkrav til oversigten over overførte uforbrugte bevillinger.

j. **Investeringsregnskaber**

Ved større investeringsarbejder skal der aflægges et *særskilt investeringsregnskab*.

Nedenstående regler gælder uanset, om investeringsarbejdet er ét- eller flerårigt.

Beløber bruttoudgifterne til et investeringsarbejde sig til 10 mio. kr. eller mere, skal der aflægges et særskilt investeringsregnskab. Det skal ske senest i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet for det år, hvori det pågældende investeringsarbejde er afsluttet.

For investeringsarbejder under denne beløbsgrænse kan regionsrådet vælge at følge samme procedure, men den behøver ikke at gøre det. Hvis der ikke aflægges særskilt regnskab, optages indtægterne og udgifterne ved investeringsarbejdet i årsregnskabet, og investeringsarbejdet omtales i bemærkningerne, jf. afsnit 7.2.2.1.k.

k. **Eventualrettigheder og -forpligtelser, herunder garantier**

Det er fastsat i regionsloven, at:

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en fortegnelse over regionens kautions- og garantiforpligtelser.

I budget- og regnskabssystemet er oversigten benævnt som fortegnelsen over eventualrettigheder og -forpligtelser, herunder garantier.

Af fortegnelsen over garantier *skal som minimum fremgå* garantiens størrelse ultimo regnskabsåret, hvem der er långiver samt for hvem, der er afgivet garanti.

Ved *eventualrettigheder* forstås ydelser, som i realiteten må betragtes som drift- eller anlægstilskud, men hvor regionen har sikkerhed i form af pantebreve eller lignende, og/eller hvor regionen har ret til at få tilskuddet tilbagebetalt, hvis det formål, tilskuddet er ydet til, opgives inden for en given tid.

Fortegnelsen bør også omfatte andre forpligtelser og rettigheder, som eventuelt kan blive aktuelle, f.eks. i forbindelse med tilbagekøb eller tilbagefald af fast ejendom.

Det gælder også eventualforpligtelser, der adskiller sig fra hensatte forpligtelser ved, at de ikke kan opgøres med tilstrækkelig pålidelighed, og at det ikke er sandsynligt, at afviklingen vil medføre et træk på regionens økonomiske ressourcer.

Endelig bør væsentlige finansielle forpligtelser i forbindelse med lejeaftaler eller operationel leasing fremgå af fortegnelsen.

Beløb i fortegnelsen over eventualrettigheder og -forpligtelser, herunder garantier, anføres i hele 1.000 kr.

Ud over de nævnte regler for indholdet af fortegnelsen er der ikke fastsat særlige formkrav for denne.

l. **Personaleoversigt**

Der skal udarbejdes en personaleoversigt, der skal indeholde angivelse af stillingsforbrug og angivelse af lønomkostninger, som minimum for hvert aktivitetsområde i regionen.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Personaleoversigten skal således som minimum vise personaleforbruget omregnet til fuldtidsbeskæftigede ved aktivitetsområderne:

- Sundhed
- Social og specialundervisning
- Regional udvikling
- Fællesformål og administration

Oversigten skal endvidere vise forbruget på de enkelte områder i henhold til:

- Budgettet for regnskabsåret
- Realiseret forbrug i regnskabsåret
- Realiseret forbrug i regnskabsåret før

Lønoversigten i personaleoversigten skal vise de samlede personaleomkostninger bogført under gruppering 010 Personale, herunder lønomkostninger (hovedart 1) og pensionsberegninger vedrørende tjenestemænd (art 0.3). Personaleomkostningerne specificeres på samme måde som stillingsforbruget jfr. ovenfor, d.v.s. på aktivitetsområder samt budget og regnskabsår.

Personaleoversigten kan udbygges i forhold til formkravene, der er minimumskrav.

Årsregnskabet skal, når det aflægges af forretningsudvalget til regionsrådet, indeholde en personaleoversigt.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

7.3 Indberetning af regnskabsoplysninger

Årsregnskabet skal indsendes elektronisk til Økonomi- og Indenrigsministeriet senest den 1. juni, jf. afsnit 7.6. Herudover skal der særskilt i tilknytning til årsregnskabet med formkrav indsendes visse oversigter og oplysninger til de centrale myndigheder til brug for opgørelser over den samlede regionale aktivitet samt statistikformål i øvrigt.

7.3.1. Specifikationer til regnskab

Specifikationerne til regnskabet modsvarer indberetningen af specifikationer til budgettet. Dog er der på enkelte punkter tale om en større specificationsgrad for regnskabets vedkommende, idet dele af kontoplanen er autoriseret i regnskabet, men ikke i budgettet. Dette gælder artsspecifikationen, hvor budgettet alene er autoriseret på arterne 4.0, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, art 5.1, 5.2, 5.9, art 7.1, 7.2, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 8.5 og 8.6, mens regnskabet er autoriseret på alle arter, herunder hovedart 0.

Der skal udarbejdes specifikationer til regnskabet, dvs. en oversigt over de endelige regnskabsposter, hvor specificationsgraden svarer til den autoriserede kontoplan. Specificationsgraden er følgende:

- Hovedkonto
- Hovedfunktion
- Funktion
- Dranst
- Ejerforhold

Omkostningssted (hvor dette er autoriseret i regnskabet)

- Gruppering (både drift og anlæg)
- Art

Specifikationerne til regnskabet skal indrapporteres senest den 1. april til Danmarks Statistik.

Beløb i specifikationer til regnskabet anføres i hele kr.

7.3.2 Specifikationer til regnskabet, funktion 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud og specialundervisning

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for den posteringsmæssige regnskabsafslutning pr. 1. april det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse af specifikationer til regnskabet for funktion 1.10.01 og 2.10.01. Skemaet indsendes medio april til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Skemaet har til formål at tilvejebringe specificerede oplysninger om omkostningerne til funktion 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud og specialundervisning.

7.3.3. Særlige regnskabsoplysninger

Økonomi- og Indenrigsministeriet udsender forud for den posteringsmæssige regnskabsafslutning pr. 1. april det nødvendige skemamateriale til udarbejdelse og indsendelse af de særlige regnskabsoplysninger. Skemaet indsendes medio april til Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Skemaet for særlige regnskabsoplysninger indeholder regnskabsoplysninger af varierende karakter efter behov, f.eks. særlige personaleoplysninger og oplysninger om deponerede beløb.

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

7.4 Likviditetsoversigt og forventet årsresultat

7.4.1. Likviditetsoversigt opgjort efter kassekreditreglen

Der udarbejdes hvert kvartal - henholdsvis ultimo marts, ultimo juni, ultimo september og ultimo december - en likviditetsoversigt udarbejdet efter kassekreditreglen.

Likviditeten efter kassekreditreglen opgøres som gennemsnittet over de seneste 12 måneder af de daglige saldi på funktionerne 6.10.01-6.10.11 (likvide aktiver) fratrukket gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi funktion på 6.50.50, ekskl. byggelån, der senere konverteres til langfristede lån. I 2007 opgøres likviditeten efter kassekreditreglen som gennemsnittet over den forløbne del af året af de daglige saldi på funktionerne 6.10.01-6.10.11 fratrukket gennemsnittet i samme periode af de daglige saldi på funktion 6.50.50, ekskl. byggelån, ekskl. byggelån, der senere konverteres til langfristede lån.

Likviditetsoversigten skal som minimum indeholde oplysninger om likviditeten det seneste år opgjort efter kassekreditreglen ultimo hver måned. I 2007 skal oversigten dog alene indeholde oplysninger for de foregående måneder i 2007. Det er regionerne frit for, at udarbejde en mere detaljeret opgørelse af udviklingen i likviditeten opgjort efter kassekreditreglen - eksempelvis på baggrund af daglige opgørelser.

Oversigten ledsages af forklarende bemærkninger. I bemærkningerne redegøres bl.a. for baggrunden for de seneste 12 måneders udvikling i likviditeten samt forventningerne til den fremtidige udvikling. I 2007 redegøres dog alene for udviklingen i de foregående måneder i 2007.

Den kvartalsvist udarbejdede likviditetsoversigt skal løbende forelægges regionsrådets medlemmer og medlemmerne af kommunalbestyrelserne i regionen. Oversigten forelægges for medlemmerne senest en måned efter opgørelsen - henholdsvis 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november. Det bemærkes, at det ikke er påkrævet, at oversigten behandles på et regionsrådsmøde eller et kommunalbestyrelsesmøde med mindre, der er et særskilt ønske herom.

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen indberettes kvartalsvist til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der indberettes oplysninger om likviditeten ultimo marts, ultimo juni, ultimo september og ultimo december.

Der udarbejdes hvert kvartal - henholdsvis ultimo marts, juni, september og december - en likviditetsoversigt udarbejdet efter kassekreditreglen. Oversigten forelægges for medlemmerne af regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen senest den 1. i måneden efter opgørelsen, dvs. 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november.

Likviditetsoversigten skal som minimum indeholde oplysninger om likviditeten det seneste år opgjort efter kassekreditreglen ultimo hver måned. Oversigten ledsages af forklarende bemærkninger.

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen indberettes kvartalsvist til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der indberettes oplysninger om likviditeten ultimo marts, ultimo juni, ultimo september og ultimo december. Indberetningen foretages senest 1. måned efter opgørelsen, dvs. 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november.

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

7.4.2 Forventet årsresultat

Der udarbejdes hvert kvartal, jf. tabel 1, en oversigt, der giver en overordnet præsentation af det forventede årsresultat for hvert af de tre regionale aktivitetsområder, som regionernes økonomi er opdelt i, sammenholdt med budgettet og det forventede forbrug. Oversigterne udarbejdes efter udgiftsbaserede principper. Oversigterne udarbejdes i overensstemmelse med skemaerne, der er optrykt som bilag 8 i afsnit 7.7.8.

Der anføres i oversigterne forklaringer på afvigelser mellem det oprindelige budget og hhv. det teknisk fremskrevne forbrug og det forventede årsresultat på de enkelte udgiftsområder, som fremgår af oversigten. Forklaringerne skal omfatte en beskrivelse af hvilke tiltag, der er iværksat for at imødegå en fremskrevet forbrugsudvikling, der afviger fra budgettet.

Tabel 1

<u>Opfølgning</u>	<u>Forbrug pr. x dato</u>	<u>Offentliggørelse</u>
<u>1.</u>	<u>31. marts</u>	<u>4 uger efter</u>
<u>2.</u>	<u>30. juni</u>	
<u>3.</u>	<u>30. september</u>	
<u>4.</u>	<u>31. december</u>	
<u>5.</u>	<u>15. februar</u>	
<u>Pga. sommerferie vil 2. opfølgning først blive offentliggjort 5-6 uger efter forbrugsdatoen.</u>		

Oversigten forelægges for regionsrådets medlemmer og medlemmerne af kommunalbestyrelsen i regionen. Oversigten forelægges for medlemmerne senest fire uger efter opgørelsen, jf. tabel 1. Det bemærkes, at det ikke er påkrævet, at oversigten behandles på et kommunalbestyrelsesmøde med mindre, der er et særskilt ønske herom.

Oversigten indsendes umiddelbart efter offentliggørelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. tabel 1.

Der udarbejdes hvert kvartal - fire uger efter kvartalets udløb - en oversigt, der giver en overordnet præsentation af det forventede årsresultat for hvert af de tre regionale aktivitetsområder. Oversigten forelægges for medlemmerne af regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen senest fire uger efter opgørelsen.

Oversigten skal opstilles efter bestemte formkrav. Oversigten udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 8 i afsnit 7.7.8.

Oversigten indsendes umiddelbart efter offentliggørelse til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der indsendes oplysninger om det forventede årsresultat ultimo marts, ultimo juni, ultimo september, ultimo december og pr. 15. februar. Indberetningen foretages senest fire uger efter opgørelsen.

Oversigten udarbejdes efter udgiftsbaserede principper.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

7.5 Revision

Regionsloven indeholder i §§ 23, 28 og 29 bestemmelser om den regionale revision. Bestemmelserne er uddybet og præciseret i kapitel 4. i Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v..

Det følger af bestemmelserne, at regionsrådet skal lade sine regnskaber revidere af en statsautoriseret eller registreret revisor. Revisionen skal være sagkyndig og uafhængig. Revisionen skal have adgang til at foretage de undersøgelser m.v., den finder nødvendige. De nærmere regler om revisionen fastsættes i et revisionsregulativ.

Årsregnskabet afgives af regionsrådet til revision inden den 1. juni i det efterfølgende år, jf. afsnit 7.1 ovenfor.

Ved revisionen skal det efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevilninger, regionsrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Endvidere skal det påses, at der ved forvaltningen af midlerne og driften af de virksomheder, hvis regnskaber er omfattet af revisionen, er taget skyldige økonomiske hensyn. Der stilles således krav om en løbende forvaltningsrevision af regionens regnskaber. Forvaltningsrevisionen i regionerne adskiller sig fra de krav til den kommunale forvaltningsrevision, der følger af § 42, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse ved, at forvaltningsrevisionen retter sig både mod forvaltningens gennemførelse af regionsrådets beslutninger og mod selve regionsrådets beslutninger.

Endelig kan rigsrevisor af egen drift eller på anmodning af statsrevisorerne foranstalte undersøgelser i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m. af regionens regnskaber samt udvalgte regnskabsområder herunder. Rigsrevisor har til brug for sådanne undersøgelser adgang til regionens regnskabsmateriale m.v. i overensstemmelse med §§ 12 og 13 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Revisionen afgiver beretning om revisionen af årsregnskabet, der forsynes med en påtegning om, at revisionen er udført i overensstemmelse med revisionsregulativets bestemmelser.

Revisionens årsberetning skal afgives til regionsrådet inden den 15. august.

Årsberetningen skal herefter forelægges forretningsudvalget og øvrige regionale myndigheder og behandles på et møde i regionsrådet, jf. beskrivelsen af denne procedure i afsnit 7.1.

Ud over revisionen af årsregnskabet skal revisionen regelmæssigt foretage en kritisk gennemgang af regionens regnskabsføring mv. og afgive delberetning herom.

Behandling af revisionens delberetninger foregår efter samme procedure som for årsberetningen.

Dato: September 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

7.6 Oversigt over tidsfrister i forbindelse med regnskabsaf- læggelsen m.v.

De tidsfrister i forbindelse med bogføring, regnskabsaflægning og revision, som er om-
talt i de foregående afsnit, er opsummeret i oversigten nedenfor. Alle datoer refererer til
året, der følger efter det år, regnskabet vedrører.

15. januar-ultimo februar	Supplementsperioden udløber.
Inden 1. april	Posteringsmæssig regnskabsafslutning
Senest 1. april	Specifikationer (inklusive balancen) indsendes til Dan- marks Statistik.
Medio april	Specifikationer til regnskabet, funktion 1.10.01 Sygehuse og 2.10.01 Sociale tilbud og specialundervisning og særlige regnskabsoplysninger indsendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet.
Inden 1. juni	Årsregnskabet afgives af regionsrådet til revision og indsendes elektronisk til Økonomi- og Indenrigsministeriet på e-mail: budregn@oim.dk .
Inden 15. august	Revisionen afgiver beretning om revision af årsregnskabet til regionsrådet.
Senest 30. september	Regnskab, revisionsberetning og de afgørelser, regionsrå- det har truffet i forbindelse hermed, sendes til til- synsmyndigheden.

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7 Bilag til kapitel 7

7.7.1 Bilag 1 - Resultatopgørelse

	Sundhed		Social og specialundervisning		Regional udvikling		Regionen i alt	
	Note	Regnskab 200x *)	Note	Regnskab 200x *)	Note	Regnskab 200x *)	Note	Regnskab 200x *)
1.000 kr.								
Driftsindtægter:								
Taksbetalinger								
Øvrige driftsindtægter								
Driftsindtægter i alt								
Driftsomkostninger:								
Personaleomkostninger								
Materiale- og aktivitetsomkostninger								
Af- og nedskrivninger								
Andre driftsomkostninger								
Fælles formål og administration							1	
Renter							2	
Driftsomkostninger i alt	3		3				3	
Driftsresultat før finansieringsindtægter								
Finansieringsindtægter:								
Bloktilskud fra staten (1.90.90/3.90.90)								
Grund- og udviklingsbidrag fra kommunerne (1.90.91/3.90.91)								
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten (1.90.93)								
Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne (1.90.92)								
Objektive finansieringsbidrag (2.90.90)								
Finansieringsindtægter i alt								
Driftsresultat	4		4				4	

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Indholdet af resultatopgørelsens hovedposter beskrives i det følgende:

7.7.1.1 Regnskabsposterne *takstbetalinger og øvrige driftsindtægter*.

Regnskabsposterne skal indeholde indtægter bogført på hovedart 7. Regnskabsposterne i resultatopgørelsen kan suppleres med en note, der viser indtægterne specificeret på arterne 7.1 - 7.9. Angivelse af noter til regnskabsposterne er ikke formkrav.

7.1.1.2 Regnskabsposten *personaleomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde regionens personaleomkostninger, der er defineret som grupperingerne 010-030. Regnskabsposten kan suppleres med en note, der viser personaleomkostningerne specificeret på arter, herunder art 0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd, 0.7 Feriepenge, 1.0 Lønninger, 4.9 Øvrige tjenesteydelser (vikarer, kurser mv.).

7.1.1.3. Regnskabsposten *materiale- og aktivitetsomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde regionens materiale- og aktivitetsomkostninger, der er defineret som gruppering 110.

7.7.1.4 Regnskabsposten *af- og nedskrivninger*

Regnskabsposten skal indeholde afskrivninger på de respektive aktivitetsområders anlægsaktiver, således om de fremgår af regionens anlægskartotek og noterne til anlægsaktiver i årsregnskabet. Afskrivningerne skal beløbsmæssig være i overensstemmelse med de afskrivninger, der fremgår af noterne til balancen vedrørende grunde og bygninger, tekniske anlæg og maskiner samt inventar - herunder IT udstyr.

Regnskabsposterne i resultatopgørelsen kan suppleres med noter, der viser afskrivninger fordelt på de nævnte kategorier af anlægsaktiver. Angivelse af noter til regnskabsposten er ikke formkrav.

7.7.1.5. Regnskabsposten *andre driftsomkostninger*

Regnskabsposten skal indeholde de omkostninger, der ikke er omfattet af pkt. 7.1.1.2-4

7.7.1.6 Regnskabsposten *fælles formål og administration*

Regnskabsposten skal suppleres med en note, hvori der redegøres for den fordelingsnøgle, der er anvendt ved fordelingen af fælles formål og administration på regionens aktivitetsområder. Noten kan herudover indeholde specifikation af omkostningerne til fælles formål og administration, eksempelvis specificeret på hovedfunktionsniveau i kontoplanen. Denne specifikation er frivillig.

7.7.1.7 Regnskabsposten *renter*

Regnskabsposten skal suppleres med en note, hvori der redegøres for den fordelingsnøgle, der er anvendt ved fordelingen af renter på hovedkonto 1 og 3. Noten kan herudover indeholde specifikation af renteomkostningerne, eksempelvis specificeret på hovedfunktionsniveau i kontoplanen. Denne specifikation er frivillig.

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7.1.8 Driftsomkostninger

Regnskabsposten skal afholde driftsomkostninger (inkl. fælles formål, administration og renter) for regionens 3 aktivitetsområder.

Bruttoomkostningerne skal specificeres i noter til resultatopgørelsen for de respektive aktivitetsområder. Som minimum specificeres bruttoomkostningerne på hovedfunktionsniveau i kontoplanen.

7.7.1.9 Regnskabsposterne under finansieringsindtægter

Regnskabsposterne omfatter aktivitetsområdernes finansindtægter:

- Bloktilskud fra staten
- Grund - og udviklingsbidrag fra kommunerne
- Aktivitetsbestemte tilskud fra staten
- Aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne
- Objektive finansieringsbidrag

Regnskabsposterne er i resultatopgørelsen anført under de aktivitetsområder, indtægterne skal henføres til. Der er ingen notekrav til regnskabsposterne under finansieringsindtægter. Regnskabsposterne skal indeholde saldoen på de konti i den autoriserede kontoplan, der er angivet på bilag 1, hvortil henvises.

7.7.1.10 Regnskabsposten *driftsresultatet*

Regnskabsposten skal suppleres med en note, der viser de akkumulerede resultater for regionens tre aktivitetsområder. Social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde er selvfinansierende, jf. § 3, stk. 3, i bekendtgørelse om regionernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. Det betyder, at de to aktivitetsområders budget for det næstfølgende budgetår efter regnskabsåret skal udvise driftsresultater, der modsvarer foregående års driftsresultat ifølge det aflagte årsregnskab.

Noten til driftsresultatet er samme note som tilføjes balanceposten driftsresultater overført til næste år, jf. omtalen i afsnit 7.7.2.1.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

7.7.2 Bilag 2 - Balance

tkr.

Aktiver	Note	Sundhed	Social og specialundervisning	Regionaludvikling	Ikke fordelte aktiver	Regionen i alt ultimo året
Immaterielle anlægsaktiver						
Materielle anlægsaktiver						
Grunde og bygninger	5					
Tekniske anlæg og maskiner	6					
Inventar - herunder IT-udstyr	7					
Materielle anlægsaktiver under udførelse	8					
Aktiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre						
Kommuner og regioner m.v.						
Staten						
Aktiver tilhørende fonds og legater						
Langfristede tilgodehavender						
Akkumuleret resultat vedr. social og specialundervisning						
Varebeholdninger						
Fysiske anlæg til salg						
Tilgodehavender hos staten						
Kortfristede tilgodehavender i øvrigt						
Likvide aktiver						
Aktiver i alt						

Passiver	Note	Sundhed	Social og specialundervisning	Regionaludvikling		Regionen i alt ultimo året
Egenkapital	9					
Driftsresultater overført til næste år	10					
Hensatte forpligtelser						
Passiver tilhørende fonds og legater						
Passiver vedrørende beløb til opkrævning eller udbetaling for andre						
Kommuner og regioner m.v.						
Staten						
Langfristet gæld						
Kortfristet gæld til pengeinstitutter						
Kortfristet gæld til staten						
Kortfristet gæld i øvrigt						
Passiver i alt						

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Balancen skal for hvert aktivitetsområde vise den regnskabsmæssige værdi af

- anlægsaktiver,
- varebeholdninger,
- fysiske anlæg til salg.

Herudover skal der for social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde vises det akkumulerede driftsresultat.

Aktiver og passiver, der ikke henføres til aktivitetsområderne sundhed, social og specialundervisning samt regional udvikling, indgår i regionens samlede balance.

Med de foreskrevne formkrav til balancen vises således, at regionens balance kun delvis opdeles på aktivitetsområder. I praksis har opdelingen kun informativ betydning ved bl.a. at vise hvorledes aktivitetsområdernes særskilte økonomi indgår i regionens samlede balance.

7.7.2.1 Notekrav m.v. til balancen

Regnskabsposterne i balancen skal være i overensstemmelse med de tilsvarende konti i den autoriserede kontoplan. Regnskabsposterne i balancen kan suppleres med noter i nødvendigt omfang. Følgende noter til balancen er autoriseret og skal dermed fremgå af årsregnskabet i den foreskrevne form:

- Regnskabsposten materielle anlægsaktiver skal specificeres i noter, der udarbejdes i overensstemmelse med formkravene i bilag 4 - 7, jf. afsnit 7.7.4.
- Bevægelserne i regnskabsposten egenkapital for regionen i alt skal forklares i en note.
- Regnskabsposten driftsresultater overført til næste år skal specificeres i en note, der viser social- og specialundervisningsområdets og det regionale udviklingsområdes mellemregninger med foregående regnskabsår inkl. tilgang og afgang.

Balancen kan forsynes med yderligere noter og specifikationer efter den enkelte regions ønske.

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Pengestrømsopgørelsen viser likviditetsvirkningen af regionens regnskab.

Pengestrømsopgørelsens mellemtotal *likviditetsvirkning fra driftsresultat og investering* skal opgøres for hvert af de 3 aktivitetsområder.

Øvrige likviditetsforskydninger henføres alene til regionens samlede balance.

De enkelte poster i pengestrømsopgørelsen skal dokumenteres og afstemmes med de respektive poster i resultatopgørelsen og balancen.

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7.4 Bilag 4 - Note til materielle aktiver - grunde og bygninger**Grunde og bygninger**

tkr.	Sundhed	Social og specia- lun- dervis- ning	Regional udvikling	Fælles formål og admi- ni- stration	I alt
Kostpris pr. 1. januar 200y	0	0	0	0	0
Tilgang					
Afgang					
Overført					
Kostpris pr. 31. decem- ber 200y	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger 1. januar 200y					
Årets afskrivninger	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger					
Af- og nedskrivninger af- hændede aktiver					
Af- og nedskrivninger 31. december 200y	0	0	0	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 200y					
Den offentlige ejendoms- værdi af grunde og bygninger tilhørende regionen udgør pr. 1. januar 200y					

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7.5 Bilag 5 - Note til materielle aktiver - tekniske anlæg, større specialudstyr, transportmidler og lignende

Tekniske anlæg og maskiner

tkr.	Sundhed	Social og specia- lun- dervis- ning	Regional udvikling	Fælles formål og admini- stration	I alt
Kostpris pr. 1. januar 200y	0	0	0	0	0
Tilgang					
Afgang					
Overført					
Kostpris pr. 31. decem- ber 200y	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger 1. januar 200y					
Årets afskrivninger	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger					
Af- og nedskrivninger af- hændede aktiver					
Af- og nedskrivninger 31. december 200y	0	0	0	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 200y					

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7.6 Bilag 6 - Note til materielle aktiver - inventar, herunder IT-udstyr**Inventar herunder IT-udstyr**

tkr.	Sundhed	Social og specia- lun- dervis- ning	Regional udvikling	Fælles formål og admini- stration	I alt
Kostpris pr. 1. januar 200y	0	0	0	0	0
Tilgang					
Afgang					
Overført					
Kostpris pr. 31. december 200y	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger 1. januar 200y					
Årets afskrivninger	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger					
Af- og nedskrivninger af- hændede aktiver					
Af- og nedskrivninger 31. december 200y	0	0	0	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 200y					

Dato: 19. december 2006

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

7.7.7 Bilag 7 - Note til materielle aktiver - materielle anlæg under udførelse**Materielle anlæg under udførelse**

tkr.	Sundhed	Social og specia- lun- dervis- ning	Regional udvikling	Fælles formål og admi- ni- stration	I alt
Kostpris pr. 1. januar 200y	0	0	0	0	0
Tilgang					
Afgang					
Overført					
Kostpris pr. 31. decem- ber 200y	0	0	0	0	0
Af- og nedskrivninger 1. januar 200y					
Årets afskrivninger	0	0	0	0	0
Årets nedskrivninger					
Af- og nedskrivninger af- hændede aktiver					
Af- og nedskrivninger 31. december 200y	0	0	0	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december 200y					

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

7.7.8 Bilag 8 -vedr. regionernes kvartalsvise forventede årsresultat

Standardiseret oversigt til indberetning på driftsvirksomhed

Nettodriftsvirksomhed (mio. kr.) - udgiftsbaseret	Oprindeligt budget, inkl. aftalte korrektioner	Forbrug pr. [x dato]	Fremskrevet forbrug	Forventet årsresultat
1 Sundhed (dranst 1+2), ekskl. fkt. 1.80.60				
heraf 1.10 Sygehusvæsen				
heraf 1.20 Sygesikring m.v.				
heraf 1.20.12 Medicin				
heraf 1.70 Andel af fælles formål og administration				
2 Social og specialundervisning (bruttodriftsudgifter dranst 1, Hovedart 1-6 +9)				
heraf 2.70 Andel af fælles formål og administration				
3 Regional udvikling (dranst 1+2), ekskl. fkt. 3.80.70				
heraf 3.70 Andel af fælles formål og administration				
Kommentarer				
	Afvigelse mellem oprindeligt Afvigelse mellem oprindeligt budget og fremskrevet forbrug budget og forventet årsresultat			
1 Sundhed (dranst 1+2)	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...
heraf 1.10 Sygehusvæsen	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...
heraf 1.20 Sygesikring m.v.	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...
heraf 1.20.12 Medicin	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...
2 Social og specialundervisning (dranst 1+2)	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...
3 Regional udvikling (dranst 1+2)	...xxx...	...xxx...	...xxx...	...xxx...

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Oplysningerne om fremskrevet forbrug dannes ud fra følgende fremgangsmåde:

A Observeret forbrug pr. x. kvartal

B Forbrug i x. kvartal året før i pct. af det samlede forbrug året før (forbrugsprocenten året før i x. kvartal)

C Fremskrevet forbrug = A / B

Det fremskrevne forbrug beregnes under hensyntagen til antallet af afregningsuger på praksisområdet.

Dato: December 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Standardiseret oversigt til indberetning på anlægsvirksomhed

Bruttoanlægsudgifter (dranst 3) (mio. kr.)	Oprindeligt budget, inkl. aftalte korrektioner	Udnyttet bevilling i sidste regnskabsår overført (genbevilget i) til nyt regnskabsår	Andre tillægsbevi llinger	Korrigeret budget	Forbrug pr. [x] dato	Forventet årsresultat
1 Sundhed						
- heraf kvalitetsfundsprojekter						
2 Social og specialundervisning						
3 Regional udvikling						
4 Fælles formål og administration						
Kommentarer	Afvigelse mellem oprindeligt budget og forventet årsresultat					
1 Sundhed	...xxx...					
- kvalitetsfundsprojekter	...xxx...					
2 Social og specialundervisning	...xxx...					
3 Regional udvikling	...xxx...					
4 Fælles formål og administration	...xxx...					

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

8 INDREGNING OG MÅLING AF MATERIELLE OG EVENTUELLE IMMATERIELLE AKTIVER

Indhold	Side
1 Generelle regler for registrering af aktiver	8.1 - 1
8.1.1 Definitioner og begreber	8.1 - 1
8.1.2 Generelle regler for indregning og måling af materielle aktiver	8.1 - 3
2 Anlægskartotek	8.2 - 1
8.2.1 Anlægskartotekets grundstruktur	8.2 - 1
8.2.2 Anlægskartotekets cifferstreng	8.2 - 5
8.2.3 Oplysninger til anlægskartoteket	8.2 - 6
3 Regler for de forskellige kategorier af aktiver	8.3 - 1
8.3.1 Materielle anlægsaktiver	8.3 - 1
8.3.2 Immaterielle anlægsaktiver	8.3 - 7
8.3.3 Omsætningsaktiver	8.3 - 13
4 Vigtige definitioner	8.4 - 1

Dato: 19. oktober 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

8.1. Generelle regler for registrering af aktiver

I aftalerne om kommunernes og amtskommunernes økonomi i 2003 indgået mellem regeringen og henholdsvis KL og Amtsrådsforeningen er det aftalt, at der i tilknytning til det eksisterende system i 2003 og med virkning fra 2004 etableres en samlet statusbalance, der omfatter både finansielle aktiver og materielle anlægsaktiver samt ejendomme og jord til videresalg. Åbningsbalance etableres pr. 1. januar 2004. Oplysningerne til åbningsbalancen overføres fra anlægskartoteket til statusbalancen med udgangspunkt i kategoriseringen af aktiver, som er beskrevet i afsnit 2.1 nedenfor.

Det indebærer, at registreringen af materielle anlægsaktiver i et anlægskartotek med virkning fra 1. januar 2004 er obligatorisk for hele den kommunale og amtskommunale kontoplan.

I aftalerne om kommunernes og amtskommunernes økonomi indgået mellem regeringen og de kommunale parter for 2004 fremgår bl.a., at infrastrukturelle aktiver og ikke-operationelle aktiver (f.eks. arealer anskaffet til rekreative, naturbeskyttelses- eller genopretningsformål) ikke skal optages i balancen.

I aftalerne om den kommunale og amtskommunale økonomi for 2005 er det mellem regering og de kommunale parter aftalt, at immaterielle aktiver erhvervet mod vederlag og intent oparbejdede immaterielle aktiver, der er væsentlige og centrale for opgavevaretagelsen, skal optages i balancen såfremt værdien af aktiverne kan opgøres pålideligt.

I tilknytning til aftalerne om den kommunale og regionale økonomi for 2007 er det aftalt, at varebeholdninger skal indregnes i balancen fra regnskab 2007. Fra regnskab 2008 er det endvidere obligatorisk at indregne skyldige feriepenge og alle hensatte forpligtelser.

Dette kapitel indeholder reglerne for indregning og måling af materielle og immaterielle aktiver samt grunde/bygninger til videresalg og varebeholdninger.

8.1.1 Definitioner og begreber

I dette kapitel benyttes en række begreber, som er hentet fra årsregnskabsloven (Lov nr. 448 af 7. juni 2001 om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab mv.). Begreberne kan i vid udstrækning overføres til den regionale sektor, og det er derfor hensigtsmæssigt så vidt muligt at anvende samme terminologi, som benyttes i den private sektor samt i internationale regnskabsstandarder. Det skal understreges, at årsregnskabsloven i sin helhed ikke finder anvendelse på registreringen af aktiver i regioner, men i visse tilfælde er det valgt i en vis udstrækning at tage udgangspunkt i årsregnskabslovens principper. Det gælder bl.a. definitionen af aktiver.

Nedenfor defineres en række forskellige begreber.

Et **aktiv** defineres i regnskabsliteraturen meget bredt som en anskaffelse, der

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

- for det første er forbundet med *fremtidige økonomiske fordele eller servicepotentiale*, og
- for det andet er et resultat af en *allerede indtruffet begivenhed eller transaktion* og
- endelig for det tredje, hvor de fremtidige fordele eller det fremtidige servicepotentiale *kontrolleres af pågældende myndighed* (her regionen).

At aktivet er forbundet *fremtidige økonomiske fordele eller servicepotentiale* vil f.eks. være tilfældet, hvor aktivet indgår som en del af en produktion eller tilvejebringelse af en serviceydelse. Det gælder bl.a. bygninger, der anvendes til konkrete formål som sygehuse, sociale institutioner, og det gælder specialudstyr samt transportmidler. Der kan også være tale om fremtidige fordele i form af kontante pengestrømme, som f.eks. vil gøre sig gældende for grunde eller bygninger, som besiddes med videresalg for øje. Endvidere vil der kunne være tale om fordele i form af muligheden for at reducere eller begrænse fremtidige udbetalinger. Dette kunne f.eks. være fremtidige vedligeholdelsesudgifter.

At aktivet er et resultat af en *allerede indtruffet begivenhed* betyder i praksis, at der er tale om et aktiv, som regionen har erhvervet (købt) eller selv produceret. Begivenheder, som forventes at finde sted i fremtiden - f.eks. hensigten om at købe en given ejendom eller lignende - frembringer altså ikke i sig selv et aktiv.

At regionen *kontrollerer de fremtidige fordele*, betyder, at aktivet i fremtiden udgør en værdi for regionen.

Typiske aktiver i regioner vil være bygninger og grunde til forskellige formål, diverse tekniske anlæg, større maskiner, transportmidler og inventar. Aktiverne kan enten anvendes alene eller sammen med andre aktiver.

Der skelnes - som illustreret nedenfor - overordnet mellem to typer af aktiver:

Anlægsaktiver og omsætningsaktiver.

Et *anlægsaktiv* er et aktiv, der er bestemt til vedvarende brug eller eje, og som er anskaffet til brug for produktion af varer og tjenesteydelser, udlejning eller til administrative formål. Øvrige aktiver betegnes som *omsætningsaktiver*. Det er således ikke aktivets art, der er af betydning for, om der er tale om et anlægsaktiv eller et omsætningsaktiv, men derimod regionens formål med at besidde eller bruge aktivet. En bygning kan f.eks. både være et anlægsaktiv og et omsætningsaktiv - dog ikke på samme tid. Benyttes bygningen f.eks. til sygehus og forventes at tjene dette formål i fremtiden, vil aktivet skulle kategoriseres som et anlægsaktiv. Besiddes bygningen derimod med henblik på salg, vil den skulle kategoriseres som et omsætningsaktiv.

Anlægsaktiverne opdeles traditionelt i materielle, immaterielle og finansielle, aktiver.

Materielle anlægsaktiver defineres som et anlægsaktiv med fysisk substans til vedvarende eje eller brug. Eksempler herpå er fast ejendom, maskiner, transportmidler og inventar. *Immaterielle anlægsaktiver* defineres som identificerbare ikke-finansielle aktiver uden fysisk substans til vedvarende eje eller brug. I den private sektor kan det f.eks. være patenter og varemærker, i den regionale sektor vil der typisk være tale om omkostning til udviklingsprojekter f.eks. investering i systemudvikling eller visse softwareudgifter. *Finansielle anlægsaktiver* omfatter langfristede investeringer af finansiell karakter. De finansielle aktiver omtales ikke yderligere i denne sammenhæng, idet der henvises til den finansielle status på hovedkonto 6.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

I relation til **omsætningsaktiver** er det for regioner relevant at skelne mellem grunde og bygninger bestemt for videresalg på den ene side og varebeholdninger af forskellig slags på den anden side. Andre typer af omsætningsaktiver er f.eks. værdipapirer og likvide beholdninger, men disse omsætningsaktiver omtales ikke yderligere her, idet de fortsat vil være omfattet af den finansielle status på hovedkonto 6.

Opdelingen af de forskellige kategorier af aktiver kan illustreres som vist nedenfor:

Aktiver	
Anlægsaktiver:	Omsætningsaktiver:
Materielle (obligatorisk)	Grunde/bygninger til videresalg (obl)
Immaterielle (obligatorisk)	Varebeholdninger (frivillig)
Finansielle*	Værdipapirer og likvide beholdninger*

* Disse typer af aktiver omtales ikke yderligere, idet de fremgår af hovedkonto 6

Indregning er et bredt dækkende begreb, som benyttes om aktivering eller optagelse på statusbalancen samt om indtægts- eller udgiftsføring i resultatopgørelsen (driftsregnskabet). Indregnede aktiver er et udtryk for regnskabsposter, der er medtaget i balancen. I afsnit 3 beskrives kriterierne for indregning af forskellige typer af aktiver i anlægskartoteket.

Måling benyttes i stedet for det gamle begreb værdiansættelse og er således betegnelsen for den værdi, som aktivet optages til i anlægskartoteket og i statusbalancen. Udgangspunktet er stadig den historiske kostpris og i afsnit 3 beskrives reglerne for måling af forskellige typer af aktiver.

Der henvises i øvrigt til afsnit 5, som indeholder en række nyttige definitioner.

8.1.2 Generelle regler for indregning og måling af materielle aktiver

Kriterierne for indregning og måling har stor betydning for statusbalancen og dermed for regnskabet resultat, og det er derfor vigtigt, at alle regioner følger samme principper. Afsnittene 3.1, 3.2 og 3.3 omhandler reglerne for indregning og måling af hhv. materielle og immaterielle anlægsaktiver samt for omsætningsaktiver, idet der kan være mindre forskelle i reglerne for de forskellige kategorier af aktiver. I dette afsnit beskrives de generelle regler for indregning og måling af aktiver.

➤ **Indregning** - Hvilke aktiver skal optages på status?

Hovedreglen er, at materielle aktiver skal fremgå af anlægskartoteket, når de opfylder følgende betingelser:

1. Aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår (dvs. at aktivet har en brugstid/levetid på mere end 1 år)

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

2. Aktivets værdi kan måles pålideligt
3. Aktivet har en værdi, der er svarende til eller højere end den beløbsmæssige bagatelgrænse

Første betingelse for, at et aktiv skal medtages i anlægskartoteket og i statusbalancen, er, at aktivet forventes anvendt i mere end ét regnskabsår. Det skyldes, at inddragelsen af materielle anlægsaktiver bygger på en periodisering af disse anskaffelser fordelt over den forventede leve- eller brugstid. Udgifterne til anskaffelsen belaster således ikke alene regnskabet i anskaffelsesåret, men fordeles over brugstiden svarende til forbruget af anskaffelsen. Køber regionen en bil til 200.000 kr. som forventes, at kunne anvendes i 5 år fordeles købsprisen med 40.000 kr. over de 5 år.

Det er endvidere en betingelse, at værdien af aktivet kan opgøres pålideligt. Denne bestemmelse findes tilsvarende i årsregnskabsloven og er med til at sikre, at der ikke medtages aktiver, som hviler på et spinkelt og usikkert grundlag. Det vil typisk være internt oparbejdede immaterielle anlægsaktiver som personalemæssige vidensressourcer, som sorteres fra på grund af denne bestemmelse (jf. afsnit 3.2).

Sidste betingelse for indregning af aktiver er, at aktivet har en værdi, der svarer til eller overstiger den beløbsmæssige bagatelgrænse. Aktiver på en værdi lig med eller over 100.000 kr. skal optages i anlægskartoteket og i statusbalancen, mens aktiver under 100.000 kr. ikke må optages i anlægskartoteket og statusbalancen, dog er det frivilligt at optage varebeholdninger/-lagre, hvis værdi er lavere end bagatalgrænsen. I nogle tilfælde kan der dog være tale om, at aktiver optages i anlægskartoteket, selv om aktiverne hver især har en værdi under bagatelgrænsen. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis der indkøbes et større antal enkeltdele som møbler, tavler mv. til et samlet formål - eksempelvis indretning af kontoer i forbindelse med nybygning, tilbygning eller modernisering (jf. i øvrigt beskrivelsen af kategori 3 Inventar i afsnit 2.1, der bl.a. omhandler registrering af samlede anskaffelser af aktiver, der enkeltvis har en kostpris under bagatelgrænsen).

Ikke-operative aktiver skal ikke optages i anlægskartoteket.

Materielle aktiver, hvis værdi for regionerne primært er af kulturel eller historisk karakter, og som derfor kan kategoriseres som kulturel arv, skal fremgå af anlægskartoteket, hvis aktiverne opfylder ovennævnte tre kriterier. Der kan f.eks. være tale om forskellige kunstgenstande eller bygninger og monumenter af historisk betydning. I visse tilfælde kan det dog være vanskeligt at fastsætte en pålidelig værdi for aktiver af denne karakter, og de vil derfor ikke skulle indregnes, idet de ikke opfylder 2. kriterium jf. ovenfor.

➤ **Måling** - Hvordan værdiansættes aktiverne?

Hovedreglen er, at materielle aktiver skal måles til kostprisen. Det gælder som udgangspunkt uanset om der er tale om anlægsaktiver (aktiver til vedvarende brug eller eje) eller omsætningsaktiver (varebeholdninger og grunde/bygninger til videresalg). Kostprisen defineres traditionelt som det beløb, der er ydet som vederlag for aktivet, uanset dette er anskaffet fra en ekstern part eller internt fremstillet. Dvs. at kostprisen består af købsprisen inklusiv told eller andre eventuelle afgifter i forbindelse med købet

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

- dog eksklusiv moms¹. Desuden skal omkostninger, der er direkte forbundet med ibrugtagelsen af aktivet medregnes i kostprisen. Det kan f.eks. være omkostninger forbundet med montering eller installation af aktivet, leveringsomkostninger samt honorarer til fagkonsulenter, der er nødvendige at konsultere, inden aktivet kan tages i brug. Eventuelle mængderabatter eller lignende fratrækkes kostprisen. Kostprisen på et aktiv, som regionen selv fremstiller, fastsættes ud fra samme retningslinier, således at alle omkostninger forbundet med at producere og ibrugtage aktivet medregnes.

Der er flere fordele ved at måle aktiverne til kostprisen. For det første er der tale om en objektiv værdi, hvilket understøtter princippet om objektivitet i det regionale budget- og regnskabssystem. For det andet er der tale om en værdi, som regionen oftest kender eller umiddelbart kan finde frem til, og for det tredje er den historiske kostpris fortsat udgangspunktet i årsregnskabsloven. I 'Årsrapporten - kommentarer til årsregnskabsloven' beskrives kostprisen således:

"I almindelighed vil der ikke være problemer med at finde købsprisen. Beløbet fra leverandørens faktura - købsprisen - er et udgangspunkt for værdiansættelsen. Der kan også være tale om skøde, leveringskontrakt etc. ... Ved køb af f.eks. større maskiner og anlæg er det sædvanligt at sikre kontinuerlig drift ved samtidigt køb af reservedele, der indgår i anskaffelsesprisen og afskrives sammen med hovedaktivet. Omkostninger til forbedringer af et anlægsaktiv lægges til aktivets anskaffelsespris....Anskaffelsespris for et materielt anlægsaktiv omfatter købspris og udgifter direkte knyttet til anskaffelsen samt udgifter til klargøring af aktivet. Købspris opgøres med fradrag af eventuel prisreduktion og rabat"².

---

¹ Hovedreglen er, at købsprisen skal opgøres excl. moms, der gælder dog på enkelte områder særlige regler. Bl.a. vedrørende ældreboliger, hvor opgørelsen skal ske incl. moms. Der henvises i øvrigt til kapitel 2 afsnit 6 vedrørende moms.

² Årsrapporten - kommentarer til årsregnskabsloven side 353-354.

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

8.2 Anlægskartoteket

Den detaljerede registrering af regionens materielle aktiver sker i et særskilt anlægskartotek. Anlægskartoteket indeholder forskellige oplysninger om det enkelte aktiv - bl.a. om typen af aktivet, hvilket område (funktion) aktivet anvendes til, aktivets værdi, akkumulerede afskrivninger mv.

Overordnede oplysninger vedrørende aktivernes værdi, årets afskrivninger mv. overføres fra anlægskartoteket til en samlet statusbalance, der indeholder såvel oplysninger om de finansielle aktivers værdi som oplysninger om de materielle aktivers værdi fra anlægskartoteket. Oplysningerne overføres fra anlægskartoteket til statusbalancen med udgangspunkt i kategoriseringen af aktiver, som er beskrevet i afsnit 2.1 nedenfor. Statusbalancen vil således indeholde oplysninger om værdien af regionens grunde og bygninger, tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr, inventar, transportmidler mv. Ligeledes overføres fra hovedkonto 6 oplysninger om regionens finansielle aktiver og passiver til den samlede statusbalance.

Anlægskartoteket er som udgangspunkt et internt arbejdsredskab i den enkelte region, og der stilles alene *formkrav* til en overordnet kategorisering af aktiverne i anlægskartoteket (jf. nedenstående kategorisering). Derudover stilles en række *indholdsmæssige* krav i form af autoriserede regler for indregning og måling af materielle aktiver samt krav til, hvilke oplysninger der som minimum skal kunne genereres på baggrund af anlægskartoteket (jf. afsnit 2.3 og afsnit 3).

8.2.1 Anlægskartotekets grundstruktur

Kategoriseringen af regionens materielle aktiver i anlægskartoteket skal som minimum følge nedenstående kategorisering. Det er frivilligt at foretage en yderligere opdeling i forskellige typer af aktiver, f.eks. kan 01 opdeles i administrationsbygninger, bygninger til serviceformål, infrastruktur og offentlige anlæg.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER: (obligatorisk)

00 Grunde

01 Bygninger

02 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

03 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr

04 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER (Obligatorisk fra regnskab 2005)

05 Udgifter til udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

OMSÆTNINGSAKTIVER

06 Varebeholdninger/-lagre (obligatorisk fra regnskab 2007)

07 Grunde og bygninger bestemt til videresalg (obligatorisk)

Definitionen af de enkelte kategorier er beskrevet nedenfor. Der kan i nogle tilfælde opstå tvivl om den konkrete kategorisering af et aktiv. I disse tilfælde skal aktivets hovedformål lægges til grund for kategoriseringen. Det kan f.eks. være tilfældet med en pumpestation eller en transformatorstation. Her vil de tekniske installationer/anlæg oftest være det centrale element, idet bygningen kan betragtes som en 'ydre skal', der samtidig udgør et væsentligt mindre beløb sammenlignet med det tekniske anlæg. Hele anlægget skal derfor registreres som 02 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler.

00 Grunde (obligatorisk)

Grunde bestemt til videresalg er ikke omfattet af denne kategori, men optages under kategori 07 grunde og bygninger til videresalg. Tilsvarende gælder for et tidligere anlægsaktiv (f.eks. en social institution), der sættes til salg.

Til kategorien hører endvidere grunde, som *ikke* besiddes med salg for øje. Dette gælder såvel bebyggede grunde som ubebyggede arealer.

Kategorien grunde omfatter endvidere de af regionen ejede offentlige anlæg.

Grunde antages derimod ikke at have en begrænset brugstid, og der skal derfor normalt ikke foretages afskrivninger herpå. Kan grundens værdi ikke opretholdes f.eks. som følge af forurening, og antages der at være tale om en permanent værdiforringelse, nedskrives grundens værdi dog (jf. i øvrigt afsnit 3.1 om nedskrivninger).

01 Bygninger (obligatorisk)

Til denne kategori hører forskellige bygninger. Kategorien omfatter både bygninger, som anvendes til:

- forskellige serviceydelser (hospitaller, sociale institutioner mv.)
- administrative formål (administrationsbygninger mv.)
- diverse formål (parkeringskældre mv.).

Bygninger bestemt til videresalg er ikke omfattet af denne kategori, men optages under kategori 07 grunde og bygninger til videresalg. Tilsvarende gælder for et tidligere anlægsaktiv (f.eks. en social institution), der sættes til salg.

Til en bygning henregnes udgifter og installationer, som er nødvendige for bygningens funktion. Det gælder særlige installationer samt grundforbedringer f.eks. kloakering samt have- og parkeringsanlæg.

Det bemærkes, at leasede bygninger ligeledes registreres under denne kategori.

Kategorien bygninger omfatter endvidere de af regionen ejede offentlige anlæg.

Bygninger anses normalt for at have en begrænset levetid, og disse anlægsaktiver skal derfor afskrives systematisk over brugstiden. Alt andet lige anses bygninger, der benyttes til produktion eller til et konkret serviceformål f.eks. institutioner mv. for at have kortere levetid end administrationsbygninger.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

I tilknytning til aftalerne om den regionale økonomi for 2007 er det aftalt, at autorisere følgende levetider indenfor kategorien bygninger:

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Bygningens anvendelse	Eksempler	Levetid
Administrative formål	Administrationsbygninger mv.	45-50 år
Forskellige serviceydelser	Hospitaler og sociale institutioner	25-30 år
Diverse formål	Parkeringskældre mv.	15 år

Det skal bemærkes, at der skal anvendes særlige levetider for aktiver indenfor ovennævnte kategorier, som er anskaffet før 1. januar 2007, i forbindelse med åbningsbalancen for 2007 jf. afsnit 8.4

Der er endvidere fastlagt følgende værdiansættelsesprincipper samt levetider vedr. indretning i lejede lokaler.

	Værdiansættelsesprincip	Levetid
Indretning af lejede lokaler	Kostpris	10 år eller over lejekontaktens varighed

Indretning af lejede lokaler omfatter lokalefaciliteter, hvor enheden selv har foretaget særligt indretning af de lejede lokaler og afholdt udgiften hertil. Lokaleindretning afholdt af udlejer indregnes ikke på enhedens balance. Indretning af lejede lokaler omfatter udgifter, som relaterer sig til nagelfast indretning der tilgodeser lejers særlige behov. Har anskaffelsen karakter af inventar eller lignende, som ikke er nagelfast, indregnes udgiften som "Inventar". Deposita betalt til udlejer i forbindelse med indgåelse af lejekontrakter mv. klassificeres som et omsætningsaktiv.

02 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler (obligatorisk)

Til denne kategori hører anskaffelser, der har karakter af tekniske anlæg samt større maskiner og specialudstyr. Kategorien omfatter bl.a. større græsplæneklippere, kraner, hejseanlæg, særlige maskiner eller specialudstyr til storkøkken, centralvaskerier og lignende.

Endvidere omfatter kategorien forskellige former for sygehusapparatur f.eks. scannere, røntgenanlæg, acceleratorer, laboratorieudstyr, strålekanoner mv. Kategorien omfatter ligeledes forskellige former for transportmidler, bl.a. personbiler, busser og minibusser,.

For denne kategori kan der være afgrænsningsproblemer til såvel bygninger som til de særlige installationer, der ofte indgår som en del af bygningen (jf. 01 Bygninger ovenfor). En vejledning for afgrænsningen mellem 01 Bygninger og 02 Tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr kan være, hvad der medtages i den offentlige ejendomsvurdering. Medtages en særlig installation som en del af den offentlige ejendomsvurdering, vil det være korrekt at medtage installationen under kategori 01 Bygninger.

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

I tilknytning til aftalerne om den regionale økonomi for 2007 er det aftalt, af følgende levetider skal benyttes vedr. tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler:

Kategori	Eksempler	Levetid
Tekniske anlæg	Toiletanlæg m..v.	30 år
Maskiner	Sneplove og fejmaskiner	10 - 15 år
	Asfalts-, beton- og mørtelmaskiner	
	Maskinelt udstyr til affaldshåndtering (pumper, luftrense- re/ventilatorer m.m.)	
	Elektriske motorer/maskiner	
	Maskiner til storkøkkener, vaskerier, beskyttede værksteder og lignende	
Specialudstyr	Laboratorieudstyr	5-10 år
Transportmidler	Større lastbiler og busser Påhængsvogne bl.a. personbiler og handicapbiler	5-8 år

Det skal bemærkes, at der skal anvendes særlige levetider for tekniske anlæg og transportmidler, som er anskaffet før 1. januar 2007, i forbindelse med åbningsbalancen for 2007 jf. afsnit 8.4

03 Inventar - herunder computere og andet IT-udstyr (obligatorisk)

Til denne kategori hører forskellige former for inventar bl.a. kontormøbler, reoler, hospitalssenge samt møbler og inventar i institutioner. Inventar omfatter også telefaxer, scannere, kopimaskiner, computere og andet IT-udstyr, telefon- og kommunikationsanlæg. Til kategorien hører endvidere belysning, gardiner, persiener, gulvtæpper, service, billeder mv.

Endvidere omfatter denne kategori forskellige kunstgenstande eksempelvis malerier, skulpturer, bøger mv.

Det skal bemærkes, at mange anskaffelser inden for denne kategori i sig selv falder under den beløbsmæssige bagatelgrænse. Betragtes inventaret i stedet som samlede anskaffelser ud fra funktion og levetid - f.eks. kontormøbler eller telefonanlæg - er det hensigtsmæssigt at indregne inventaret som et samlet aktiv. Der kan ofte opstå tvivl om, hvornår anskaffelser under denne kategori skal indregnes i anlægskartoteket og

Dato: Oktober 2011

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2011

medtages i statusbalancen. Praksis er, at inventarkøb aktiveres, når der er tale om en nybygning, tilbygning eller om en væsentlig modernisering. Er der bare tale om udskiftning af enkelte dele eksempelvis enkelte kontormøbler, skal disse anskaffelser ikke optages i anlægskartoteket eller på statusbalancen, men alene udgiftsføres som en driftsudgift i anskaffelsesåret.

I tilknytning til aftalerne om den regionale økonomi for 2007 er det aftalt, af følgende levetider vedr. inventar - herunder computere og andet IT-udstyr:

Kategori	Eksempler	Levetid
IT	It og andet kommunikationsudstyr samt større servere	3 år
Inventar	Kontorinventar samt inventar på institutioner	3-5 år
Driftsmateriel	EI- og vvs-udstyr Legepladsudstyr Værktøj Måleapparater og instrumenter	10 år

04 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver (obligatorisk)

Denne kategori benyttes til midlertidig placering af udgifter vedrørende forudbetalinger for materielle anlægsaktiver og omkostninger til materielle anlægsaktiver under udførelse. Beløbene opført under denne kategori skal fremgå af statusbalancen, men afskrivninger påbegyndes først, når aktiverne tages i brug, og beløbene under denne post overføres til en anden kategori under materielle anlægsaktiver (01-03). Er der f.eks. tale om løbende betalinger til opførelse af en social institution, overføres værdien fra denne kategori til 01 Bygninger, når institutionen er opført.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

05 Udgifter til udviklingsprojekter og andre erhvervede immaterielle anlægsaktiver (obligatorisk fra regnskab 2005)

Til denne kategori hører forskellige immaterielle anlægsaktiver erhvervet mod vederlag. Det kan bl.a. dreje sig om erhvervede patenter, rettigheder eller licenser til software. Det bemærkes, at internt oparbejdede immaterielle aktiver ikke skal indregnes i anlægskartotek og balance, medmindre anlægsaktivet er centralt og væsentligt for opgavevaretagelsen og kan opgøres pålideligt.

MATERIELLE OMSÆTNINGSAKTIVER

06 Varebeholdninger/-lagre (obligatorisk fra regnskab 2007)

Til denne kategori hører forskellige typer af varebeholdninger f.eks. til brug i produktionen af serviceydelser. Et krav for at indregne varebeholdninger og -lagre i anlægskartoteket er, at der er tale om større eller væsentlige varebeholdninger, hvor varerne forbruges i et andet regnskabsår end de er anskaffet i, og det derfor af hensyn til bedømmelsen af regnskabet, er vigtigt, at der sker en periodisering af udgifterne i takt med forbruget af varelageret.

Væsentlige varebeholdninger under denne kategori kan f.eks. omfatte større lagre på sygehusområdet.

Der afskrives ikke på denne kategori (jf. afsnit 3.3)

07 Grunde og bygninger bestemt til videresalg (obligatorisk)

Til denne kategori hører forskellige grunde og bygninger, som regionen besidder med videresalg for øje. Det kan f.eks. dreje sig om udstykningsarealer. Ved beslutning om at sælge et aktiv, som hidtil har været kategoriseret som et anlægsaktiv - eksempelvis en bygning, der har været anvendt til institution - skal der ske en omkategorisering af aktivet.

Der afskrives ikke på denne kategori (jf. afsnit 3.3).

8.2.2 Anlægskartotekets cifferstreng

Anlægskartoteket udgør et selvstændigt registreringssystem og er dermed ikke direkte integreret i den autoriserede kontoplan. Aktiverne registreres i anlægskartoteket ved anvendelse af en cifferstreng/et kontonummer, som indeholder en henføring til funktionsniveau i den autoriserede kontoplan. Cifferstrengen indeholder forskellige oplysninger om det enkelte aktiv og består af i alt 14 cifre.

De to første cifre henviser til kategorien af aktivet. Tredje og fjerde ciffer er reserveret til en frivillig underopdeling af aktivets type. Som nævnt ovenfor er det frivillig at foretage en yderligere opdeling i typer af aktiver end den fastsatte kategorisering. F.eks. kan 01 Bygninger opdeles i bygninger til serviceformål, administrationsbygninger og offentlige anlæg. Ligeledes kan 06 Varebeholdninger/-lagre opdeles i varelagre efter område f.eks. sygehusområdet osv. eller efter varetype. Femte ciffer henviser til hovedkontoniveau og sjette og syvende til hovedfunktionsniveau. Ottende og niende ciffer vedrører funktionsniveau og tiende ciffer angiver ejerforholdet. Cifrene elleve til og med fjorten henviser til omkostningsstedet.

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

➤ Kategorisering af aktivet (jf. ovenfor)	2 cifre
➤ Yderligere frivillig opdeling	2 cifre
➤ Hovedkonto	1 ciffer
➤ Hovedfunktion	2 cifre
➤ Funktion	2 cifre
➤ Ejerforhold ¹	1 ciffer
➤ Omkostningssted ²	4 cifre

1.	2.	3.	4-5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	
													Kategori/type af aktiv
													Yderligere opdeling
													<u>Hovedkontoniveau</u>
													<u>Hovedfunktionsniveau</u>
													<u>Funktionsniveau</u>
													Ejerforhold
													Omkostningssted ³

Når det enkelte aktiv registreres i anlægskartoteket, skal det som minimum henføres til den funktion, som aktivet tilhører. Hvor omkostningssted er autoriseret, skal der endvidere ske henføring hertil.

For aktiver, der benyttes til flere forskellige formål, angives det funktionsnummer, som aktivet primært benyttes til.

Regionen kan vælge at lade aktiver tilhørende selvejende institutioner, der har indgået en driftsoverenskomst med regionen, fremgå af anlægskartoteket. Her angives ejerforhold 2. Aktiverne skal dog fremgå af regionens balance.

Ovenstående 14 cifre udgør det *autoriserede* kontonummer for anlægskartoteket. Regionen kan dog vælge en anden rækkefølge for de anførte dimensioner i cifferstrengen. Det vil herudover være hensigtsmæssigt at henvise til det enkelte aktiv.

¹ Autoriseret ved andre ejerforhold end Egne.

² Omkostningssted er autoriseret på områderne sygehuse og sociale institutioner.

³ Gælder kun de områder, hvor omkostningssted er autoriseret. Herudover vil det være frivilligt at henføre aktiver til omkostningssted. På områder, hvor regionen ikke opererer med omkostningssted, angives niende til og med tolvte ciffer med 0'er.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

8.2.3 Oplysninger til anlægskartoteket

I anlægskartoteket skal anføres forskellige oplysninger om *det enkelte aktiv*. Det drejer sig om følgende 8 værdier⁴:

- kostpris
- årets afskrivninger
- akkumulerede afskrivninger
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger
- akkumulerede opskrivninger
- den bogførte værdi⁵

Herudover kan anføres:

- eventuel scrapværdi
- afskrivningsgrundlaget⁶

For *omsætningsaktiver* skal anføres tilsvarende oplysninger. Scrapværdi, afskrivningsgrundlag og afskrivninger er dog ikke relevante for omsætningsaktiver

De 8 første værdier skal for de 7 autoriserede kategorier af aktiver registreres i ovennævnte rækkefølge, dvs. kostpris, årets afskrivninger, akkumulerede afskrivninger, årets nedskrivninger, akkumulerede nedskrivninger, årets opskrivninger, akkumulerede opskrivninger og den bogførte værdi. Hvis en værdi ikke er relevant for et givent aktiv, anføres i stedet 0'er. Det er frivilligt at indberette scrapværdier og afskrivningsgrundlag.. Hvis de indberettes skal scrapværdien indberettes som værdi nr. 9 og afskrivningsgrundlaget som værdi nr. 10.

Hvis regionen ønsker at tilgodese andre formål, og derfor ud over anskaffelsværdien registrerer f.eks. genanskaffelses- eller realisationsværdi i anlægskartoteket, placeres disse værdier i forlængelse heraf. Registreringen af disse yderligere værdier end den historiske anskaffelsespris tilrettelægges af kommunen selv. Eksempelvis er det sandsynligt, at regionen alene på udvalgte områder ønsker at følge det fremtidige investeringsbehov og derfor på disse afgrænsede områder også anfører genanskaffelsværdien i anlægskartoteket. Det er imidlertid vigtigt, at f.eks. genanskaffelsværdi og realisationsværdi først følger efter registreringen af de øvrige værdier.

For at sikre en ensartet indberetning af ovenstående oplysninger skal regioner anvende følgende fortegn for de forskellige oplysninger. Kostprisen, den bogførte værdi, afskrivningsgrundlaget og eventuelle opskrivninger angives alle som en positiv værdi (ingen fortegn) Afskrivninger og eventuelle nedskrivninger angives derimod med negativt fortegn. Scrapværdien vil altid antage en positiv værdi, dvs. at kommunen forventer at kunne sælge aktivet efter en tidsbegrænset ejerperiode.

---

⁴ En definition af de enkelte begreber findes bagest i dette kapitel

⁵ Den bogførte værdi beregnes på baggrund af de ovenstående værdier.

⁶ Afskrivningsgrundlaget er ligeledes en konstrueret værdi.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

I de tilfælde, hvor det forventes, at der vil være udgifter forbundet med at afhænde aktivt optages en bemærkning herom i anlægskartoteket. Et aktiv må ikke antage en negativ scrapværdi.

Oplysningerne fra anlægskartoteket kan bogføres i regionens økonomisystemer og danne grundlaget for omkostningsregnskaber. Anlægskartoteket indeholder således nødvendige oplysninger til brug for omkostningskalkulation (jf. kapitel 9) og er et vigtigt værktøj, hvis regionen ønsker at vurdere og sammenligne omkostningerne på forskellige løsninger af en given opgave.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: regnskab 2009

8.3 Regler for de forskellige kategorier af aktiver

I dette afsnit beskrives reglerne for indregning og måling for forskellige kategorier af aktiver dvs. henholdsvis materielle anlægsaktiver, immaterielle anlægsaktiver og omsætningsaktiver.

8.3.1 Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver kan defineres som fast ejendom, maskiner og inventar, der er anskaffet til vedvarende eje eller brug i regionen til produktion, udlejning eller administrative formål, og som forventes anvendt i mere end én regnskabsperiode¹. Typiske materielle anlægsaktiver er bygninger, større maskiner og inventar.

Indregning af materielle anlægsaktiver

Kriterierne for at materielle anlægsaktiv skal indregnes i anlægskartotek og på status er, at kostprisen kan opgøres pålideligt, samt at det er sandsynligt, at der for regionen er fremtidige økonomiske fordele forbundet med anvendelsen af aktivet (jf. definitionen på et aktiv i afsnit 1.1). At kostprisen kan opgøres pålideligt tilfredsstilles oftest umiddelbart ved den pris, der betales for aktivet eller ved en opgørelse af omkostningerne forbundet med at fremstille aktivet.

Yderligere krav, som skal være opfyldt for at indregne et materielt anlægsaktiv, er:

- Aktivet forventes anvendt i mere end ét regnskabsår (dvs. har en forventet brugstid på mere end et år)
- Aktivet har en værdi lig med eller over 100.000 kr.

Det kan i flere tilfælde være svært at afgøre, hvad der udgør et separat aktiv, idet flere aktiver kan optræde sammen. Dette gælder f.eks. en bygning placeret på en grund. I sådanne tilfælde skal aktiverne registreres som separate aktiver, hvis de forskellige 'dele' har forskellige levetider. I eksemplet med den regionale bygning placeret på en regional grund skal de to aktiver registreres separat, da bygningen har en begrænset levetid (antageligt mellem 30 og 50 år), som den skal afskrives over, hvorimod grunden - som hovedregel - må forventes at have en ubegrænset levetid, og værdien heraf derfor ikke skal afskrives. Dette gælder også, selv om bygningen og grunden erhverves samtidig og tjener et samlet formål f.eks. som social institution med tilhørende arealer.

Ligeledes skal en bygning og dens installationer behandles som to separate aktiver. Dette skyldes forskelle i de forventede levetider, hvor bygningen som oftest må forventes at have en længere levetid end de forskellige installationer i bygningen. I tilfælde, hvor der gøres en undtagelse fra hovedreglen om at indregne aktiver med forskellige levetider separat, skal der optages en bemærkning herom i noterne til anlægskartoteket.

I andre tilfælde skal enkelte aktiver indregnes i anlægskartoteket som et samlet aktiv. Det gælder i forbindelse med indkøb af flere mindre aktiver til et samlet formål og ved inventarkøb i forbindelse med nybygning eller væsentlig modernisering/ombygning af en eksisterende bygning. Som eksempel kan peges på indkøb af et større antal pc'ere,

---

¹ Til kategorien af materielle anlægsaktiver regnes dog også ikke-operationelle aktiver dvs. aktiver som ikke anvendes direkte i produktionen f.eks. infrastruktur, parker mv.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

hvor pc-investeringen betragtes som ét aktiv, og den samlede kostpris afskrives over pc'ernes forventede levetid f.eks. 3 år. En totaludskiftning i forbindelse med fornyelse af et eksisterende system, skal indregnes som et samlet aktiv. Efterfølgende indkøb af enkeltdele til udskiftning af defekte enheder skal derimod betragtes som vedligeholdelse og dermed registreres som en driftsudgift. Er der derimod tale om en udvidelse af systemet, skal dette betragtes som en tilgang til det eksisterende aktiv, og således optages i anlægskartoteket, hvis væsentlighedsbetragtningen og øvrige kriterier er opfyldt. Et andet eksempel er inventarkøb i forbindelse med opførelse af en institution eller en væsentlig modernisering af en eksisterende institution.

Sammenfattende skal større indkøb af aktiver, der hver for sig falder under bagatelgrænsen, indregnes som et samlet aktiv, hvis de indgår i et samlet system, har samme anvendelsesformål og/eller indkøbes i forbindelse med nybygning eller større nyrenovering.

Materielle anlægsaktiver under opførelse - f.eks. en institution der er ved at blive bygget - udgør også et aktiv for regionen. Aktiver under opførelse skal indregnes i anlægskartoteket under "04 Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver" og måles til akkumulerede betalinger indtil aktivet er færdigt og kan overflyttes til den kategori, aktivet vedrører f.eks. "01 Bygninger". Afskrivninger på materielle anlægsaktiver under opførelse samt forudbetalinger for anlægsaktiver skal ikke påbegyndes, før aktivet tages i brug og overføres til den kategori, som aktivet vedrører.

Måling af materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver skal måles til kostprisen.

Kostprisen består af købsprisen incl. told eller andre eventuelle afgifter i forbindelse med købet - dog excl. moms. Desuden skal omkostninger, der er direkte forbundet med ibrugtagelsen af aktivet medregnes i anskaffelsesprisen.

Det kan f.eks. være omkostninger forbundet med montering eller installation af aktivet, leveringsomkostninger samt honorarer til fagkonsulenter, der er nødvendige at konsultere, inden aktivet kan tages i brug. Eventuelle mængderabatter eller lignende fratrækkes anskaffelsesprisen. Kostprisen på et aktiv, som regionen selv fremstiller, fastsættes ud fra samme retningslinier. I de tilfælde, hvor det for at sikre en kontinuerlig drift er nødvendigt med indkøb af reservedele i forbindelse med anskaffelsen af aktivet, skal disse indgå i kostprisen og afskrives sammen med aktivet.

Som en undtagelse fra reglen om anvendelse af kostprisen gælder, at bygninger anskaffet før 1. januar 1999 skal måles til den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 2004 korrigeret for af- og nedskrivninger samt opskrivninger, der er foretaget i 2004 og efterfølgende år. Det gælder også i de tilfælde, hvor kostprisen på bygningen anskaffet før 1. januar 1999 er regionen kendt. Det skal bemærkes, at grundværdien skal udskilles fra den offentlige ejendomsværdi for at tilvejebringe den faktiske ejendomsværdi og dermed også beregningsgrundlaget for af-, ned- samt opskrivninger af ældre ejendomme.

Efterfølgende udgifter, der relaterer sig til et givent aktiv, må kun tillægges aktivets værdi, hvis de medfører en egentlig forbedring af aktivet dvs., at de fremtidige økonomiske ressourcer, som aktivet tilfører regionen, øges ud over det oprindeligt antagne. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis de efterfølgende udgifter bevirker, at aktivets levetid, kapacitet eller kvaliteten af output forøges udover det oprindeligt antagne. Efterfølgende udgifter, der *ikke* resulterer i en forøgelse af de økonomiske ressourcer, som aktivet

---

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

tilfører regionen, skal derimod registreres som en udgift i den regnskabsperiode, de relaterer sig til (straksafskrives). Som udgangspunkt vil udgifter til reparation eller renovering af et aktiv derfor skulle registreres som en udgift i det regnskabsår, hvor reparationen eller renoveringen indtræffer. Er der derimod tale om en gennemgribende renovering, der resulterer i et forbedret aktiv, f.eks. fordi levetiden forøges udover det oprindeligt antagne, eller at aktivets kapacitet øges, skal renoveringen anføres som en tilgang på aktivet.

Er der tvivl om, hvorvidt efterfølgende udgifter skal straksafskrives i anskaffelsesåret eller tillægges aktivets værdi (registreres som en tilgang), skal følgende overvejes:

- overstiger beløbet til de efterfølgende udgifter bagatelgrænsen på 100.000 kr.,
- øges aktivets levetid, kapacitet *eller* kvalitet *ud over det oprindeligt antagne*

Kun hvis begge betingelser er opfyldt skal udgiften tillægges aktivets værdi.

Afskrivning af materielle anlægsaktiver

Afskrivningsgrundlaget for materielle anlægsaktiver fastsættes ved indregningstidspunktet som kostprisen.

I nogle enkelte tilfælde kan der eksistere en scrapværdi, som skal fratrækkes anskaffelsesprisen og dermed ikke indgå i afskrivningsgrundlaget. Scrapværdien er den værdi, som regionen forventer at få for aktivet ved udløb af dets brugsværdi med fradrag af eventuelle nedtagelses-, salgs, eller retableringsomkostninger². Scrapværdien skal kun fratrækkes anskaffelsesprisen i de tilfælde, hvor det vurderes, at den vil udgøre en væsentlig andel af den samlede anskaffelsespris, eller hvor der eksisterer en kontrakt med en aftale med en tredje part om overtagelse af aktivet efter en fastsat periode. Typisk vil det kun være relevant at tale om scrapværdier for de aktiver, hvor man på forhånd kender ejerperioden. Det kan f.eks. være hospitalsudstyr. For disse aktiver er der typisk tale om en løbende udskiftning, idet regionens ejerperiode er begrænset, og der er erfaringer med en evt. salgsværdi.

Oftest vil scrapværdien for materielle anlægsaktiver dog udgøre en meget lille andel af kostprisen og vil derfor ikke have nogen væsentlig påvirkning på fastsættelsen af afskrivningsgrundlaget.

Endelig skal det bemærkes, at der i nogle tilfælde kan være omkostninger forbundet med at afhænde et aktiv eksempelvis i tilfælde, hvor der er store retableringsomkostninger. I disse tilfælde anføres en note herom i anlægskartoteket.

Materielle anlægsaktiver skal *afskrives lineært* over den forventede brugstid. Formålet med at foretage afskrivninger er at fordele anskaffelsesprisen for et aktiv systematisk over aktivets brugstid. På denne måde synliggøres omkostningerne forbundet med brugen af regionens aktiver. Denne sideløbende registrering i anlægskartoteket bevirker, at omkostningerne relateret til den efterfølgende brug af aktivet synliggøres.

---

² Ved fastsættelse af scrapværdi kan ikke indregnes forventede prisstigninger herunder inflationsgevinster.

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Der kan være konkrete forhold af betydning for levetiden, der gør det nødvendigt at fravige afskrivningstiderne, f.eks.

- risikoen for teknologisk forældelse
- eventuelle juridiske begrænsninger på brugen af aktivet
- hvorvidt aktivets forventede brugstid afhænger af levetiden på andre aktiver
- det forventede slid af aktivet, som afhænger af den funktion aktivet skal tjene

I tilknytning til kategoriinddelingen af anlægskartoteket er der i afsnit 8.2 angivet levetider for forskellige grupper af aktiver, der er obligatoriske for regionerne at følge.

Afskrivningerne skal påbegyndes i det år, hvor aktivet tages i brug. En eventuel ændring af brugstiden medfører ændringer af de fremtidige afskrivninger, således at aktivet afskrives over den nye resterende brugstid. Ændring i brugstiden indebærer derimod ikke korrektion af allerede foretagne afskrivninger.

Efterfølgende værdi i anlægskartotek

Efter at aktivet er optaget i anlægskartoteket, skal det fremgå af anlægskartoteket og status til kostprisen fratrukket akkumulerede afskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Værdien af regionens aktiver tages løbende op til vurdering.

Hvis det konstateres, at værdien for et materielt anlægsaktiv uforudset er forringet betydeligt i forhold til den værdi, det er optaget til i anlægskartoteket, og værdifaldet ikke anses for at være midlertidigt, skal aktivet nedskrives til denne lavere værdi. Det er vigtigt, at nedskrivningen foretages med forsigtighed.

Værdien af materielle anlægsaktiver må derfor kun nedskrives i de tilfælde, hvor aktivets værdi forringes betydeligt på grundlag af en faktisk hændelse, så nedskrivningen sker på baggrund af et objektive grundlag. Det kan f.eks. være som følge af en brand, anden materiel beskadigelse, konstatering af forurening på grunden, hvor anlægget er opført, eller ny lovgivning, der gør nuværende anlæg utidssvarende i forhold til det formål de anvendes til. Materielle anlægsaktivers må ikke nedskrives på grundlag af subjektive vurderinger eller som følge af en generel prisudvikling. Hvis værdien af et materielt anlægsaktiv nedskrives f.eks. som følge af en beskadigelse, reduceres afskrivningsgrundlaget tilsvarende.

Ny lovgivning kan som anført også begrunde en nedskrivning. Ved en principiel ændring af lovgivningen på et område kan der indføres skærpede krav til indretning og faciliteter, der bevirker, at de nuværende anlæg ikke kan vurderes at have den samme værdi i fremtidig drift. En nedskrivning af aktivets værdi i nævnte tilfælde synliggør behovet for en investering (f.eks. en renovering), der igen bringer aktivet op på et tidssvarende niveau.

Nedskrivningen skal have et omfang, der medfører, at det fremtidige afskrivningsgrundlag reguleres til den værdi, som aktivet forventes at have i den fremtidige serviceproduktion. Aktivets værdi må aldrig måles til en negativ værdi, men såfremt der er en væsentlig omkostning forbundet med oprensningen, skal dette oplyses supplerende i en note.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Hvis værdien af en gruppe af aktiver omvendt stiger betydeligt i forhold til kostprisen, og værdistigningen opfattes som værende permanent, kan regionen vælge at opskrive disse aktivers værdi til denne højere værdi. Man skal være meget forsigtig med opskrivninger. Forbigående værdiopgang berettiger ikke til opskrivning. Opskrivninger skal også alene ske på baggrund af en faktisk hændelse, der resulterer i en varig forøgelse af aktivets værdi, og kun hvis den kan foretages på et objektivt grundlag. Opskrivning af materielle anlægsaktiver vil således kun sjældent forekomme. I de tilfælde, hvor der foretages opskrivninger, skal opskrivningerne tillægges afskrivningsgrundlaget.

Et princip om neutralitet tilsiger, at man registrerer en udgift, når den truer, men først registrerer en indtægt, når den realiseres. Man bør derfor udvise større forsigtighed i forhold til opskrivninger end i forhold til nedskrivninger. Det er således vigtigt at understrege, at opskrivninger ud fra dette princip ikke må påvirke driftsresultatet, da der ikke er tale om en realiseret gevinst. Nedskrivninger skal derimod behandles som en påvirkning af driften i lighed med årets afskrivninger.

Et materielt anlægsaktiv bogføres i anlægskartoteket som en afgang, når det ikke længere anvendes i regionen, og det dermed ikke kan forventes, at det vil tilføre regionen økonomiske ressourcer eller servicepotentiale.

Oplysninger i anlægskartoteket

Følgende oplysninger skal fremgå af anlægskartoteket.:

- kostpris
- årets afskrivninger
- akkumulerede afskrivninger
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger
- akkumulerede opskrivninger
- den bogførte værdi

Herudover kan anføres:

- eventuel scrapværdi
- afskrivningsgrundlag

Herudover skal den forventede brugstid samt oplysninger om eventuelle nedskrivninger fremgå af bemærkninger til anlægskartoteket.

Særligt om leasede aktiver

Ved et finansielt leaset aktiv forstås et aktiv, som regionen leaser, og hvor alle væsentlige risici og rettigheder ved besiddelsen overføres til regionen, selv om ejerforholdet ikke formelt overdrages til regionen.

Der knytter sig en række regnskabsmæssige problemstillinger til indregningen og målingen (værdiansættelsen) af finansielle leasingkontrakter.

Tilsvarende årsregnskabsloven skal finansielle leasingaktiver indregnes som et aktiv i anlægskartoteket samt indregnes i balancen. Det skyldes, at de anses for at være under regionens kontrol, selvom det juridiske ejerskab til aktivet ikke tilhører regionen men leasinggiver. Finansielt leasede aktiver optages i anlægskartoteket som tilsvarende erhvervede aktiver, jf. afsnit 1.2 i dette kapitel.

Dato: 14. marts 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Et leasingarrangement er finansielt, såfremt regionen primært har indgået dette af finansieringsmæssige årsager. Men herudover er definitionen af finansiell leasing ikke entydig. Følgende er eksempler på situationer, som separat eller kombineret vil medføre, at en leasingkontrakt klassificeres som en finansiell leasingkontrakt:

1. Ejendomsretten til leasingaktivet overføres til regionen på udløbstidspunktet for leasingaftalen.
2. Leasingperioden dækker den væsentligste del af aktivets økonomiske levetid.
3. Nutidsværdien af minimumsleasingydelse til leasinggiveren svarer stort set til aktivets dagsværdi.
4. Leasingaktivet er så specialiseret, at kun regionen kan anvende det.
5. Regionen har en attraktiv købsoption ved periodens udløb.
6. Ved ophør af leasingaftalen bæres leasinggivers tab af regionen.
7. Regionen afholder omkostninger ved annullering af leasingkontrakten.
8. Gevinst/tab tilfalder regionen ved ændringer i dagsværdien for leasingaktivet.
9. Regionen har option på at lease aktivet i yderligere en periode efter leasingkontraktens udløb til en leje, som er væsentlig lavere end markedslejen.

Alle ovennævnte indikatorer skal ikke nødvendigvis være opfyldt, for at der er tale om et finansielt leaset aktiv. Det må vurderes individuelt i den konkrete situation. Det er vigtigt at understrege, at det er indholdet af leasingaftalen, herunder særligt om den er indgået af finansieringsmæssige årsager, der er afgørende for klassifikationen af leasingaftalen som finansiell leasing.

Såfremt kriterierne for finansiell leasing ikke opfyldes, skal aktivet ikke medtages i anlægskartotek og balance, da der i så fald er tale om operationel leasing.

Operationel leasing svarer til en traditionel lejeaftale. I operationelle leasingaftaler er leasingperioden ofte væsentlig kortere end aktivets levetid. Aktivets anskaffelsessum bliver således ikke fuldt tilbagebetalt over lejeperioden, men genudlejes flere gange eller sælges af leasingsselskabet efter udløbet af leasingaftalen. Ved operationel leasing påhviler vedligeholdelsespligten og forsikringsrisikoen typisk leasingsselskabet, ligesom leasingsselskabet må bære risikoen og ansvaret for aktivet som ved almindelige lejeaftaler.

Endelig skal det bemærkes, at finansiell leasing er at sidestille med lånefinansiering, hvorfor aftaler om finansiell leasing er omfattet af bekendtgørelse nr. 1345 af 11. december 2006 om regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv. Lånebekendtgørelsen indeholder ikke regler om leasingfinansiering af driftsanskaffelser, hvorfor der som udgangspunkt er mulighed herfor. Lånebekendtgørelsen sidestiller leasingfinansiering af anlæg med lån, hvorfor disse leasingaftaler skal henregnes til regionens låneramme.

Beregning af kostpris for det leasede aktiv

Det leasede aktiv skal indregnes i anlægskartotek og registreres som et aktiv i balancen. Det finansielt leasede aktiv skal indregnes i anlægskartoteket under den kategori, hvor et tilsvarende erhvervet aktiv placeres f.eks. 'Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler'.

Regionen skal indregne finansielt leasede aktiver i lighed med andre anlægsaktiver til kostprisen, der måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv forventes at kunne omsættes til ved en handel mellem uafhængige parter.

Minimumsleasingydelse er de ydelser, som leasingtager er forpligtet til at betale i leasingperioden samt ethvert beløb garanteret af eller for leasingtager, hvilket i praksis typisk svarer til de fremtidige leasingydelser.

Hvis regionen får en fordelagtig option til at købe aktivet, således at det ved leasingaftalens indgåelse er rimeligt sikkert, at optionen vil blive udnyttet, vurderes minimumsydelserne både at omfatte de ydelser, der skal betales over leasingperioden, samt den ydelse, der er nødvendig for at udnytte køboptionen.

Ved beregning af nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser anvendes den interne rente i leasingkontrakten som diskonteringsfaktor, såfremt denne er tilgængelig. Hvis dette ikke er tilfældet, skal i stedet anvendes leasingtagers alternative lånerente.

Den interne lånerente i en leasingkontrakt er den tilbagediskonteringsfaktor, som ved leasingkontraktens indgåelse får nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser med tillæg af eventuel restværdi til at svare til dagsværdien af det pågældende aktiv.

Leasingtagers alternative lånerente er den rente, som regionen skal betale på en tilsvarende leasingkontrakt eller tilsvarende lånefinansiering med samme beløb, løbetid og sikkerhed.

Leasingaktiver skal afskrives efter samme regler som regionens egne erhvervede materielle anlægsaktiver. Såfremt der ikke er rimelig sikkerhed for, at regionen vil opnå ejendomsret til det leasede aktiv ved slutningen af leasingperioden, skal aktivet afskrives fuldt ud over den korteste periode af leasingperioden eller dets brugstid.

Den regnskabsmæssige behandling af leasingforpligtelsen er omtalt i konteringsreglerne vedr. funktion 6.55.79 Gældsforpligtelser vedr. finansiel leasing, jf. kapitel 4.9.

Eksempel

Regionen vælger at lease et køretøj. Dagsværdien for køretøjet er 343.075 kr. (ekskl. moms), leasingydelsen er årligt 65.778 kr. og den interne rente er 3 %. Leasing- og afskrivningsperioden er 3 år.

Regionen har ansvaret for service og vedligeholdelse af køretøjet samt, at denne har en restværdi/scrapværdi på 171.574 kr. ved udløbet af leasingperioden. I praksis sker dette ved, at regionen selv sælger køretøjet og betaler 171.574 kr. til leasinggiver ved kontraktens udløb.

Bestemmelsen i leasingaftalen om, at gevinst/tab påhviler regionen ved ændringer i køretøjets værdi i forhold til den aftalte værdi i kontrakten samt det forhold, at ansvaret for vedligeholdelsen af køretøjet er pålagt regionen, gør, at der er tale om finansiel leasing. De øvrige indikatorer for finansiel leasing er ikke opfyldt i dette eksempel.

Køretøjet indregnes i anlægskartoteket til nutidsværdien af minimumsleasingydelserne (kostprisen) inkl. scrapværdien. Nutidsværdien opgøres således:

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

$$(((1+r)^n-1)/(r*(1+r)^n)*y) + (1+r)^{-n}*s$$
, hvor

r = interne rente

n = leasingperiode

y = konstant årlig minimumsleasingydelse, dvs. nutidsværdien er følgende

s=scrapværdi

$$(((1,03^3-1)/(0,03*1,03^3))*65.778) + (1,03^{-3}*171.574)$$
 kr. = 343.075 kr.

Det bemærkes, at nutidsværdien af minimumsleasingydelse inkl. scrapværdi er lig med dagsværdien i eksemplet.

Afskrivning foretages med $(343.075-171.574)/3=57.167$ kr. årligt i 3 år. Der afskrives ikke på dagsværdien, da aktivet forventes at have en scrapværdi ved leasingperiodens udløb, og da ejendomsretten overgår til regionen ved leasingperiodens udløb.

Til sammenligning kan det oplyses, at såfremt regionen selv køber og finansierer køretøjet og beholder det til scrapværdien er 0, kan den årlige afskrivning ved en afskrivningsperiode på f.eks. 6 år opgøres til $(343.075/6)$ kr. = 57.179 kr.

8.3.2 Immaterielle anlægsaktiver

I dette afsnit findes en beskrivelse af de regler, som regioner skal følge, ved indregning af immaterielle anlægsaktiver i anlægskartotek og statusbalance.

Immaterielle anlægsaktiver defineres som *identificerbare* ikke-finansielle anlægsaktiver uden fysisk substans, som er erhvervet til vedvarende eje eller brug i produktion, bortforpagtning eller lignende. Typisk vil der være tale om udviklingsomkostninger. Det kan være udgifter til forskellige udviklingsaktiviteter f.eks. investering i systemudvikling eller visse softwareudgifter.

Indregning af immaterielle anlægsaktiver

Et kriterium for, at et immaterielt aktiv indregnes i status, er, at det er *identificerbart*. At et immaterielt anlægsaktiv er identificerbart, betyder, at aktivet udgør et separat aktiv, eller regionen på anden måde kan opgøre de fremtidige fordele eller det fremtidige servicepotentiale fra aktivet.

For at kunne indregne et immaterielt aktiv i anlægskartotek og statusopgørelse, skal der endvidere gælde, at det er sandsynligt, at der for regionen vil være fremtidige økonomiske ressourcer forbundet hermed (jf. definitionen på et aktiv i afsnit 1.1), samt at *aktivets værdi kan opgøres pålideligt*.

For internt oparbejdede immaterielle anlægsaktiver vil det ofte være svært at opgøre aktivets værdi pålideligt. Denne type af immaterielle anlægsaktiver skal alene medtages, hvor aktivet er centralt og væsentligt for opgavevaretagelsen.

For immaterielle anlægsaktiver erhvervet mod vederlag kan aktivets værdi opgøres pålideligt, og disse skal derfor medtages i anlægskartoteket.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Yderligere krav, som skal være opfyldt for at indregne et immaterielt anlægsaktiv er:

- Aktivet forventes anvendt i mere end ét regnskabsår (dvs. har en forventet brugstid på mere end et år)
- Immaterielle anlægsaktiver til en værdi på over bagatelgrænsen på 100.000 kr. indregnes, hvis aktivet opfylder de øvrige kriterier for indregning.

Måling af immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver skal måles til kostprisen.

Kostprisen for immaterielle aktiver omfatter købsprisen incl. eventuelle afgifter³ til told eller lignende i forbindelse med købet. Med til kostprisen skal endvidere regnes andre omkostninger, der relaterer sig direkte til ibrugtagelsen af aktivet som f.eks. honorarer til konsultation af fagkonsulenter. Eventuelle rabatter i forbindelse med anskaffelsen af aktivet fratrækkes anskaffelsesprisen.

Efterfølgende udgifter, der relaterer sig til et immaterielt anlægsaktiv, må *kun* tillægges aktivets værdi, hvis de medfører, at de fremtidige økonomiske ressourcer, som aktivet tilfører regionen, øges ud over det oprindeligt antagne. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis de efterfølgende udgifter bevirker, at aktivets levetid, kapacitet eller kvaliteten af output forøges udover det oprindeligt antaget. Efterfølgende udgifter, der ikke resulterer i en forøgelse af de økonomiske ressourcer, som aktivet tilfører regionen, skal derimod registreres som en udgift i den regnskabsperiode, de relaterer sig til.

Oftest vil det for immaterielle aktivers vedkommende være meget vanskeligt at vurdere, om efterfølgende udgifter til aktivet vil resultere en forbedring af aktivet, således at mængden af fremtidige fordele fra aktivet vil øges. Derfor vil udgifter til immaterielle anlægsaktiver, efter at aktivet er indregnet i status, som hovedregel altid blive betragtet som en udgift, der straks afskrives, og således ikke påvirker målingen af aktivet.

Afskrivning af immaterielle anlægsaktiver

Afskrivningsgrundlaget for immaterielle anlægsaktiver fastsættes ved indregningstidspunktet som kostprisen. I enkelte tilfælde vil der eksistere en scrapværdi for aktivet, som skal fratrækkes anskaffelses- eller kostprisen. Scrapværdien for immaterielle aktiver vil dog oftest være nul, hvormed afskrivningsgrundlaget kan fastsættes som den historiske kostpris. Dette er dog ikke tilfældet, hvis en tredje part har forpligtet sig til at købe regionens immaterielle aktiv efter udløbet af den forventede brugstid.

Immaterielle anlægsaktiver skal *afskrives lineært* over den forventede brugstid. For immaterielle anlægsaktiver må dog maksimalt anvendes en afskrivningsperiode på 10 år. Dette skyldes, at immaterielle aktiver har en høj risiko for teknisk eller teknologisk forældelse, og at usikkerheden ved fastsættelsen af levetiden er større, jo længere levetiden antages at være. Afskrivningsperioden må derfor ikke overstige 10 år.

---

³ Med undtagelse af moms.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Ved en vurdering af et immaterielt aktivs levetid skal følgende forhold tages i betragtning:

- den forventede brugstid af aktivet
- den typiske levetid for lignende aktiver
- risikoen for teknologisk forældelse
- eventuelle juridiske begrænsninger på brugen af aktivet
- hvorvidt aktivets forventede brugstid afhænger af levetiden på andre aktiver
- det forventede slid af aktivet, som afhænger af den funktion aktivet skal tjene

Efterfølgende værdi i anlægskartotek

Efter et immaterielt anlægsaktiv er optaget i anlægskartoteket skal det fremgå til den historiske kostpris fratrukket akkumulerede afskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Regioner skal med jævne mellemrum tage værdien af de immaterielle anlægsaktiver op til vurdering. I enkelte tilfælde kan det være relevant at nedskrive et immaterielt anlægsaktiv.

Nedskrivning af aktivets værdi skal alene ske, hvor aktivets værdi som følge af en faktisk hændelse forringes betydeligt, og det skønnes, at denne ændring i aktivets værdi vil være permanent.

Det er ikke tilladt at foretage opskrivning på immaterielle anlægsaktiver, da der er en stor usikkerhed forbundet med denne type af aktiver.

Et immaterielt anlægsaktiv bogføres i anlægskartoteket som en afgang, når det ikke længere anvendes i kommunen, og dermed ikke kan forventes at tilføre regionen økonomiske ressourcer eller servicepotentiale.

Oplysninger i anlægskartoteket

Følgende oplysninger skal fremgå af anlægskartoteket.

- kostpris
- årets afskrivninger
- akkumulerede afskrivninger
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger *[ikke relevant: her angives 0, idet det ikke er tilladt at foretage opskrivninger på immaterielle anlægsaktiver]*
- akkumulerede opskrivninger *[ikke relevant: her angives 0, idet det ikke er tilladt at foretage opskrivninger på immaterielle anlægsaktiver]*
- den bogførte værdi

Herudover kan anføres

- eventuel scrapværdi
- afskrivningsgrundlag

Herudover skal den forventede brugstid samt oplysninger om eventuelle nedskrivninger fremgå af bemærkninger til anlægskartoteket.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

8.3.3 Omsætningsaktiver

Omsætningsaktiver defineres som aktiver, der ikke er anlægsaktiver. Omsætningsaktiver defineres traditionelt som varer og tjenesteydelser, der besiddes med henblik på videresalg som et led i et normalt forretningsforløb.

I regional sammenhæng vil omsætningsaktiver fortrinsvist omfatte forskellige typer af varer - primært grunde og jord - som er bestemt for videresalg, samt beholdninger af varer til eget forbrug eller som relaterer sig til udførelsen af en given serviceopgave. Der kan være tale om råvarer, hjælpematerialer og biprodukter samt varer til regionens eget forbrug. Eksempler på regionale varebeholdninger findes f.eks. inden for sundhedsvæsenet. Det kan være tale om lagre af medicin, hjælpemidler eller lignende.

Indregning af grunde og bygninger til videresalg

Grunde og bygninger til videresalg skal altid indregnes i anlægskartotek og statusbalance⁴. En forudsætning for, at et aktiv kan optages som et omsætningsaktiv er, at der er taget stilling til et fremtidigt videresalg. Grunde og bygninger, som ikke ejes med henblik på salg men til et ubestemt formål, betragtes som materielle anlægsaktiver. Afgørende for, hvornår en bygning eller en grund er et anlægsaktiv eller et omsætningsaktiv, er formålet med at eje aktivet. Hvis grunden eller bygningen ejes til vedvarende eje og brug, skal aktivet betragtes som et anlægsaktiv, mens det bør betragtes som et omsætningsaktiv, hvis aktivet ejes med henblik på salg. Aktivet skifter status fra det øjeblik, der er truffet beslutning om et salg, og aktivet ikke længere anvendes direkte i serviceproduktionen. Det er dermed ikke aktivets karakter men formålet med at eje det, der er afgørende for, om aktivet optages som et anlægsaktiv eller som et omsætningsaktiv.

Hvis eksempelvis en institution flytter ud af en bygning, der sættes til salg, vil denne bygning skifte status til et omsætningsaktiv. Bliver institutionen boende og bruger bygningen, vil hensynet til at kunne opgøre ressourceforbruget ved serviceproduktionen i børnehaven tilsige, at aktivet bevarer sin status som anlægsaktiv, der afskrives. I dette tilfælde skal det dog af en bemærkning i anlægskartoteket fremgå, at bygningen er sat til salg.

Måling af grunde og bygninger til videresalg

Grunde og bygninger til videresalg skal måles til kostprisen tillagt eventuelle forarbejdningssomkostninger.

---

⁴ Med mindre de mod forventning skulle falde under bagatelgrænsen på 100.000 kr.

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

Efterfølgende værdi i anlægskartotek

Værdien af omsætningsaktiver afskrives ikke, da omsætningsaktiver ikke er bestemt til fortsat brug men til bortsalg eller forbrug i den løbende drift.

Efter at aktivet er optaget i anlægskartoteket, skal det fremgå af anlægskartoteket og status til kostprisen reduceret med eventuelle nedskrivninger.

Hvis det konstateres, at værdien for grunde eller bygninger til videresalg uforudset er forringet betydeligt i forhold til den værdi, det er optaget til i anlægskartoteket, og værdifaldet ikke anses for at være midlertidigt, skal aktivet nedskrives til denne lavere værdi. Det er vigtigt, at nedskrivningen foretages med forsigtighed.

Hvis værdien for grunde og bygninger til videresalg omvendt stiger betydeligt i forhold til kostprisen, og værdistigningen opfattes som værende permanent, kan regionen vælge at opskrive disse aktivers værdi til denne højere værdi. Man skal være meget forsigtig med opskrivninger. Forbigående værdiopgang berettiger ikke til opskrivning. Opskrivninger skal også alene ske på baggrund af en faktisk hændelse, der resulterer i en varig forøgelse af aktivets værdi, og kun hvis den kan foretages på et objektivt grundlag.

Opskrivninger må ikke påvirke driftsresultatet, da der ikke er tale om en realiseret gevinst. Nedskrivninger skal derimod behandles som en påvirkning af driften i lighed med årets afskrivninger.

Oplysninger i anlægskartotek

Følgende oplysninger skal fremgå af anlægskartoteket.

- kostpris
- årets afskrivninger *[ikke relevant - her angives 0 for omsætningsaktiver]*
- akkumulerede afskrivninger *[ikke relevant - her angives 0 for omsætningsaktiver]*
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger
- akkumulerede opskrivninger
- den bogførte værdi

Indregning og måling af øvrige omsætningsaktiver

Varebeholdninger skal indregnes, hvis værdien overstiger 1 mio. kr. Varebeholdninger mellem bagatelgrænsen og 1 mio. kr. skal registreres, hvis der sker forskydninger i varelageret, som vurderes at være væsentlige. Væsentlighedskriteriet skal kunne dokumenteres. Det er frivilligt at indregne varebeholdninger under bagatelgrænsen på 100.000 kr.

Ved indregning af omsætningsaktiver bør der være tale om større eller væsentlige varebeholdninger, hvor det har betydning for bedømmelse af regnskabet, at der foretages en periodisering af anvendelsen. Indregning af varebeholdninger er således specielt vigtig i de tilfælde, hvor der år for år sker væsentlige forskydninger i forbrugsmønster og indkøbsmønster. F.eks. kan man på sundhedsområdet have en målsætning om altid at have et vist lager af medicin til akutte situationer. Såfremt dette lager altid er konstant, er det i sig selv ikke interessant, selvom værdien for lageret er lig med eller overstiger 100.000 kr. Det, der gør lageret interessant, er, at selve forbruget er uforudsigeligt og falder 'skævt' på tværs af regnskabsår.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Målingen af en varebeholdning skal omfatte kostprisen samt eventuelle forarbejdningsomkostninger og andre omkostninger, der kan henføres direkte til den pågældende vare. Kostprisen omfatter eventuelle afgifter og andre udgifter direkte knyttet til anskaffelsen. Eventuel mængderabat, bonus eller lignende skal derimod fratrækkes anskaffelsesprisen. Hvis der er tale om en varebeholdning til senere forbrug, som ikke forarbejdes skal varebeholdningen optages på status til anskaffelsesprisen.

Ved forbrug fra lageret udgiftsføres værdien af det forbrugte - eksempelvis ud fra en vejte gennemsnitspris på lagerbeholdningen.

For andre varebeholdninger som eksempelvis hjælpemidler er det muligt at identificere det enkelte aktiv f.eks. en kørestol, og her kan i stedet driftsføres den faktiske anskaffelsessum ved udlevering af kørestolen. Alternativt kan det vedtages, at lagerværdien styres efter FIFO princippet (first in first out). Det vil sige, at det altid er den ældste registrering, der udgiftsføres først for at sikre, at lageret består af rimelig tidssvarende anskaffelsværdier.

I overvejelserne omkring, hvilket princip der skal anvendes, bør der tages udgangspunkt i, hvor specifikt det enkelte aktiv kan identificeres (her kan faktisk anskaffelsessum eller FIFO) benyttes, eller hvorvidt der er tale om en mængde af en ensartet masse (vejte gennemsnit). De fleste standardlagermoduler til økonomisystemer kan håndtere disse principper.

Når varebeholdningen er brugt, skal posten slettes fra anlægskartoteket.

Oplysninger i anlægskartotek

Følgende oplysninger vedrørende øvrige omsætningsaktiver skal fremgå af anlægskartoteket.

- kostpris
- årets afskrivninger [*ikke relevant - her angives 0 for omsætningsaktiver*]
- akkumulerede afskrivninger [*ikke relevant - her angives 0 for omsætningsaktiver*]
- årets nedskrivninger
- akkumulerede nedskrivninger
- årets opskrivninger
- akkumulerede opskrivninger
- den bogførte værdi

Dato: Maj 2010

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2010

8.4 Etablering af åbningsbalancen for 2007

I forbindelse med etableringen af en åbningsbalance er der en række særlige forhold, der gør sig gældende.

Det skal indledningsvist understreges, at såvel indregning som måling af aktiver i forbindelse med udarbejdelse af en åbningsbalance er meget væsentlig for vurdering af regionens regnskab. Det er derfor vigtigt, at alle aktiver der udgør en væsentlig værdi i regionens produktion af serviceydelser, indregnes i anlægskartotek og balancen.

Det skal præciseres, at *alle* materielle anlægsaktiver skal opføres til den bogførte værdi i åbningsbalancen. Der kan foretages reguleringer, så værdiansættelsen sker efter regionens regnskabspraksis.

8.4.1 Levetider for udvalgte anlægsaktiver

For aktiver, der er anskaffet eller opført før 1. januar 2007, er der nedenfor angivet maksimale restlevetider, som er obligatoriske at følge. De maksimale restlevetider betyder eksempelvis, at bygninger til administrative formål (fx hospitaler og sociale institutioner) højst kan afskrives over 30 år. Det skal bemærkes, at for aktiver anskaffet den 1. januar 2007 eller senere skal levetiderne, der findes i relation til anlægskartoteket i afsnit 8.2, benyttes.

Der gøres opmærksom på, at de standardiserede levetider i tilknytning til såvel anlægskartoteket som for åbningsbalancen for 2007 kan fraviges, såfremt kontraktlige eller juridiske forhold tilsiger en anden levetidsperiode.

MATERIELLE ANLÆGSAKTIVER:

01 Bygninger

Bygningens anvendelse	Eksempler	Maksimal restlevetid
Administrative formål	Administrationsbygninger mv.	50 år
Forskellige serviceydelser	Hospitaler og sociale institutioner	30 år
Diverse formål	Parkeringskældre mv.	15 år

02 Tekniske anlæg, maskiner, større specialudstyr og transportmidler

Til denne kategori hører anskaffelser, der har karakter af tekniske anlæg samt større maskiner og specialudstyr. Med udgangspunkt i afsnit 8.2 i Budget- og regnskabssystem for regioner er der fastlagt følgende maksimale restlevetider:

Dato: 28. februar 2007

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Kategori	Eksempler	Maksimal restlevetid
Tekniske anlæg	Toiletanlæg m..v.	30 år
Maskiner	Snepløve og fejmaskiner	15 år
	Asfalts-, beton- og mørtelmaskiner	
	Maskinelt udstyr til affaldshåndtering (pumper, luftrensere/ventilatorer m.m.)	
	Elektriske motorer/maskiner	
	Maskiner til storkøkkener, vaskerier, beskyttede værksteder og lignende	
Specialudstyr	Laboratorieudstyr	5-10 år
Transportmidler	Større lastbiler og busser Påhængsvogne bl.a. personbiler og handicapbiler	5-8 år

03 Inventar – herunder computere og andet IT-udstyr

Der er ikke fastlagt særlige regler vedr. levetider for denne gruppe af aktiver i forbindelse med åbningsbalancen for 2007. Derfor skal de anførte levetider i tilknytning til anlægskartoteket for denne gruppe af aktiver anvendes som den maksimale restlevetid, jf. afsnit 8.2.

8.4.2 Anvendt regnskabspraksis ved udarbejde af åbningsbalance

Regionen skal i forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen redegøre for den anvendte regnskabspraksis herunder anvendte afskrivningsperioder for forskellige typer af aktiver samt en redegørelse for anvendte periodiseringsprincipper.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

8.5 Vigtige definitioner

Afskrivning: En systematisk fordeling af aktivets afskrivningsgrundlag over aktivets brugstid.

Afskrivningsgrundlaget: Udgøres af anskaffelses- eller kostprisen. I enkelte tilfælde, hvor der eksisterer en scrapværdi, skal denne fratrækkes anskaffelsesprisen. For aktiver, der er nedskrevet fratrækkes nedskrivningen, og for aktiver, der er opskrevet, tillægges opskrivningen. I udgangspunktet - dvs. ved i ibrugtagelsen - fastsættes afskrivningsgrundlaget som anskaffelses- eller kostpris fratrukket eventuel scrapværdi.

Afskrivningsperiode: Afskrivningsperioden er identisk med den tid, som kommunen forventer at benytte aktivet, dvs. brugstiden.

Aktiv: Et aktiv *defineres* i regnskabsliteraturen som en anskaffelse der a) er forbundet med *fremtidige økonomiske fordele eller servicepotentiale*, b) er et resultat af en *allerede indtruffet begivenhed eller transaktion* og c) hvor de fremtidige fordele eller det fremtidige servicepotentiale *kontrolleres af pågældende myndighed*

Anskaffelsesprisen/kostpris: Anskaffelsesværdien består af købsprisen incl. told eller andre eventuelle afgifter i forbindelse med købet - dog excl. moms. Desuden skal omkostninger, der er direkte forbundet med ibrugtagelsen af aktivet medregnes i anskaffelsesprisen. Eventuelle mængderabatter fratrækkes anskaffelsesprisen.

Anlægsaktiv: Et aktiv, der er bestemt til vedvarende brug eller eje og som er anskaffet til brug til produktion, handel med varer og tjenesteydelser, udlejning eller administrative formål.

Bogført værdi: Defineres som anskaffelses- eller kostprisen tillagt eventuelle opskrivninger og fratrukket afskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Brugstid: Den periode aktivet forventes benyttet til det fastsatte formål.

Genanskaffelsesværdi: Den værdi eller det beløb, som skal betales ved genanskaffelse eller reproduktion af identiske aktiver eller af aktiver, der har samme produktionskapacitet.

Immaterielt anlægsaktiv. Defineres som et ikke-finansielt anlægsaktiv uden fysisk substans.

Materielt anlægsaktiv. Et anlægsaktiv med fysisk substans.

Nedskrivning. En reduktion af aktivets værdi som følge af en objektiv konstaterbar hændelse, der har bevirket, at den fremtidige nytte af aktivet er lavere end den bogførte værdi, og denne værdi forringelse forventes at være permanent.

Nettorealisationseværdien: Nettorealisationseværdien udgøres af den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostninger til at effektuere salget.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Omsætningsaktiv: Aktiver der ikke er bestemt for vedvarende brug eller eje.

Opskrivning: En forøgelse af aktivets værdi som følge af f.eks. en forbedring af aktivet, der har bevirket, at nytten af aktivet er højere end den bogførte værdi, og denne værdiforøgelse kan forventes at være permanent.

Scrapværdi. Defineres som den forventede salgspris fratrukket eventuelle nedtagelses, salgs- og retableringsomkostninger ved udløbet af aktivets brugstid.

Økonomisk levetid: Den periode, hvori anlægsaktivet kan anvendes økonomisk rationelt efter dets formål.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2009

9 LOVGIVNING, VEJLEDNING M.V.

Indhold	Side
9.1 Momsrefusionsordning for kommuner og regioner	9.1- 1
9.1.1 Bekendtgørelse om momsrefusionsordning for kommuner og regioner (Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 1492 af 14. december 2006)	9.1- 1
9.1.2 Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om moms- refusionsordning for kommuner og regioner	9.1- 6
9.2 Vejledning om udarbejdelse af omkostningsbaserede bevillinger i regionerne	9.2 - 1
9.3 Vejledning om omkostningskalkulationer	9.3 - 1
9.3.1 Indledning	9.3.1 - 1
9.3.2 Afgrænsning af omkostningskalkulation	9.3.2 - 1
9.3.3 Begrebsafklaring	9.3.3 - 1
9.3.4 Indholdet af omkostningskalkulationen	9.3.4 - 1
9.3.4.1 Direkte omkostninger	9.3.4 - 1
9.3.4.2 Indirekte omkostninger	9.3.4 - 2
9.3.4.3 Den tidsmæssige placering af udgifter	9.3.4 - 3
9.3.5 Omkostninger knyttet til kapitalapparatet	9.3.5 - 1
9.3.5.1 Afskrivning af anlægskapital	9.3.5 - 1
9.3.5.2 Forrentning af driftskapital	9.3.5 - 1
9.3.5.3 Forrentning af anlægskapital	9.3.5 - 2
9.3.6 Følgeomkostninger	9.3.6 - 1
9.3.7 Moms	9.3.7 - 1
9.3.8 Hjælpekema til brug for omkostningsberegning	9.3.8 - 1
9.3.9 Eksempel på beregning af omkostninger	9.3.9 - 1
9.3.9.1 Generelle forudsætninger	9.3.9 - 1
9.3.9.2 Overordnede elementer i omkostningskalkulationen	9.3.9 - 2
9.3.9.3 Eksempel på omkostningsberegning ved anvendelse af hjælpekema	9.3.9 - 3

9.1 Momsrefusionsordning for kommuner og regioner

9.1.1 Bekendtgørelse om momsrefusionsordning for kommuner og regioner (Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 1193 af 13. december 2011)

I medfør af § 1, stk. 2 og stk. 3, og § 3 i lov nr. 497 af 7. juni 2006 om konkurrencemæssig ligestilling mellem kommuners og regioners egenproduktion og køb af ydelser hos eksterne leverandører i relation til udgifter til merværdiafgift m.v., som ændret ved lov nr. 1548 af 21. december 2010, fastsættes:

Kapitel 1

Opgørelse af beløb til refusion

§ 1. De beløb, der refunderes af refusionsordningen, omfatter momsbetalinger fra kommuner og regioner i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser, der bogføres på hovedkontiene 0-6 i budget- og regnskabssystemet for kommuner og på hovedkontiene 0-4 i budget- og regnskabssystemet for regioner, bortset fra momsbetalinger, der kan fradrages som indgående moms i et momsregnskab. Derudover refunderes visse udgifter til lønsumsafgift, som indirekte betales af kommuner og regioner.

Stk. 2. Beløbene efter stk. 1 bestemmes som summen af følgende udgifter til moms og lønsumsafgift:

- 1) Alle udgifter til moms, der vedrører udgifter (excl. udgifter afholdt på hovedkonto 1. Forsyningsvirksomheder i budget- og regnskabssystemet for kommuner), som regnskabsmæssigt - efter de af Økonomi- og Indenrigsministeriet autoriserede konteringsregler - registreres på artskontiene:
  - a) Hovedart 2 Varekøb, excl. art 2.6 Køb af jord og bygninger (ekskl. moms).
  - b) 4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser.
  - c) 4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.
  - d) Opgørelsen omfatter ikke kommunernes momsudgifter på funktion 2.32.31 Busdrift, 2.32.33 Færgedrift, 2.32.35 Jernbanedrift og 5.32.30 Ældreboliger, samt regionernes momsudgifter på funktion 3.10.01 Tilskud til trafikelskaber og 2.10.30 Almene ældreboliger.
- 2) Visse udgifter til moms og lønsumsafgift, som indirekte betales af kommuner og regioner via betalings- og tilskudsordninger. De beløb, der indgår i refusionsordningen, beregnes som kommunens eller regionens andel af det bogførte beløb multipliceret med de i bilag 1 anførte momsandels- og lønsumsandsprocenter og den gældende momssats, divideret med summen af momssatsen og 100, jf. regneeksemplerne i bilaget. Betalings- og tilskudsordninger, som ifølge de af Økonomi- og Indenrigsministeriet autoriserede konteringsregler registreres på andre funktioner, indgår ikke i opgørelsen af beløb til refusion.

§ 2. Fælleskommunale virksomheders momsudgifter og indirekte betalte lønsumsafgifter, jf. § 1, anmeldes til refusion af den kommune, som er regnskabsførende for fællesskabet.

Stk. 2. Fælleskommunale virksomheder, som af administrative grunde er selvstændigt regnskabsførende, kan, såfremt der foreligger godkendelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet, jf. dog stk. 3, anmelde refusionskrav fra refusionsordningen, gennem fællesskabets kommuner.

Stk. 3. Selvstændigt regnskabsførende fælleskommunale virksomheder indenfor fagområderne redningsberedskab og centralvaskeri er dog undtaget fra godkendelse efter stk. 2.

Stk. 4. Selvstændigt regnskabsførende fælleskommunale forsynings- og forsyningslignende virksomheder og trafikelskaber kan ikke opnå godkendelse efter stk. 2.

Dato: Januar 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

§ 3. Kommunerne og regionerne kan anmelde acontomoms- og lønsumafgift, jf. § 1, til selvejende institutioner med driftsoverenskomst til refusion fra refusionsordningen, indtil den selvejende institutions regnskab optages med artsspecifikation i forbindelse med kommunens eller regionens regnskabsaflæggelse.

Stk. 2. Årsopgørelsen forsynet med revisors erklæring af refusionskrav til refusionsordningen må ikke indeholde beløb vedrørende acontomoms og lønsumsafgift efter stk. 1.

§ 4. Købsmomsudgifter, der indgår ved beregningen af huslejeindtægter, omfattes ikke af refusionen.

Stk. 2. Undtagelsen efter stk. 1 administreres på den måde, at den opgjorte refusion efter reglerne i § 1 reduceres med et beløb, der beregnes som 7,5 pct. af bogførte indtægter på artskonto 7.1 Egne huslejeindtægter.

Stk. 3. Huslejeindtægter registreret på art 7.1, funktion 5.32.30 Ældreboliger, 2.32.31 Busdrift, 2.32.33 Færgedrift, 2.32.35 Jernbanedrift, 3.10.01 Tilskud til trafikelskaber og 2.10.30 Almene ældreboliger omfattes ikke af bestemmelserne i § 4, stk. 1 og 2.

§ 5. Købsmomsudgifter, afholdt ved køb af varer og tjenesteydelser, finansieret af bidrag og tilskud til kommunen eller regionen omfattes ikke af refusionen.

Stk. 2. Undtagelsen efter stk. 1 administreres på den måde, at den opgjorte refusion efter reglerne i § 1 reduceres med et beløb svarende til 17,5 pct. af kommunens eller regionens indtægter fra følgende tilskud og bidrag. Beløbet opføres på den månedlige saldoopgørelse som fradrag under korrektioner:

- 1) Drifts- og anlægstilskud fra fonde, private virksomheder, private foreninger, institutioner m.v.
- 2) Anlægstilskud fra EU's strukturfonde viderefordelt af den danske stat, og direkte anlægstilskud fra EU.
- 3) Lån, som på grund af gunstige vilkår med hensyn til betaling af renter og afdrag, ikke skal henregnes til kommunens eller regionens låntagning i henhold til Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v. og Økonomi- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse om regionernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

Stk. 3. Tilskud til forskning registreret på funktion 1.10.01 Sygehuse undtages fra tilbagebetaling efter stk. 2.

§ 6. Hvis et anlæg, for hvilket der er opnået momsrefusion, inden for en periode af 5 år sælges, skal den refunderede købsmoms tilbagebetales til refusionsordningen. Beløbet opføres på den månedlige saldoopgørelse som fradrag under korrektioner.

Stk. 2. Femårsperioden regnes fra tidspunktet for godkendelse af anlægsregnskab for det pågældende arbejde.

Stk. 3. Hvis de samme købsmomsudgifter ved et anlæg, for hvilke der er opnået momsrefusion fra refusionsordningen, godtgøres efter lov om merværdiafgift, skal den af refusionsordningen refunderede købsmoms tilbagebetales. Beløbet opføres på den månedlige saldoopgørelse som fradrag under korrektioner.

Stk. 4. Stk. 1 finder ikke anvendelse for anlæg, der i henhold til bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen eller bekendtgørelse nr. 868 af 16. september om deling af kommuner overføres mellem amtskommuner, kommuner, Hovedstadens Sygehusfællesskab, Hovedstadens Udviklingsråd, regionerne og statslige myndigheder. Stk. 1 finder heller ikke anvendelse for anlæg, der i henhold til bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følger af opgaveflytninger den 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen eller bekendtgørelse nr. 868 af 16. september 2005 om deling af kommuner overføres mellem på den ene side de i 1. pkt. nævnte myndigheder og på den anden side fællesskaber mellem de i 1. pkt. nævnte myndigheder, selvejende institutioner m.v.

Dato: Januar 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

§ 7. Købsmomsudgifter, afholdt ved køb af varer og tjenesteydelser, anvendt til naturalafłønning af personale, omfattes ikke af refusionen.

Stk. 2. Undtagelsen efter stk. 1 administreres på den måde, at den opgjorte refusion efter reglerne i § 1 reduceres med købsmomsudgifterne, afholdt ved køb af varer og tjenesteydelser, anvendt til naturalafłønning af personale. For bogførte udgifter til varer og tjenesteydelser, som både indeholder købsmomsudgifter vedrørende kommunal eller regional virksomhed og købsmomsudgifter vedrørende naturalafłønning af personale, er det udelukkende den del af købsmomsafgifterne, som anvendes til kommunal eller regional virksomhed, som er omfattet af refusionen. Refusionen opgøres skønsmæssigt. Den del af købsmomsafgifterne, der vedrører naturalafłønning af personale, opføres på den månedlige saldoopgørelse som fradrag under korrektioner.

Kapitel 2

Afregning af refusionsbeløb

§ 8. Refusionsbeløb i henhold til § 1 udbetales månedligt.

Stk. 2. Beløb til refusion efter stk. 1 anmeldes på grundlag af saldo på funktion 7.65.87 for kommuner og på funktion 5.80.95 for regioner til Økonomi- og Indenrigsministeriet senest 10. hverdag i den følgende måned. Eventuelle tvivlsspørgsmål vedrørende hvilke beløb, der kan anmeldes til refusion, afgøres endeligt af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 3. Saldoopgørelsen ultimo regnskabsåret, som tillige omfatter beløb til refusion bogført i den regnskabsmæssige supplementsperiode til regnskabsåret, fremsendes til Økonomi- og Indenrigsministeriet senest 1. hverdag i maj måned i året efter refusionsåret. Denne opgørelse skal være revideret af kommunens eller regionens revisor og forsynet med revisors erklæring.

Stk. 4. Beløb til refusion efter stk. 1 afholdt i den regnskabsmæssige supplementsperiode til et regnskabsår anmeldes til refusion fra refusionsordningen sammen med momsudgifter afholdt i januar måned i regnskabsåret.

§ 9. Refusionsbeløb efter § 8 udbetales af Økonomi- og Indenrigsministeriet snarest muligt i den måned, der følger efter den måned, refusionsanmeldelsen skal være Økonomi- og Indenrigsministeriet i hænde.

Stk. 2. Refusionsbeløb afrundes til hele kroner.

Kapitel 3

Dispensationsmulighed

§ 10. Økonomi- og Indenrigsministeren kan i særlige tilfælde bestemme, at afregningen af refusionsbeløb sker på en anden måde end fastlagt i denne bekendtgørelse.

§ 11. Økonomi- og Indenrigsministeren kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra § 1, § 5 og § 6.

Kapitel 4

Ikrafttræden

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2012.

Dato: Januar 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

Bilag 1

Positivliste

Artkonto	Funktion		Moms- og lønsums-	
			andelsprocent (Drift: DR1)	(Anlæg: DR3)
Kommuner				
5.9	0.32.31	Stadions, idrætsanlæg og svømmehaller	55	85
5.9	0.32.35	Andre fritidsfaciliteter	50	85
4.0 ¹⁾	3.22.08	Kommunale specialskoler	25	85
4.6	3.22.10	Bidrag til statslige og private skoler	25	85
5.9	3.22.10	Bidrag til statslige og private skoler	25	85
4.6	3.22.12	Efterskoler og Ungdomskostskoler	25	85
5.9	3.22.12	Efterskoler og Ungdomskostskoler	25	85
5.9	3.22.18	Idrætsfaciliteter for børn og unge	55	85
5.9	3.35.60	Museer	25	85
5.9	3.35.63	Musikarrangementer	10	85
5.9	3.35.64	Andre kulturelle opgaver	40	85
5.9	3.38.74	Lokaletilskud	65	-
4.0 ¹⁾	4.62.82	Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	36*	85
4.7 og 4.8	4.62.82	Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning	18*	-
4.0 ⁹⁾	4.62.84	Fysioterapi	18	-
5.2	4.62.85	Kommunal tandpleje	26*	85
4.7 og 4.8	4.62.85	Kommunal tandpleje	18*	-
4.0 ¹⁾	4.62.88	Sundhedsfremme og forebyggelse	36*	85
4.7 og 4.8	4.62.88	Sundhedsfremme og forebyggelse	18*	-
4.0 ¹⁾	4.62.89	Kommunal sundhedstjeneste	36*	85
4.7 og 4.8	4.62.89	Kommunal sundhedstjeneste	18*	-
4.0 ¹⁾	4.62.90	Andre sundhedsudgifter	36*	85
4.7 og 4.8	4.62.90	Andre sundhedsudgifter	18*	-
5.9	5.25.19	Tilskud til puljeordninger, private klubber og privatinstitutioner	25	-
4.0 ¹⁾	5.28.20	Plejefamilier og opholdssteder mv. for børn og unge	25	-
4.0 ¹⁾	5.28.21	Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	25	-
4.0 ¹⁾	5.28.23	Døgninstitutioner for børn og unge	25	-
4.0 ²⁾	5.32.32	Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	15	-
4.0 ³⁾	5.32.32	Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	30*	-
4.0 ⁴⁾	5.32.32	Pleje og omsorg m.v. af ældre og handicappede	25	-
4.0 ⁵⁾	5.32.33	Forebyggende indsats for ældre og handicappede	10	-
4.0 ¹⁾	5.32.34	Plejhjem og beskyttede boliger	55	-
5.2 ⁶⁾	5.32.35	Hjælpebidler, forbrugsgoder, boligindretning og befordring	75	-
4.0 ¹⁾	5.35.40	Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	40	-
4.0 ¹⁾	5.38.42	Botilbud for personer med særlige sociale problemer	25	-

Dato: Januar 2012

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2012

4.0 ¹⁾	5.38.44	Alkoholbehandling og behandlingshjem for alkoholskadede	20	-
4.0 ¹⁾	5.38.45	Behandling af stofmisbrugere	20	-
4.0 ¹⁾	5.38.50	Botilbud til længerevarende ophold	15	-
4.0 ¹⁾	5.38.52	Botilbud til midlertidige ophold	25	-
5.9	5.38.58	Beskyttet beskæftigelse	25	85
5.9	5.38.59	Aktivitets- og samværstilbud	25	85
5.9	5.46.60	Introduktionsprogrammer mv.	25	85
5.9 ¹⁰⁾	5.68.90	Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats	25	-
5.9	5.72.99	Øvrige sociale formål	15	-
5.9 ¹¹⁾	6.48.67	Erhvervsservice og iværksætteri	32	-
Regioner				
4.0 ¹⁾	1.10.01	Sygehuse	36*	-
4.7 og 4.8 ⁷⁾	1.10.01	Sygehuse	18*	-
4.0 ⁸⁾	1.10.01	Sygehuse	58*	-
4.0 ¹⁾	2.10.01	Sociale tilbud, specialundervisning og rådgivning	25	-
5.9	3.20.10	Tilskud til kulturelle aktiviteter	40	85

* Momsandelsprocenten indeholder en lønsumsandelprocent.

- 1) Gælder alene for registreringer på ejerforholdskode 4 private.
- 2) Gælder alene for registreringer på gruppering 009 Private leverandører af personlig og praktisk hjælp.
- 3) Gælder alene for registreringer på gruppering 004 Hjemmesygepleje, ejerforholdskode 4 private.
- 4) Gælder kun for registreringer på gruppering 012 og 013
- 5) Gælder alene for registreringer på gruppering 003 Afløsning, aflastning samt tilbud om midlertidigt ophold og gruppering 004 Socialpædagogisk bistand og behandling til personer med betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer ejerforholdskode 4 private.
- 6) Gælder ikke for motorkøretøjer.
- 7) Gælder ikke for udgifter til højt specialiseret behandling (lands- og landsdelspatienter).
- 8) Gælder kun for ydelser købt hos Statens Serum Institut.
- 9) Gælder kun for registreringer på gruppering 001 Ridefysioterapi
- 10) Gælder kun for registreringer på gruppering 005 og 006
- 11) Gælder kun for registreringer på gruppering 001 Væksthuse

Beregning af moms- og lønsumsandelprocenter:

For hver funktion på positivlisten er der beregnet en momsandelprocent, der afspejler, hvor stor en andel af udgifterne til den pågældende ydelse, der er momsbelagt. Tilsvarende er der, for de med * markerede relevante ydelser, beregnet en lønsumsandelprocent, der afspejler, hvor stor en andel af de samlede udgifter til den pågældende ydelse, der er lønudgifter. Lønsumsandelprocenten er efterfølgende omregnet til momsandelprocenten ved at gange lønsumsandelprocenten med $(3,08/103,08)/(25/125)$, idet private leverandører, på de relevante områder, betaler en lønsumsafgift på 3,08 pct. af lønsummen+overskud/underskud. Herefter er den omregnede lønsumsandelprocent og momsandelprocenten lagt sammen til én moms- og lønsumsandelprocent. Fx er lønsumsandelprocenten for sygehuse 70 pct., hvilket giver en moms- og lønsumsandelprocent på $11 (70*(3,08/103,08)/(25/125)=10,5)$.

Regneeksempel for beløbet til refusion for kommuner:

Der gives tilskud på 1.000 kr. (funktion 0.32.31 Stadion, idrætsanlæg og svømmehaller, art 5.9).

Dato: Januar 2012

Ikræfttrædelsesår: Regnskab 2012

Beløb til refusion: $1.000 \text{ kr.} \times 55\% \times 25/125 = 110 \text{ kr.}$

Der registreres i eksemplet følgende i det kommunale budget- og regnskabssystem:

- Udgiften, excl. den beregnede momsudgift dvs. $1.000 \text{ kr.} - 110 \text{ kr.} = 890 \text{ kr.}$ registreres på funktion 0.32.31 stadion, idrætsanlæg og svømmehaller, art 5.9.
- Den beregnede momsudgift, dvs. 110 kr. registreres på funktion 7.65.87, gruppering 003.
- Momsrefusionen, dvs. 110 kr. registreres på funktion 7.65.87, gruppering 002.

Regneeksempel for beløbet til refusion for regioner:

Der gives tilskud på 1.000 kr. (funktion 1.10.01 Sygehuse, art 4.0).

Beløb til refusion: $1.000 \text{ kr.} \times 36\% \times 25/125 = 72 \text{ kr.}$

Der registreres i eksemplet følgende i budget- og regnskabssystemet for regioner:

- Udgiften, excl. den beregnede momsudgift dvs. $1.000 \text{ kr.} - 72 \text{ kr.} = 928 \text{ kr.}$ registreres på funktion 1.10.01 Sygehuse, art 4.0.
- Den beregnede momsudgift, dvs. 72 kr. registreres på funktion 5.80.95, gruppering 003.
- Momsrefusionen, dvs. 72 kr. registreres på funktion 5.80.95, gruppering 002.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

9.2 Vejledning om udarbejdelse af omkostningsbevillinger i regionerne

1. Indledning

Det regionale budgetsystem vil fra 2009 fuldt ud være baseret på omkostningsbaserede principper.

Denne vejledning er målrettet brugerne af det nye omkostningsbaserede bevillingssystem. Anvendelsen af omkostningsbevillinger indgår i "Budget- og regnskabssystem for regioner", men fremstår ikke samlet i publikationen. Formålet med denne vejledning er således at give et overblik over det omkostningsbaserede bevillingsprincip. Konsekvenserne af det omkostningsbaserede bevillingssystem er endvidere illustreret med et sammenfattende og forenklet eksempel i vejledningens afsnit 4.10.

2. Baggrund for reformen

I økonomiaftalen for 2007 mellem regeringen og Danske Regioner var der enighed om, at opstillingen af åbningsbalance for regionerne og overgangen til omkostningsbevillinger vil fremme fokus på opretholdelse af kapitalapparatet samt skabe øget bevidsthed om effekten af nyinvesteringer. Det blev derfor aftalt, at der fra 2007 vil blive indført omkostningsbevillinger på det regionale udviklingsområde og social- og specialundervisningsområdet.

I økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner var der enighed om, at regionerne fra 2009 fuldt ud skal overgå til omkostningsbaserede bevillinger. Baggrunden herfor er konklusionerne i et analysearbejde om de styringsmæssige konsekvenser af en fuldstændig overgang til omkostningsbevillinger i regionerne gennemført i foråret 2007. Det fremgår heraf, at det vil være muligt at fastholde det nuværende udgiftsbaserede aftalesystem mellem staten og regionerne i en situation, hvor regionerne i i deres interne styring fuldt ud er overgået til omkostningsbevillinger.

3. Formål med omkostningsbaserede budgetter

Det udgiftsbaserede budgetsystem er bl.a. indrettet med henblik på at kunne opgøre de samlede kommunale og regionale udgifter og disses påvirkning af samfundsøkonomien.

Budgetteringen af udgifterne sker derfor som udgangspunkt ud fra transaktionstidspunktet, dvs. det tidspunkt et arbejde forventes at blive udført på eller en vare eller tjenesteydelse forventes at blive leveret. I et omkostningsbaseret budgetsystem skal der derimod foretages en periodisering af omkostningerne svarende til det forventede forbrugstidspunkt uafhængigt af betalingstidspunktet. Det betyder eksempelvis, at udgifter til investeringer og anskaffelser udgår af bevillingerne, mens der til gengæld inden for bevillingen i en årrække - svarende til investeringernes levetid - skal være plads til afskrivninger og forrentning af de foretagne investeringer.

Omkostningsbevillinger indebærer dermed, at der bliver en væsentligt større forskydning mellem bevilling og likviditetsbehov, end det kendes fra det nuværende system.

Formålet med indførelsen af omkostningsbevillinger er primært, at det skal forbedre økonomistyringen og give anledning til en mere effektiv opgavevaretagelse. Ledelserne skal tilskyndes og have frihedsgrader til at tilpasse produktionsfaktorsammensætningen. Dette kan bl.a. ske ved, at der inden for visse rammer gives adgang til at foretage investeringer, mod at driftsbudgettet i de efterfølgende år belastes med afskrivninger og forrentning.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Dermed bliver det nemmere for bevillingsmodtagerne at foretage rentabilitetsovervejelser om, hvor længe det kan betale sig at vedligeholde gamle bygninger og maskiner, og hvornår det kan betale sig at reinvestere. Fokuseringen på bygninger og andre fysiske aktiver i det omkostningsbaserede system indebærer således, at grundlaget for kapacitetsstyringen forbedres.

Fejlslagne investeringer bliver også mere synlige. Presset på bevillingerne øges, hvis investeringer ikke giver den forudsatte plads til afskrivninger og forrentninger i budgettet.

Tilsvarende forbedres muligheden for at anvende aktivitetsstyring i form af takstfinansiering eller taxameterstyring, da omkostningsbaserede bevillinger skaber et bedre grundlag for at opgøre omkostningerne ved produktionen af en aktivitetseenhed.

Endelig medfører omkostningsbaserede budgetter bl.a. et bedre - men ikke et fuldstændigt - grundlag for at afdække de konkurrencemæssige forhold i forbindelse med opgørelse af omkostningerne på områder, hvor også private virksomheder potentielt kan varetage opgaverne. Oplysninger til brug for kalkulationsberegninger i forbindelse med udbud, udfordringsret og tilbud om opgaveudførelse for andre offentlige myndigheder kan udledes mere direkte af budgettet end i det udgiftsbaserede system.

4. Den omkostningsbaserede bevillingsmodel i regionerne

4.1. Generelle regler

Regionernes økonomi er opdelt i tre aktivitetsområder: sundhedsområdet, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde, jf. § 1 i lov om regionernes finansiering. Hertil kommer fælles- og administrationsområdet.

Regionernes løbende indtægter er som udgangspunkt reserveret til et af de tre områder. Det gælder både for tilskuddene fra staten og bidragene fra kommunerne. Ved budgetlægningen gælder der et balancekrav, der indebærer, at indtægterne skal være større end eller lig med omkostningerne inklusiv andele af fællesomkostninger og finansielle omkostninger. På sundhedsområdet gælder et udgiftsbaseret balancekrav, mens der på social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde gælder et omkostningsbaseret balancekrav. På alle aktivitetsområder skal bevillingerne afgives efter omkostningsbaserede principper.

Sundhedsområdet er finansieret af bloktilskud og aktivitetsbestemte tilskud fra staten samt grundbidrag og aktivitetsafhængige bidrag fra kommunerne. Det udgiftsbaserede balancekrav indebærer, at finansielle indtægter i form af f.eks. lånoptagelse og forbrug af likvide aktiver kan medgå til at opfylde balancekravet. Dette indebærer, at der på sundhedsområdet i både budgettet og regnskabet kan forekomme over- eller underskud ved opgørelse af årsresultatet efter omkostningsbaserede principper.

Driften af institutioner på *social- og specialundervisningsområdet* er bortset fra nogle særlige administrative opgaver finansieret fuldt ud gennem takstbetaling fra kommunerne. Disse opgaver hviler således i sig selv og medfører ikke nettoomkostninger eller -indtægter for regionerne. Området skal budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Størrelsen af det forventede årsresultat og det samlede akkumulerede resultat skal drøftes i kontaktudvalget med kommunerne. Over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger.

Ved underskud i et år skal dette udlignes senest efter 2 år, dvs. at et underskud, der opstår i f.eks. regnskab 2007 og som kan konstateres i foråret 2008, skal udlignes i budget 2009, der skal vedtages senest 1. oktober 2008. Der kan således ikke akkumuleres et underskud over flere år.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Der er ikke fastsat regler om udligning af overskud fra tidligere år, udover at området skal hvile i sig selv over tid. Der er således en vis mulighed for at akkumulere et overskud over en vis periode, mens det ikke er muligt at akkumulere et underskud.

Ligeledes skal nettoomkostninger på det *regionale udviklingsområde* finansieres af de øremærkede bloktilskud fra staten og bidrag fra kommunerne og budgetteres med et forventet årsresultat, der er lig med eller større end nul. Det gælder ligesom for social- og specialundervisningsområdet, at over- og underskud vedrørende tidligere år betragtes som henholdsvis indtægter og omkostninger, at underskud i et år skal udlignes senest efter 2 år, og at der ikke er fastsat regler om udligning af overskud fra tidligere år, udover at området skal hvile i sig selv.

På social- og specialundervisningsområdet og det regionale udviklingsområde er det endvidere forudsat, at ændringsforslag til budgettet eller tillægsbevillinger, der medfører øgede omkostninger skal modsvares af merindtægter eller mindreomkostninger inden for samme område, såfremt det forventede årsresultat er budgetteret til nul.

På fælles- og administrationsområdet er der ikke fastsat balancekrav, da indtægter og omkostninger på området skal fordeles på hovedkonto 1-3 i forbindelse med både budget og regnskab.

4.2. Omkostningsbaseret driftsbevilling

Overgangen til omkostningsbevillinger indebærer et skift i princippet for indregning og periodisering. Overordnet kan det beskrives, som et skifte fra et udgiftsbaseret princip, hvor transaktioner som udgangspunkt bliver driftsført, når udbetalinger og indbetalinger bliver foretaget. Omkostningsprincipperne medfører i stedet, at transaktioner bliver driftsført, når omkostninger opstår, f.eks. når der forbruges af lageret, når der hensættes til pensioner til tjenestemænd, når der optjenes feriepenge, og når apparatur anvendes. Indtægter driftsføres almindeligvis på samme måde, som i den udgiftsbaserede verden, mens anlægsaktiver kapitaliseres og driftsføres som afskrivning over aktivets forventede levetid. Der kan evt. også foretages en forrentning af aktivet.

Implementeringen af omkostningsbevillinger indebærer derfor, at bl.a. afskrivninger for benyttelse af regionale aktiver og pensionsomkostningsomkostninger vedrørende tjenestemænd skal rummes inden for bevillingsmodtagernes driftsbevilling.

Driftsbevillingen skal generelt indeholde de elementer, som det i henhold til den iværksatte regnskabsreform er obligatorisk at registrere. Det drejer sig om bl.a. afskrivninger, forrentning, lagerregulering, ændringer i hensatte forpligtelser til tjenestemandspensioner, skyldige feriepenge og leasingomkostninger. Fra 2008 er det også obligatorisk at medtage øvrige ændringer i hensatte forpligtelser.

Omkostningsbevillinger indebærer endvidere, at der også skal foretages en periodisering af indtægter.

Den ændrede periodisering af bevillingen ved overgang til omkostningsbevillinger indebærer, at omkostnings- og udgiftsbevillingen kan blive forskellig. Forskellen vil dog være begrænset, hvis bevillingsmodtageren ikke tidligere har afholdt større investeringer og heller ikke forventer at gøre det i fremtiden og, hvis bevillingsmodtageren ikke har tjenestemænd og ikke har indgået leasingaftaler.

Hvis en bevillingsmodtager tidligere har afholdt store investeringer - som den ikke forventer at afholde i fremtiden - bliver omkostningerne større end udgifterne. Dette skyldes, at bevillingsmodtagers omkostninger belastes af afskrivningerne af de tidligere anskaffede aktiver, mens der ikke er planlagt nye udgifter.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Omvendt vil en bevillingsmodtager, der forventer større fremtidige investeringer, have udgifter, der i en periode er større end omkostningerne. Dette skyldes, at udgifterne påvirkes fuldt ud af investeringerne, mens afskrivningerne på disse investeringer er periodiseret ud over hele investeringens fremtidige levetid.

Kravet om et årsresultat, der er større end eller lig med nul, jf. ovenfor, er et udtryk for, at årets driftsomkostninger svarer til driftsindtægterne, og at årets ressourceforbrug er finansieret, at ændringen i kapitalgrundlaget (afskrivninger) kan reetableres, at der er foretaget hensættelser til udbetaling af tjenestemandspensioner, og at eventuelt underskud fra tidligere år er udlignet.

4.3. Investeringsrammer

For alle tre regionale aktivitetsområder skal regionsrådet i tilknytning til driftsbevillingerne fastsætte en rammebevilling til investeringsaktiviteter - investeringsrammer - til finansiering af investeringer af en nærmere angiven art, f.eks. mindre byggearbejder eller større anskaffelser. Investeringsrammen angiver et loft over de investeringer, der kan foretages i tilknytning til hver enkelt driftsbevilling og finansieres af regionens likvide aktiver. Anvendelsesområdet for de enkelte investeringsrammer beskrives nærmere i budgetbemærkningerne. Regionsrådet kan også fastsætte en investeringsramme for fælles- og administrationsområdet, hvis dette administreres som et selvstændigt område.

Investeringsaktiviteter omfattet af investeringsrammer kan gennemføres uden forelæggelse for regionsrådet, forudsat investeringsudgifter kan afholdes inden for den afsatte investeringsramme, og at der er afsat de fornødne rådighedsbeløb i budgettet.

På de omkostningsbaserede bevillingsområder skal investeringsrammebevillinger ligesom øvrige anlægsbevillinger gives som interne lån, der som minimum skal afdrages svarende til afskrivninger på de anskaffede anlægsaktiver. Der anvendes interne lån, uanset om bevillingsmodtageren er forretningsudvalget eller en konkret institution. I den interne styring af bevillingsmodtagerne er der mulighed for at anvende intern forrentning af foretagne investeringer for at sikre, at regionen får forrentet den kapital, som stilles til rådighed for bevillingsmodtagerne. På social- og specialundervisningsområdet er der krav om anvendelse af intern forrentning for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området, men også for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv. Forrentningen foretages på social- og specialundervisningsområdet af den drifts- og investeringskapital, som regionen stiller til rådighed for området.

Omkostninger i form af afskrivninger og evt. renter skal afholdes inden for den afsatte driftsbevilling. Det betyder, at driftsøkonomiske investeringer kan sættes i værk, før der er sparet op dertil - og dermed tilvejebringe et forøget råderum for bevillingshaver på længere sigt. Det giver bevillingshaver et incitament til at optimere sine investeringsbeslutninger. Investeringsrammen lægger et loft over adgangen til at optage interne lån og dermed den gæld som bevillingshaver kan have til regionen. Dette giver samtidig regionen mulighed for at styre likviditetstrækket, der er forbundet med investeringerne.

Regionsrådet træffer i øvrigt bestemmelse om afgrænsning mellem anlægsbevillinger til konkrete projekter og anlægsbevillinger til investeringsrammer og om beløbsgrænser for investeringsprojekter, som skal bevilges af regionsrådet. Gennemførelse af konkrete investeringer, som overstiger 10 mio. kr. i totaludgift, skal dog altid bevilges af regionsrådet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Eksempel på en it-investering i et omkostningsbaseret bevillingssystem

En regional institution ønsker at investere i et elektronisk sagshåndteringssystem til 5 mio. kr. På baggrund af forundersøgelser identificeres et besparelspotentiale på 1,25 mio. kr. årligt på den almindelige drift. Systemet vurderes at have en levetid på 5 år. Det forudsættes, at regionsrådet har afsat en investeringsramme på 15 mio. kr. til institutionen, der på den baggrund optager et internt lån på de 5 mio. kr. og afskriver på aktivet lineært over 5 år - med 1 mio. kr. årligt. I eksemplet påløber der renter på 3,25 pct. Årligt, som det er forudsat at regionen har besluttet, at institutionen skal afholde inden for det udmeldte budget. Dermed får institutionen over 5 år et råderum på 0,76 mio. kr. Projektets totaløkonomi er illustreret nedenfor.

Mio.kr.	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	Total
Hovedstol	5	4	3	2	1	-
Renter	0,16	0,13	0,10	0,07	0,03	-
Afskrivninger	1	1	1	1	1	5
Driftsbesparelser	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	6,25
Råderum	0,09	0,12	0,15	0,18	0,22	0,76

En sådan investering ville også kunne foretages i et udgiftsbaseret system. Det vil dog forudsætte, at institutionen selv har 5 mio. kr. til at finansiere udgiften med i år 1, eller at regionsrådet giver institutionen en merbevilling på 5 mio. kr. til afholdelse af udgiften.

I det omkostningsbaserede bevillingssystem kan institutionen af egen drift beslutte at igangsætte investeringen, idet investeringen ikke overstiger 10 mio. kr., som er forelæggelsesgrænsen for regionsrådet. For at institutionen kan igangsætte investeringen af egen drift, kræver det dog, at institutionen har bevilling til afskrivninger og evt. renter og tilstrækkelig investeringsramme.

4.4. Overgang fra en udgiftsbaseret til en omkostningsbaseret bevilling

Omkostningsbaserede bevillinger har siden budget 2007 været anvendt på social- og specialundervisningsområdet, det regionale udviklingsområde og fælles- og administrationsområdet. Fra budget 2009 skal der anvendes omkostningsbaserede bevillinger på alle regionale aktivitetsområder, herunder også sundhedsområdet. Dette afsnit gennemgår kort overgangen fra udgiftsbevillinger, der hidtil har været anvendt på sundhedsområdet, til omkostningsbevillinger.

Omkostninger vil være lig udgifter over en institutions samlede levetid, når der ses bort fra intern forrentning, jf. eksemplet ovenfor. Forskellen mellem omkostninger og udgifter i det enkelte år skyldes en forskellig periodisering - dvs. tidspunktet hvor dispositionen belaster bevillingen.

Det er i forbindelse med investeringer, at periodiseringen er mest forskellig fra et udgiftssystem til et omkostningssystem. Hvis en bevillingshaver tidligere har afholdt store investeringer - som den ikke forventer at afholde i fremtiden - bliver omkostningerne større end udgifterne, indtil investeringerne er fuldt afskrevet. Dette skyldes, at tidligere års investeringer belaster bevillingshaverens fremtidige omkostninger i form af afskrivningerne, samtidig med at der ikke er planlagt nye investeringer fremover.

Omvendt vil en bevillingshaver, der forventer større fremtidige investeringer, have udgifter, der i en periode er større end omkostningerne. Dette skyldes, at udgifterne påvirkes fuldt ud af investeringerne, mens afskrivningerne på disse investeringer er periodiseret ud over hele investeringens fremtidige levetid.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Foruden investeringer gælder de primære periodiseringsforskelle lønomkostningerne, hvor bl.a. tjenestemandspensioner og feriepenge skal periodiseres.

Overgangen til omkostningsbaserede bevillinger drejer sig om at 'oversætte' den udgiftsbaserede bevilling til den omkostningsbaserede. Den ændrede periodisering indebærer som sagt forskydninger i bevillingen hen over budgetårene, men "nutidsværdien" af det økonomiske råderum skal være uændret.

Udgangspunktet for budgetteringen er, at omlægningen ikke skal ændre bevillingshavernes råderum. Det betyder, at budgettet for eksisterende bevillingshavere bør udarbejdes med udgangspunkt i eksisterende rammer, og der på den baggrund justeres for de tekniske ændringer, som følger af omkostningsprincipperne. Når den tekniske omlægning er afsluttet, indbudgetteres de almindelige ændringer, som følger af budgetprocessen.

Derefter fastsættes bevilling og investeringsramme med baggrund i budgetteringen. I dette trin bestemmes, hvilke ændringer, der som følge af overgangen til omkostningsbaserede bevillinger, udløser ændringer i bevillingsniveauet. Udgangspunktet for bevillingsfastsættelsen er som sagt, at omlægningen til omkostningsbevillinger ikke skal ændre eksisterende bevillingshaverers ressourcer i forhold til de oprindelige forudsætninger. I de fleste tilfælde betyder dette, at bevillingen vil være nogenlunde uændret, idet der dog kan være tale om en række tekniske korrektioner for at sikre en ressourcemæssigt neutral overgang.

Den initiale omkostningsbaserede driftsbevilling i budget 2009 på sundhedsområdet kan for eksisterende bevillingshavere fastsættes med udgangspunkt i bevillingen i Budget 2008. Herefter justeres for de tekniske ændringer som følger af omkostningsprincipperne. For at kunne kontrollere, at overgangen er ressourceneutral, vil det være nødvendigt i løbet af processen at kunne omregne omkostningsbevillingen til en udgiftsbevilling med henblik på sammenligning med de oprindelige udgiftsbaserede forudsætninger. Tabellen nedenfor indeholder en kort beskrivelse af beregningen af den omkostningsbaserede bevilling.

<i>Omregningstabel</i>
<i>Udgiftsbaseret bevilling (hovedart 1-9)</i>
- <u>Indregnede</u> anskaffelser (art 0.0)
+ Af- og nedskrivninger (art 0.1)
+/- Evt. lagerregulering (art 0.2)
+ Hensættelser (tjenestemandspensioner) (art 0.3)
+ <u>Evt. forrentning</u> (art 0.4)
+/- Øvrige periodiserede omkostninger
<i>Omkostningsbaseret bevilling (hovedart 0-9)</i>

Investeringsrammen kan som udgangspunkt fastsættes ved at reducere bevillingsmodtagerens driftsbudgetter med et beløb svarende til indeholdte budgetterede investeringer, der opfylder betingelser for at skulle indregnes i regionens balance: 1) Aktivets forventes anvendt i mere end ét regnskabsår. (dvs. brugstid / levetid på mere end ét år). 2) Aktivets værdi kan måles pålideligt og 3) Aktivets har en anskaffelsesværdi, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Det drejer sig typisk om større og bekostelige indkøb af genstande med en levetid på over 1 år, der budgetteres og regnskabsføres på art 2.7. Anskaffelser, der opfylder betingelserne for indregning i balancen. Bevillingsmodtagernes budgetter kompenseres svarende til afskrivning og evt. forrentning af de budgetterede anskaffelser, og der gives investeringsramme til de budgetterede anskaffelser.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Herudover bør det nærmere vurderes, om der er driftsudgifter, som hidtil er konteret under art 4.5 Entreprenør- og håndværksydelser, der i et omkostningsbaseret system skal betragtes som investeringer. I det udgiftsbaserede system indebærer definitionen på henholdsvis drift og anlæg, at disse udgifter bør konteres som anlæg, hvis arbejdet indebærer væsentlige ændringer i aktivet, eller hvis formålet med aktivet ændres væsentligt. I det omkostningsbaserede system skal disse udgifter betragtes som investeringer, når arbejdet indebærer en forbedring af aktivet, og levetiden for aktivet øges, eller når formålet med og brugen af aktivet ændres væsentligt. Løbende vedligeholdelse skal derimod konteres som en driftsudgift.

Den ændrede definition af anlæg/investeringer vil ikke nødvendigvis entydigt være en bevægelse fra drift til anlæg. Hvis eksempelvis den enkelte region hidtil har betragtet større vedligeholdelsesarbejder på sundhedsområdet som anlægsudgifter, vil det indebære, at en række anlægsudgifter fremover skal henføres under driftsomkostninger, idet omkostninger til vedligeholdelse i det omkostningsbaserede system eksplicit er at betragte som driftsomkostninger.

Endvidere kan de hidtidige udgiftsbudgetterede rammebevillinger til mindre anlægsarbejder lægges sammen med de indregnede driftsudgifter, som herefter udgør investeringsrammerne. Det sikres herved samtidig, at bevillingsmodtagerne ikke vil få selvstændige drifts- og anlægsbevillinger, som kan medføre en u hensigtsmæssig prioritering, da der er tale om adskilte bevillinger.

Investeringsrammen kan ud over de tidligere indeholdte større anskaffelser i budgettet, der skal indregnes, og rammebevillinger til mindre anlægsarbejder udvides med en buffer på f.eks. 10 pct. af bevillingsmodtagers beholdning af anlægsaktiver. Dette vil give bevillingsmodtagerne yderligere muligheder for at prioritere mellem anlæg og drift. Der skal tages stilling til, om den nødvendige likviditet kan tilvejebringes, hvis bevillingsmodtagerne vælger at udnytte de afsatte investeringsrammer fuldt ud, idet det bemærkes, at der ikke er tale om en pligt til at udnytte rammen.

Ved omregningen fra det udgiftsbaserede system til det omkostningsbaserede system skal der ud over evt. investeringer, der er indeholdt i det udgiftsbaserede budget, korrigeres for, at lagerreguleringer omkostningsføres ved forbruget af dette, at der skal indregnes omkostninger til hensættelser til fremtidige tjenestemandspensioner samt andre omkostninger, hvor periodiseringen er anderledes end i det udgiftsbaserede system, f.eks. optjening af feriepenge.

Med den foreslåede model vil bevillingsmodtagerne kun have en bevilling, som både skal finansiere den almindelige drift og afskrivning og evt. forrentning af foretagne investeringer. Investeringsadgangen for bevillingsmodtagerne begrænses af den interne investeringsramme, som regionsrådet fastsætter for de enkelte bevillingsmodtagere.

Regionsrådet træffer beslutning om den samlede interne investeringsrammes størrelse og fordelingen af denne.

4.5. Resultatopgørelse

Der skal i budgetforslaget være indeholdt en resultatopgørelse for hvert af de tre bevillingsområder (hovedkonto 1, 2 og 3). Formålet med resultatopgørelsen er at specificere det forventede årsresultat som årets indtægter fratrukket årets omkostninger (periodiserede ressourceforbrug). De budgetterede resultatopgørelser må ikke udvise et underskud på social- og specialundervisningsområdet (hovedkonto 2) samt det regionale udviklingsområde (hovedkonto 3).

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

I resultatopgørelsen skal indtægter og omkostninger til fælles formål, administration, renter mv., der konteres på hovedkonto 4 og 5, fordeles på hovedkonto 1-3 i både budgettet og regnskabet.

Ved fordelingen af indtægter og udgifter til fælles formål og central administration, der konteres på hovedkonto 4, fastsættes fordelingsnøglen af regionerne under hensyntagen til de tre aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen fastsættes lokalt som følge af forskelle i organiseringen og tilrettelæggelsen af fællesfunktionerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab og anvendt regnskabspraksis.

Regionens renter mv. overføres ligeledes i forbindelse med budgetlægning og regnskabsaflæggelse fra hovedkonto 5 til hovedkonto 1 og 3. Der foretages ikke overførsel til hovedkonto 2, da der på denne hovedkonto er krav om registrering af intern forrentning af det likviditetsmæssige mellemværende med regionen. Fordelingen på hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de to aktivitetsområders belastning af rentekontoen. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab.

Et forenklet eksempel på overførelse af udgifter og indtægter fra hovedkonto 4 og 5 til hovedkonto 1-3 fremgår af afsnit 4.10.

Resultatopgørelserne udarbejdes i overensstemmelse med skemaet, der er optrykt som bilag 1 i afsnit 5.4.1 i "Budget- og regnskabssystem for regioner":

Sundhed

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (1.90.90)			
Kommunale grundbidrag (1.90.91)			
Kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag (1.90.92)			
Aktivitetsbestemte tilskud fra staten (1.90.93)			
Tilskud fra bløderudligningsordningen (1.90.94)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (1.70.50)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (1.80.60)			
Andel af finansielle omkostninger (1.80.60)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Social og specialundervisning

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Takstbetalinger vedr. det sociale område			
Takstbetalinger vedr. specialundervisning			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (2.70.60)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (2.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (2.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

Regional udvikling

(1.000 kr.)	Regnskab for år x-2	Korrigeret budget for år x-1	Budget for år x
Bloktilskud fra staten (3.90.90)			
Udviklingsbidrag fra kommunerne (3.90.91)			
Indtægter			
Nettodriftsomkostninger			
Andel af fælles formål og administration (3.70.60-63)			
Resultat før finansielle poster og ekstraordinære poster			
Andel af finansielle indtægter (3.80.70)			
Andel af finansielle omkostninger (3.80.70)			
Resultat før ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter			
Ekstraordinære omkostninger			
Årets resultat			

4.6. Pengestrømsopgørelse

Det udgiftsbaserede bevillingssystem bygger på, at bevilgede udgifter normalt udløser en betaling, og at der kun er ringe tidsmæssig forskel mellem bevillingen og betalingen.

Den ændrede periodisering i et omkostningsbevillingssystem medfører en større forskel mellem bevillingen og behovet for likviditet. Anskaffelser vil ikke indgå i bevillingen, men udløse behov for en betaling. Omvendt vil der i bevillingen efterfølgende indgå afskrivninger på anskaffelser og andre kalkulatoriske poster, som ikke medfører et likviditetsbehov. En omkostningsbevilling kan altså være både større og mindre end likviditetsbehovet afhængig af, hvornår sammenligningen foretages.

Ved anvendelse af omkostningsbevillinger ændres der ikke på, at der skal være den fornødne likviditet til rådighed til at finansiere den budgetterede aktivitet.

Derfor skal der i budgetforslaget være indeholdt en pengestrømsopgørelse for hele regionen samt for hvert af de tre aktivitetsområder.

Dato: Juli 2009

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Formålet med pengestrømsopgørelsen er at vise budgetårets pengestrømme fordelt på de budgetterede drifts- og investerings- og finansieringsaktiviteter. Pengestrømmene fra drifts- og investeringsaktiviteterne udarbejdes med udgangspunkt i resultatopgørelserne og investeringsbudgettet for hvert af de to omkostningsbaserede bevillingsområder. Der skal ikke udarbejdes en pengestrømsopgørelse for hovedkonto 4 "Fælles formål og administration", da kontoen i både budget og regnskab er fordelt til hovedkonto 1-3 og dermed indgår i årets resultat på disse hovedkonti.

Pengestrømsopgørelsen skal udarbejdes efter nedenstående skabelon, jf. bilag 3 i afsnit 7.7.3 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

De afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld henføres til koncernniveauet i regionen, som en integreret del af regionens fælles kassebeholdning.

Omkostningen til evt. forrenning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forrentningen af interne lån tilgår regionen som koncern, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

For hvert af de 3 aktivitetsområder (sundhed, social- og specialundervisningsområdet samt det regionale udviklingsområde) udarbejdes en opgørelse, der viser pengestrømmene i budgetåret, korrigeret budget for indeværende års budget samt seneste regnskabsår, jf. nedenfor.

(1.000 kr.)	Regn- skab for år x-2	Korrige- ret bud- get for år x-1	Budget for år x
Årets resultat			
Likviditetsreguleringer til årets resultat			
+ afskrivninger			
+ intern forrentning			
+ varebeholdninger, primo			
- varebeholdninger, ultimo			
- feriepenge, primo			
+ feriepenge, ultimo			
- hensættelse til pension, primo			
+ hensættelse til pension, ultimo			
- andre reguleringer, primo			
+ andre reguleringer, ultimo			
A. Likviditetsvirkning af årets resultat			
Likviditetsreguleringer vedrørende investeringer			
- køb af immaterielle anlægsaktiver			
+ salg af immaterielle anlægsaktiver			
- køb af materielle anlægsaktiver			
+ salg af materielle anlægsaktiver			
+/- andre forhold			
B. Likviditetsvirkning af investeringer			
C. Årets samlede likviditetsvirkning (Årets resultat +A +B)			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Det bemærkes, at evt. omkostning til forretning af interne lån indgår i årets resultat på sektorområderne og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf under pkt. A. Indtægten ved forretningen af interne lån tilgår regionen, og der korrigeres for likviditetsvirkningen heraf med modsatrettet fortegn under pkt. D.

Likviditetsvirkningen af visse driftsposter og finansieringsposterne henføres til regionen, da de afledte pengestrømme af de kortfristede tilgodehavender og gældsforpligtelser, ekstern lånoptagelse, afdrag på eksterne lån, øvrige langfristede tilgodehavender og gæld er en integreret del af regionens fælles kassebeholdning. Det gælder således ved adgang til optagelse af eksterne lån til visse investeringer, at regionen yder et internt lån til det pågældende område, mens det er regionen, der optager det eksterne lån.

4.7. Interne lån, afdrag, forrentning og mellemværende

Regionsrådet skal ved budgettets endelige vedtagelse som minimum fastsætte et investeringsbudget, som angiver et loft over de investeringer, der kan foretages inden for hver af hovedkontiene og finansieres af regionens likvide aktiver. Investeringsudgifter finansieres som interne lån, der som minimum afdrages svarende til afskrivning af investeringen i efterfølgende år. På social- og specialundervisningsområdet er der med henblik på at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området herudover krav om, at både nye og eksisterende investeringer samt øvrig kapital, som regionen stiller til rådighed for området, skal forrentes med markedsrenten.

På social- og specialundervisningsområdet skal det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionen opgøres og fremgå af regionens budget og regnskab. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten for at sikre lige konkurrencevilkår i forhold til andre aktører på området, men også for at sikre, at omkostningerne bliver finansieret af brugerne som følge af, at området skal hvile-i-sig-selv.

Der er ikke fastsat nærmere bestemmelser for opgørelse af markedsrenten, da regionerne bør kunne tilpasse forrentningen til lokale forhold. Regionerne kan således have forhandlet sig frem til forskellige forrentningsaftaler med deres pengeinstitutter, hvilke kan lægges til grund for opgørelse af markedsrenten. Alternativt kan som retningsgivende for markedsrenten peges på den gennemsnitlige effektive 10-årige statsobligationsrente som denne opgøres af Nationalbanken. Den anvendes som rentesats ved forrentning af gæld og tilgodehavender.

Investeringer på social- og specialundervisningsområdet øger mellemværendet mellem regionen og aktivitetsområdet. Mellemværendet nedbringes ved, at omkostninger til afskrivninger kræver en bevilling, men ikke indebærer et likviditetstræk. Ved nyinvesteringer skal det sikres, at forrentning og afskrivning kan afholdes inden for de afsatte bevillinger i budgetoverslagsårene.

Afskrivninger på aktiver, der eksisterer på social- og specialundervisningsområdet i forbindelse med oprettelsen af regionerne pr. 1. januar 2007, må ikke påvirke mellemværendet mellem regionen og området. Det indebærer i praksis, at området ved opstarten af regionerne pålægges en intern gæld svarende til værdien af områdets aktiver. Gælden afdrages og forrentes svarende til afskrivning og forrentning af aktiverne. Der er tale om det samme princip, som gælder for nyinvesteringer, der foretages efter opstarten af regionerne, nemlig at områdets gæld til regionen øges svarende til værdien af investeringen.

På social- og specialundervisningsområdet skal pengestrømsopgørelsen afdække det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til regionens samlede økonomi. Mellemværendet skal forrentes med markedsrenten.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

(1.000 kr.)	B	B01	B02	B03
Primo 1. januar				
Årets likviditetsvirkning				
Forrentning af saldo				
Ultimo 31. december				

Mellemværendet vises i bemærkningerne til budgettet og skal fremgå som en note til regnskabet.

Et forenklet eksempel på udarbejdelse af en pengestrømsopgørelse for social- og specialundervisningsområdet og opgørelsen af mellemværendet med regionen fremgår af afsnit 4.10.

4.8. Sondringen mellem drift og anlæg (investeringer)

Sondringen mellem driftsudgifter og anlægsgudgifter foretages i den udgiftsbaserede kontoplan ved anvendelse af dranst-værdierne 1 henholdsvis 3.

I det omkostningsbaserede system betegnes anlægsgudgifter som investeringer, der defineres som aktiver, der opfylder de 3 generelle betingelser for indregning og måling af aktiver i balancen:

1. Aktivet forventes anvendt i mere end et regnskabsår (dvs. at aktivet har en brugstid/levetid på mere end 1 år)
2. Aktivets værdi kan måles pålideligt
3. Aktivet har en værdi, der er lig med eller større end 100.000 kr.

Vejledende for, om en omkostning til *vedligeholdelses- og ombygningsarbejder* skal betragtes som drift eller en investering, er dels om arbejdet indebærer en forbedring og levetiden for bestående bygninger eller anlæg øges, dels om formålet med eller brugen af bygningen mv. ændres væsentligt. Er dette tilfældet, skal omkostningen konteres som en investering (dranst 3).

Større *anskaffelser af materiel, inventar m.v.*, der hver for sig falder under bagatelgrænsen, indregnes i balancen som et samlet aktiv og henregnes som en investering, hvis de indgår i et samlet system, har samme anvendelsesformål og/eller indkøbes i forbindelse med nybygning eller større renovering.

Følgende tilskud og udgifter forbundet med anskaffelse af følgende aktiver betragtes som investeringer, selv om de ikke opfylder betingelserne for indregning i regionens balance:

- Materielle aktiver, hvis værdi for regionen primært er af kulturel eller historisk karakter
- Anlægstilskud til selvejende institutioner og andre offentlige myndigheder

Sondringen mellem omkostninger til drift og investeringer har ikke alene betydning for selve registreringen i regionens budget og regnskab. Der er også forskel på de bevillingsprocedurer, som skal gå forud for omkostningernes afholdelse. For driftsomkostningernes vedkommende er bevillingsafgivelsen knyttet til vedtagelsen af budgettet. For investeringernes vedkommende sker bevillingsafgivelsen derimod ved vedtagelsen af en bevilling for det enkelte investeringsprojekt eller som rammebevillinger til nærmere afgrænsede investeringer, f.eks. mindre byggearbejder og større anskaffelser.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

4.9. Anvendelsen af hovedart 0 Beregnede omkostninger

Hovedart 0 benyttes til registrering af beregnede omkostninger og indtægter som eksempelvis afskrivninger. Registrering på hovedart 0 foretages med henblik på at kunne omkostningsregistrere i budget- og regnskabssystemet samt indregne materielle aktiver mv. i balancen. Anvendelsen af hovedart 0 er obligatorisk i både budget og regnskab.

Beregnede omkostninger mv. er i artsopdelingen opdelt på 10 arter:

- 0.0 Statuskonteringer
- 0.1 Afskrivninger
- 0.2 Lagerforskydninger
- 0.3 Pensionshensættelser vedrørende tjenestemænd
- 0.4 Forrentning
- 0.5 Overførte omkostninger
- 0.6 Øvrige beregnede omkostninger
- 0.7 Feriepenge
- 0.8 Beregnede og overførte indtægter
- 0.9 Modregningskonto

Registreringen af de beregnede omkostninger foretages under arterne 0.1-0.7, mens beregnede indtægter registreres under art 0.8. Posteringsarter under art 0.1-0.7 og 0.8 modposteres på art 0.9 Modregningskonto på hovedkonto 6. Medtages hovedart 0 i budgettet eller regnskabet, fås et omkostningsbudget-/regnskab på hovedkonto 1-4. Undlades hovedart 0, fås et budget/regnskab baseret på udgiftsbaserede principper.

Indholdet af de enkelte arter er nærmere uddybet i afsnit 2.5 i "Budget- og regnskabssystem for regioner".

4.10. Eksempel

Der vises i det følgende et konteringseksempel med anvendelse af omkostningsbaserede principper på det økonomiske samspil mellem de forskellige regionale aktivitetsområder som beskrevet ovenfor i afsnit 4.5-4.7. Fokus er på opgørelsen af forrentningen af det likviditetsmæssige mellemværende i forhold til social- og specialundervisningsområdet, der opgøres ud fra pengestrømsopgørelsen. Herudover vises overførelsen af hovedkonto 4, Fælles formål og administration, og hovedkonto 5, Renter mv., til de tre regionale aktivitetsområder, opgørelsen af årets resultater og overførelsen af disse til balancen.

For overskuelighedens skyld er der alene medtaget nogle få posteringsarter for hvert af de regionale aktivitetsområder

I forlængelse af eksemplet er der en gennemgang og uddybende forklaring af de anførte posteringsarter i eksemplet.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

*Bogføring:***Sundhed, hovedkonto 1**

Drift	Debet	Kredit
1) Lønudgifter	20.000	
2) Tilskud fra stat og kommuner		21.500
12) Afskrivninger 30 år - åbning	1.000	
	21.000	21.500
	-21.000	-21.000
Driftsresultat før overførsel af fællesudgifter		500
16) Overført fra fælles	75	
	75	500
	-75	-75
Driftsresultat før overførsel af renter		425
20) Overførte renter	689	
	689	425
	-425	-425
22) Driftsresultat	264	

Regional udvikling, hovedkonto 3

Drift	Debet	Kredit
5) Lønudgifter	300	
6) Tilskud fra stat og kommuner		305
	300	305
	-300	-300
Driftsresultat før overførsel af fællesudgifter		5
18) Overført fra fælles	1	
	1	5
	-1	-1
Driftsresultat før overførsel af renter		4
21) Overførte renter	10	
	10	4
	-4	-4
24) Driftsresultat	6	

Social- og specialundervisning, hovedkonto 2

Drift	Debet	Kredit
3) Takstbetaling fra kommuner		1.300
4) Lønudgifter	1.000	
13) Afskrivning 10 år - åbning	100	
14) Afskrivning 10 år - nyinvest (6 mdr.)	25	
	1.125	1.300
	-1.125	-1.125
Driftsresultat før overførsel fra fælles og intern forrentning		175
17) Overført fra fælles	4	
	4	175
	-4	-4
Driftsresultat før intern forrentning		171
19) Intern forrentning, jf. pengestrømsopgørelse	66	
	66	171
	-66	-66
23) Driftsresultat inkl. intern forrentning		105

Fælles, hovedkonto 4

Drift	Debet	Kredit
15) Afskrivning 10 år - nyinvestering	80	
Driftsresultat før fordeling	80	
16) Fordeles til sundhed		75
17) Fordeles til social		4
18) Fordeles til regional		1
I alt fordelt		80

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Renter mv., hovedkonto 5

Drift	Debet	Kredit
9) Rente- langfristet gæld	750	
11) Rente - bankonto	15	
Finansielle udgifter før intern forrentning af det sociale område	765	
19) Intern forrentning, jf. pengestrømsopgørelse		66
	765	66
	-66	-66
Finansielle udgifter efter intern forrentning af det sociale område	699	
20) Fordeles til sundhed		689
21) Fordeles til regional udvikling		10
I alt fordelt		699

Balance, hovedkonto 6

Bankkonto	Debet	Kredit
1) Lønudgifter - sundhed		20.000
2) Tilskud fra stat og kommuner - sundhed	21.500	
3) Takstbetaling fra kommuner	1.300	
4) Lønudgifter - social		1.000
5) Lønudgifter - regional udv.		300
6) Tilskud fra stat og kommuner - regional	305	
7) Anlægsinvestering - social		500
8) Afdrag på langfristet gæld		250
9) Rente - langfristet gæld		750
10) Anlægsinvestering - fælles		800
11) Rente - bankonto		15
	23.105	23.615
	-23.105	-23.105
Indestående 31/12		510

Anlægsaktiver - sundhed

	Debet	Kredit
Primo	30.000	
12) Afskrivning 30 år - åbning		1.000
	30.000	1.000
	-1.000	-1.000
Anlægsaktiver 31/12	29.000	

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

Anlægsaktiver - social	Debet	Kredit	Anlægsaktiver - fælles	Debet	Kredit
Primo	1.000		Primo	0	
7) Anlægsinvestering	500		10) Anlægsinvestering	800	
13) Afskrivning 10 år - åbning		100	15) Afskrivning 10 år - nyinvestering		80
14) Afskrivning 10 år - nyinvest (6 mdr.)		25		800	80
	1.500	125		-80	-80
	-125	-125	Anlægsaktiver 31/12	720	
Anlægsaktiver 31/12	1.375				
Langfristet gæld	Debet	Kredit	Akkumuleret resultat hovedkonto 2	Debet	Kredit
Primo		10.000	23) Akkumuleret resultat - social		105
8) Afdrag	250				
	250	10.000			
	-250	-250			
Langfristet gæld 31/12		9.750			
Egenkapital	Debet	Kredit			
Primo	10.000	31.000			
22) Akkumuleret resultat - sundhed	264				
24) Akkumuleret resultat - regional udvikling	6				
	10.270	31.000			
	-10.270	-10.270			
		20.730			

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

PENGESTRØMSOPGØRELSE FOR DET SOCIALE OMRÅDE**Likviditet fra driften ekskl. intern forrentning**

Årets resultat ekskl. interne renter	171
+ Afskrivninger	125
Likviditet fra driften	<u>296</u>

Likviditet fra investeringer

- Køb af anlægsaktiver	<u>-500</u>
------------------------	-------------

Årets likviditetsvirkning	<u>-204</u>
---------------------------	-------------

Mellemregning - social- og specialundervisningsområdet - ekskl. intern forrentning

Primo 1. januar	-1.000
Årets likviditetsvirkning	-204
Ultimo 31. december	<u>-1.204</u>

Beregning af intern forrentning

Forrentning af primo mellemregning	-60
Forrentning af årets likviditetsvirkning (6 mdr.)	<u>-6</u>
Intern rente på mellemregning 6% p.a.	<u>-66</u>

Likviditet fra driften inkl. intern forrentning

Årets resultat inkl. interne renter og andel af fælles udgifter	105
+ Afskrivninger	125
+ Intern forrentning	66
Likviditet fra driften	<u>296</u>

Likviditet fra investeringer

- Køb af anlægsaktiver	<u>-500</u>
------------------------	-------------

Årets likviditetsvirkning	<u>-204</u>
---------------------------	-------------

Mellemregning - social- og specialundervisningsområdet - inkl. intern forrentning

Primo 1. januar	-1.000
Årets likviditetsvirkning	-204
Forrentning af saldo	-66
Ultimo 31. december	<u>-1.270</u>

I det følgende gives en redegørelse for de enkelte bogføringsposter. Redegørelsen for pengestrømsopgørelsen er udarbejdet i tilknytning til postering nr. 19:

Primo. Primo året er der anlægsaktiver på 30.000 på sundhedsområdet og 1.000 på social- og specialundervisningsområdet. Beløbene debiteres anlægsaktiverne på hovedkonto 6, Balance, og krediteres egenkapitalen. Endvidere er der primo året en langfristet gæld på 10.000, der krediteres den langfristede gæld på hovedkonto 6, Balancen, og debiteres egenkapitalen.

1. Lønudgifter - sundhed. Udgifterne på 20.000 debiteres hovedkonto 1, Sundhed, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

2. Tilskud fra stat og kommuner - sundhed. Tilskuddet fra stat og kommuner, der dækker over bloktilskud fra staten, kommunale grundbidrag, kommunalt aktivitetsafhængige bidrag og aktivitetsbestemte tilskud fra staten, på 21.500 krediteres hovedkonto 1, Sundhed, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

3. Takstbetalinger fra kommuner. Indtægterne på 1.300 krediteres hovedkonto 2, Social- og specialundervisning, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

4. Lønudgifter - social og specialundervisning. Udgifterne på 1.000 debiteres hovedkonto 2, Social- og specialundervisning, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

5. Lønudgifter - regional udvikling. Udgifterne på 300 debiteres hovedkonto 3, Regional udvikling, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

6. Tilskud fra stat og kommuner - regional udvikling. Tilskuddet fra stat og kommuner, der dækker over bloktilskud fra staten og kommunale udviklingsbidrag, på 305 krediteres hovedkonto 3, Regional udvikling, og debiteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

7. Anlægsinvestering - social og specialundervisning. Anlægsinvesteringen på 500 debiteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Hvis der f.eks. er tale om tekniske anlæg og maskiner konteres udgiften på funktion 6.58.82, gruppering 003. Anlægsudgiften krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Anlægsinvesteringen påvirker ikke driften.

8. Afdrag på langfristet gæld. Afdrag på 250 debiteres den langfristede gæld på hovedkonto 6, Balancen, og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

9. Rente - langfristet gæld. Renteudgiften på 750 debiteres hovedkonto 5, Renter mv., og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen.

10. Anlægsinvestering - fælles. Anlægsinvesteringen på 800 debiteres anlægsaktiverne på fællesområdet på hovedkonto 6. Anlægsudgiften krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Anlægsinvesteringen påvirker ikke driften.

11. Rente - bankkonto. Renteudgiften på 15 debiteres hovedkonto 5, Renter mv., og krediteres bankkontoen på hovedkonto 6, Balancen. Ved beregningen af renteudgiften er der anvendt en rentesats på 6 pct. p.a., og det er forudsat, at ind- og udbetalingerne på bankkontoen sker løbende hen over året.

12. Afskrivninger - sundhed. Afskrivninger på 1.000 debiteres hovedkonto 1, Sundhed, og krediteres anlægsaktiverne på sundhedsområdet på hovedkonto 6. Afskrivningerne er beregnet ud fra en anlægsværdi på 30.000 primo året og en afskrivningsperiode på 30 år, f.eks. sygehuse. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

13. Afskrivning - social og specialundervisning. Afskrivninger på 100 debiteres hovedkonto 2, Social og specialundervisning, og krediteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Afskrivningerne er beregnet ud fra en anlægsværdi på 1.000 primo året og en afskrivningsperiode på 10 år, f.eks. maskiner og værksteder. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

14. Afskrivning - nyinvestering. Afskrivninger på 25 debiteres hovedkonto 2, Social og specialundervisning, og krediteres anlægsaktiverne på social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 6. Der er tale om afskrivninger på nyinvesteringen på 500, jf. postering nr. 7. Det er forudsat, at investeringen tages i brug midt i året og, at der skal anvendes en afskrivningsperiode på 10 år. Der registreres derfor kun afskrivningerne svarende til et ½ år. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

Dato: Juli 2008

Ikrafttrædelsesår: Budget 2009

15. Afskrivning - nyinvestering. Afskrivninger på 80 debiteres hovedkonto 4, Fælles for mål og administration, og krediteres anlægsaktiverne på fællesområdet på hovedkonto 6. Der er tale om afskrivninger på nyinvesteringen på 800, jf. postering nr. 11. Det er forudsat, at investeringen tages i brug primo året og, at der skal anvendes en afskrivningsperiode på 10 år. Det bemærkes, at balanceforskydningen påvirker driften.

16. Fordeles til sundhed. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 75 til hovedkonto 1.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 1 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af hovedart 0.

17. Fordeles til social. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 4 til hovedkonto 2.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 2 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af udgiftshovedarten 9. Såfremt der anvendes den omkostningsbaserede hovedart 0 vil social- og specialundervisningsområdets likviditetsmæssige mellemværende i pengestrømsopgørelsen blive nedskrevet uretmæssigt. I det konkrete eksempel, vil en andel af afskrivningen på investeringen under hovedkonto 4 skulle indregnes i taksten på hovedkonto 2, men likviditetstilførelsen heraf skal henregnes til regionen - og ikke hovedkonto 2 - med henblik på at kunne reinvestere på hovedkonto 4.

18. Fordeles til regional udvikling. Driftsresultatet for hovedkonto 4, Fælles formål og administration, fordeles på hovedkonto 1, 2 og 3. Fordelingsnøglen fastsættes af regionerne under hensyntagen til de 3 aktivitetsområders belastning af fællesområdet. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. I dette eksempel er anvendt bruttoomkostningerne som fordelingsnøgle. Af de samlede omkostninger på hovedkonto 4 på 80 overføres 1 til hovedkonto 3.

Fordelingen af omkostningsbaserede poster fra hovedkonto 4 til hovedkonto 1 - i dette fælde afskrivninger - skal ske ved brug af hovedart 0.

19. Intern forrentning - social og specialundervisning. Intern forrentning på 66 debiteres hovedkonto 2, social og specialundervisning, og krediteres hovedkonto 5, Renter mv. Den interne forrentning på social- og specialundervisningsområdet beregnes ud fra pengestrømsopgørelsen. Primo året er der et likviditetsmæssigt mellemværende i forhold til regionen på 1.000. Hvis eksemplet vedrører regnskab 2007 er det udtryk for værdien af de aktiver, der er stillet til rådighed for området ved opstarten af regionen. Hvis eksemplet vedrører et senere regnskabsår, er der tale om det likviditetsmæssige mellemværende primo året, der svarer til værdien ultimo det foregående år. Mellemværendet primo året er forudsat forrentet med en rentesatssats på 6 pct. p.a. svarende til en forrentning på 60.

Dato: December 2008

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2008

Herudover er der likviditetsvirkninger på -204 som følge af drifts- og investeringsaktiviteten på området i løbet af året, dvs. social- og specialundervisningsområdet låner likviditet af regionen. Det forudsættes, at ind- og udbetalinger falder løbende henover året, og at rentesatsen er 6 pct. p.a. Forrentningen af drifts- og investeringsaktiviteten i løbet af året er derfor 6.

Det samlede likviditetsmæssige mellemværende er ved udgangen af året -1.270.

20. Nettorenteudgifter fordeles til sundhed. Nettorenteudgifter på 689 krediteres hovedkonto 5, Renter mv., og debiteres hovedkonto 1, Sundhed. Udgangspunktet er, at nettosaldoen på hovedkonto 5 både i budget og regnskab skal fordeles på hovedkonto 1 og 3 og finansieres af indtægterne på disse konti. Fordelingen mellem hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de 2 aktivitetsområders bidrag til nettorenteudgifterne, f.eks. bruttoomkostningerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. Der sker ingen fordeling til hovedkonto 2, da denne belastes med intern forrentning, jf. pkt. 14.

21. Nettorenteudgifter fordeles til regional udvikling. Nettorenteudgifter på 10 krediteres hovedkonto 5, Renter mv., og debiteres hovedkonto 3, Regional udvikling. Udgangspunktet er, at nettosaldoen på hovedkonto 5 både i budget og regnskab skal fordeles på hovedkonto 1 og 3 og finansieres af indtægterne på disse konti. Fordelingen mellem hovedkonto 1 og 3 sker under hensyntagen til de 2 aktivitetsområders bidrag til nettorenteudgifterne, f.eks. bruttoomkostningerne. Fordelingsnøglen skal fremgå af budget og regnskab. Der sker ingen fordeling til hovedkonto 2, da denne belastes med intern forrentning, jf. pkt. 14.

22. Driftsresultat - sundhed. Ved afslutningen af årsregnskabet overføres underskuddet på sundhedsområdet på 264 til hovedkonto 6, Balancen, ved at debitere egenkapitalen. Der er under egenkapitalen i den autoriserede kontoplan oprettet en særlig funktion 6.75.96, Akkumuleret overskud for sundhedsområdet, til formålet. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.

23. Driftsresultat - social og specialundervisning. Ved afslutningen af årsregnskabet overføres overskuddet inkl. intern forrentning på social og specialundervisningsområdet på 105 til hovedkonto 6, Balancen, ved at kreditere det akkumulerede resultat vedrørende hovedkonto 2. Det akkumulerede resultat vedr. hovedkonto 2 registreres ikke ligesom de tilsvarende resultater vedrørende sundhed og regional udvikling på egenkapitalen, da social- og specialundervisningsområdet skal hvile-i-sig-selv i forhold til kommunerne. Det akkumulerede resultat på social- og specialundervisningsområdet kan både være et tilgodehavende eller en gæld. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.

24. Driftsresultat - regional udvikling. Ved afslutningen af årsregnskabet overføres underskuddet på det regionale udviklingsområde på 6 til hovedkonto 6, Balancen, ved at kreditere egenkapitalen. Der er under egenkapitalen i den autoriserede kontoplan oprettet en særlig funktion 6.75.98, Akkumuleret overskud for det regionale udviklingsområde, til formålet. Det er i eksemplet forudsat, at der ikke er over- eller underskud fra tidligere år.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3 Vejledning om omkostningskalkulationer

9.3.1 Indledning

Gennem de senere år har udviklingen i den kommunale sektor sat større fokus på tilrettelæggelsen af kommunernes virksomhed, herunder for produktionsformer og -metoder i forbindelse med tilvejebringelsen af den kommunale service. Med iværksættelsen af regeringens initiativer i forbindelse med frit-valg, servicestrategier og udfordringsretten er der sat yderligere fokus på opgørelsen af omkostninger forbundet med den kommunale serviceproduktion.

Denne vejledning har til hensigt - i tilknytning til de autoriserede regler for udarbejdelsen af kommunale budgetter og regnskaber - at tilvejebringe et generelt grundlag for kommunernes og amtskommunernes udarbejdelse af omkostningskalkulationer. Vejledningen er således udarbejdet med henblik på at bidrage med praktiske anvisninger til udarbejdelsen af omkostningskalkulationer, herunder i forbindelse med opgørelsen af omkostninger jf. lov om udfordringsret, lov om kommuners og amtskommuners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder samt lov om frit valg af personlig og praktisk hjælp m.v. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er tale om en generel vejledning, der knytter sig til beregningen af omkostninger. For særlige krav om regnskabsmæssige redegørelser, efterkalkulationer m.v. i forbindelse med lovpligtige omkostningskalkulationer henvises til den specifikke lovgivning herom¹.

Der er iværksat en række initiativer med henblik på indførelsen af omkostningsregistrering i Budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner. Der er således med oprettelsen af hovedart 0 indarbejdet faciliteter i budget- og regnskabssystemet til registrering af afskrivninger, lagerforskydninger samt øvrige beregnede og overførte udgifter og indtægter, som følge af kommuneaftalerne for 2003, og de aftaler, der er indgået i forlængelse heraf, er omkostningsregistreringen og anvendelsen af hovedart 0 foruden forsyningsområdet obligatorisk på ældre- og sygehusområdet fra regnskab 2004. Det følger endvidere af kommuneaftalen for 2003, at der fra 1. januar 2004 etableres en statusbalance for materielle aktiver - herved tilvejebringes grundlaget for opgørelsen af afskrivninger på materielle aktiver.

De autoriserede regler i budget- og regnskabssystemet udgør et væsentligt grundlag for udarbejdelsen af omkostningskalkulationer - f.eks. vil grundlæggende omkostninger som udgifter til lønninger, varekøb m.v. typisk indgå i omkostningskalkulationen. Fra

---

¹ Der kan i den forbindelse peges på eksempelvis Socialministeriets regler for omkostningskalkulationer i henhold til lov om frit valg af personlig og praktisk hjælp, som trådte i kraft 1. januar 2003.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

regnskab 2004 kan der endvidere opgøres afskrivninger på bygninger, maskiner m.v. jf. kapitel 8 om indregning og måling af materielle og immaterielle aktiver. De autoriserede regler i budget- og regnskabssystemet giver imidlertid ikke i sig selv tilstrækkelige oplysninger til brug for beregning af konkrete omkostninger og takster/priser for specifikke kommunale ydelser. Der vil således i tilknytning til det autoriserede budget- og regnskabssystem være behov for en række yderligere elementer til brug for udarbejdelsen af omkostningskalkulationer.

Det skyldes for det første, at kontoplanen ikke nødvendigvis er opdelt entydigt på de områder, hvor udarbejdelsen af omkostningskalkulationer kan vise sig nødvendige, jf. f.eks. lov om udfordringsret. Det må således forventes, at der i en række tilfælde ønskes udarbejdet omkostningskalkulationer alene for en andel af en aktivitet, der er afgrænset til én samlet funktion/gruppering i kontoplanen - f.eks. ved opgørelsen af omkostningerne ved specifikke aktiviteter i integrerede institutioner. Modsat kan der ligeledes forventes at opstå situationer, hvor der ønskes opgjort omkostningerne ved en aktivitet, hvortil der kan henføres omkostninger fra flere forskellige funktioner/grupperinger - f.eks. ved indregning af omkostninger vedrørende diverse hjælpe-/servicefunktioner.

For det andet skyldes det, at udgifterne til samtlige de ressourcer, der indgår i produktionen, ikke nødvendigvis vil fremgå af det autoriserede budget/regnskab. Dette gælder eksempelvis omkostninger til forrentning af bunden kapital knyttet til produktionen af de kommunale aktiviteter.

Det skal bemærkes, at denne vejledning bygger på princippet om opgørelse af de langsigtede gennemsnitsomkostninger. På den baggrund tages der hensyn til, at der i kalkulationen skal indgå samtlige omkostninger, herunder til såvel variable som faste omkostninger forbundet med produktionen af de kommunale ydelser. Vejledningen kan derfor ikke umiddelbart danne grundlag for opgørelsen af marginalomkostningerne ved en given aktivitet (dvs. hvad det koster at producere en yderligere enhed af den pågældende ydelse). Det skal dog bemærkes, at der i vejledningen er beskrevet muligheden for opgørelsen af følgeomkostninger forbundet ved eksempelvis anvendelsen af eksterne leverandører - følgeomkostninger tager højde for, at ikke nødvendigvis alle omkostninger forbundet med en given aktivitet umiddelbart falder bort ved overgang til anvendelsen af eksterne leverandører² For så vidt angår opgørelsen af omkostninger, kan det endvidere bemærkes, at det i Finansministeriets Økonomi-Administrative Vejledning vedrørende prisfastsættelse og omkostningskalkulation for staten ligeledes henvises til princippet om opgørelse af de langsigtede gennemsnitsomkostninger.

---

² Det skal i denne forbindelse understreges, at opgørelsen af omkostninger i henhold til lov om frit valg af leverandører af personlig og praktisk bistand samt lov om udførelse af opgaver for andre offentlig myndigheder bygger på princippet om opgørelsen af de langsigtede gennemsnitsomkostninger.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.2 Afgrænsning af omkostningskalkulation

Forinden en omkostningskalkulation påbegyndes skal det afgrænses, for hvilken aktivitet omkostningerne ønskes opgjort. Det må således afklares, om omkostningerne skal opgøres for en særlig enhed, for en specifik ydelse, en mere generel type af ydelser m.v.

Det må således i det konkrete tilfælde afgøres, om der eksempelvis ønskes opgjort omkostninger afgrænset til selve driften af en institution. I så fald er det tilstrækkeligt alene at opgøre selve institutionens omkostninger. Ønskes der derimod en opgørelse af de samlede omkostninger for en given ydelse, f.eks. pasning af vuggestuebørn, skal der tages højde for en række fællesomkostninger knyttet til ydelsen. Det gælder eksempelvis omkostninger til den centrale administration. Såfremt omkostningskalkulationen skal benyttes i forbindelse med overvejelser om udlicitering, kan det i nogle tilfælde være relevant at tage højde for eventuelle følgeomkostninger forbundet med anvendelsen af ekstern leverandør.

Det er således afgørende, at omkostningskalkulationen afgrænses til det formål kalkulationen er tiltænkt. Det er væsentligt at foretage en sådan afgrænsning med henblik på at kunne henføre samtlige relevante omkostninger til den aktivitet, for hvilke omkostningerne ønskes opgjort.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ved opgørelsen af omkostninger ved en given serviceproduktion som hovedregel ikke indregnes omkostninger forbundet med politisk virksomhed, myndighedsopgaver m.v., med mindre kalkulationen i sig selv har til formål at opgøre omkostningerne herved.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.3 Begrebsafklaring

De *udgifter*, der i det enkelte år optræder i budgettet/regnskabet, vedrører typisk lønninger, køb af varer og tjenester m.v. Udgifterne hertil kan dække over køb af ydelser og produkter, der forbruges fuldt ud i det enkelte år. Udgifterne kan imidlertid også dække køb af ydelser og produkter, der bruges over en årrække, eksempelvis bygninger og maskiner. Udgifterne kan således svinge fra år til år og vil ikke nødvendigvis afspejle det enkelte års egentlige ressourceforbrug ved tilvejebringelsen af kommunale ydelser. Med andre ord svarer udgifterne til periodens anskaffelser af ressourcer.

Omkostningerne afspejler derimod værdien af de ressourcer, der forbruges under produktionen af kommunale ydelser. Omkostningerne i en given periode er således ikke nødvendigvis sammenfaldende med de udgifter, der er knyttet til den tilsvarende periode. Omkostningskalkulationen for et givent produkt foretages på baggrund af de omkostninger, der er forbundet med ressourceforbruget ved produktionen af produktet.

Ved omkostningskalkulationen skal man således være særlig opmærksom på, at der er forskel på omkostninger og udgifter i det enkelte år. Der kan derfor ikke nødvendigvis alene ud fra de tal, der figurerer i årets budget/regnskab udarbejdes en omkostningskalkule for en specifik opgave. Det skal derudover bemærkes, at de samlede omkostninger udgør en beregnet og ikke en direkte konstaterbar størrelse. Omkostningsberegningen kan således indeholde en række kalkulatoriske poster, der ikke på noget tidspunkt figurerer i kommunernes budgetter/regnskaber.

9.3.4 Indholdet af omkostningskalkulationen

I omkostningskalkulationen medregnes alle omkostninger for den nærmere afgrænsede aktivitet. En række omkostninger kan umiddelbart henføres til produktionen af den pågældende aktivitet - f.eks. løn, materialer m.v. Der kan imidlertid være behov for at indregne omkostninger, der ikke direkte knytter sig til produktionen af den pågældende aktivitet. Det kan være omkostninger, der i budgettet er opført under kommunens centralforvaltning - f.eks. til lønadministration - samt omkostninger til forrentning og afskrivning af kapital. Derudover kan der - afhængig af afgrænsning og formål med omkostningskalkulationen - være behov for at opgøre eventuelle følgeomkostninger forbundet ved en aktivitet. For opgørelsen af følgeomkostninger henvises til afsnit 9.6.

Omkostninger, der er forbundet med en given ydelse, kan som udgangspunkt opdeles i følgende to kategorier:

- Direkte omkostninger
- Indirekte omkostninger

Det skal bemærkes, at der ikke er nogen entydig afgrænsning mellem direkte og indirekte omkostninger. Den samme omkostning kan f.eks. i nogle kommuner figurere som en direkte omkostning, mens den i andre kommuner kan være en indirekte omkostning - alt afhængig af, hvordan den enkelte kommune har indrettet sin virksomhed. Såfremt den pågældende aktivitet er organiseret med en selvstændig administration vil omkostningerne hertil indgå i kalkulationen som direkte omkostninger. Er der derimod tale om en fælles administration, hvor den pågældende aktivitet administreres af en enhed, der administrerer flere aktiviteter, vil omkostningerne til administration indgå som indirekte omkostninger.

9.3.4.1 Direkte omkostninger

De omkostninger, der kan relateres direkte til en given aktivitet, kaldes direkte omkostninger. For de direkte omkostninger gælder typisk, at der er et tidsmæssigt sammenfald mellem de udgifter, der direkte kan henføres til aktiviteten og den tilsvarende omkostning. Dette gælder typisk for f.eks. løn og tjenesteydelser.

Nogle anskaffelser forbruges imidlertid ikke altid samtidig med, at udgiften dertil afholdes. Omkostninger hertil fremgår således ikke af årets budget. Dette kan gælde ved f.eks. køb af materialer, der lægges på lager. Det er afgørende, at alene omkostningerne til de forbrugte ressourcer, der direkte indgår i produktionen, indregnes som en direkte omkostning.

Eksempler på direkte omkostninger er

- løn (samtlige lønandele, herunder pensionsbidrag og feriepenge)
- overarbejde/merarbejde
- tjenesterejser og befordring
- køb af materialer og specielt anskaffet apparatur (apparatur der forbruges over mere end ét år og som er lig med eller overstiger bagatelgrænsen på 100.000 kr. eller den af kommunen fastsatte bagatelgrænse i intervallet 50.000 - 100.000 kr., jf. kapitel 8, indregnes som kapitalomkostning)
- fremmede tjenesteydelser
- reparation- og vedligeholdelsesudgifter
- husleje
- el, varme, vand
- forsikringer

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.4.2 Indirekte omkostninger

De indirekte omkostninger er omkostninger, der ikke direkte kan henføres til den pågældende aktivitet. De indirekte omkostninger består af en række forskellige typer af omkostninger. For det første indgår en række indirekte omkostninger, som optræder som en udgift et andet sted i kommunens budget - her er typisk tale om fællesudgifter til eksempelvis lokaler, administration m.v. Derudover skal der tages højde for en række omkostninger, der ikke nødvendigvis fremgår af årets budget - f.eks. omkostninger til afskrivninger på bygninger. Endelig skal der indregnes omkostninger, der i det hele taget ikke fremgår af budgettet - f.eks. forrentning af drifts- og anlægskapital.

Det skal derudover bemærkes, at der ved opgørelse af de indirekte omkostninger endvidere skal tages højde for eventuelle følgeomkostninger forbundet med en given aktivitet - f.eks. lediggjorte bygninger, der forventes ubenyttede i en periode samt ventepenge til tjenestemænd. For opgørelsen af følgeomkostninger henvises til afsnit 9.6

Eksempler på indirekte omkostninger er følgende:

- lokaleudgifter (husleje, varme, vand, el, rengøring, vedligeholdelse m.v.)
- kontorudgifter (telefon, porto, kontorartikler m.v)
- indirekte lønomkostninger (kantinetilskud, efteruddannelse)
- edb-udgifter
- udgifter til ledelse, administration m.v.
- forsikringer
- udviklingsomkostninger
- beregnede tjenestemandspensioner
- beregnede omkostninger til lovpligtige forsikringer
- beregnede skadesomkostninger (selvforsikring)
- forrentning af driftskapital
- forrentning af anlægskapital
- afskrivning af anlægsaktiver

På grund af de indirekte omkostningers ofte udelelige karakter, må de typisk fordeles efter en fordelingsnøgle. Det væsentlige ved valget af fordelingsnøgler er, at der opnås en realistisk opgørelse af de omkostninger, der medgår ved produktionen af den pågældende aktivitet, f.eks. ved opgørelsen af tidsforbrug. En anden fordelingsnøgle er lønandele, hvor den enkelte aktivitets andel af fællesudgifter fastsættes ud fra, hvor stor en andel lønudgiften til aktiviteten udgør i forhold til områdets samlede lønudgift. Alternativt kan f.eks. antal ansatte, areal eller lokaleudgifter anvendes som fordelingsnøgle.

9.3.4.3 Den tidsmæssige placering af udgifter

Den tidsmæssige placering af udgifter set i forhold til forbruget af produktionsfaktorer kan opdeles på følgende måde:

- udgifter, som afholdes i ét år, og hvor forbruget sker i samme år - f.eks. løn og vareindkøb
- udgifter, som afholdes i ét år, men hvor forbruget sker i et tidligere år eller i et senere år - f.eks. materialer indkøbt til lager, som først forbruges i et senere år, opførelse og anskaffelse af bygninger samt tjenestemandspensioner.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Som det fremgår, vil der i nogle tilfælde være forskel på den tidsmæssige placering af omkostninger og udgifter. Det skyldes som tidligere nævnt, at hele ressourceforbruget ved produktionen af en given aktivitet ikke nødvendigvis finder sted det år, hvor udgiften afholdes.

Det skal derudover bemærkes, at der i omkostningskalkulationen bør tages højde for en række omkostninger, der ikke på noget tidspunkt indgår i kommunens budget/regnskab. Det gælder eksempelvis omkostninger til forrentning af bunden kapital samt omkostninger for selv-forsikrede kommuner svarende til, hvad kommunen skulle have betalt i præmie, såfremt den var forsikret - eksempelvis igennem en intern forsikringsordning. De omkostningsbegreber, der indgår i den samlede omkostningskalkulation, kan således opgøres som følgende:

Direkte omkostninger, der er en udgift i kommunens budget i samme år
+ Direkte omkostninger, der er en udgift i kommunens budget i et andet år
+ Indirekte omkostninger, der er en udgift i kommunens budget samme år
+ Indirekte omkostninger, der er en udgift i kommunens budget i et andet år
+ Indirekte omkostninger, der ikke figurer i kommunens budget
= Samlede omkostninger

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.5 Omkostninger knyttet til kapitalapparatet

Omkostninger knyttet til kapitalapparatet omfatter omkostninger til afskrivning af anlægsaktiver (maskiner, bygninger m.v.) samt til forrentning af drifts- og anlægskapital. Omkostninger hertil indgår i omkostningskalkulationen på lige fod med øvrige omkostninger, men behandles særskilt her på grund af de særlige forhold, der gør sig gældende for kalkulationen af sådanne omkostninger.

9.3.5.1. Afskrivning af anlægskapital

I omkostningskalkulationen indregnes omkostninger til afskrivning af anlægskapital. Man skal her være opmærksom på, at de aktiver, der skal afskrives kan optræde i både drifts- og anlægsbudgettet/-regnskabet. Anskaffes der f.eks. edb-udstyr over driftsbudgettet, skal omkostninger i forbindelse hermed indgå i kalkulen. Fra 1. januar 2004 skal der - bl.a. med udgangspunkt i anlægskartoteket, jf. kapitel 8 - udarbejdes en samlet statusbalance omfattende såvel finansielle som materielle aktiver. Det vil fra 2004 fremgå heraf, hvilke aktiver der afskrives.

Beregning af afskrivninger foretages efter den lineære metode, hvor der afskrives lige meget hvert år, jf. kapitel 8. Afskrivningsprocentens størrelse fastlægges ud fra de enkelte aktivers forventede levetid/brugstid. Levetiden skal svare til den periode, hvori anlægget under hensyntagen til dets karakter og udgifterne til reparation og vedligeholdelse skønnes at blive anvendt i produktionen. Der kan arbejdes med fysisk eller økonomisk levetid.

Den fysiske levetid bestemmes både af slitage og mere aktivitetsuafhængige faktorer som vind og vejr. Den økonomiske levetid bestemmes af f.eks. teknisk forældelse (ny teknologi, nye produktionsmetoder m.v.). Er den økonomiske levetid kortere end den fysiske, bør den økonomiske levetid bruges som udgangspunkt for beregningerne. Det skal derudover bemærkes, at der ved beregning af afskrivninger skal tages højde for eventuelle scrapværdier.

For en uddybende beskrivelse af de generelle regler for opgørelsen af afskrivninger m.v. henvises til kapitel 8.

9.3.5.2. Forrentning af driftskapital

I omkostningskalkulen indregnes omkostninger til forrentning af driftskapital, såfremt der er tale om en aktivitet, hvortil der knytter sig væsentlige omkostninger til likviditetsmæssige udlæg i forbindelse med opgavens udførelse. Forrentning af driftskapital skal modsvare de omkostninger, der er ved likviditetsmæssig udlægning i forbindelse med produktionen.

Hvis betalingen af aktiviteten sker løbende - f.eks. løn der afregnes løbende samt ved a conto fakturering - vil man i kalkulationen kunne se bort fra forrentning af driftskapital. Tilsvarende gælder, hvis produktionstiden og kreditten er meget kort.

Er der derimod tale om en længere produktionsperiode, hvor betalingen af produktet først sker ved leveringen, eventuelt med kredittid, kan det være nødvendigt at indregne en forrentning af driftskapitalen i kalkulationen.

Markedsrenten vil være den relevante rentefod ved disse beregninger. Da der er tale om forrentning af driftskapital benyttes som udgangspunkt en aktuell/kort rentesats.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.5.3. Forrentning af anlægskapital

I omkostningskalkulen medtages omkostninger til forrentning af anlægskapital. Beregningen foretages som udgangspunkt på grundlag af aktivernes restværdi. Restværdien udregnes som anskaffelsesværdi fratrukket tidligere års beregnede afskrivninger, jf. i øvrigt kapitel 8.

Ved beregningen af omkostningerne til forrentning af anlægskapitalen medtages alle større anlægsaktiver - uanset om disse optræder på drifts- eller anlægsbudgettet. Anskaffes der f.eks. edb-udstyr over driftsbudgettet, inddrages de hertil knyttede omkostninger til forrentning i beregningen. Fra 1. januar 2004 skal der - bl.a. med udgangspunkt i det obligatoriske anlægskartotek, jf. kapitel 8 - udarbejdes en samlet statusbalance omfattende såvel finansielle som fysiske aktiver. Fra 2004 foretages forrentningen på baggrund af registreringerne i anlægskartoteket.

Fastsættelsen af den rentefod, der anvendes ved kalkulation af forrentningen af aktivets værdi, skal ske ud fra det enkelte anlægsaktives karakter.

Er der tale om aktiver med en lang levetid, anvendes en forrentningsprocent, der er udtryk for den gennemsnitlige rente set over en længere periode. Her kan eksempelvis tages udgangspunkt i den effektive gennemsnitlige 10-årige statsobligation som opgjort af Danmarks Nationalbank. For aktiver med en kortere levetid, kan en kortere rentesats benyttes.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.6 Følgeomkostninger

Følgeomkostninger opgøres på lige fod med øvrige omkostninger. Om der i omkostningskalkulationen bør tages højde for følgeomkostninger afhænger imidlertid af formålet med kalkulationen.

Såfremt en opgave tænkes udført af en ekstern leverandør, kan der være nogle omkostninger, der ikke falder bort, selvom opgaven ikke længere udføres i eget regi. Ved overvejelse om anvendelsen af ekstern leverandør kan der således tages højde for de følgeomkostninger, der er forbundet ved ekstern opgaveudførelse.

Som eksempel på følgeomkostninger, der ikke umiddelbart falder bort ved anvendelsen af eksterne leverandører, kan nævnes

- huslejudgifter for lokaler, der først kan opsiges efter igangsætning af en ny periode
- lediggjorte kommunale bygninger, der forventes ubenyttede i en periode
- leje af maskiner, der først kan opsiges efter igangsætning af en ny periode
- lediggjorte maskiner, som vil være helt eller delvist ubenyttede i en periode
- omskoling af personale
- ventepenge til tjenestemænd (rådighedsløn)
- andele af fællesfunktioner, der først kan tilpasses efter en periode

Der kan desuden være tilfælde, hvor der vil opstå nye omkostninger for kommunen, hvis den ikke længere udfører opgaven selv, men i stedet får opgaven udført af en ekstern leverandør. Som eksempel herpå kan nævnes meromkostninger til tilsyn og kontrol med den eksterne leverandør.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.7 Moms

Spørgsmålet vedrørende indregning af moms skal behandles forskelligt afhængig af kalkulationens formål.

Her skelnes der mellem kalkulation af tilbud til udførelse af opgave for en anden offentlig myndighed og kalkulation af en pris til brug for sammenligning med en privat leverandør.

Endvidere skelnes der mellem, om kalkulationen af tilbud til udførelse af opgave for en anden offentlig myndighed vedrører virksomhed, der er omfattet af loven om merværdiafgift eller ej.

Er kalkulationen udarbejdet med henblik på at afgive tilbud til udførelse af opgave for anden offentlig myndighed vedrørende virksomhed omfattet af merværdiafgiftsloven, skal kommunens eller amtskommunens omkostninger beregnes eksklusiv moms i selve omkostningskalkulen - dvs. at udgifter til f.eks. råvarer skal indgå i kalkulen eksklusiv moms. Til gengæld skal der lægges moms på den pris (den samlede omkostningskalkule), som kommunen eller amtskommunen tilbyder at udføre den pågældende opgave for. Proceduren svarer til den gældende ordning for f.eks. kommunale forsyningsvirksomheder.

Hvis der derimod er tale om afgivelse af et tilbud på en opgave, der er fritaget for merværdiafgift, jf. merværdiafgiftsloven, skal kommunens eller amtskommunens momsudgifter medregnes i omkostningskalkulen - uanset at momsudgiften rent faktisk refunderes via den mellemkommunale momsudligningsordning. Derimod skal der ikke ved afgivelse af tilbud på udførelse af sådanne opgaver tillægges moms til tilbudsprisen.

Har omkostningskalkulationen til formål, at sammenligne prisen med tilbuddet fra en privat leverandør, skal der i kalkulen ses bort fra momsudgifter. Der skal således ses bort fra købsmoms - dvs. den moms, som kommunerne betaler ved køb af varer og tjenesteydelser, der ikke indgår i en momsregistreret virksomhed i kommunen - der refunderes i medfør af den kommunale momsudligningsordning. Der skal derudover ses bort fra registreret moms - dvs. afregning af moms med toldvæsenet, som finder sted i forbindelse med momsregistreret virksomhed i kommunerne - der modregnes som indgående moms i et momsregnskab i relation til Told- og Skattestyrelsen.

For nærmere beskrivelse af moms henvises i øvrigt til kapitel 2.6.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.8 Hjælpekema til brug for omkostningsberegning

Nedenfor er angivet et skema, som kan benyttes ved opgørelsen af omkostninger knyttet til en given aktivitet. Det skal bemærkes, at skemaet alene er udarbejdet som et redskab til brug for omkostningsberegningerne - der er således ikke noget krav om anvendelse af skemaet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at skemaet ikke nødvendigvis omfatter samtlige de omkostninger, som er relevante i de konkrete tilfælde, men skal ses som en generel hjælp for udarbejdelsen af omkostningskalkulationer.

Hjælpekema til brug for omkostningskalkulationer

Direkte omkostninger	I årets bud- get/regnskab	I andet bud- get- /regnskabsår	I alt
Omkostninger, der jf. kommunens bud- getter og regnskaber kan henføres direkte til den pågældende opgave			
Lønninger ^(*)			
Befordring			
Materialer			
Specielt anskaffet apparatur og maski- nel ^(**)			
Tjenesteydelser			
Reparation- og vedligeholdelsesudgifter			
Husleje ^(***)			
El			
Varme			
Vand			
Forsikringer ^(****)			
Øvrige direkte omkostninger			
Samlede direkte omkostninger			

(*) Skal indeholde samtlige lønbidrag herunder direkte løn, feriepenge, søgne-/helligdagsbetaling, pensionsbidrag og -forpligtelser (herunder forpligtelser til tjenestemandspensioner), sygedagpenge, ATP, arbejdsmiljøafgift, ansvarsforsikring, overarbejde m.v.

(**) Her medtages alene omkostninger til apparatur og maskinel, der straksafskrives i regnska-
bet. Omkostninger til apparatur og maskinel, der er optages i anlægskartoteket indregnes i
afsnittet vedrørende omkostninger knyttet til kapitalapparatet.

(***) Her indregnes husleje, ejendomsskatter, ejendomsforsikringer m.v. Hvor bygnin-
gerne ejes af kommunen, indgår omkostninger til bygningerne under afsnittet ved-
rørende omkostninger knyttet til kapitalapparatet.

(****) Her indregnes omkostninger til såvel forsikringspræmier som omkostninger for
selv-forsikrede kommuner svarende til præmien, hvis kommunen var forsikret.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Indirekte omkostninger	I årets bud- get/regnskab	I andet budget- /regnskabsår	Uden for bud- gettet/ regnskabet	I alt
Andel af fællesudgifter for enheden hvorunder opgaven udføres^(*)				
Samlede omkostninger ^(**) (a)				
Samlede timeforbrug/antal medarbejde- re/lønsum/andet ^(***) (b)				
Antal timer/medarbejdere/lønsum/ andet ^(***) som indgår i produ- ktionen af den pågældende opgave (c)				
Samlet andel af fællesudgif- ter for enheden hvorunder opgaven udføres ((a/b)*c)				
Andel af fællesudgifter uden for enheden hvorunder opga- ven udføres^(*)				
Samlede omkostninger ^(**) (a)				
Samlede timeforbrug/antal medarbejde- re/lønsum/andet ^(***) (b)				
Antal timer/medarbejdere/ lønsum/andet ^(***) som indgår i produktionen af den pågæl- dende opgave (c)				
Samlet andel af fællesudgif- ter for enheden hvorunder opgaven udføres ((a/b)*c)				

Dato: 19. oktober 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Omkostninger knyttet til kapitalapparatet^(***)				
Afskrivninger på bygninger, maskiner, inventar m.v., for enheden hvorunder opgaven udføres				
Forrentning af anlægskapital bygninger, maskiner, inventar m.v., for enheden hvorunder opgaven udføres				
Forrentning af driftskapital, for enheden hvorunder opgaven udføres				
Afskrivninger på bygninger, maskiner, inventar m.v., der delvist indgår i produktionen af opgaven				
Forrentning af anlægskapital bygninger, maskiner, inventar m.v., der delvist indgår i produktionen af opgaven				
Forrentning af driftskapital, der delvist indgår i produktionen af opgaven				
Samlede omkostninger knyttet til kapitalapparatet				
Samlede indirekte omkostninger				

(*) Beregningen kan opdeles på forskellige typer fællesudgifter - f.eks. på henholdsvis lønomkostninger, lokaler og maskiner - såfremt brugen heraf forholdsmæssigt varierer meget

(**) Løn (samtlige lønandele, herunder pensionsbidrag), overarbejde/merarbejde, tjenesterejser og befordring, køb af materialer og specielt anskaffet apparatur, fremmede tjenesteydelser, reparation- og vedligeholdelsesudgifter, husleje, el, varme, vand, forsikringer, kontorudgifter (telefon, porto, kontorartikler m.v.), indirekte lønomkostninger (kantinetilskud, efteruddannelse), edb-udgifter, udgifter til ledelse, administration m.v., revision, forsikringer, udviklingsomkostninger, beregnede omkostninger til lovpligtige forsikringer og tjenestemandspensioner, beregnede skadesomkostninger (selvforsikring) samt diverse følgeomkostninger som huslejeudgifter for lokaler, der først kan opsiges efter igangsætning af en ny periode, lediggjorte kommunale bygninger, der forventes ubenyttede i en periode, ventepenge til tjenestemænd (rådgivningsløn) samt kontrol og tilsyn med ekstern leverandør.
Omkostninger knyttet til kapitalapparatet indgår ikke her, men derimod i afsnittet vedrørende omkostninger knyttet til kapitalapparatet.

(***) Andre fordelingsnøgler kan benyttes

(****) Der skal indregnes omkostninger til kapitalapparat til bygninger, inventar m.v. der er såvel direkte som indirekte knyttet til produktionen af opgaven.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

9.3.9 Eksempel på beregning af omkostninger

I det følgende angives et eksempel på opgørelsen af de samlede omkostninger, der er knyttet til pasningen af børnene i en vuggestue i en integreret daginstitution. I eksemplet redegøres indledningsvis for de generelle forudsætninger for eksemplet, samt de overordnede omkostningselementer i beregningen. De enkelte elementer i beregningen er herefter vist i det generelle hjælpeskema for omkostningskalkulationer samt uddybet i appendiks A-D.

9.3.9.1. Generelle forudsætninger

Der ønskes opgjort de samlede omkostninger knyttet til at passe børnene i en specifik vuggestue i kommunen. Således skal der opgøres omkostningerne knyttet til såvel selve driften af vuggestuen samt andele af de fælles funktioner, der har tilknytning til vuggestuen, herunder andele af udgifterne til den centrale administration af børnepassningsområdet.

Vuggestuen ligger i en integreret institution, der består af såvel en vuggestuedel som en børnehavedel. I institutionen er der ansat personale, som alene er knyttet til vuggestuedelen og personale, der alene er knyttet til børnehavedelen. Derudover har vuggestuedelen sit eget budget til brug for indkøb af diverse materialer, udstyr, tjenesteydelser m.v. Der er derudover ansat en leder, som har ansvaret for hele institutionen. Endvidere er der en række øvrige fællesudgifter mellem vuggestuedelen og børnehavedelen - eksempelvis udgifter til rengøring, vedligeholdelse, el, vand, varme m.v.

Der i den centrale forvaltning er ansat en række personer, der alene beskæftiger sig med den centrale administration og koordinering af kommunens daginstitutionsområde. Disse personer er fysisk placeret på kommunens rådhus.

Derudover er der i kommunen en Børne- og ungeforvaltning, hvortil der er knyttet en forvaltningsdirektør og et sekretariat. Direktøren og sekretariatet er fysisk placeret på rådhuset og arbejder med en række opgaver vedrørende børne- og ungeområdet - således udgør daginstitutionsområdet alene en andel af direktørens og sekretariatets arbejde.

Det skal understreges, at nedenstående opgørelse af omkostningerne ikke dækker alle typer omkostninger, der kan indgå i en omkostningskalkulation, men alene udgør et eksempel på en omkostningsberegning.

De samlede direkte og indirekte omkostninger kan i eksemplet opgøres som vist nedenfor. De angivne omkostninger er opgjort på baggrund af det generelle skema til opgørelsen af de samlede omkostninger. I bilag A-D er der nærmere redegjort for de i skemaet angivne beregninger.

9.3.9.2. Overordnede elementer i omkostningskalkulationen

Direkte omkostninger

Løn (se appendiks A).....	2.259.575
Materialer (legetøj, fødevarer, bleer m.v.).....	238.000
Specielt anskaffet udstyr (kryber, barnevogn m.v.).....	26.000
Befordring (transport i forbindelse med udflugter m.v.)...	5.000
Tjenesteydelser (billetter m.v.).....	7.000
Direkte omkostninger i alt	2.535.575

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Indirekte omkostninger

Andele af fællesomkostninger fra den integrerede institution (se appendiks B).....	311.624
Andele af fællesomkostninger fra den centrale administration (se appendiks C).....	219.262
Omkostninger til kapitalapparat vedrørende den integrerede institution (se appendiks D).....	353.407
Andel af omkostninger til kapitalapparat vedrørende den centrale administration (se appendiks D).....	<u>25.358</u>
Indirekte omkostninger i alt	909.651

Samlede omkostninger

Direkte omkostninger.....	2.535.575
Indirekte omkostninger.....	<u>909.651</u>
Samlede omkostninger	3.445.226

9.3.9.3. Eksempel på omkostningsberegning ved anvendelse af hjælpeskema.

Direkte omkostninger	I årets bud- get/regnskab	I andet bud- get- /regnskabsår	I alt
Omkostninger, der jf. kommunens budgetter og regnskaber kan henføres direkte til den pågældende opgave			
Lønninger (se appendiks A)	2.259.575		2.259.575
Befordring	5.000		5.000
Materialer	238.000		238.000
Specielt anskaffet apparatur og maskinel	26.000		26.000
Tjenesteydelser	7.000		7.000
Reparation- og vedligeholdelsesudgifter			
Husleje			
El			
Varme			
Vand			
Forsikringer			
Øvrige direkte omkostninger			
Samlede direkte omkostninger	2.535.575		2.535.575

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Indirekte omkostninger	I årets bud- get/regnskab	I andet bud- get- /regnskabsår	Uden for bud- get- tet/regnskabet	I alt
Andel af fællesudgifter for enheden hvorunder opgaven udføres (se appendiks B)				
Samlede fællesomkostninger (a)	535.500	57.525		593.025
Samlede timeforbrug/antal medarbejdere/lønsum/andet (b)	<i>4.300.000</i>	<i>4.300.000</i>		-
Antal timer/medarbejdere/lønsum/an- det som indgår i produktionen af den pågældende opgave (c)	<i>2.259.575</i>	<i>2.259.575</i>		-
Samlet andel af fællesudgif- ter for enheden hvorunder opgaven udføres ((c/b)*a)	281.396	30.228		311.624
Andel af fællesudgifter uden for enheden hvorunder opga- ven udføres (se appendiks C)				
Samlede fællesomkostninger (a)	1.842.168	86.044		1.928.212
Samlede timeforbrug/antal medarbejdere/lønsum/andet (b)	<i>21.500.000</i>	<i>21.500.000</i>		-
Antal timer/medarbejdere/lønsum/an- det som indgår i produktionen af den pågældende opgave (c)	<i>2.444.821</i>	<i>2.444.821</i>		-
Samlet andel af fællesudgif- ter uden for enheden hvorun- der opgaven udføres ((c/b)*a)	209.478	9.784		219.262

Dato: 19. oktober 2007

Ikrafttrædelsesår: Regnskab 2007

Omkostninger knyttet til kapitalapparatet (se appendiks D)				
Afskrivninger på bygninger, maskiner, inventar m.v. for enheden, hvorunder opgaven udføres		168.571		168.571
Forrentning af anlægskapital bygninger, maskiner, inventar m.v. for enheden, hvorunder opgaven udføres			184.836	184.836
Forrentning af driftskapital, for enheden, hvorunder opgaven udføres			0	0
Afskrivninger på bygninger, maskiner, inventar m.v., der delvist indgår i produktionen af produktet		10.511		10.511
Forrentning af anlægskapital bygninger, maskiner, inventar m.v., der delvist indgår i produktionen af produktet			14.847	14.847
Forrentning af driftskapital, der indgår direkte i produktionen af produktet			0	0
Samlede omkostninger knyttet til kapitalapparatet		179.082	199.683	378.765
Samlede indirekte omkostninger	490.874	219.094	199.683	909.651

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Appendiks A Beregning af lønomkostninger

Nedenfor er angivet eksempel på beregning af de årlige lønomkostninger for personalet ansat i vuggestuedelen af en integreret daginstitution. Der er i vuggestuedelen ansat 6 fuldtids pædagoger, 3 fuldtids pædagogmedhjælpere og en deltids køkkenmedhjælper. Derudover tildeles vuggestuedelen årligt 400 vikartimer.

Det bemærkes, at de arbejdsbestemte tillæg for det fastansatte personale antages at kunne opgøres som svarende til 3 pct. af lønnen.

Lønomkostninger vedrørende pædagoger, pædagogmedhjælpere og køkkenpersonale

Løn (6*220.000 + 3*195.000 + 130.000)	2.035.000
Arbejdsbestemte tillæg (antages her at udgøre 3 pct. af lønnen)	61.050
ATP	12.300
AER	15.375
Pensionsbidrag	83.000
Arbejdsskadeforsikring	8.000
Lønomkostninger i alt	2.214.725

Lønomkostninger vedrørende vikarer

Løn (400 timer a 98,00 kr.)	39.200
Feriegodtgørelse (her 12,5 pct. af løn og tillæg)	4.900
ATP	260
AER	320
Arbejdsskadeforsikring	170
Lønomkostninger i alt	44.850

Samlede lønomkostninger

Lønomkostninger vedrørende fastansat personale	2.214.725
Lønomkostninger vedrørende vikarer	44.850
Samlede lønomkostninger	2.259.575

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Appendiks B Andele af fællesomkostninger fra den integrerede institution

Vuggestuen ligger i en integreret institution bestående af såvel en vuggestuedel som en børnehavedel. I institution er der en række fællesomkostninger mellem vuggestuedelen og børnehavedelen. Fællesomkostningerne vedrører lederen, kontorudgifter, rengøring, legeplads, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, el, varme, vand, forsikringer m.v. Samtlige omkostninger hertil fremgår af institutionens budget.

Lederen er tjenestemandsansat, hvorfor der indregnes omkostninger til lederens fremtidige tjenestemandspensioner. Omkostningerne hertil antages i dette eksempel at kunne opgøres til svarende til 19,5 pct. af lederens løn. Omkostningen hertil indgår ikke i årets budget.

Med hensyn til opdelingen af omkostningerne mellem henholdsvis vuggestuedelen og børnehavedelen antages det her for værende retvisende at benytte en fordelingsnøgle baseret på lønomkostningerne. Lønnen til den samlede personalegruppe - ekskl. løn til lederen - på vuggestue- og børnehavedelen udgør 4.300.000 kr. Vuggestuedelens lønomkostninger udgør 2.259.575 kr., jf. appendiks A. Vuggestuens andel af fællesudgifterne fra den integrerede institution opgøres således til 2.259.575/4.300.000.

Fællesomkostninger mellem vuggestue- og børnehavedelen

Løn til leder (samtlige lønbidrag der fremgår af årets budget)	295.000
Kontorudgifter	23.000
Rengøring	135.000
Legeplads	26.000
Reparations- og vedligeholdelsesudgifter	24.000
El	9.000
Varme	12.000
Vand	5.000
Forsikring	<u>6.500</u>
Fællesomkostninger i årets budget	535.500
Tjenestemandspension til lederen (udgør her 19,5 pct. af lønnen)	<u>57.525</u>
Fællesomkostninger i andet budgetår	57.525

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Appendiks C Andele af fællesomkostninger fra den centrale administration

Nedenfor er angivet et eksempel på opgørelsen af omkostningsandelen fra den centrale administration.

Der er i kommunen ansat 3 fuldtidsmedarbejdere og en deltidsansat, der er direkte knyttet til den centrale administration af driften af daginstitutionsområdet. Medarbejderne er ansat i et kontor, der alene beskæftiger sig med opgaver vedrørende driften af daginstitutionsområdet. Medarbejderne udfører ikke myndighedsopgaver. Det bemærkes, at samtlige lønbidrag skal indregnes. Den ene medarbejder (lederen) er tjenestemandsansat. Omkostningerne til tjenestemandspensionen antages, at kunne opgøres til 19,5 pct. af lederens løn.

I tilknytning til lønudgifterne til medarbejderne, som er direkte knyttet til den centrale administration af daginstitutionsområdet, skal der indregnes øvrige driftsomkostninger til husleje, kontorhold, rengøring, materialeindkøb m.v. De øvrige driftsomkostninger antages i eksemplet generelt at kunne opgøres til at udgøre 17 pct. af lønomkostninger for medarbejdere ansat i den centrale administration. Det bemærkes, at det her forudsættes, at kommunen selv ejer sine administrationsbygninger, hvorfor der ikke her indregnes omkostninger til husleje. Omkostninger til afskrivning på administrationsbygningerne indgår imidlertid som en del af omkostningerne knyttet til kapitalapparatet.

Fællesomkostninger til den centrale administration, omkostninger der er direkte knyttet til daginstitutionsområdet

Lønomkostninger til 2½ medarbejder á 340.000 kr.	850.000
Lønomkostninger til 1 medarbejder (lederen) á 370.000 kr.	370.000
Øvrige driftsomkostninger (0,17*(1,195*370.000 + 850.000))	219.666
Samlede omkostninger i årets budget	1.439.666
Tjenestemandspension til lederen (19,5 pct. af lønnen)	72.150
Samlede omkostninger i alt	1.511.816

Den centrale administration af driften af daginstitutioner udgør en del af Børne- og ungeforvaltningen. Lønudgiften til direktøren og sekretariatet vedrørende Børne- og ungeforvaltningen kan opgøres til 2.100.000 kr. Heraf udgør lønudgiften til direktøren 475.000 - direktøren er tjenestemandsansat. Omkostningerne til tjenestemandspensionen antages at kunne opgøres til 19,5 pct. af direktørens løn. Det antages derudover - med udgangspunkt i en vurdering af medarbejdernes andel af tidsforbrug som vedrører daginstitutionsområdet - at hele daginstitutionsområdet andrager ca. 15 pct. af de samlede lønudgifter vedrørende Børne- og ungeforvaltningens direktør og sekretariat.

I tilknytning til lønudgifterne til Børne- og ungeforvaltningens direktør og sekretariat, skal der indregnes øvrige driftsomkostninger til husleje, kontorhold, rengøring, materialeindkøb m.v. De øvrige driftsomkostninger vedrørende direktøren og sekretariatet udgør 17 pct. af lønomkostninger for medarbejderne i Børne- og ungeforvaltningen, jf. ovenfor. Det bemærkes, at det her forudsættes, at kommunen selv ejer sine administrationsbygninger, hvorfor der ikke her indregnes omkostninger til husleje. Daginstitutionens område opgøres i eksemplet til at andrage ca. 15 pct. af de samlede øvrige driftsomkostninger vedrørende Børne- og ungeforvaltningens direktør og sekretariat.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Endvidere indregnes omkostninger fra kommunens løn- og personaleafdeling. Det kan opgøres, at kommunens lønudgifter vedrørende kommunens løn- og personaleafdeling udgør ca. 1.500 kr. pr. fuldtidsmedarbejder i kommunen. De øvrige driftsudgifter til kontorhold, rengøring, materialeindkøb m.v. vedrørende løn- og personaleafdelingen udgør 17 pct. af lønomkostningerne, jf. ovenfor. Der er i alt 120 fuldtidsansatte der er beskæftiget med kommunens daginstitutioner.

Fællesomkostninger til den centrale administration, omkostninger vedrørende den centrale Børne- og ungeforvaltning

Lønomkostninger (475.000 + 1.625.000)	2.100.000
Øvrige driftsomkostninger (0,17*(1,195*475.000 + 1.625.00))	372.746
Løn- og personaleafdelingen (120*1.500)	180.000
Øvrige driftsomkostninger til løn- og personaleafdelingen (0,17*180.000)	30.600
Samlede fællesomkostninger indirekte knyttet til daginstitutionsområdet	2.683.346
Daginstitutionsrådets andel af fællesomkostningerne (15 pct.)	402.502
Tjenestemandspension til lederen (0,195*475.000)	92.625
Daginstitutionsrådets andel af tjenestemandspension (15 pct.)	13.894
Daginstitutionsrådets samlede andel af den centrale forvaltnings omkostninger	416.396

Daginstitutionsrådet andel af fællesomkostninger til den centrale administration kan på den baggrund opgøres som vist i nedenstående skema. Det antages her for værende retvisende at fordele fællesomkostninger til vuggestuen ved at benytte en fordelingsnøgle baseret på lønomkostninger. De samlede lønomkostninger inkl. omkostninger til tjenestemandspensioner vedrørende de ansatte på de enkelte daginstitutioner udgør 21.500.000 kr. Lønomkostninger for vuggestuedele i den integrerede institution opgøres som summen af den samlede løn til de ansatte i vuggestuedelen (2.259.575 kr.) og en andel af lederens løn (295.000*1,195*(2.259.575/4.300.000), svarende til 2.444.821 kr.

Fællesomkostninger til den centrale administration, i alt

Fællesomkostninger direkte knyttet til daginstitutionsområde, i årets budget	1.439.666
Fællesomkostninger knyttet til den centrale forvaltning, i årets budget	402.502
Samlede fællesomkostninger vedrørende den centrale administration, i årets budget	1.842.168
Fællesomkostninger direkte knyttet til daginstitutionsområde, i andet budgetår	72.150
Fællesomkostninger knyttet til den centrale forvaltning, i andet budgetår	13.894
Samlede fællesomkostninger vedrørende den centrale administration, i andet budget	86.044

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

Appendiks D Opgørelse af kapitaludgifter

Ved opgørelsen af omkostninger knyttet til kapitalapparatet skal det bemærkes, at der i det opstillede eksempel indgår kapitalomkostninger til både kapitalapparat vedrørende selve vuggestuedelen i den integrerede institution og kapitalapparat vedrørende den centrale administration af daginstitutionsområdet. Afskrivninger foretages med udgangspunkt i den historiske kostpris og den lineære afskrivningsmetode, jf. i øvrigt kapitel 8. Det skal derudover bemærkes, at der i dette eksempel ikke er fundet grundlag for at indregne omkostninger til forrentning af driftskapital.

Ved opgørelsen af omkostninger knyttet til kapitalapparatet skal det særligt bemærkes, at der med den obligatoriske udarbejdelse af et anlægskartotek i løbet af 2003 tilvejebringes et grundlag for opgørelsen af omkostningerne knyttet til kapitalapparat. Regler for udarbejdelsen af anlægskartoteket er beskrevet i kapitel 8. Det vil på baggrund heraf være muligt at opgøre årets afskrivninger samt den bogførte værdi, hvoraf der kan beregnes forrentning.

For så vidt angår vuggestuedelen i den integrerede institution er anskaffelseskostværdien af hele institutionen fastsat til 9 mio. kr. Bygningen er 10 år gammel og anslås til at have en samlet levetid på 30 år. De årlige afskrivninger udgør således 300.000 kr. og den bogførte værdi kan opgøres til 6,0 mio. kr. Som rentefod benyttes den gennemsnitlige effektive 10-årige statsobligationsrente som opgjort af Danmarks Nationalbank. Renten er her på 5,65 pct. For så vidt angår fordelingen af kapitalomkostningerne mellem vuggestuedelen og børnehavedelen benyttes vuggestuedelens areal i forhold til børnehavedelen. Institutionen er på i alt 280 m². Heraf udgør vuggestuedelen 140 m², børnehavedelen 125 m² og kontorlokale 15 m². Arealet af kontorlokalerne fordeles på henholdsvis vuggestuedelen og børnehavedelen med samme fordelingsnøgle som anvendt ved fordelingen af lederens løn, dvs. $2.259.575/4.300.000$. På den baggrund kan i alt 148 m² henføres til vuggestuedelen.

Der er derudover i vuggestuedelen opført et nyere køkken til en anskaffelseskostværdi på 150.000 kr. Køkkenet er 5 år gammelt og har en anslået levetid på 15 år. De årlige afskrivninger er 10.000 kr. og den bogførte værdi kan opgøres til 100.000 kr. Forrentningssatsen er fastsat til 5,65 pct.

Omkostninger til kapitalapparatet vedrørende vuggestuen

Afskrivning vedrørende institutionen ($300.000 \cdot 148/280$)	158.571
Afskrivning vedrørende køkkenet	<u>10.000</u>
Samlede afskrivning vedrørende vuggestuen	168.571
Forrentning vedrørende institutionen ($6.000.000 \cdot 0,0565 \cdot 148/280$)	179.186
Forrentning vedrørende køkkenet ($0,0565 \cdot 100.000$)	<u>5.650</u>
Samlede forrentning vedrørende vuggestuen	184.836
Samlede kapitalomkostninger vedrørende vuggestuen	353.407

For så vidt angår kapitalomkostningerne til den centrale administration af daginstitutionsområdet skal det bemærkes, at samtlige medarbejdere vedrørende den centrale administration af daginstitutionsområdet er fysisk placeret på kommunens rådhus. Anskaffelseskostværdien på rådhuset er fastsat til 90 mio. kr. Rådhuset er 25 år gammelt og har en anslået levetid på 50 år. De årlige afskrivninger udgør således 1,8 mio. kr. og den bogførte værdi er 45 mio. kr. Som rentefod benyttes den gennemsnitlige effektive 10-årige statsobligationsrente som opgjort af Danmarks Nationalbank. Renten er her på 5,65 pct.

Dato: 19. juli 2006

Ikrafttrædelsesår: Budget 2007

For så vidt angår fordelingen af kapitalomkostninger benyttes her arealfordeling. Rådhuset er samlet 950 m². Heraf benyttes 175 m² til fælles faciliteter, herunder kantine, løn- og personaleafdeling, toiletter m.v. På den baggrund fordeles kapitaludgifterne ud fra en et samlet areal svarende til 775 m².

Personer ansat i den centrale administration af daginstitutionsområdet benytter 32 m² til kontorer. Der skal på den baggrund indregnes en andel af kapitaludgifterne vedrørende daginstitutionsområdet svarende til 32/775.

Børne- og ungeforvaltningens sekretariat og leder råder over 52 m². Som tidligere nævnt er det opgjort, at Børne- og ungeforvaltningens ledelse og sekretariat bruger ca. 15 pct. af arbejdstiden vedrørende daginstitutionsområdet. På den baggrund skal der yderligere indregnes en andel af kapitaludgifterne til daginstitutionsområdet svarende til $0,15 \cdot 52 / 775$.

Ved fordelingen af daginstitutionsområdets andel af kapitaludgifter vedrørende den centrale administration benyttes her samme fordelingsnøgle som angivet i bilag C - dvs. vuggestuens lønandel i forhold til den samlede lønsam for daginstitutionerne, svarende til en andel på $2.444.821 / 21.500.000$.

Daginstitutionsområdets omkostninger til kapitalapparatet vedrørende den centrale administration alene knyttet til daginstitutionsområdet

Afskrivning på rådhus ($1.800.000 \cdot 32 / 775$)	74.323
Forrentning vedrørende rådhus ($45.000.000 \cdot 0,0565 \cdot 32 / 775$)	104.981
Kapitalomkostning vedrørende den centrale administration direkte knyttet til daginstitutionsområdet	179.304

Daginstitutionsområdets omkostninger til kapitalapparatet vedrørende den centrale Børne- og ungeforvaltning

Afskrivning på rådhus ($1.800.000 \cdot 0,15 \cdot 52 / 775$)	18.116
Forrentning vedrørende rådhus ($45.000.000 \cdot 0,0565 \cdot 0,15 \cdot 52 / 775$)	25.589
Kapitalomkostning vedrørende den centrale Børne- og ungeforvaltning	43.705

Vuggestuedelens omkostninger til kapitalapparatet vedrørende den centrale administration

Afskrivning ($2.444.821 / 21.500.000 \cdot (74.323 + 18.116)$)	10.511
Forrentning ($2.444.821 / 21.500.000 \cdot (104.981 + 25.589)$)	14.847
Vuggestuedelens andel af kapitalomkostninger vedrørende den centrale administration	25.358